శ్రీ

ప్రపంచదర్శిని

జయ : 1954-55

గంటల పంచాంగం

పంచాంగకర్తలు:

శ్రీ పాతూరి వెంకటనారాయణ దైవజ్ఞులవారి పుత్రులు

శ్రీ పెండ్యాల బ్రహ్మానంద జోస్యులుగారి భాగినేయులు

ప్రియశిష్యులు

శ్రీ సుబ్బరాయశాస్త్రి, శ్రీ శ్రీరామమూర్తిగార్లు

1955

జనవరి						ఫిబ్రవరి						మార్చి					
ఆది	30	2	9	16	23	ఆది	..	6	13	20	27	ఆది	..	6	13	20	27
సోమ	31	3	10	17	24	సోమ	..	7	14	21	28	సోమ	..	7	14	21	28
మంగ	..	4	11	18	25	మంగ	1	8	15	22	..	మంగ	1	8	15	22	29
బుధ	..	5	12	19	26	బుధ	2	9	16	23	..	బుధ	2	9	16	23	30
గురు	..	6	13	20	27	గురు	3	10	17	24	..	గురు	3	10	17	24	31
శుక్ర	..	7	14	21	28	శుక్ర	4	11	18	25	..	శుక్ర	4	11	18	25	..
శని	1	8	15	22	29	శని	5	12	19	26	..	శని	5	12	19	26	..

ఏప్రిల్						మే						జూన్					
ఆది	..	3	10	17	24	ఆది	1	8	15	22	29	ఆది	..	5	12	19	26
సోమ	..	4	11	18	25	సోమ	2	9	16	23	30	సోమ	..	6	13	20	27
మంగ	..	5	12	19	26	మంగ	3	10	17	24	31	మంగ	..	7	14	21	28
బుధ	..	6	13	20	27	బుధ	4	11	18	25	..	బుధ	1	8	15	22	29
గురు	..	7	14	21	28	గురు	5	12	19	26	..	గురు	2	9	16	23	30
శుక్ర	1	8	15	22	29	శుక్ర	6	13	20	27	..	శుక్ర	3	10	17	24	..
శని	2	9	16	23	30	శని	7	14	21	28	..	శని	4	11	18	25	..

జులై						ఆగస్టు						సెప్టెంబర్					
ఆది	31	3	10	17	24	ఆది	..	7	14	21	28	ఆది	..	4	11	18	25
సోమ	..	4	11	18	25	సోమ	1	8	15	22	29	సోమ	..	5	12	19	26
మంగ	..	5	12	19	26	మంగ	2	9	16	23	30	మంగ	..	6	13	20	27
బుధ	..	6	13	20	27	బుధ	3	10	17	24	31	బుధ	..	7	14	21	28
గురు	..	7	14	21	28	గురు	4	11	18	25	..	గురు	1	8	15	22	29
శుక్ర	1	8	15	22	29	శుక్ర	5	12	19	26	..	శుక్ర	2	9	16	23	30
శని	2	9	16	23	30	శని	6	13	20	27	..	శని	3	10	17	24	..

అక్టోబర్						నవంబర్						డిసెంబర్					
ఆది	30	2	9	16	23	ఆది	..	6	13	20	27	ఆది	..	4	11	18	25
సోమ	31	3	10	17	24	సోమ	..	7	14	21	28	సోమ	..	5	12	19	26
మంగ	..	4	11	18	25	మంగ	1	8	15	22	29	మంగ	..	6	13	20	27
బుధ	..	5	12	19	26	బుధ	2	9	16	23	30	బుధ	..	7	14	21	28
గురు	..	6	13	20	27	గురు	3	10	17	24	..	గురు	1	8	15	22	29
శుక్ర	..	7	14	21	28	శుక్ర	4	11	18	25	..	శుక్ర	2	9	16	23	30
శని	1	8	15	22	29	శని	5	12	19	26	..	శని	3	10	17	24	31

శ్రీరస్తు

శ్రీ జయ సంవత్సర ఫలితములు

శ్రీ జయ సంవత్సరమునకు గ్రహములరాజు సూర్యుడే రాజు అయినందున, ఈ సంవత్సరము ప్రజలకు శుభ దాయకముగానే వుండును. ఉపద్రవములు లేకుండా ప్రజలు క్షేమముగా వుందురు. ఆహార పదార్థముల ధరలు గత సంవత్సరము కన్న ఇంకా సరసముగా నుండును. నేయి, నూనె, మిరప కాయలు, బెల్లములకు ధరలు తగ్గును. పప్పు దినుసులకు, వడ్లకు ధరలు సరసముగా నుండును. సంవత్సరములోని మొదటి అయిదు మాసములలోను మధ్యదేశమున పశువులు రోగ బాధ పొందును. పంటలు ఏడు వీసములు ఫలించును.

రాజాది నవనాయకుల-ఫలం

రాజు-సూర్యుడు: వానలు సమృద్ధి, రోగ చోర బాధలు, యుద్ధసూచన
మంత్రి-కుజుడు: అగ్నిభయము వానలుతక్కువ, కలహములు
సేనాధిపతి-కుజుడు: రోగభయము, పంటలు సాధారణము, చింత
సస్యాధిపతి-శుక్రుడు: తెల్లభూములు ఫలించును, సుఖ లాభము.
ధాన్యాధిపతి-గురువు: ఆవులకువృద్ధి, సస్యసమృద్ధి, మంచివానలు
అర్ఘాధిపతి-కుజుడు: గాలితోకూడిన వర్షములు, సాధారణపంటలు
మేఘాధిపతి-కుజుడు: ఎర్రధాన్యములు ఫలించును, వానలు, వెలలు తక్కువ.

రసాధిపతి-సూర్యుడు: బెల్లము, వుప్పు, నూనె, ఫలములకు ధర తగ్గును.

నీరసాధిపతి-శుక్రుడు: బంగారు, వస్త్రములకు వెలలధికము, సువాసన వస్తువులకు ధర తగ్గును.

పశునాయకుడు-యముడు: పశువులకు రోగము లధికము.

మేఘఫలం: పేరు కాలమేఘం. మేరువుకు దక్షిణమున పుట్టును. వానలు సమృద్ధి, పంటలు చక్కగ పండును, దైవభక్తివృద్ధియగును.

సూర్యుని ఆరుద్రాప్రవేశం: జ్యేష్ఠబహుళషష్ఠి మంగళవారం 0-23 గడియలకు ఫలం: పంటలు, వానలు సామాన్యముగా యుండును. కలహప్రదము.

సూర్యుని మేషరాశిప్రవేశఫలం: చైత్ర బహుళపంచమీ శుక్ర వారం 51-54 గడియలకు. ఫలం: దేశము సుభిక్షముగనుండును. జనులలో విశ్వాసము పెరుగును. ఆరోగ్యము, పంటలు వృద్ధియగును.

గురువు: చైత్రబహుళచవితి గురువారంవరకు వృషభమునందుండుటవలన పశువులకు రోగములు, వానలు తక్కువ, పంటలు సామాన్యము. అది మొదలు భాద్రపదశుద్ధ త్రయోదశీ శుక్రవారంవరకు మిధునమందుండుటవలన యుద్ధసూచనలు. సామాన్యమైనవానలు. అది మొదలు శుద్ధతదియ బుధవారంవరకు కర్కాటక రాశియందుండుటవలన వస్త్రములకు, లోహములకు వెలలధికమగును. పశుపీడ, పరస్పర కలహములు.

శని: ఈ సంవత్సరమంతయు తులయందుండుటవలన నల్ల భూములు, నల్లధాన్యములు చక్కగా ఫలించును. సమృద్ధియగువానలు, ప్రజలకు సుఖసంతృప్తులు లభించును.

సరస్వతీనదీ పుష్కరం: చైత్రబహుళ చవితీ గురువారం సరస్వతీ నదీ పుష్కరారంభం.

మౌఢ్యములు: జ్యేష్ఠ శుద్ధచతుర్దశీ మంగళవారం మొదలు, ఆషాఢ బహుళపాడ్యమి శుక్రవారం వరకు పడమర అస్తమించిన గురుమౌఢ్యము. కార్తీక బహుళపాడ్యమీ గురువారం మొదలు, యీ బహుళ ఏకాదశీ ఆదివారంవరకు పడమర అస్తమించిన శుక్రమౌఢ్యము.

గ్రహణములు: జ్యేష్ఠ బహుళ అమావాస్య బుధవారం సాయంత్రం గ్రస్తాస్త కేతుగ్రస్త సంపూర్ణ సూర్యగ్రహణం. స్పర్శ సా. గ, 5-30 మధ్యం గం. 6-3 మోక్షం గం. 8-34 ఇది హైదరాబాదు ప్రాంతమునకు పడమరదిశయందుండువారికి మాత్రం కొలది నిమిషములు కనుపించును. ఆంధ్రదేశవాసులకును, మద్రాసు ప్రాంతీయులకు కనుపించదు. కాన స్నానదానాదులు జరుప నక్కరలేదు.

ఆషాఢ శుద్ధపూర్ణిమా గురువారం తెల్లవారుజామున (మరురోజు

శుక్రవారం) గ్రస్తాస్త రాహుగ్రస్త పార్శ్వ చంద్రగ్రహణం. స్పర్శ 4-40 a. m. మధ్యకాలం 5-52 a. m. మోక్షం 7-4 a. m. గురువారం భోజన ప్రత్యాబ్దికాదులు యథాప్రకారం జరుపుకొనవచ్చును. శుక్రవారం పగలు ప్రత్యాబ్దికాదులున్ను. నిత్యభోజనాదులు రాత్రికిన్ని జరుపవలెను. ధూమ్రవర్ణ. ఆగ్నేయస్పర్శ; మోక్షం నైరుతి దిక్కున.

మకర సంక్రాంతి

పుష్యబహుళ షష్ఠీ శుక్రవారం (15-1-1955) పగలు 12-9 కు సూర్యుడు మకరరాశిలో ప్రవేశించును. పేరు- మిశ్రుడు; పశువులకు హాని, కంబళవస్త్రములు ధరించును, వెలలు తగ్గును. పసుపు గంధలేపనము; స్త్రీల కరిష్టము. నల్లకలువ పుష్పము, నీలమణులు తగ్గును. పగడపు ఆభరణములు ధరించును, సుఖలోపము, ఇత్తడిపాత్రయందు పెరుగన్నము తినును, లోహములకు పశువులకు కొరత యేర్పడును. మహిష వాహనం, పశుపీడ. ఆకులగొడుగు, ప్రజాసుఖము. తాటిపండు తినును, ఏనుగులకుహాని. వాయవ్యదిక్కు పరియాణం, క్షేమం.

కందాయాలు

అ	భ	కృ	రో	మృ	ఆ	పున	పుష్య	ఆశ్లే
6	1	4	7	3	5	0	3	6
1	2	0	1	2	0	1	2	0
4	2	0	4	1	3	2	0	3
మ	పుబ్బ	ఉ	హ	చి	స్వా	వి	అ	జ్యే
1	4	7	2	5	0	3	6	1
1	2	0	1	2	0	1	2	0
1	4	3	0	3	1	4	2	0
మూ	పూషా	ఉషా	శ్ర	ధని	శ	పూభా	ఉభా	రే
4	7	2	5	0	3	6	1	4
1	2	0	1	2	0	1	2	0
3	1	4	2	0	3	1	4	2

	ఆదా	వ్యయ	రాజాపూ	అవ
మేషం	2	14	5	7
వృషభం	11	5	1	3
మిథునం	14	2	4	3
కటకం	8	2	7	3
సింహం	11	11	3	6
కన్య	14	2	6	6
తుల	11	5	2	2
వృశ్చికం	2	14	5	2
ధనుస్సు	5	5	1	5
మకరం	8	11	4	5
కుంభం	8	11	7	5
మీనం	5	5	3	1

నక్షత్ర ఫలం

అశ్విని	పుష్యమి	స్వాతి	అభిజితులకు	రాజపూజ్యత
భరణి	ఆశ్రేష	విశాఖ	శ్రవణాలకు	యుద్ధభయం
కృత్తిక	మఖ	అనూరాధ	ధనిష్ఠలకు	అలంకారప్రాప్తి
రోహిణి	పుబ్బ	జ్యేష్ఠ	శతభిషలకు	రోగభయం
మృగశిర	వుత్తర	మూల	పూర్వాభాద్రలకు	ఆయుర్వృద్ధి
ఆరుద్ర	హస్త	పూషా	ఉత్తరాభాద్రలకు	ధనలాభం
పునర్వసు	చిత్త	ఉషా	రేవతులకు	మనస్తాపం

గ్రహముల రాశిప్రవేశములు

సూర్య చార

ఇం.	తేది.	ఘ. వి.	రాశి.
ఏప్రిల్	13	12-26	మేషం
మే	14	33-38	వృషభం
జూన్	14	28-19	మిథునం
జులై	16	37-27	కర్కాటకం
ఆగస్టు	17	5-36	సింహం
సెప్టెం	17	6-14	కన్య
అక్టోబ	17	32-20	తుల
నవం	16	25-28	వృశ్చి

డిసెం	15	54-38	ధనుస్సు
జనవరి	14	18-44	మకరం
ఫిబ్ర	12	41-0	కుంభం
మార్చి	14	25-50	మీనం

కుజ చార

సంవత్సరారంభంలో ధనుస్సులో వున్నాడు.

అక్టోబర్	10	29	మకరం
నవంబర్	24	30	కుంభం
జనవరి	5	30	మీనం
ఫిబ్రవరి	11	33	మేషం

బుధ చార

సంవత్సరారంభంలో కుంభ రాశిలో వున్నాడు.

ఏప్రిల్	5	48	మీనం
ఏప్రిల్	25	46	మేషం
మే	10	20	వృషభం
మే	25	21	మిధునం
ఆగస్టు	2	31	కర్కాటకం
ఆగస్టు	18	13	సింహం
సెప్టెం	3	11	కన్య
సెప్టెం	22	48	తుల
నవం	28	46	వృశ్చికం
డిసెం	18	5	ధనుస్సు
జన	5	44	మకరం
జన	24	47	కుంభం
ఫిబ్ర	11	23	మకరం(వక్రం)
మార్చి	10	58	కుంభం

గురు చార

సంవత్సరారంభంలో వృషభంలో వున్నాడు.

ఏప్రిల్	22	10	మిధునం
సెప్టెం	10	4	కర్కాటకం
జనవరి	26	57	మిధునం (వక్రం)

శుక్ర చార

సంవత్సరారంభంలో మేష రాశిలో వున్నాడు.

ఎప్రిల్	23	47	వృషభం
మే	18	26	మిధునం
జూన్	12	26	కర్కాటకం
జులై	7	49	సింహం
ఆగస్టు	3	3	కన్య
ఆగస్టు	31	3	తుల
అక్టో	3	57	వృశ్చికం
నవం	20	36	తుల వక్రం
డిసెంబ	26	44	వృశ్చికం
జనవరి	30	36	ధనుస్సు
ఫిబవరి	27	8	మకరం

శని చార

సంవత్సరారంభంలో వక్రించి తులలో వున్నాడు. సంవత్సరం అంతటాకూడా వక్రించి, వక్రని వృత్తిచేసుకొని, మొత్తం మీద తులా రాశిలోనే వుంటాడు.

రాహు చార

సంవత్సరారంభంలో ధనురాశిలో వున్నాడు. సంవత్సరంలో మార్పు లేదు.

కేతు చార

సంవత్సరారంభంలో మిధునం వున్నాడు. సంవత్సరంలో మార్పు లేదు.

నవగ్రహములు ద్వాదశస్థానములయందుండునపుడిచ్చెడి గోచారఫలములు తెలియజేయు చక్రము

గ్రహములు	1	2	3	4	5	6
రవి	స్థానచలం	భయం	సంపత్తు	మానభంగం	భయం	శతృక్షయం
చంద్ర	సౌజన్యం	వ్యయం	లాభం	రోగం	కార్యనాశనం	ధనం
కుజ	ఖేదం	వ్యయం	లాభం	శత్రుపీడ	రిపుభయం	ధనలాభం
బుధ	బంధం	లాభం	వ్యయం	శత్రుభయం	దారిద్ర్యం	భూషణం
గురు	గమనం	ధనలాభం	ఆపత్తు	నాశనం	సంపత్	క్లేశం
శుక్ర	ఆరోగ్యం	భాగ్యం	సౌఖ్యం	సుఖం	పుత్రలాభం	మానహాని
శని	అఫలం	హాని	సంపత్తు	కుక్షిరోగం	భుబుక్షు	లక్ష్మి
రాహు	భయం	కలహం	సౌఖ్యం	స్థానహాని	ధనవ్యయం	సుఖం
కేతు	భయం	విరోధం	సుఖం	మానహాని	ధనక్షయం	సుఖం

గ్రహములు	7	8	9	10	11	12
రవి	దేహపీడ	రోగం	భయం	లాభం	ఆరోగ్యం	వ్యయం
చంద్ర	లాభం	వ్యయం	వ్యాకులం	లాభం	సుఖం	దుఃఖం
కుజ	కలహం	భయం	వ్యయం	చలనం	లాభం	రోగం
బుధ	వ్యసనం	సంతోషం	దుఃఖం	శుభం	సుఖం	వ్యయం
గురు	ఆరోగ్యం	హాని	ధనాగమం	హాని	సంతోషం	పీడా
శుక్ర	క్లేశం	భయం	ధనలాభం	హాని	సౌఖ్యం	లాభం

శని రాజదండం దుఃఖం రోగం జాడ్యం లాభం క్లేశం
రాహు భయం మృత్యువు సంతాపం కలహం లాభం హాని
కేతు భీతి హాని కలహం విరోధం ధనాగమం హాని

పంచాంగము చూచుటకు గమనిక

తిథి నక్షత్ర వర్జ్యములును పీఠికయందలి గ్రహరాశి ప్రవేశాదులు మొదలగు అన్ని విషయములును గంటలు నిమిషములలో ఈయబడినవి.

ఈ పంచాంగమునందు తిథి నక్షత్రములకు ఎదురుగా ఉండు గంటలు నిమిషములు ఆ తిథి నక్షత్రములు ఎైమువరకు ఉండునని తెలుపును.

సిద్ధాది యోగములు : సి - సిద్ధయోగము, శుభము. అ - అమృత యోగము, శుభము. మ-మరణయోగము, అశుభము. ఒక రోజున రెండు యోగము లున్నపుడు పంచాంగమునందు నాటి నక్షత్రము ఎన్ని గంటల ఎన్ని నిమిషములవరకు ఉండునో అంతవరకు మొదటియోగము ఉండును. పిమ్మట రెండవయోగము ఆరంభమగును. ప - పగలు, రా - రాత్రి, సా - సాయంత్రం, తె - తెల్లవారుజామున, ఉ - ఉదయం.

మేషాదిలగ్న ప్రమాణములు, పుష్కర కాలము (గుంటూరు)

లగ్నము	ప్రమాణం గడియలు	ప్రమాణం గంటలు	పుష్కరాంశ గడియలు
మేషం	4-23	1-45	3-4
వృషభం	5-0	2-0	2-20
మిథునం	5-30	2-12	4-24
కర్కాటకము	5-26	2-10	1-16
సింహం	5-15	2-6	3-40
కన్య	5-10	2-4	2-24
తుల	5-21	2-8	4-16
వృశ్చికం	5-32	2-13	1-17
ధనస్సు	5-18	2-7	3-42
మకరం	4-42	1-57	2-11
కుంభం	4-9	1-40	3-19
మీనం	4-4	1-38	0-56

శ్రీ జయ సంవత్సర చైత్రమాస శుక్లపక్షం

ఇం. తేది	సౌర తేది	తిథి	తిథి గంట	నక్షత్రం	నక్షత్రం గంట	వర్జ్యం మొ. గం.	వ. గం.	[illegible]	విశేషములు
4	22 ఆ	పా	సా 4-12	రేవ	ప 11-3	తె 5-35	—	అ	తెలుగు సంవత్సరాది
5	23 సో	వి	ప 1-11	అశ్వి	ప 9-22	శే.వ. ఉ.	7-4	సి	మత్స్యజయంతి
						సా 6-39	8-9		తిథిద్వయం
6	24 మం	త	ప 10-51	భర	ఉ 8-15	రా 7-29	8-53	సి	సౌభాగ్యశయనవ్రతం
7	25 బు	చ	ఉ 8-41	కృత్తి	ఉ 6-47	రా 9-47	11-18	అ	
				రోహి	తె 5-30				
8	26 గు	పం	ఉ 6-45	మృగ	తె 4-28	ప 10-44	12-16	మ	
		ష	తె 5-7						
9	27 శు	స	తె 3-31	ఆరు	తె 3-45	ప 12-43	2-16	సి	
10	28 శ	అ	తె 2-33	పున	తె 3-29	ప 3-35	5-10	సి	
11	29 ఆ	న	రా 2-27	పుష్య	తె 3-43	ప 11-34	1-11	సి	శ్రీరామనవమి
12	30 సో	ద	తె 2-37	ఆశ్లే	తె 4-25	సా 4-55	6-34	సిమ	ధర్మరాజదశమి
13	31 మం	ఏ	తె 3-29	మఖ	తె 5-53	సా 5-9	6-50	సి	
14	1 బు	ద్వా	తె 4-37	పుబ్బ	పూర్తి	ప 2-23	4-6	అ	వామనద్వాదశి
15	2 గు	త్ర	పూర్తి	పుబ్బ	ఉ 7-33	సా 3-23	5-7	సిమ	అనంగత్రయోదశి
16	3 శు	త్ర	ఉ 6-11	ఉత్త	ప 9-41	సా 6-56	8 42	సి	
17	4 శ	చ	ఉ 8-2	హస్త	ప 12.7	రా 8-59	10-45	మ	మదన పూర్ణిమ
18	5 ఆ	○ పూ	ప 10-2	చిత్త	ప 2-40	రా 8-56	10-42	సి	

వసంత నవరాత్రి

శ్రీ జయ సంవత్సర చైత్రమాసం కృష్ణపక్షం

ఇం. తేది	సౌర్యం తేది			తిథి గంట		నక్షత్రం		నక్షత్రం గంట మొ.	వర్జ్యం గం.		వ గం.		విశేషములు
19	6	సో	పా	ప	12-5	స్వాతి	సా	5-16	రా	11-26	1-12	అమ	విదియతిథి, కరిదినం
20	7	మం	వి	ప	1-57	విశా	సా	6-7	రా	12-6	1-50	మసి	
21	8	బు	త	సా	3-31	అను	రా	9-52	తె	3-52	5-35	సి	
22	9	గు	చ	సా	4-28	జ్యేష్ఠ	రా	11-36		—	—	ప్రసి	
23	10	శు	పం	సా	5-15	మూల	రా	12-48	రా	11-7	12-48	అప్ర	
24	11	శ	ష	సా	5-24	పూషా	రా	1-34	ప	10-42	12-21	సి	
25	12	ఆ	స	సా	5-22	ఉషా	రా	1-49	ప	10-39	12-16	అ	
									తె	5-48			
26	13	సో	అ	సా	4-13	శ్ర	రా	1-34	శే. వ. ఉ.		7-33	అ	
									తె	5-37			
27	14	మం	న	ప	2-55	ధని	రా	12-59	శే. వ. ఉ.		7-9	సిమ	
28	15	బు	ద	ప	1-16	శత	రా	11-59	ఉ	7-54	9-26	సి	ఏకాదశితిథి
29	16	గు	ఏ	ప	11-18	పూభా	రా	10-42	ఉ	6-2	7-33	సి	సర్వఏకాదశీవ్రతం
30	17	శు	ద్వా	ప	9-7	ఉభా	రా	9-11	ఉ	7-42	9-12	సి	
1	18	శ	త్ర	ఉ	6-46	రేవ	రా	7-34	ఉ	8-22	9-52	ప్రసి	మాసశివరాత్రి
			చశి	తె	4-18								
2	19	ఆ	● అ	రా	1-51	అశ్వ	సా	5-52	ప	2-10	3-39	సిఉ	సర్వఅమావాస్య
									రా	2-49	4-49		

జయసంవత్సర వైశాఖమాస శుక్లపక్షం

ఇం. తేది	సౌరమ్మి తేది		తిథి గంట	నక్షత్రం	నక్షత్రం గంట	వర్జ్యం మొ. గం.	వ. గం.		విశేషములు
3	20	సో పా	రా 11-24	భర	సా 4-9	తె 3-23	4-53	సిమ	వైశాఖస్నానారంభం
4	21	మం వి	రా 9-11	కృత్తి	ప 2-37	తె 5-43	—	సి	
5	22	బు త	రా 7-13	రోహి	ప 1-17	శే. వ. ఉ.	7-14	సి	పరశురామజయంతి
						సా 6-39	8-11		అక్ష 3. వార్తాకగౌరీవ్రతం
6	23	గు చ	సా 5-34	మృగ	ప 12-14	రా 8-22	9-55	మ	
7	24	శు పం	సా 4-17	ఆరు	ప 11-31	రా 11-21	12-55	సి	శంకరజయంతి
8	25	శ ష	సా 3-25	పున	ప 11-11	రా 7-14	10-50	సి	
9	26	ఆ స	ప 2-58	పుష్య	ప 11-19	రా 12-27	2-5	సి	గంగోత్పత్తి
10	27	సో అ	సా 3-8	ఆశ్రే	ప 11-57	రా 12-32	2-12	సిమ	
11	28	మం న	సా 3-45	మఖ	ప 1-5	రా 12-51	2-33	సి	
12	29	బు ద	సా 4-51	పుబ్బ	ప 2 44	రా 10-29	12-13	అ	
13	30	గు ఏ	సా 6-20	ఉత్త	సా 4-42	రా 1-55	3-41	మసి	త్రేతాయుగాది
14	31	శు ద్వా	రా 8-10	హస్త	రా 7-4	తె 3-55	5-41	అ	
15	1	శ త్ర	రా 10-8	చిత్త	రా 9-38	తె 3-51	5-37	మఅ	శనిత్రయోదశి
16	2	ఆ చశి	రా 12-15	స్వాతి	రా 12-16	——	——	సి ఉ	నరసింహ జయంతి
17	3	సో ○ పౌ	రా 2-8	విశా	రా 2-45	ఉ 6-3	7-49	మసి	కూర్మజయంతి వ్యాస పౌర్ణమి

(శ్రీ) జయసంవత్సర వైశాఖమాస కృష్ణపక్షం

ఇం. తేది		సౌరగ్రి తేది	వారం	తిథి	గంట	నక్షత్రం	గంట	వర్జ్యం మొ. గం	వ. గం.	గ్రహ	విశేషములు
18	ఏప్రిల్	4	మం	పా	తె 3-43	అను	తె 5-0	ఉ 7-7	8-53	సిఉ	
19		5	బు	వి	తె 4-47	జ్యేష్ఠ	పూర్తి	ప 10-58	12-41	సి	
20		6	గు	త	తె 5-26	జ్యేష్ఠ	ఉ 6-45	——	—	ప్రసి	
21	-	7	శు	చ	తె 5-34	మూల	ఉ 8-9	ఉ 6-28	8-10	అప్ర	
	మే							సా 6-6	7-46		
22		8	శ	పం	తె 5-12	పూషా	ఉ 9-0	సా 5-8	6-46	సి	
23		9	ఆ	ష	తె 4-17	ఉషా	ఉ 9-19	ప 1-17	2 53	అ	
24		10	సో	స	తె 3-1	శ్రవ	ఉ 9-11	ప 1-6	2-40	అ	
25		11	మం	అ	రా 1-27	ధని	ఉ 8-39	సా 3-35	5-7	సిమ	
26		12	బు	న	రా 11-26	శత	ఉ 7-45	ప 1.49	3-20	సి	
27		13	గు	ద	రా 9-13	పూభా	ఉ 6-7	సా 3-33	5-3	సి	హనుమజ్జయంతి
						ఉభా	తె 5-5				
28		13	శు	ఏ	సా 6-49	రేవ	తె 3-54	సా 4-16	5-46	అ	
29		14	శ	ద్వా	సా 4-20	అశ్వి	రా 1-49	రా 10-7	11-36	సి	
30		15	ఆ	త్ర	ప 1-53	భర	రా 12-7	ప 10-45	12-14	ఉసి	మాసశివరాత్రి తిథిద్వయం
31		16	సో	చశి	ప 11-25	కృత్తి	రా 10-43	ప 11.22	12 52	మఅ	అమావాస్య
1		17	మం	● అ	ప 9-16	రోహి	రా 9-13	ప 1-41	3-11	అ	
								రా 2-34	4-6		

(శ్రీ) జయసంవత్సర జ్యేష్ఠమాస శుక్లపక్షం

ఇం. తేది	సౌర్యం తేది		తిథి	గంట	నక్షత్రం	గంట	వర్జ్యం మొ. గం.	వ. గం.	యోగం	విశేషములు
2	18 బు	పా	ఉ	7-16	మృగ	రా 8-5	తె 4-13	5 46	సి	
		వి	తె	5-33						
3	19 గు	త	తె	4-12	ఆరు	రా 7-17	—	—	మఅ	
4	20 శు	చ	తె	3-17	పున	సా 6-51	ఉ 7-4	8-38	సిఉ	
							రా 2-51	4-27		
5	21 శ	పం	తె	2-51	పుష్య	సా 6-53	—	—	సిమ	
6	22 ఆ	ష	తె	2-56	ఆశ్రే	రా 7-22	ఉ 7-57	9-35	సిమ	
7	23 సో	స	తె	3-30	మఖ	రా 8-23	ఉ 7-52	9-32	మసి	
							తె 4-52	—		
8	24 మంగ	అ	తె	4-33	పుబ్బ	రా 9-51	శే. వ. ఉ	6-34	సి	
							తె 5-38	—		
9	25 బు	న	పూర్తి		ఉత్త	రా 11-47	శే. వ. ఉ.	7-22	ఆమ	
10	26 గు	న	ఉ	7-2	హస్త	రా 2-8	ఉ 9-1	10-46	సి	
11	27 శు	ద	ఉ	7-50	చిత్త	తె 4-46	ప 10-59	12-45	సి	
12	28 శ	ఏ	ప	9-48	స్వాతి	పూర్తి	ప 10-55	12-41	అ	సర్వఏకాదశీవ్రతం
13	29 ఆ	ద్వా	ప	11-50	స్వా	ఉ 7-20	ప 1-31	3-17	సి.ఉ	దగ్ధయోగం
14	30 సో	త్ర	ప	1-40	విశా	ప 9-52	ప 2-13	3-58	మసి	
15	1 మంగ	చశ	సా	3-14	అనూ	ప 12-8	సా 6-11	7-55	సి.ఉ	వటసావిత్రీవ్రతం
16	2 బు	○ పూ	సా	4-23	జ్యేష్ఠ	ప 2-2	—	—	సి.మ	ఛాచ్యకమన్వాదిపూజ

శ్రీ జయసంవత్సర జ్యేష్ఠమాస కృష్ణపక్షం

ఇం. తేది	సౌర తేది	తిథి		గంట	నక్షత్రం		గంట	వర్జ్యం	మొ. గం.	వ. గం.	[illegible]	విశేషములు
17	3 గు	పా	సా	5-4	మూల	సా	8-30	ప	1-48	3-30	సి	
								రా	1-32	3-12		
18	4 శు	వి	సా	5-14	పూ.షా	సా	4-29	రా	12-38	2-16	ప్రసి	
19	5 శ	త	సా	4-52	ఉ.షా	సా	4-58	రా	8-58	10-34	సి	
20	6 ఆ	చ	సా	4-3	శ్రవ	సా	4-59	రా	8 45	10-20	అమ	
21	7 సో	పం	సా	3-37	ధని	సా	4-32	రా	11-32	1-5	సి	
22	8 మం	ష	ప	1-8	శత	సా	3-42	రా	9-49	11-21	మ	
23	9 బు	స	ప	11-11	పూ.భా	ప	2-33	రా	11-36	1 6	అ	
24	10 గు	అ	ఉ	8-55	ఉ.భా	ప	1-9	రా	12-15	1-45	సి	
25	11 శు	న	ఉ	6-35	రేవ	ప	11-34		—	—	అ	
		ద	తె	4-7								
26	12 శ	ఏ	రా	1-39	అశ్వి	ప	9-55	ఉ	6-11	7-40	సి	ఏకాదశీవ్రతం
27	13 ఆ	ద్వా	రా	11-13	భర	ఉ	8-13	రా	7-25	8-55	ఉ.సి	దగ్ధయోగం
28	14 సో	త్ర	రా	8-57	కృత్తి	ఉ	6-38	రా	9-41	11-11	మఅ	
					రోహి	తె	5-11					
29	15 మం	చశి	రా	6-54	మృగ	తె	3-46	ప	10-30	12-1	సిమ	మాసశివరాత్రి
30	16 బు	● అ	సా	5-9	ఆరు	తె	3-4	ప	12-2	1-34	సి	అమావాస్య

(శ్రీ) జయసంవత్సర ఆషాఢమాస శుక్లపక్షం

ఇం. తేది	సౌర్గి తేది		తిథి గంట		నక్షత్రం గంట		వర్జ్యం మొ.	గం.	వ. గం.		విశేషములు
1	17 గు	పా	సా 3.50	పున	రా 2-36		ప	2-52	4-26	అ	చంద్రోదయం
2	18 శు	వి	ప 2-52	పుష్య	రా 2-31		ప	10-35	12-11	ఉ	
3	19 శ	త	ప 1 10	ఆశ్రే	రా 2-53		ప	3-30	5-8	మఅ	శూన్యతిథి
4	20 ఆ	చ	ప 2-20	మఖ	తె 3-44		ప	3-18	4-58	మసి	చవితి తిథి
5	21 సో	పం	ప 2-57	పుబ్బ	తె 5-19		ప	12-13	1-55	సి	
6	22 మం	ష	సా 3-58	ఉత్త	పూ ర్తి		ప	1-0	2-44	అ	
7	23 బు	స	సా 5-23	ఉత్త	ఉ 7-6		సా	4-16	6-1	అమ	
8	24 గు	అ	రా 7-8	హస్త	ప 9-20		సా	6-9	7-55	సి	
9	25 శు	న	రా 9-7	చిత్త	ప 11-48		సా	6-2	7-48	సి	
10	26 శ	ద	రా 11-9	స్వాతి	ప 2-26		రా	8-40	10-26	అ	
11	27 ఆ	ఏ	రా 1-2	విశా	సా 5-0		రా	9-22	11-8	ఉ	సర్వైశయన ఏకాదశి
12	28 సో	ద్వా	రా 2-40	అను	రా 7-22		రా	1-27	3-11	సి	వాసుదేవ ద్వాదశి
13	29 మం	త్ర	తె 3-50	జ్యేష్ఠ	రా 9-24			—	—	ఉ.అ	
14	30 బు	చశి	తె 4-31	మూల	రా 10-59		రా	9-15	10-58	మఅ	
15	31 గు	◯పౌ	తె 4.43	పూషా	రా 12-4		ప	9-1	10-54	సి	వ్యాసపూర్ణిమ, చంద్రగ్రహణం

శ్రీ జయసంవత్సర ఆషాఢమాస కృష్ణపక్షం

ఇం. తేది	సౌరం తేది		తిథి గంట	నక్షత్రం	గంట	వర్జ్యం మొ. గం.	వ. గం.		విశేషములు
16	32 శు	పా	తె 4-24	ఉషా	రా 12-40	ఉ 8-16	9-54	సిమ	దక్షిణాయన పుణ్యకాలం
						తె 4-41			గురుమౌఢ్యనివృత్తి
17	1 శ	వి	తె 3-37	శ్రవ	రా 12-47	శే.వ.ఉ.	6-17	సి	
						తె 4-43			
18	2 ఆ	త	రా 2-30	ధని	రా 12-25	శే.వ.ఉ.	6-17	మసి	
19	3 సో	చ	రా 12-51	శత	రా 11-41	ఉ 7-24	8-57	సి	
			రా 10-53		రా 10-34	తె 5-47			
20	4 మం	పం		పూభా		శే.వ.ఉ.	7-19	మ.అ	
21	5 బు	ష	రా 8-40	ఉ.భా	రా 9-13	ఉ 7-37	9-7	సి.ఉ	
22	6 గు	స	సా 6-21	రేవ	రా 7-43	ఉ 8-32	10-20	సి	
23	7 శు	అ	సా 3 53	అశ్వి	సా 6-8	ప 2-22	3-52	అ	
						తె 3-1	4-31		
24	8 శ	న	ప 1-23	భర	సా 4-29	తె 3-35	5-5	సి	
25	9 ఆ	ద	ప 11-1	కృత్తి	ప 2-45	తె 5-45	—	సి	ఏకాదశీతిథి
26	10 సో	ఏ	ఉ 8-45	రోహి	ప 1-16	శే.వ ఉ.	7-25	అ	సర్వఏకాదశీవ్రతం
						సా 6-25	7-56		
27	11 మం	ద్వా	ఉ 6-42	మృగ	ప 12-1	రా 8-4	9-36	సి.మ.	
		త్రి	తె 4-56						
28	12 బు	చశి	తె 3-31	ఆరు	ప 11-2	రా 10-46	12-20	సి	మాసశివరాత్రి
29	13 గు	● అ	రా 2-26	పున	ప 10-26	సా 6-24	7-59	అ	అమావాస్య

శ్రీ జయసంవత్సర శ్రావణమాస శుక్లపక్షం

ఇం. తేది	సౌరమాసం తేది	వా	తిథి గంట		నక్షత్రం గంట			వర్జ్యం మొ. గం.	వ. గం.		విశేషములు
30	14	శు	పా	రా 1-55	పుష్య	ప	10-15	రా 11-15	12-52	ఉ	
31	15	శ	వి	రా 1-53	ఆశ్లే	ప	10-33	రా 10-54	12-33	మ.ఆ	చంద్రోదయం
1	16	ఆ	త	రా 2-23	మఖ	ప	11-18	రా 7-44	9-25	మ.సి	
2	17	సో	చ	తె 3-33	పుబ్బ	ప	12-35	రా 8.19	10-22	సి	
3	18	మం	పం	తె 5-1	ఉత్త	ప	2-22	రా 11-33	1-17	ఆ	నాగపంచమి కుజగౌరీవ్రతం
4	19	బు	ష	పూర్తి	హస్త	సా	4-30	రా 1-14	3-0	మ.సి.	కల్కిజయంతి
5	20	గు	ష	ఉ 6-47	చిత్త	సా	6-56	రా 1-9	2-55	సి	
6	21	శు	స	ఉ 8-46	స్వాతి	రా	9-33	తె 3-46	5-32	సి	
7	22	శ	అ	ప 10-46	విశా	రా	12-9	తె 4-33	—	సి	
8	23	ఆ	న	ప 12-40	అను	రా	2-36	శే. వ. ఉ.	6-18	మ	
9	24	సో	ద	ప 2-17	జ్యేష్ఠ	తె	4-43	ఉ 8-42	10-26	సి	
10	25	మం	ఏ	ప 3-33	మూల		పూర్తి	తె 4-36	.—	ఆ	సర్వఏకాదశి
11	26	బు	ద్వా	సా 4-19	మూల	ఉ	6-26	శే. వ. ఉ.	6-18	మఆ	
								సా 4-24	6-5		
12	27	గు	త్ర	సా 4-35	పూషా	ఉ	7-33	సా 4-44	5-23	సి	
13	28	శు	చశి	సా 4-19	ఉషా	ఉ	8-15	ప 12-15	1-52	సిమ	వరలక్ష్మీవ్రతం చంద్రపూజ,
14	29	శ	○ పూ	సా 3-37	శ్రవ	ఉ	8-23	ప 12-23	1-58	సి	ఋగ్వేద, యజుర్వేదోపాకర్మ

శ్రీ జయసంవత్సర శ్రావణమాస కృష్ణపక్షం

ఇం. తేది	సౌరమాన తేది	వా	తిథి		గంట	నక్షత్రం		గంట	వర్జ్యం మొ.		గం.	వ. గం.	గ్రహ	విశేషములు
15	30	ఆ	పా	ప	2-24	ధని	ఉ	8-13	ప		3-11	4-44	మసి	
16	31	సో	వి	ప	12-49	శత	ఉ	7-33	ప		1-39	3-11	సి	
17	1	మం	త	ప	10-55	పూ.భా	ఉ	6-33	సా		3-35	5-6	మ.అ	
						ఉ.భా	తె	5-15						సంకట గణేశవ్రతం
18	2	బు	చ	ఉ	8-46	రేవ	తె	3-49	సా		4-30	6-0	ఉ	
19	3	గు	పం	ఉ	6-26	అశ్వి	రా	2-8	రా		10-24	11-53	అ	
			ష	తె	3-59									
20	4	శు	స	రా	1-32	భర	రా	12-25	ప		11-3	12-32	సి	
శుక్రగతి 21 సింహం	5	శ	అ	రా	11-7	కృత్తి	రా	10-45	ప		11-35	1-5	అ	స్మార్త కృష్ణాష్టమి
22	6	ఆ	న	రా	8-51	రోహి	రా	9-14	ప		1-44	3-14	సి	వైష్ణవ కృష్ణాష్టమి
									రా		2-32	4-3		
23 జెష్టి	7	సో	ద	సా	6-48	మృగ	రా	7-53	తె		3-51	5-29	అ	
24	8	మం	ఏ	సా	5-5	ఆరు	సా	6-51	—			—	మ.సి	సర్వఏకాదశి
25	9	బు	ద్వా	సా	3-41	పున	సా	6-11	ఉ		6-31	8-4	సి	
									రా		2-25	4-0		
26	10	గు	త్రి	ప	2-43	పుష్య	సా	5-54	—			—	అ	మాసశివరాత్రి
27	11	శు	చశ	ప	2-11	ఆశ్రే	సా	6-4	ఉ		6-47	8-24	మ	
28	12	శ	● అ	ప	2-9	మఖ	సా	6-43	ఉ		6-23	8-2	అ	శూన్యతిథి
									తె		3-6	4-7		

శ్రీ జయసంవత్సర భాద్రపదమాస శుక్లపక్షం

ఇం. తేది	సౌరశ్రీ తేది	తిథి గంట	నక్షత్రం గంట	వర్జ్యం మొ. గం.	వ. గం.	యోగ	విశేషములు
29	13 ఆ పా	ప 2-39	పుబ్బ రా 7-53	తె 3-34	5-16	సి	చంద్రోదయం
30	14 సో వి	సా 3-39	ఉత్త రా 9 30	——	——	సి	
31	15 మంత	సా 5 5	హస్త రా 11.33	ఉ 6-37	7-45	సి	వరాహజయంతి
1	16 బు చ	సా 6-52	చిత్త రా 1.57	ఉ 8-21	10-7	సి	వినాయకచవితి
2	17 గు పం	రా 8-52	స్వాతి తె 4-32	ఉ 8-17	10-3	అ	ఋషిపంచమి
3	18 శు ష	రా 10-59	విశా పూర్తి	ప 10-47	12-31	సి	
4	19 శ స	రా 12-57	విశా ఉ 7-10	ప 11-34	1-20	సి	సూర్యపూజ
5	20 ఆ అ	రా 2-38	అను ప 9-37	సా 3-44	5-29	మ	దూర్వాష్టమి
6	21 సో న	తె 3 55	జ్యేష్ఠ ప 11-47	——	——	సి	
7	22 మంద	తె 4-39	మూల ప 1-34	ప 11-51	1-34	అ	
				రా 11-41	1-22		
8	23 బు ఏ	తె 4-57	పూ.షా ప 2-53	రా 11-10	12-49	అ	సర్వఏకాదశీవ్రతం
9	24 గు ద్వా	తె 4-44	ఉషా సా 3-42	రా 7-47	9-24	సి	వామనజయంతి
10	25 శు త్ర	తె 4-2	శ్రవ సా 4-0	రా 8-0	9-36	మసి	
11	26 శ చతు	రా 2-55	ధని సా 3-53	రా 10-55	12-29	సి	అనంతవ్రతం
12	27 ఆ ○ పౌ	రా 1-6	శత సా 3-18	రా 9-28	11-0	సి	చంద్రపూజ

శ్రీ జయసంవత్సర భాద్రపదమాస కృష్ణపక్షం

ఇం. తేది	సౌరం తేది	తిథి గంట	నక్షత్రం గంట	వర్జ్యం మొ. గం.	వ. గం.	యోగం	విశేషములు
13	28 సో పా	రా 11-34 పూభా	ప 2-21	రా 11-26	12-57	సి	మహాలయ పక్షారంభం
14	29 మం వి	రా 9-25 ఉభా	ప 1-7	రా 12-23	1 53	అ	
15	30 బు త	రా 7-5 రేవ	ప 11-39	——	—	ఉ	బృహత్యుమా వ్రతం
16	31 గు చ	సా 4-43 అశ్వి	ప 10-3	ఉ 6-19	7-49	అ	భరణీమహాల్లయం
				సా 6-57	8-26		
17	1 శు పం	ప 2-13 భర	ఉ 8-21	రా 7-31	9-0	సి	
18	2 శ ష	ప 11-51 కృత్తి	ఉ 6-41	రా 9-40	11-10	అ	
		రోహి	తె 5-8				
19	3 ఆ స	ఉ 9-36 మృగ	తె 3-43	ప 10-25	11-56	సి	
20	4 సో అ	ఉ 7-35 ఆరు	రా 2-37	ప 11-44	1-28	సి	
	న	తె 5-51					
21	5 మం ద	తె 4-28 పున	రా 1-50	ప 2-13	3-46	సి	
22	6 బు ఏ	తె 3-34 పుష్య	రా 1-27	ప 9-42	11-16	సి	సర్వఏకాదశి
23	7 గు ద్వా	రా 3-1 ఆశ్రే	రా 1-32	ప 2-17	3-53	సి	యతిమహాలయం
24	8 శు త్ర	రా 3-2 మఖ	రా 2-3	ప 1-47	3-25	మసి	కలియుగాది
25	9 శ చశి	తె 3.34 పుబ్బ	తె 3 5	ప 10.23	12-3	సిఉ	మాసశివరాత్రి
26	10 ఆ ● అ	తె 4-36 ఉత్త	తె 4-37	ప 10-45	12-27	అ	మహాలయ అమావాస్య

శ్రీ జయసంవత్సర ఆశ్వయుజమాస శుక్లపక్షం

ఇం. తేది	సౌరమానం తేది	వారం	తిథి	తిథి గంట	నక్షత్రం	నక్షత్రం గంట	వర్జ్యం	గం.	వ. గం.	యోగం	విశేషములు
27	11	సో	పా	పూర్తి	హస్త	పూర్తి	ప	1-45	3-29	సి	నవరాత్రారంభం
28	12	మం	పా	ఉ 6 13	హస్త	ఉ 6-41	సా	3-27	5-12	సి	చంద్రోదయం
29	13	బు	వి	ఉ 7-53	చిత్త	ప 9-0	సా	3-12	4-58	సి	
30	14	గు	త	ప 9-56	స్వాతి	ప 11-32	సా	5-42	7-28	అ	
1	15	శు	చ	ప 12 2	విశా	ప 2-9	సా	6-35	8-21	సి	ఉపాంగలలితావ్రతం
2	16	శ	పం	ప 2-0	అను	సా 4-40	రా	10-50	12-35	సి	
3	17	ఆ	ష	సా 3-43	జ్యేష్ఠ	సా 6-56	—		—	మ.అ	
4	18	సో	స	సా 5-2	మూల	రా 8-51	రా	7-7	8-51	సిమ	సరస్వత్యావాహనం
5	19	మం	అ	సా 5-58	పూషా	రా 10-17	ఉ	7-1	8-43	సి	ఉదుర్గాష్టమి
6	20	బు	న	సా 6-14	ఉషా	రా 11-14	ఉ	6-35	8-15	అ	స్వాతోచిపమ. మహానవమి
							తె	3-16	4-54		ఆయుధపూజ
7	21	గు	ద	సా 6-3	శ్రవ	రా 11-41	తె	3-40	5-16	సి	బుద్ధ జయంతి, విజయదశమి
8	22	శు	ఏ	సా 5-23	ధని	రా 11-39	—		—	సి	సర్వ ఏకాదశి వ్రతం
9	23	శ	ద్వా	సా 4-15	శత	రా 11-10	ఉ	6-42	8-16	అమ	
							తె	5-20	—		
10	24	ఆ	త్ర	ప 2-43	పూభా	రా 10-21	శే.వ.ఉ.		6-52	సి	
11	25	సో	చశి	ప 12-52	ఉభా	రా 9-6	ఉ	7-24	8-55	సి	కౌముదీ పూజ
12	26	మం	○ పౌ	ప 10-46	రేవ	రా 7-40	ఉ	8-23	9-57	సి	

శ్రీ జయసంవత్సర ఆశ్వయుజమాస కృష్ణపక్షం

ఇం. తేది	సౌరగ్గ తేది		తిథి	గంట	నక్షత్రం గంట		మొ.	వర్జ్యం గం.	వ. గం.		విశేషములు
13	27 బు	పా	ఉ	8-29 అశ్వి	సా	6-4	ప	2-20	3-50	మసి	
14	28 గు	వి	ఉ	6-10 భర	సా	4-24	తె	3-34	5-3	సిమ	
		త	తె	3-41							చంద్రోదయోమావ్రతం
15	29 శు	చ	రా	1-19 కృత్తి	ప	2-44	తె	5-40	—	సిమ	
16	30 శ	పం	రా	11-7 రోహి	ప	1-18	శే. వ. ఉ.		7-10	అ	
							సా	6-25	7-55		
17	31 ఆ	ష	రా	9-7 మృగ	ప	11-44	రా	7-42	9-13	సి	విషువత్పుణ్యకాలం
18	1 సో	స	రా	7-24 ఆరు	ప	10-33	రా	10-6	11-38	సి	
19	2 మం	అ	సా	6-5 పున	ప	9-42	సా	5-52	7-26	సి	
20	3 బు	న	సా	5-12 పుష్య	ప	9-15	రా	10-3	11-39	సి	
21	4 గు	ద	సా	4-45 ఆశ్రే	ప	9-12	రా	9-25	11-3	సి	
22	5 శు	ఏ	సా	4-48 మఖ	ప	9-39	సా	5-59	7-39	మసి	సర్వ ఏకాదశీ వ్రతం
23	6 శ	ద్వా	సా	5-23 పుబ్బ	ప	10 35	సా	6-13	7-55	సిమ	
24	7 ఆ	త్ర	సా	6-27 ఉత్త	ప	12-1	రా	9-5	10-49	అ	నరక చతుర్దశి
25	8 సో	చశి	రా	7-57 హస్త	ప	1-54	రా	10-39	12-24	సిప్ర	మాసశివరాత్రి
26	9 మం	● అ	రా	9-51 చిత్త	సా	4-10	రా	10-21	12-7	సి	దీపావళి, ధనలక్ష్మీపూజ

శ్రీ జయసంవత్సర కార్తీకమాస శుక్లపక్షం

ఇం. తే.	సాల్వి తేది	వా	తిథి గంట	నక్షత్రం గంట	వర్జ్యం మొ. గం.	వ. గం.		విశేషములు
27	10	బు	పా రా 11-56	స్వాతి సా 6-41	రా 12-53	2-39	సి	బలిపాడ్యమి
28	11	గు	వి రా 2-7	విశా రా 9-17	రా 1-41	3-27	సి	చంద్రోదయం
29	12	శు	త తె 4-11	అను రా 11-55	—	—	సిమ	
30	13	శ	చ తె 5-50	జ్యేష్ఠ రా 2-13	ఉ 6-8	7-54	సి	నాగచతుర్థి
31	14	ఆ	పం పూర్తి	మూల తె 4-18	రా 2-34	4-18	అసి	
1	15	సో	పం ఉ 7-12	పూ.షా తె 4-56	రా 2.29	4-11	మ	
2	16	మం	ష ఉ 8-3	ఉ.షా పూర్తి	ప 2-7	3-47	ఉ	
3	17	బు	స ఉ 8-24	ఉ.షా ఉ 6-50	ప 10-55	12-33	అ	గోపాష్టమి
4	18	గు	అ ఉ 8-13	శ్రవ ఉ 7-23	ప 11-24	1-0	సి	కృతయుగాది
5	19	శు	న ఉ 7-33	ధని ఉ 7-27	తె 2-32	4-6	సి	
6	20	శ	ద ఉ 6-26	శత ఉ 7-4	ప 1-12	2-45	అమ	
			ఏ తె 4-56					
7	21	ఆ	ద్వా రా 3-6	పూ.భా ఉ 6-16	సా 3-26	4-58	సి	స్వాయంభువమన్వాది
				ఉ.భా తె 5-10				క్షీరాబ్ధి ద్వాదశి
8	22	సో	త్ర రా 1-7	రేవ తె 3-51	సా 4-30	6-1	సి	
9	23	మం	చ రా 10-51	అశ్వ రా 2-21	రా 10-33	12-3	అ	
10	24	బు	○ పూ రా 8-28	భర రా 12-40	ప 11-44	12-43	సి	

ఆశ్వీ - కార్తీ

కార్తీకం

శ్రీ జయ సంవత్సర కార్తీకమాసం కృష్ణపక్షం

ఇం. తేది	సౌరం తేది	వారం	తిథి	గంట	నక్షత్రం	గంట	వర్జ్యం మొ. గం.	వ. గం.	యోగం	విశేషములు
11	25	గు	పా	సా 6-3	కృత్తి	రా 10-59	ప 11-50	1-19	మ	శుక్రమౌఢ్యారంభం
12	26	శు	వి	సా 3-45	రోహి	రా 9-24	ప 1-56	3-26	మసి	
							రా 2-39	4-9		
13	27	శ	త	ప 1-35	మృగ	రా 7-55	తె 3-55	5-30	సి	
14	28	ఆ	చ	ప 11-37	ఆరు	సా 6-42	—	—	సి	
15	29	సో	పం	ప 9-59	పున	సా 5-47	ఉ 6-14	7-46	అ	
							రా 1-25	2-59		
16	మార్గ 1	మం	ష	ఉ 8-43	పుష్య	సా 5-13	తె 5-55	—	సి	
17	శిర 2	బు	స	ఉ 7-52	ఆశ్రే	సా 5-2	శే. వ. ఉ.	7-31	సి	
							తె 5-12	—		కాలాష్టమి
నవంబరు 18	3	గు	అ	ఉ 7-28	మ	సా 5 22	శే. వ. ఉ.	6-49	అ	
							రా 1-43	8-22		
19	4	శు	న	ఉ 7-37	పుబ్బ	సా 6-12	రా 1-51	3-32	సి	
20	5	శ	ద	ఉ 8-19	ఉత్త	రా 7-36	తె 4-37	—	ఉ	
21	6	ఆ	ఏ	ప 9-27	హస్త	రా 9-22	శే.వ. ఉ.	6-21	అ	సర్వఏకాదశీవ్రతం
							తె 6-6			శుక్రమౌఢ్యనివృత్తి
22	7	సో	ద్వా	ప 10-59	చిత్త	రా 11-34	శే. వ. ఉ.	7-51	ప్రఅ	
							తె 5-45			
23	8	మం	త్ర	ప 12-55	స్వాతి	రా 2-5	శే.వ.ఉ.	7-31	సి	మాసశివరాత్రి
24	9	బు	చశి	ప 3-3	విశా	తె 4-41	ఉ 8-7	10-3	సి	శూన్యతిథి
25	10	గు	● అ	సా 5-12	అను	పూర్తి	ఉ 9-7	10-53	సి	అమావాస్య

శ్రీ జయ సంవత్సర మార్గశిరమాస శుక్లపక్షం

ఇం. తేది	సౌర తేది	వారం	తిథి	గంట	నక్షత్రం	గంట	వర్జ్యం మొ. గం.	వ. గం.	యోగం	విశేషములు
26	11	శు	పా	రా 7-14	అను	ఉ 7-20	ప 1-27	3-13	సిమ	
27	12	శ	వి	రా 8-58	జ్యేష్ఠ	ప 9-39	—	—	సి	చంద్రోదయం
28	13	ఆ	త	రా 10-20	మూల	ప 11-44	ప 9-59	11-43	అ	
							రా 9-59	11-42		
29	14	సో	చ	రా 11-9	పూ.షా	ప 1-23	రా 9-46	11-27	మ	
30	15	మం	పం	రా 11-31	ఉ.షా	ప 2 33	సా 6-41	8-20	ఉసి	నాగపంచమి
1	16	బు	ష	రా 11-25	శ్ర	ప 3-19	రా 7-23	8-59	సిప్ర	
2	17	గు	స	రా 10-46	ధని	సా 3-32	రా 10 40	12-15	సిమ	
3	18	శు	అ	రా 9-37	శత	ప 3-14	రా 9-27	11-0	సి	
4	19	శ	న	రా 8-5	పూ.భా	ప 2-33	రా 11-45	1-17	మసి	రామకల్పం
5	20	ఆ	ద	సా 6-14	ఉ.భా	ప 1-32	రా 12-52	2-23	అ	
6	21	సో	ఏ	సా 4-8	రేవ	ప 12-13	—	—	సి	
7	22	మం	ద్వా	ప 1-52	అశ్వి	ప 10-42	ఉ 6-57	8-27	అ	
							రా 7-38	9-8		
8	23	బు	త్ర	ప 11-30	భర	ప 9-4	రా 8-14	9-43	సి	
9	24	గు	చశ	ఉ 9-8	కృత్తి	ఉ 7-24	రా 10 18	11-48	మ	పూర్ణిమవ్రతం
					రోహి	తె 4-57				దత్తాత్రేయ జయంతి
10	25	శు	○ పూ	ఉ 6-49	మృగ	తె 4-20	ప 11-7	12-37	సి	

డిశంబరు

శ్రీ జయసంవత్సర మార్గశిరమాస కృష్ణపక్షం

డిసెంబర్

మార్గళి - ధనుస్సు

ఇం. తేది	సౌరం తేది వారం	తిథి	గంట	నక్షత్రం	గంట	వర్జ్యం మొ. గం.	వ. గం.	యోగం	విశేషములు
		పా	తె 4-49						
11	26 శ	వి	రా 2-50	ఆరు	తె 3-3	ప 12-17	1-48	సి	
12	27 ఆ	త	రా 1-13	పున	రా 2-3	ప 2-33	4-5	సి	
13	28 సో	చ	రా 11-59	పుష్య	రా 1-23	ప 9-50	11-23	సి	
14	29 మం	పం	రా 11-11	ఆశ్రే	రా 1-8	ప 2-3	3-38	సి	
15	30 బు	ష	రా 10-52	మఖ	రా 1-22	ప 1-15	2-52	సి	
16	1 గు	స	రా 11-2	పుబ్బ	రా 2-4	ప 9-36	11-15	సిమ	
17	2 శు	అ	రా 11-44	ఉత్త	తె 3-14	ప 9-37	11-18	సి	
18	3 శ	న	రా 12-57	హస్త	తె 4-54	ప 12-13	1-56	మ	
19	4 ఆ	ద	రా 2-34	చిత్త	పూర్తి	ప 1-38	3-23	సి	
20	5 సో	ఏ	తె 4-45	చిత్త	ఉ 7-10	ప 1-25	3-11	ప్రఅ	సర్వఏకాదశి
21	6 మం	ద్వా	పూర్తి	స్వాతి	ప 9-35	సా 3-52	5-38	సిమ	
22	7 బు	ద్వా	ఉ 6-53	విశా	ప 12-15	సా 4-41	6-27	సి	
23	8 గు	త్ర	ఉ 9-3	అను	ప 2-52	రా 9-4	10 50	సి	ప్రమాసశివరాత్రి
24	9 శు	చశి	ప 11-5	జ్యేష్ఠ	సా 5-20	—	—	సుఅ	అమావాస్య
25	10 శ	● అ	ప 12-48	మూల	సా 5-45	7-30		సి	
					తె 5-49	—			

శ్రీ జయసంవత్సర పుష్యమాస శుక్లపక్షం

జనవరి 1955

ఇం. తేది	సౌరమాస తేది	తిథి గంట	నక్షత్రం గంట	వర్జ్యం మొ.	గం.	ప. గం.		విశేషములు
26	11 ఆ పా	ప 2-6	పూషా రా 9-17	శే. వ. ఉ		7-32	సి	చంద్రోదయం
				తె	5-43	—		
27	12 సో వి	ప 2-55	ఉషా రా 10-34	శే. వ. ఉ.		7-24	మఅ	
28	13 మంత	ప 3-13	శ్ర రా 11-22	తె	3-23	5-0	సి	
29	14 బుచ	ప 3-1	ధని రా 11-40	—		—	ప్రసి	
30	15 గు పం	ప 2.22	శత రా 11-36	ఉ	6-54	8-29	మసి	
				తె	5-50	—		
31	16 శు ష	ప 1-13	పూభా రా 10-59	శే.వ.ఉ.		7-24	సి	
1 ఫిబ్రవరి	17 శ స	ప 11-88	ఉభా రా 10-2	ఉ	8-12	9-44	సిప్ర	
2	18 ఆ అ	ప 9-38	రేవ రా 8 46	ప	9-24	10-55	అ	
3	19 సో న	ఉ 7.42	అశ్వి రా 7-17	సా	3-32	5-2	సి	
	ద	తె 5-27		తె	4-15	5-45		
4	20 మంప	రా 3-6	భర సా 5-41	తె	4-53	6-22	సి.	
5	21 బు ద్వా	రా 12-44	కృత్తి సా 4-11	—		—	అ	
6	22 గు త్ర	రా 10-30	రోహి ప 2-22	ఉ	6-55	8-24	ఉ	
				రా	7-35	9-6		
7	23 శు చశి	రా 8-21	మృగ ప 12-50	రా	8-45	10-16	సి	
8	24 శ పూ ○	సా 6-28	ఆరు ప 11-30	రా	10-56	12-28	సి	పూర్ణిమవ్రతం

శ్రీ జయసంవత్సర పుష్యమాస కృష్ణపక్షం

ఇం. తేది	సౌర తేది		తిథి గంట	నక్షత్రం	గంట	వర్జ్యం మొ. గం.	వ. గం		విశేషములు
9	25 ఆ	పా	సా 4-59	పున	ప 10-35	సా 6-12	7-45	సి	
10	26 సో	వి	సా 3-48	పుష్య	ప 9-45	రా 10-22	11-57	సి	
11	27 మంత		ప 3-0	ఆశ్రే	ప 9-25	రా 9-30	11-6	సి	
12	28 బు	చ	ప 2-43	మఖ	ప 9-32	సా 5-45	7-23	సి	
13	29 గు	పం	ప 2-58	పుబ్బ	ప 10-8	సా 5-40	7-20	సిమ	
14	1 శు	ష	సా 3-42	ఉత్త	ప 11-15	రా 8-11	9-53	సి	ఉత్తరాయన పుణ్యకాలం
15	2 శ	స	సా 4-56	హస్త	ప 12-50	రా 9-30	11-14	మ	
16	3 ఆ	అ	సా 6-37	చిత్త	ప 2-50	రా 9-0	10-46	సి	
17	4 సో	న	రా 8-40	స్వాతి	సా 5-12	రా 11-23	1-9	అమ	
18	5 మంద		రా 10-48	విశా	రా 7-46	రా 12-11	1-57	మసి	
19	6 బు	ఏ	రా 1-1	అనూ	రా 10-26	తె 4-43	6-29	సి	సర్వఏకాదశీవ్రతం
20	7 గు	ద్వా	రా 3-4	జ్యేష్ఠ	రా 12-59	—	—	ప్రసి	
21	8 శు	త్ర	తె 4-43	మూల	తె 3-16	ప 9-44	11-29	అప్ర	
						రా 1-30	3-15		
22	9 శ	చశి	తె 5-54	పూషా	తె 5 9	ప 1-37	3-21	సి	మాసశివరాత్రి
23	10 ఆ	● అ	తె 6-36	ఉషా	తె 6-32	ప 1-37	3-19	అ	అమావాస్య

శ్రీ జయసంవత్సర మాఖమాస శుక్లపక్షం

ఇం. తేది	సౌరగ్ని తేది	వా	తిథి	గంట	నక్షత్రం	గంట	వర్జ్యం మొ. గం.	వ. గం.	యోగం	విశేషములు
24	11	సో	పా	పూర్తి	శ్రవ	పూర్తి	ప 10-38	12-18	అ	మాఖస్నానారంభం
25	12	మం	పా	ఉ 6-56	శ్రవ	ఉ 7-23	ప 11-27	1-5	సి	
			వి	తె 6-35						చంద్రోదయం
26	13	బు	త	తె 5-52	ధని	ఉ 7-46	ప 2-57	4-33	ప్రసి	
27	14	గు	చ	తె 4-40	శత	ఉ 7-42	ప 1-58	3-32	మసి	
జనవరి 28	15	శు	పం	తె 3-13	పూభా	ఉ 7-12	సా 4 28	6-0	సి	వసంతపంచమి
					ఉభా	తె 6-20				
29	16	శ	ష	రా 1-16	రేవ	తె 5-14	సా 5-46	7-17	ప్రసి	
30	17	ఆ	స	రా 11-8	అశ్వి	తె 3-46	రా 12-4	1 34	సిఉ	
31 మకరం	18	సో	అ	రా 8-48	భర	రా 1-58	ప 12-32	2-2	సిమ	భీష్మాష్టమి
1	19	మం	న	సా 6-26	కృత్తి	రా12-18	ప 1-8	2-37	సి	
2	20	బు	ద	సా 4-4	రోహి	రా10-38	ప 3-11	4-40	సి	
							తె 3-52	5-22		
3	21	గు	ఏ	ప 1-48	మృగ	రా 9-4	తె 4-59	6-29	మ	సర్వభీష్మ ఏకాదశి
4	22	శు	ద్వా	ప 11-42	ఆరు	రా 7-41		—	సి	భీష్మద్వాదశి
ఫిబ్రవరి 5	23	శ	త్ర	ప 9-50	పున	సా 6.33	ఉ 7-7	8-38	సి	
							రా 2-16	3-49		
6	24	ఆ	చశి	ఉ 8-17	పుష్య	సా 5-44	తె 6-18	—	సి	పూర్ణిమవ్రతం
7	25	సో	○ పూ	ఉ 7-7	ఆశ్లే	సా 5-18	శే.వ.ఉ.	7-52	సిమ	వ్యాసపూజ

శ్రీ జయసంవత్సర మాఘమాస కృష్ణపక్షం

ఇం. తేది	సౌరర్గి తేది	తిథి గంట	నక్షత్రం	గంట	వర్జ్యం మొ. గం.	వ. గం.		విశేషములు
	సా	తె 6-22			తె 5-18			
8	26 మంవి	తె 6-6	మఖ	సా 5-16	శే.వ.ఉ.		6 54 సి	
					రా 1-28		3-6	
9	27 బుత	తె 6-20	పుబ్బ	సా 5-45	రా 1-15		2-55 అ	
10	28 గుచ	పూర్తి	ఉత్త	సా 6-45	తె 3-39		5-21 మసి	
11	29 శుచ	ఉ 7 6	హస్త	రా 8-13	తె 4-51		6-25 అ	
12	30 శ పం	ఉ 7-58	చిత్త	రా 10-8	తె 4-16		6 1 మఅ	
13	1 ఆ ష	ప 10-2	స్వాతి	రా 12-24	తె 6-36		— సిఉ	
ఫిబ్రవరి 14	2 సో స	ప 12-0	విశా	రా 2-57	శే.వ.ఉ.		8-22 మసి	
15	3 మంఅ	ప 2-9	అను	తె 5 41	ఉ 7-24		9-7 సిఉ	శూన్యతిథి
16	4 బు న	సా 4-18	జ్యేష్ఠ	పూర్తి	ప 11-49		1-35 సి	
17	5 గు ద	సా 6-14	జ్యేష్ఠ	ఉ 8-11	సా 4-56		6-41 ప్రసి	
18	6 శు ఏ	రా 7-49	మూల	ప 10-29	ఉ 8-44		10-29 అప్ర	సర్వఏకాదశి
					రా 8-48		10-32	
19	7 శ ద్వా	రా 9-2	పూషా	ప 12-23	రా 8-55		10-39 సి	
20	8 ఆ త్ర	రా 9-44	ఉషా	ప 1-54	సా 6 4		7-44 అ	మహాశివరాత్రి సావిత్రికల్పం
21	9 సో చశి	రా 9-55	శ్రవ	ప 2-55	రా 7 1		8-39 అ	
22	10 మం ● అ	రా 9-35	ధని	సా 3 27	రా 10-40		12 16 సిమ	

శ్రీ జయసంవత్సర ఫాల్గుణమాస శుక్లపక్షం

ఇం. తేది	సౌర తేది		తిథి గంట	నక్షత్రం	గంట	వర్జ్యం మొ. గం.	వ. గం.		విశేషములు
23	11 బు	పా	రా 8-46	శత	సా 3-29	రా 9-47	11-21	సి	
24	12 గు	వి	రా 7-31	పూభా	సా 3-5	రా 12-22	1-55	సి	చంద్రోదయం
25	13 శు	త	సా 5-53	ఉభా	ప 2-17	రా 1-43	3-15	సి	
26	14 శ	చ	ప 3-57	రేవ	ప 1.10	—	—	ప్రసి	
27	15 ఆ	పం	ప 1.42	అశ్వి	ప 11-43	ఉ 7-57	9-27	సిశు	
						రా 8-42	10-12		
28	16 సో	ష	ప 11-24	భర	ప 10-10	రా 9-20	10-50	సిమ	
1	17 మం	స	ఉ 9-1	కృత్తి	ఉ 8-31	రా 11-25	12-55	సి	
2	18 బు	అ	ఉ 6-42	రోహి	ఉ 6-52	ప 12-15	1-35	సి	
		న	తె 4-20	మృగ	తె 6-26				
3	19 గు	ద	రా 2-11	ఆరు	తె 3-46	ప 1-7	2-37	మఅ	
4	20 శు	ఏ	రా 12-18	పున	రా 2-35	ప 3-10	4-41	సిఉ	
5	21 శ	ద్వా	రా 10.45	పుష్య	రా 1-40	ప 10-17	11.49	సిమ	
6	22 ఆ	త్ర	రా 9-59	ఆశ్లే	రా 1-6	ప 2-11	3.45	సిమ	
7	23 సో	చశి	రా 8-50	మఖ	రా 1-2	ప 1-5	2-41	మసి	
8	24 మం	○ పూ	రా 8-34	పుబ్బ	రా 1-24	ప 9-10	10.48	సి	పూర్ణిమవ్రతం

శ్రీ జయసంవత్సర ఫాల్గుణమాస కృష్ణపక్షం

ఇం. తేది	సౌరమాన తేది	తిథి గంట	నక్షత్రం	గంట	వర్జ్యం మొ.	గం.	వ. గం.		విశేషములు
9	25 బు పా	రా 8-49	ఉత్త	రా 2-16	ఉ 8-46		10-26	అమ	
10	26 గు వి	రా 9-29	హస్త	తె 3-32	ప 11-2		12.44	సి	
11	27 శు త	రా10-43	చిత్త	తె 5-30	ప 12-11		1.55	సి	బ్రహ్మకల్పం
12	28 శ చ	రా12-22	స్వాతి	పూ 8	ప 11-31		1-19	అ	
13	29 ఆ పం	రా 2-21	స్వాతి	ఉ 7-40	ప ?-51		4-37	సిఉ	
14	1 సో ష	తె 4-36	విశా	ప 10-10	ప 2-36		4-22	మసి	
15	2 మం స	పూ 8	అనూ	ప 12-47	సా 6-59		8-45	సిఉ	
16	3 బు స	ఉ 6-40	జేష్ఠ	సా 3.22	రా 12-10		1.56	సిమ	
17	4 గు అ	ఉ 8-32	మూల	సా 5-45	సా 4-0		5-54	సి	
					తె 4-10		5-54		
18	5 శు న	ప 10-5	పూషా	రా 7-48	తె 4-21		6.3	ప్రసి	
19	6 శ ద	ప 11-3	వుషా	రా 9-26	రా 1-38		3-19	సి	
20	7 ఆ ఏ	ప 11-46	శ్రవ	రా10-29	రా 2-35		4-13	అమ	సర్వఏకాదశి
21	8 సో ద్వా	ప 11-54	ధని	రా 10-8	—		—	సి	
22	9 మం త్ర	ప 11-31		రా11-17	ఉ 6-22		7-59	మ	మాసశివరాత్రి
			శత		తె 5-16		—		
23	10 బు చశి	ప 10-39	పూభా	రా10-58	శేషం		7-11	అ	అమావాస్య
24	11 గు అ	ప 9-22	ఉభా	రా10-14	ఉ 8-16		9.49	సి	

శ్రీ మన్మథ సంవత్సరం చైత్రమాసం

25	12 శు పా	ఉ 7-43	రేవ	రా 9-11	ప 9.43		11-15	అ	తెలుగు సంవత్సరాది

ఆనందాదియోగములు

ఆది	సోమ	మంగళ	బుధ	గురు	శుక్ర	శని	యోగములు	ఫలము
అశ్వి	మృగ	ఆశ్రే	హ	అనూ	ఉషా	శ	ఆనందం	ద్రవ్యలాభం
భర	ఆ	మ	చి	జ్యే	అభి	పూభా	కాలదండం	విఘ్నము
కృ	పున	పూఫ	స్వా	మూ	శ్ర	ఉభా	ధూమ్రాక్షం	హాని
రో	పుష్య	ఉఫ	వి	పూషా	ధ	రే	ప్రజాపతిం	కార్యసిద్ధి
మృ	ఆ	హ	అ	ఉషా	శ	అశ్వి	సౌమ్యం	కార్యసిద్ధి
ఆ	మ	చి	జ్యే	అభి	పూభా	భ	ధ్వాంక్షం	విఘ్నము
పున	పూఫ	స్వా	మూ	శ్ర	ఉభా	కృ	ధ్వజం	రాజ్యలాభం
పుష్య	ఉఫ	వి	పూషా	ధ	రే	రో	శ్రీవత్సం	లక్ష్మీలాభం
ఆశ్రే	హ	అనూ	ఉషా	శత	అశ్వి	మృ	వజ్రం	కలహం
మ	చి	జ్యే	అభి	పూభా	భ	ఆ	ముద్గరం	మరణము
పూఫ	స్వా	మూ	శ్ర	ఉభా	కృ	పున	ఛత్రం	రాజ్యలాభం
ఉఫ	వి	పూషా	ధ	రే	రో	పుష్య	మిత్రం	కార్యసిద్ధి
హ	అనూ	ఉషా	శ	అశ్వి	మృ	ఆశ్రే	మానసం	శ్రీలాభం
చి	జ్యే	అభి	పూభా	భ	ఆ	మ	పద్మం	ఐశ్వర్యం

4

స్వా	మూ	శ్ర	ఉ భా	కృ	పున	పూ ఫ	లంబం	భోజనలాభము
వి	పూ షా	ధ	రే	రో	పు	ఉ ఫ	ఉత్పాతం	ద్రవ్యనాశనం
అనూ	ఉ షా	శత	అశ్వి	మృ	ఆశ్లే	హ	మృత్యు	హాని
జ్యే	అభి	పూ భా	భ	ఆ	మ	చి	కాల	కార్యహాని
మూ	శ్ర	ఉ భా	కృ	పున	పూ ఫ	స్వా	సిద్ధ	కార్యసిద్ధి
పూ షా	ధ	రే	రో	పు	ఉ ఫ	వి	శుభం	శుభకార్యసిద్ధి
ఉ షా	శ	అశ్వి	మృగ	ఆశ్లే	హ	అనూ	అమృతం	స్త్రీసంతోషం
అభి	పూ	భ	ఆ	మ	చి	జ్యే	ముసలం	భోజనహాని
శ్ర	ఉ భా	కృ	పున	పూ ఫ	స్వా	మూ	గదా	అశుభము
ధ	రే	రో	పు	ఉ ఫ	విశా	పూ	మాతంగ	స్వర్ణలాభము
శ	అశ్వి	మృ	ఆశ్లే	హ	అనూ	ఉ షా	రాక్షస	క్లేశము [ణము
పూ భా	భ	ఆ	మ	చి	జ్యే	అభి	చర	దుర్వార్తా శ్రవ
ఉ భా	కృ	పున	పూ ఫ	స్వా	మూ	శ్ర	స్థిర	కార్యసిద్ధి
రే	రో	పు	ఉ ఫ	విశా	పూ	ధ	వర్ధమాన	అతిశయలాభం

ధ్వాంక్ష, వజ్ర, ముద్గర యోగములలో ప్రథమ 5 ఘడియలున్నూ, పద్మ, లంబములలో ప్రథమ 4 ఘడియలున్నూ, గదా యోగమందు ప్రథమ 1 ఘడియయున్నూ, కాల, ముసలములందు ప్రథమ 2 ఘడియలున్నూ, వదలిన శుభము, రాక్షస, మృత్యు, ఉత్పాతములను సంపూర్ణముగా వదలవలెను.

ప్రయాణమునకు

తిథిశూల, వారశూల, నక్షత్రశూల, లగ్నశూలలు

దిక్కులు	తిథులు		వారములు	నక్షత్రములు	లగ్నములు
తూర్పు	1,	9	శని, సోమ	జ్యేష్ఠ ధనిష్ఠ	తుల కుంభము
ఆగ్నేయము	3,	11	శని, గురు	—	మకరము
దక్షిణము	5,	13	గురు	శ్రవణము అశ్విని	మీనము వృశ్చికము
నైరుతి	4,	12	సోమ, శుక్ర	—	కర్కాటకము
పడమర	6,	14	ఆది, శుక్ర	రోహిణి పుష్య	ధనుస్సు సింహము
వాయవ్యము	7,	15	మం, ఆది	—	మేషము
ఉత్తరము	2,	19	బుధ, మం	పుబ్బ హస్త	వృషభము కన్య
ఈశాన్యము	9,	30	బుధ		మిథునము

రాహుకాల, గుళికకాలములు

(సూర్యోదయము 6 ఘంటలకు అయ్యే దినములకు)

వారములు	రాహుకాలము		యమగండము		గుళికకాలము	
	మొదలు	వరకు	మొదలు	వరకు	మొదలు	వరకు
ఆదివారము	4½	6	12	1½	3	4½
సోమవారము	7½	9	10½	12	1½	3
మంగళవారము	3	4½	9	10½	12	1½
బుధవారము	12	1½	7½	9	10½	12
గురువారము	1½	3	6	7½	9	10½
శుక్రవారము	10½	12	3	4½	7½	9
శనివారము	9	10½	1½	3	6	7½

వాస్తుపురుషస్థితి

భాద్రపద ఆశ్వయుజ కార్తిక మాసములయందు తూర్పు శిరస్సుగాను మార్గశిర పుష్య మాఘ మాసములయందు దక్షిణ శిరస్సుగాను ఫాల్గుణ చైత్ర వైశాఖ మాసములయందు పశ్చిమ శిరస్సుగాను, జ్యేష్ఠాషాఢ శ్రావణమాసములయందుత్తర శిరస్సుగాను ఎడమప్రక్కను శయనించుచుండును. కాన అతనిదృష్టి ప్రసరించిన దిక్కునందును పాదములున్న దిక్కునందును గృహము కట్టకూడదు. ఇది మాసవాస్తు. దినవాస్తు: సూర్యోదయం మొదలు పగలు నాలుగుజాములయందున్ను ఉత్తరదిక్కు మొదలుకొని నాల్గుదిక్కులయందున్నూ ఎడమప్రక్కను పరుండును. రాత్రియందున్నూ ఈ ప్రకారమే పరుండును. అతని పాదములున్న దిక్కుయందున్నూ చూచుచున్న దిక్కులయందున్ను యిల్లు కట్టరాదు.

వివాహమునకు ముందు చూడవలసిన కొన్ని పొంతనములు:

నాడీకూటము

ప్రథమ నాడీనక్షత్రములు—జ్యేష్ఠ, మూల, ఉ-ఫ, హస్త, ఆర్ద్ర, పున, శత, పూభా, అశ్విని.

మధ్యనాడీ నక్షత్రములు—పుష్య, మృగ, చిత్త, అనూ, భరణి, ధనిష్ఠ, పూఫ; ఉ-భా.

అంత్యనాడి నక్షత్రములు—స్వాతి, కృత్తిక, ఆశ్లే, ఉ-షా, విశా, రోహి, మఘ, శ్రవ, రేవతి. ఇందు వధూవరుల నక్షత్రములు రెండును ఒకేనాడియందున్నచో అనిష్టము. భిన్నానాడీగత నక్షత్రములైనచో శుభప్రదములు.

గణకూటము

దేవగణనక్షత్రములు—అనూ, పున, మృగ, శ్రవ, రేవ, స్వాతి, అశ్వి, హస్త, పుష్య.

రాక్షసగణ నక్షత్రములు

మఘ, ఆశ్రే, ధని, జ్యేష్ఠ, మూల, శత, కృత్తి, చిత్త, విశా.

మనుష్యగణ నక్షత్రములు

పూ-ఫ, ఉఫ, పూషా, ఉషా, పూభా, ఉభా, రోహి, భర, ఆర్ద్ర. ఇందు వధూవరుల నక్షత్రములు రెండును ఒకేగణమైన మంచిది. ఒకటి దేవగణములోనిది రెండవది మనుష్యగణములోనిది అయిన సామాన్యము. ఒకటి రాక్షసగణములోనిదై, రెండవది మనుష్యగణములోనిదైనను దేవగణములోనిదైనను అశుభకరము.

యోనికూటము

అశ్వి, శత-అశ్వము; స్వాతి; హస్త-మహిషము; ధని, పూభా-సింహము; భర; రేవ-గజము; కృ, పుష్య-మేక; శ్రవ, పూషా-కోతి; ఉషా, అభి-ముంగిస; రోహి, మృగ-సర్పము; జ్యే, అనూ-లేడి; మూ, ఆర్ద్ర-కుక్క; పున, ఆశ్రే-పిల్లి; మఘ, పూఫ-ఎలుక; చిత్త, విశా-వ్యాఘ్రము; ఉఫ, ఉభా-గోవు. ఇందు పరస్పరవైరముగల వేవనగా 1 అశ్వమహిషములు, 2 గజసింహములు, 3 కోతిమేకలు, 4 ముంగిసర్పములు, 5 లేడి, కుక్కలు, 6 పిల్లి; ఎలుకలు, 7 గోవ్యాఘ్రములు. వధూవరుల నక్షత్రములు రెండును పరస్పర వైరముగలవాటిలో చేరినయెడల వారల కనిష్టము. అనగా వధూనక్షత్రము గజమున్ను వరుని నక్షత్రము సింహమున్ను అయినచో వారలకు అశుభకరము. ఇట్లె అన్నిటికి తెలియవలెను. రెండును ఏకజాతీయములైనచో అత్యంత శుభప్రదము.

గ్రామార్వణం

గ్రామనక్షత్రం మొదలు యజమాని నక్షత్రంవరకు లెక్కించగా, మొదటి 5 కు ఫలము ధనలాభం. తదాది 3 ధననాశనం. తదాది 5 ధనవృద్ధి. తదాది 6 దారిద్ర్యము. తదాది 1 ప్రాణహాని. తదాది 4 సంపత్తు. తదాది 2 ధనవ్యయము, తదాది 1 ధనలాభం. తదాది 1 ధననాశనం-అని ఈ రీతిగా ఫలముల నెరుగవలెను.

గృహప్రవేశ చక్రములు

(రెండు చక్రములకున్ను సూర్యుడున్న నక్షత్రం మొదలు)

వృషభచక్రం		కలశచక్రం	
3 మృత్యు	4 అర్థకృత్	2 శీర్షచ్ఛేదం	4 నిర్ధనం
4 దుర్దశా	4 ధాన్యం	4 ప్రవాసం	4 గర్భస్రావం
4 స్థైర్యం	3 సంపద	4 అభయం	3 శ్రియం
3 భ్రమణం	3 పశువృద్ధి	4 ధాన్యం	3 శతాయుః

శుభశకునములు

కన్య. మండెడునిప్పు, గుఱ్ఱము, సింహాసనము, పుణ్యస్త్రీలు, గంధము, పుష్పములు, అక్షతలు, ఛత్ర చామరములు, పల్లకి, గజము, భక్ష్యములు, చెఱకు, అంకుశము, అన్నము, తేనె, నెయ్యి, పెరుగు, ఎద్దు, చేప, మాంసము, మద్యము, చలవబట్టలు, శంఖధ్వని, మంగళ వాద్యములు, వేదఘోష, ఏడ్పులేనిశవము, రత్నములు, పూర్ణకుంభము, ధ్వజములు, వేశ్యలు, అద్దములు ఇవి కనబడిన ప్రయాణ కార్యసిద్ధి, తుమ్మెద, ఒంటె, ఆడకుక్క, చిలుక, పిచ్చుక ఎడమప్రక్కకు వెళ్లుట, భారద్వాజము, కృష్ణపక్షి, నెమలి, నక్క కనిపించుట శుభములు.

అశుభశకునములు

మూలికలు, చెవిటివాడు, కుంటివాడు, జడదారి, పిచ్చివాడు, ఒక బ్రాహ్మణుడు, నూనెఅంటుకొన్నవాడు, కట్టెలు, ఎముకలు, చర్మములు, దీర్ఘరోగి, నూనె, ప్రత్తి, ఉప్పు. బెల్లము, మజ్జిగ, కసువు, పాము, బురద, దిగంబరుడు, తలవిరియబోసినవాడు, క్షౌరముచేసికొన్నవాడు, ఇవి కనుబడినప్రయాణకార్యహాని. ప్రవేశమున పీనుగబడిఏడ్చుచుండుట, కోతి గూబలకూత దర్శనములు, కుందేలు, పంది, ఉడుతకన్పడుట, భయవార్త, "వెళ్ళవద్దు ఎందుకు, ఎక్కడికి" అను పలుకులు ప్రయాణ కార్యమును చెరుపును.

సుస్వప్న ఫలములు

మహారాజదర్శనం, మదగజదర్శనం, అశ్వదర్శనం, స్వర్ణదర్శనం, వృషభదర్శనం, గోదర్శనం అయినట్లు స్వప్నము గాంచినయెడల పుత్ర లాభమున్ను గజ, వృషభ, ధేను, ప్రాసాద, పర్వతపృష్ఠా రోహణములు చేసినట్లును, అమేధ్యానులేపనం, స్వరోదనం, స్వమృతి, అగమ్యగమనం చేసినట్లు స్వప్నము గాంచెనేని ధనలాభమును, పాలచెట్టు, పండ్లచెట్టు యెక్కినటుల స్వప్నమయ్యేనేని మేల్కొనుసరికి ధనలాభమున్ను; కుడి భాగమున తెల్లత్రాచు కరచినట్లయ్యేనేని 20 రోజులలో అధికమయిన ధనలాభమున్ను సర్పముకాని తేలుకాని కడుపుమీదకుట్టినట్లయిన కార్య సిద్ధియు పుత్రలాభము అగును. మేడలు, పర్వతములు యెక్కినట్లు సముద్రములు దాటినట్లు చెరువుమధ్యమున తామరాకున నేతితో కలిపిన పాయసాన్నము తినినటులకల గాంచెనేనిశుభము. బెగ్గురకోడి క్రౌంచము యీ పక్షులను గాంచెనేని స్త్రీ లాభము. బంధనమైనటుల గాంచెనేని ధనలాభము. తన శరీరముగాని పాన్పుగాని ధనముగాని దగ్ధమయినటుల గాంచెనేని ఐశ్వర్యవంతుడగును, సూర్యబింబముగాని స్వచ్ఛమైన చంద్ర బింబముగాని గాంచెనేని రోగవిముక్తుడగును, ధనప్రాప్తియగును. రక్తము త్రాగినటుల కల్లుత్రాగినటుల తెల్లనగు గంధపుష్ప వస్త్రమును ధరించు నటుల కలగాంచెనేని విద్యాప్రాప్తి. స్వప్నాంతమందు మాంసభక్షణము (స్వప్నములో) చేసెనేని విశేషముగ ధనలాభము. చేతులుతినినటుల కల గాంచెనేని ధనలాభము. శిరోభక్షణమైనటుల కలగనిన రాజ్యలాభము. తనయిల్లు కాలినటుల కల గాంచెనేని గ్రామాధిపత్యముగాని భూలాభము కాని గలుగును. పాలు త్రాగినటుల, పాలు పిండినటుల, సోమపానము చేసినటుల కలగాంచెనేని అనేకవిధముల సుఖముల పొందును. తమల పాకులు గంధము తెల్లని పువ్వులు గాంచెనేని ఐశ్వర్యవంతుడగును. నూతినుండి నీళ్లుతోడినటుల గాంచెనేని శీఘ్రముగా ధనలాభము.

దుస్వప్న ఫలములు

యూప స్తంభము, మోదుగచెట్టు, వేపచెట్టు, తుమ్మచెట్టు ఎక్కి నటులను నూనె, దూది, యినుము జూచెనేని విపత్తు సంభవించును.

ఉద్యానవనమున తిరుగుట, ఎఱ్ఱని వస్త్రములుధరించుట, ప్రవాహములో దిగుట పక్వమైన మాంసమును తినునటుల కలగాంచెనేని కార్యహాని. కళాహీనులగు సూర్యచంద్రులను నక్షత్రములు పడునటుల గాంచెనేని దుఃఖప్రాప్తి. నావచేనదిని దాటినటుల గాంచెనేని భయము సంభవించును. చెవి ముక్కు చేతులు తెగినటులను బురదయందు దంతములు తలవెండ్రుకలు పడినటులను, ఒంటె గాడిద ఎనుములనుయెక్కి దక్షిణ ప్రయాణములు చేసినటుల గాంచెనేని మృత్యుప్రదమగును. తలంటుకొనునటుల గోమయముచేనిండిన మడుగున దిగినటుల కాంచెనేని ధననాశము గాని మృత్యువుగాని సంభవించును.

జనన విషయం

కృష్ణచతుర్దశి, అమావాస్య ఈ రెండున్నూ జననమునకు శుభము కాదు. ఈ తిథియొక్క ఆద్యంత గడియల ఆరుభాగములు చేసినప్పుడు చతుర్దశియొక్క మొదటిభాగమున్నూ అమావాస్యయొక్క చివరభాగమున్ను దోషప్రదములు కావు. మిగిలిన భాగములుదోషప్రదములే. త్యాజ్యకాలముల జననమైనా దోషమే. అశ్విని 1 వ పాదము శిశుగండము, భరణి 2 వ పాదమున పురుషుడు పుట్టితె తండ్రికిన్నీ స్త్రీ పుట్టితే తల్లికిన్నీ గండము. కృత్తిక 3 వ పాదమునూ అంతే. రోహిణి మేనమామకు గండము, పుష్యమి 2. 3 పాదములలో జననమైతే పితృగండము, స్త్రీ జననమైతే మాతృగండము, అశ్లేష 3 వ పాదము మాతృగండము, 4 వ పాదము పితృగండము. మఖ 1 వ పాదము శిశుగండము, 3 పాదమున పురుషుడైతే పితృగండము, స్త్రీ అయితే మాతృగండము. మఖ 2, 4 పాదములు, స్వల్పదోషము. ఉత్తర 1 వ పాదము పురుషజననమైతే తండ్రికి దోషము, స్త్రీ జననమైతే మాతృదోషం. 2, 3, 4 పాదములు సామాన్యదోషము చిత్త 1, 3 పాదములు పురుషజననమైతే పితృగండము స్త్రీ జననమైతే మాతృగండము, 2, 4 పాదములు సామాన్యదోషము. విశాఖ సామాన్యదోషము.

జ్యేష్ఠానక్షత్రాద్యంత గడియలను 11 భాగములు చేయగా జనము 1 వ భాగములో అయితే మాతామహునికి, 2వభాగమైతేమాతామహికి

3 వ భాగమైతే మేనమామకు, 4 వ భాగమైతే తల్లికి, 5 వ భాగమైతే శిశువుకు, 6 వ భాగమైతే వంశమునకు, 7 వ భాగమైతే మాతృపితృ వంశములకు 8 వ భాగమైతే అన్నగారికీ, 9 వ భాగమైతే మామ గారికి, 11 వ భాగమైతే అందరికిన్నీ దోషము.

మూలనక్షత్రమును 15 వభాగములు చేయగా 1 వభాగమున జనన మైతే తండ్రికి; 2 వభాగమైతే పెదతండ్రికి, 3 వ భాగమైతే బావమరిదికి, 4 వ భాగమైతే పితామహునికి 5 వ భాగమైతే తల్లికి 6 వ భాగమైతే పినతల్లికి, 7 వ భాగమైతే మేనమామకు, 8 వ భాగమైతే పినతండ్రిభార్యకు, 9 వ భాగమైతే సర్వమునకు, 10 వ భాగమైతే పశువులకు, 11వ భాగమైతే భృత్యువులకు, 12 వ భాగమైతే శిశువుకు, 13 వ భాగమైతే అన్నగారికి, 14 వ భాగమైతే చెల్లెలికి, 15 వ భాగమైతే మాతామహునికి దోషము. దుష్టనక్షత్రాలకు యధావిధిగాశాంతిచేసుకొంటే శుభముకలుగును.

మరణవిషయము

కృత్తిక, రోహిణి, మృగశిర, పునర్వసు, మఖ, ఉత్తర, చిత్త, విశాఖ, ఉత్తరాషాఢ, ధనిష్ట, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి ఈ నక్షత్రములలో మృతిచెందితే దోషము. కనుక కృత్తిక, పునర్వసు ఉత్తర, విశాఖ ఉత్తరాషాఢ ఈ నక్షత్రములలో మృతికలిగిన ఆ యింటిని 4 మాసములున్నూ, మృగశిర, చిత్తలైన 4 మాసములున్నూ మిగత నక్షత్రములకు 6 మాసములున్నూ విడువవలెను, 1, 2, 6, 7, 11, 12, 13, 14, తిధులున్నూ, ఆది, మంగళ, శుక్ర శనివారములున్నూ దోషప్రదములు.

బల్లిపాటునకుఫలములు

శిరస్సు-కలహము, ముఖము బంధుదర్శనము, కనుబొమ్మల నడుమ రాజానుగ్రహము, పై పెదవి-ధనవ్యయము, క్రింది పెదవి-ధనలాభము, ముక్కు చివర-రోగము, కుడిచెవి-దీర్ఘాయువు. ఎడమచెవి వర్తకలాభము నేత్రము-ఖైదు, గడ్డము రాజదండనము, నోరు-భయము, కంఠము-శత్రుహాని, కుడిభుజము-ఆరోగ్యము; ఎడమభుజము-స్త్రీసంగము, కుడి

ముంజేయి-కీర్తి; ఎడమముంజేయి-రోగము, స్తనయుగ్మము-దోషము, ఉదరము-ధాన్యలాభము, రొమ్ము, నాభి-ధనలాభము, ప్రక్కలు సుఖము, పాదము ప్రయాణము, వీపు-శుభము, గోళ్లు-ధనవ్యయము, లింగము-దారిద్ర్యము; జుట్టుకొన మృత్యువు. ఈ ప్రదేశములయందు తొండప్రాకినను ఫలమిదేయని తెలియునది.

గర్భాధాన అన్నప్రాశనాది 21 శుభకార్యములకు ఉత్తమ సమయములు

గర్భాధానము :

స్త్రీ పురుషుల జన్మ నక్షత్రమునకు, 7-వ తార నక్షత్రములును, 8-వ రాశిలో చంద్రుడుండే నక్షత్రములును, షష్టి, అష్టమి, చతుర్దశి, పున్నమ అమావాస్య, ఏకాదశి తిథులును; అశ్విని, భరణి, కృత్తిక, ఆశ్లేష, మఖ, జ్యేష్ఠ, మూల, రేవతి నక్షత్రములును, వ్యతీపాతము వైధృతియోగములును వృషభము, కటకము, కన్యా, వృశ్చికము, మకరము, మీనము-లేని కాలములు శుభము.

సీమంతము :

సోమ, బుధ, గురు, శుక్రవారములును, ద్వితీయ, తృతీయ, పంచమి సప్తమి, శుద్ధదశమి, ద్వాదశి; త్రయోదశి, తిథులును, అశ్విని, భరణి, మృగశిర, పునర్వసు, పుష్యమి, ఉత్తర, హస్త, చిత్త, స్వాతి, అనూరాధ మూల, ఉత్తరాషాఢ శ్రవణ, ధనిష్ఠ, శతభిష, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి. నక్షత్రములును; సింహ, వృశ్చికము తప్ప మిగత లగ్నములును-శుభము. లగ్నమునకు 5, 8, 12-వ యిండ్లలో, రవి, కుజ, శని, రాహు, కేతువులు లేక యుండవలయును.

కర్ణవేధ :

1, 4, 8, 9, 15, 30 తప్ప తక్కిన తిథులును, శ్రవ-ధని-పున-పుష్య-చిత్త-అనూ-మృ-రే-అశ్వి-హ-ఉఫ-ఉభా-ఉషా నక్షత్రములును, లగ్నగురు బలము శ్రేష్ఠము.

అన్నప్రాశనము :

మగబిడ్డలకు 6, 8, 10-వ నెలలలోను, ఆడబిడ్డలకు 5, 7, 9-వ నెలలలోను, సోమ బుధ-గురు-శుక్ర వారములలోను, ద్వితీయ, తృతీయ, పంచమి, సప్తమి, దశమి, త్రయోదశి చతుర్దశి తిథులలోను, అశ్విని రోహిణి, మృగశిర, పునర్వసు, పుష్యమి, ఉత్తర, హస్త చిత్త, స్వాతి, అనూరాధ, ఉత్తరాషాఢ, శ్రవణ, ధనిష్ట, శతభిష, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి నక్షత్రములలోను, వృషభ, మిధున; కటక, ధనస్సు, మీన లగ్నములును-శుభము.

చౌలము :

శు 3, 5-9-10-11-13 - కృ-3-5-7-తిథులు, సో-బు గు శు-వారములు. అశ్వి - మృ - పుష్య - జ్యే - హస్త - చి-స్వా-శ్ర-ధని-శత-పున-నక్షత్రములును—శుభము, తారాబలము, ఉత్తరాయణము. పంచమవత్సరము చూచునది. గురు శుక్ర మౌఢ్య కాలము తగదు.

అక్షరాభ్యాసము :

2-3-5 7-10-11-12-13 - తిథులు. హస్త - పు-స్వా-అనూ-ఆర్ద్ర-రే-అశ్వి-చి-శ్ర-నక్షత్రములు, సో-బు-గు-శు-వారములు, మేషకటక తులామకరములు తప్ప తక్కిన లగ్నములును ప్రశస్తము లు.

ఉపనయనము :

బుధ - గురు - శుక్రవారములును; అశ్విని, రోహిణి, మృగశిర, పునర్వసు, పుష్యమి, ఉత్తరత్రయము, హస్త, చిత్త, స్వాతి, అనూరాధ, శ్రవణ, ధనిష్ఠా, శతభిష, రేవతి నక్షత్రములును శుభము. లగ్నమునకు కేంద్రములో పాపగ్రహముండరాదు. ప్రథమతృతీయ దినమునకు అనధ్యయనతిథి తగదు.

వివాహము :

సోమ, బుధ, గురు, శుక్రవారములు, రెండు పక్షములలో, ద్వితీయ, తృతీయ, చతుర్థి పంచమి, సప్తమి దశమి, శుక్లపక్షమందు-

త్రయోదశి, చతుర్దశి, పున్నమ తిథులును, రోహిణి, మృగశిర, మఖ, ఉత్త, హస్త, స్వాతి, అనూరాధ, మూల, ఉత్తరాషాఢ, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి నక్షత్రములు, మేష, వృషభ, మిథున, కటక, సింహ, కన్యా, తులా, ధనుస్సు, మీనలగ్నములును, పూర్వాహ్ణ కాలము శుభము.

ఋతుకాలము :

సోమ, బుధ, గురు, శుక్ర వారములును, ద్వితీయ, నవమి ద్వాదశి తిథులును, అశ్విని, రోహిణి, మృగశిర, పుష్యమి, ఉత్తర, హస్త, చిత్త, స్వాతి, విశాఖ, అనూరాధ, మూల, ఉత్తరాషాఢ, శ్రవణ, ధనిష్ఠ, శతభిష, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి నక్షత్రములును, వృషభము, మిథునము, కటకము, కన్యా, తులా, ధనుస్సు మీనలగ్నములును, ఉదయకాలమును, పూర్వరాత్రియును శుభము.

గృహప్రవేశము :

2-3-11-12-వ నెలలును సోమ, బుధ, గురు, శుక్ర వారములును, రోహిణి, మృగశిర, ఉత్తర, చిత్త అనూరాధ, ఉత్తరాషాఢ, ధనిష్ఠ, శతభిష, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి; నక్షత్రములును శుభకరములు. చతుర్థ ద్వాదశశుద్ధి-అష్టమపాపవర్జ్యము మేలు నిచ్చును.

ప్రయాణము :

సోమ, బుధ, గురు, శుక్ర వారములును; ద్వితీయ, తృతీయ, పంచమి సప్తమి; అష్టమి దశమి, ద్వాదశి, త్రయోదశి తిథులును అశ్విని, మృగశిర, పునర్వసు పుష్యమి, హస్త, అనూరాధ, శ్రవణం ధనిష్ఠ, రేవతీనక్షత్రములును, ఉత్తమము, రోహిణి, ఉత్తర, ఉత్తరభాద్ర ఈ నక్షత్రములు మధ్యమము. విష్టికూడదు. వృషభ, మిథున, కటక సింహ, తులా, ధనుస్సు, మకర, మీనములు శుభము. యాత్రకు ముఖ్యముగా పంచక, యోగినీ, వారశూలలను చూడవలయును.

రోగవిషయము :

వసిష్ఠులవారు ఆర్ద్ర-ఆశ్లే-పూఫ-పూషా-పూభా-భర-శత-స్వా-జ్యే కృత్తికానక్షత్రములలో, 4-9-11-14 తిథులలో, ఆ-శ-మం-వార

ములలో, జన్మ-4-8-12-చంద్ర-మృత్యు-లగ్నములలో రోగమువచ్చిన మృత్యు సూచకంబనెదరు. శాంత్యాదులచే దైవభక్తి సాధుసేవాలచే ఆరోగ్యము పొందవచ్చును. పూఫ-పూషా-పూభా-స్వా-ఆర్ద్రి-జ్యే-ఆశ్లేషలలో రోగి బ్రతుకుట దుస్తరమనియు, అనూ-రే-లో కష్టముతో బ్రతుకుననియు, మృ-ఉషా-లలో నెలరోజులు పీడించుననియు, మఖలో 20 రోజులుండుననియు, హ శ-ధనిలలో 15 రోజులనియు, మూ-కృత్తికా-అశ్వి-లలో 9 రోజులనియు భర-చి-శ్ర-శతభిషలో 11 రోజులనియు, పుష్య-పున-ఉఫ-ఉభా-రో-లలో 2 దినములనియు వాక్రుచ్చెదరు.

వైద్యము :

2-3-5-7-10-13 తిథులును; చి-స్వా-రో-మృ-అనూ-జ్యే-శ్ర-శత-అశ్వి పుష్య-హ-నక్షత్రములును; బు-గు-వారములును మంచివి. జన్మ నక్షత్రము శుభము కాదు.

ఆరోగ్యస్నానము :

మఖ-స్వా-ఆశ్లే-రే-ఉఫ- ఉభా-ఉషా-రో- నక్షత్రములలోను, సో-శు-వారములలోను, 2-3-5-7-10-12-13-14-తిథులలోను రోగవిముక్తుడు స్నానము చేయునది.

శంఖుస్థాపన :

బు-గు-శు-వారములు, 3-5-7-11-13-తిథులు, మృ-హ-రే-రో-అనూ-పుష్య-ఉఫ-ఉభా- ఉషా- శ్ర-పున- అశ్వి-చి- నక్షత్రములును మంచివి.

జలాశయారంభము :

మృ-పూషా-హ - పుష్య-అనూ- మ । -ధని-రే-ఉఫ-ఉభా-ఉషా-నక్షత్రములు సో-బు-గు-వారములు, నైఋతి-ఆగ్నేయ-దక్షిణదిక్కులు తప్ప తక్కినవి, 3-5-7-13-15, తిథులును ప్రశస్తములు.

నవాభరణపాత్రాదులు చేయించుట :

4-9-11-30-తప్ప తక్కిన తిథులు, అన్ని వారములును, త్రిపుష్కర యోగమును, శ్ర-ధని-శత-పున-స్వా-పుష్య-అశ్వి-హ-ఉఫ-ఉభా-ఉషా-నక్షత్రములును మంచివి.

నూతన వస్త్రధారణము :

2-3-7-10-13-తిథులు బు-గు-శు-వారములు-రో-హ-చి-స్వా-విశా-అనూ-అశ్వి-ఉఫ-ఉభా-రే-పుష్య-పున-నక్షత్రములును మంచివి.

క్రయవిక్రయము :

అశ్వి శ్ర-రే-వి-స్వా-శత (క్రయమునకు) భ-విశా-కృత్తి ఆశ్లే-పూఫ-పూషా-పూభా(విక్రయమునకు),4-9-14-తిథులు, మంగళవారము, కుంభలగ్నముతప్ప తక్కిన తిథి వార లగ్నములు రెంటికి మంచివి.

శాంతిపౌష్టిక కర్మలు :

మం-శ-తప్ప తక్కినవారములు, అశ్వి-హ పుష్య-ఉఫ-ఉషా-ఉభా-రో-స్వా-శ్ర-ధని-రే-అనూ-మఖ-శత-నక్షత్రములు, 4-9-15తప్ప తక్కిన తిథులు-మంచివి, శుక్లపక్షము ప్రశస్తము "పూర్ణచంద్రే వేశ్మగే ర్కేంబరస్థే లగ్నేజీవే వాక్పతేర్వాసరేచ" (రత్నమాలా) 'శాంతి కర్మాణి కుర్వీతరోగ నైమిత్తికేతథా గురుశుక్రమౌఢ్యేపి దోషస్తత నవిద్యతే (దీపికా).

దేవతాప్రతిష్ఠ :

ఆ సో-బు-శు-శ-వారములు, 2-3-11-12-మాసములు, శు-కృ 10-11-13-14-15-తప్ప తక్కిన తిథులు-ప్రశస్తములు, ఉత్తరాయణము శ్రేష్ఠము. గురుశుక్రమౌఢ్యకాలములో చేయరాదు. తారాచంద్రబలమావశ్యము. లగ్ననియమము తత్తద్దేశీయ దైవజ్ఞ శిష్టజన వ్యాఖ్యానుసారము తత్తద్దేవతోచిత నక్షత్రములాదరణీయములు. దక్షిణాయమున భైరవ, వరాహ త్రివిక్రమ, నృసింహ, మహిషాసురమర్దనీ, గ్రామ దేవతా ప్రతిష్ఠాదులుచేయుట శాస్త్రసమ్మతము.

అన్ని శుభకార్యములకును వెనుక జెప్పిన ముహూర్త శుభాశుభ విచారము నెరింగి దోషరహితముగా కాలము నెఱుంగవలయును. గురు శుక్ర బలములు గొప్పవి. మఱియు, తారాబలము, చంద్రబలాదులను చూడవలయును. యోగాదులకన్నను తాత్కాలిక లగ్న శుభగ్రహ యోగములు ప్రబలములు.

ఆశౌచ విషయము

స్రావాశౌచము: 3 వ మాసమున గర్భస్రావమయితే తల్లికి 3 రోజులాశౌచము-4-వ మాసములో అయితే తల్లికి 4 రోజులాశౌచము. తండ్రికి స్నానమాత్రము 4 వ మాసములో మృదుస్రావమయితే తండ్రికి స్నానముతో శుద్ధిన్నీ కఠినస్రావమయితే 3 రోజులాశౌచమున్నూ కద్దు. 3 మాసములకు లోపల స్రావమయితే జ్ఞాతులకు ఆశౌచములేదు. 4-వ మాసమున స్నానమాత్రము.

పాతాశౌచము: 5 వ మాసములో గర్భపాతమున 5 రోజులున్నూ 6 వ మాసములో అయితే 6 రోజులున్నూ తల్లికి పాతాశౌచము. తండ్రికి అన్నదమ్ములకు, జ్ఞాతులకు 3 రోజులు జాతాశౌచము. పాతాశౌచము స్నానముతో నివృత్తిఅవుతుంది. 7 వ మాసమునుంచి సంపూర్ణాశౌచమును పట్టవలెను.

జననమైన తర్వాత బొడ్డుకోయక ముందు శిశువు మరణించిన పిత్రాదిజ్ఞాతులకు 3 రోజులున్నూ తల్లికి 10 రోజులున్నూ జాతాశౌచము అందరికిన్నీ మృతాశౌచము స్నానముతో పోతుంది. శిశువు గర్భములోనే మరణించి పుట్టినా, పుట్టినతర్వాత 10 రోజులలో మరణించినా జ్ఞాతులకు మృతాశౌచము స్నానముతో పోతుంది. జాతాశౌచము 14 రోజులు తప్పదు.

శిశువు 10 రోజులలోపల ఎప్పుడు మరణించినా తల్లిదండ్రులకు జాతాశౌచము పోయి మృతాశౌచము ప్రారంభమగును. ఈ ఆశౌచము జననాది దశాహముతో శుద్ధి. 10 వ రోజున శిశువు మరణించిన తల్లిదండ్రులకు ఆ రోజుగాక మరి రెండురోజులాశౌచము పట్టవలెను. 10 వ

రోజు 9 వ జామున శిశువు మరణించి 3 రోజులు మృతాశౌచము పట్టవలెను. అనగా 11, 12, 13 దినములని భావము. పది రోజులు దాటిన తర్వాత పళ్ళు రాకమునుపు మరణించిన జ్ఞాతులకు స్నానమాత్రము: తల్లిదండ్రులకు 3 రోజులాశౌచము. దంతోత్పత్తి అయినతర్వాత మూడేండ్లు నిండువరకు జ్ఞాతులకు 1 రోజు. మాతాపితరులకు 3 రోజులు. 4 వ సంవత్సరము మొదలు ఉపనయనమయ్యేలోపలనైతే అందరికీ 3 రోజులు. ఉపనయనానంతరం అందరికీ పూర్ణాశౌచం.

కన్యా మరణాశౌచము

జననాది 11 వ రోజు మొదలు 3 సంవత్సరములు నిండువరకు జ్ఞాతులకు స్నానముతో శుద్ధి. 4 వ సంవత్సరము మొదలు వాగ్దానపర్యంతము, 1 దిన మాశౌచము. వాగ్దానము మొదలు వివాహపర్యంతము 3 దినములు, తల్లిదండ్రులకు 11 వ రోజు మొదలు వివాహపర్యంతము 3 రోజులు. తల్లిదండ్రులు మరణించిన, పుత్రులకును వివాహముకాని కుమార్తెలకున్నూ 10 రోజు లాశౌచము పట్టవలెను.

సవతితల్లి చనిపోతే వివాహిత అయిన సవతికూతురు దగ్గరవుంటే 1 రోజు ఆశౌచము. అన్యత్ర ఉంటే స్నానమాత్రము. పితృవ్యులుకాని పితామహుడుకాని చనిపోతే వివాహ స్త్రీకి స్నానమాత్రము.

వివాహిత భ్రాత భగినియింటిలో మరణించితే 3 రోజులున్నూ ఇతరుల యింటిలో అయితే పక్షిణి, గ్రామాంతరమందయితే 1రోజున్నూ భగినికి ఆశౌచము. సాపత్నభగినికిన్నీ యిదేప్రకారము. ఉపనయనము కాని భ్రాత మరణించిన భగినికి ఆశౌచములేదు.

మేనమామ చనిపోయిన మేనల్లుడికి మేనకోడలికిన్నీ 1 పక్షిణి ఆశౌచము. మేనమామ తనయింటిలో పోతే 3 రోజు లాశౌచము. మేనమామ గ్రామాంతరములో పోయినను ఆ మేనమామకు ఉపనయనము కాకపోయినను 1 రోజు ఆశౌచము. సాపత్నిమాతులుడికిన్నీ యింతే.

మేనమామభార్య మరణించిన దగ్గరవుంటే 3 రోజులున్నూ లేకపోతే 1 పక్షిణిన్నీ ఆశౌచము.

ఉపనీత భాగినేయుడు పోతే మేనమామకున్నూ పినతల్లి పెదతల్లులకున్నూ 3 రోజులాశౌచము. అనుపనీతుడు పక్షిణి. సాపత్న భాగినేయుడు పోయినా యింతే. భాగినేయుడు పోతే పైవారికి స్నానమాత్రము.

మాతామహుడు పోతే కూతురి కొడుకులున్నూ కూతురి కూతుళ్లున్నూ 3 రోజులాశౌచము పట్టవలెను. గ్రామాంతరములో అయితే పక్షిణి.

మాతామహిమరణించిన, సన్నిధిలో 3 రోజులు. ఆసన్నిధిలో పక్షిణి. ఉపనీత దౌహిత్రుడు పోతే 3 రోజులు ఆశౌచము. అనుపనీతుడు పోతే పక్షిణి. మనుమరాలుపోతే అశౌచము లేదు.

అత్తమామలు పోతే అల్లుడుదగ్గర ఉంటే 3 రోజులాశౌచము. దగ్గరలేకపోతే పక్షిణి భార్యమరణించిన తర్వాత అత్తమామలు పోతే 1 రోజాశౌచము. భార్యమరణించినా ఆ భార్యకు సంతానముంటే 3 రోజులాశౌచము.

అల్లుడు చనిపోతే సన్నిధిలో అయితే పక్షిణి. ఆసన్నిధిలో అయితే 1 రోజు, మామగారింట్లో నేపోతే మామకు 3 రోజులు.

శ్యాలకుడు ఉపనీతుడుపోతే భగినీభర్తకు 1 రోజాశౌచము. అనుపనీతుడు పోయినా గ్రామాంతరములో పోయినా స్నానమాత్రము. భార్య చనిపోయిన సంబంధముతీరిపోతే స్నానమని పక్షాంతరము. శ్యాలకసుతుడు పోయిన భగినీభర్తకు 1 రోజాశౌచము.

పినతల్లి పెదతల్లులుపోతే పక్షిణి. సాపత్న మాతృస్వసలు పోయినా యిదేప్రకారము తమ యింటిలోపోతె 3 రోజులాశౌచము.

మేనత్తలుపోతే పక్షిణి. తండ్రికి సాపత్నభగిని అయితే స్నానము. మేనత్త మేనల్లుడికి 3 రోజులు.

మేనల్లుడుకాని మేనకోడలుగాని పోతే మేనత్తకు స్నానమాత్రము. భగిని సోదరగృహములో పోతే సోదరులకు 3 రోజులాశౌచము. అన్యగృహములో అయితే పక్షిణి. గ్రామాంతరమయితే ఒక రోజు.

అనంతవిశ్వం

అనంతమైన విశ్వప్రపంచసృష్టి ఎప్పుడారంభమైందో ఎలా ఆరంభమైందో ఎవరూ స్పష్టంగా చెప్పలేకుండా వున్నారు. కాని, ఊహకు మించిన వైశాల్యంలో కొన్ని కోట్ల భూగోళాలు, ఒకదాని కొకటి, లక్షల, కోట్ల, యింకా ఎక్కువమైళ్ళదూరంలో వున్నాయనీ, ఇవన్నీ ఒకదానినొకటి ఆకర్షించుకుంటూ, ఆకాశంలో నిలబడి వున్నా యనీ విజ్ఞానులు వెల్లడిచేశారు.

మనం నివసిస్తూవున్న భూమి, యిలాటి అనంతకోటి బ్రహ్మాండా లలో ఒకటి. దీనిని సూర్యకుటుంబంలోని గోళం అంటారు. అలా అన డానికి కారణం, సూర్యుడు ప్రధానంగా, ఒకదానినొకటి ఆకర్షించు కుంటూ, ఒకదానిచుట్టు మరొకటితిరిగే గోళాలలో భూమి ఒకటి. ఐతే మనం భూమిమీద నివసిస్తున్నాము కనుక; మనం భూమిని ప్రధానగోళం గానూ, మిగతావాటిని గ్రహాలుగాను పరిగణిస్తున్నాము.

మనకు పెద్దవిగా కనపడేవాటిని, చలనం ఎక్కువగా వున్నవాటిని గ్రహాలన్నాము. చిన్నవాటిని నక్షత్రాలన్నాము. ఈ గ్రహాలు ముఖ్యంగా తొమ్మిది. సూర్యుడు, చంద్రుడు, కుజుడు, బుధుడు. గురుడు, శుక్రుడు, శని; రాహువు, కేతువు. వీటిలో రాహుకేతువులనుతప్ప మిగతా గ్రహా లన్నిటినీ, మామూలుగా ఆకాశంమీద, సంవత్సరం మొత్తంమీద ఏదో ఒకకాలంలో చూడవచ్చును.

సూర్యుడు

సూర్యగ్రహం, భూమికి 9,30,05,000 మైళ్లదూరంలో వున్న దనీ యీగ్రహపు వ్యాసము 8,65,000 మైళ్ళు వుంటుందనీ శాస్త్రజ్ఞుల అంచనా. భూమి, సూర్యునికి ఉపగ్రహం.

చంద్రుడు

ఇది భూమికి ఉపగ్రహం. భూమినుంచి 2,38,857 మైళ్ళ దూరంలో వున్నదనీ, దీని వ్యాసం 2,160 మైళ్ళు అనీ అంచనా. ఇది

భూమిచుట్టూ ఒక ప్రదక్షిణం చెయ్యడానికి 29 రోజుల 12 గంటల 44.04 నిమిషాలు పడుతుంది.

కుజుడు

ఇది సూర్యునికి ఉపగ్రహం. సూర్యునినుంచి 14;15,00,000 మైళ్ళదూరంలో వున్నదనీ, దీని వ్యాసం 4,215 మైళ్ళు అనీ అంచనా. సూర్యునిచుట్టూ ఇది ఒక ప్రదక్షిణం చెయ్యడానికి ఒక సంవత్సరం 322 రోజులు పడుతుంది. ఇది భూమికి 24,80;C0,000 మైళ్ళదూరంలో వుంది.

బుధుడు

ఇదికూడా సూర్యుని ఉపగ్రహమే. ఇది సూర్యునికి ఇతరగ్రహాలన్నిటికన్న చాలాసమీపంలో, అంటే 3,60,00,000 మైళ్ళదూరంలో వుంది. దీనివ్యాసం 3,000 మైళ్ళు అని అంచనా. ఇది ఒకసారి సూర్యునిచుట్టూ ప్రదక్షిణ చెయ్యడానికి 88 రోజులు పడుతుంది. ఇది భూమినుంచి 13,60,00,000 మైళ్ళదూరంలో వుంది.

గురుడు

సూర్యకుటుంబానికి చెందిన గ్రహాలలో, సూర్యుని తరువాత చాలా పెద్దగ్రహం ఇదే. సూర్యునికి 48,30,00,000 మైళ్ళదూరంలో వుందనీ, దీని వ్యాసం 88,700 మైళ్ళు అనీ అంచనా. దీనికి నాలుగు పెద్దఉపగ్రహాలూ, 7 చిన్న ఉపగ్రహాలూ వున్నాయి. ఇది ఒకసారి సూర్యునిచుట్టూ ప్రదక్షిణం చెయ్యడానికి 11 సంవత్సరాల 314 రోజులు పడుతుంది. భూమి పరిమాణంకన్న గురుని పరిమాణం 1400 రెట్లు ఎక్కువ. ఇది భూమినుంచి 60 కోట్లమైళ్ళ దూరంలోవుంది.

శుక్రుడు

సూర్యునికి బుధునికంటె దూరంగానూ, ఇతర గ్రహాలకంటె దగ్గరగానూ, అంటే 6;72,00,000 మైళ్ళు దూరంలో వున్నగ్రహం. దీని వ్యాసం 7,600 మైళ్ళు. ఇది ఒకసారి సూర్యునిచుట్టూ ప్రదక్షిణం

చెయ్యడానికి 225 రోజులు పడుతుంది. ఇది భూమినుంచి 16,10,00,000 మైళ్ళ దూరంలో వుంది.

శని

ఇది సూర్యునికి 88,60,00,000 మైళ్ళదూరంలోవుంది. దీని వ్యాసం, 71,500 మైళ్ళు. దీనికి తొమ్మిది ఉపగ్రహాలు వున్నాయి. ఇది సూర్యునిచుట్టూ ఒక ప్రదక్షిణం చెయ్యడానికి 29 సంవత్సరాల 167 రోజులు పడుతుంది. ఇది భూమినుంచి 102,80,00,000 మైళ్ళ దూరంలో వుంది.

రాహువు

ఇది సూర్యునికి 178,28,00,000 మైళ్ళదూరంలోవుంది. దీని వ్యాసం, 30,900 మైళ్ళు అని అంచనా. ఇది సూర్యునిచుట్టూ ఒక ప్రదక్షిణం చెయ్యడానికి 84 సంవత్సరాల ఆరురోజులు పడుతుంది. దీనికి నాలుగు ఉపగ్రహాలు ఉన్నాయి.

కేతువు

ఇది సూర్యునికి 279,30,00,000 మైళ్ళదూరంలో వుందనీ, దీని వ్యాసం 33,000 మైళ్ళు అనీ అంచనా. ఇది సూర్యునిచుట్టూ ఒక ప్రదక్షిణం చెయ్యడానికి 164 సంవత్సరాల 280 రోజులు పడుతుంది.

నక్షత్రములు

భూమిచుట్టూవున్న ఆకాశంలో, ఆ గ్రహాలు సంచరించేమార్గం (భూమి తనచుట్టూ తాను తిరగడంలో ఆ గ్రహాలు సంచరిస్తున్నట్టు మనకు కనపడేమార్గం) భచక్రం అని వాడుకలోవుంది. ఈ భచక్రాన్ని జ్యోతిష్కులు పన్నెండు భాగాలుగా విభజించారు. అలా విభజించడంలో, యీ భచక్రభాగంలోవున్న నక్షత్ర సముదాయాల రూపాన్ని బట్టి, కొన్ని నక్షత్రముల రాశికి ఒకొ్కక్కదానికి, ఒకొ్కక్క పేరు పెట్టారు. ఈ నక్షత్రాలు 27: వాటిపేర్లు: అశ్విని, భరణి, కృత్తిక, రోహిణి, మృగశిర, ఆర్ద్ర, పునర్వసు, పుష్యమి, ఆశ్లేష, మఖ, పుబ్బ,

ఉత్తర, హస్త, చిత్త; స్వాతి, విశాఖ, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ; మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ, శ్రవణం, ధనిష్ఠ, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి.

ఈ నక్షత్రాలకు ప్రతిదానికీ నాలుగుభాగములు ఊహించి ఆలాటి నక్షత్రభాగాలను తొమ్మిదిని ఒకరాశిగా నిర్ణయించి, ఆ రాశులకు, వాటి ఊహారూపాలనుబట్టి వేరే పేర్లు పెట్టారు. అంటే మొత్తం నక్షత్రాలభాగాలు (వీటికే పాదాలు అని వ్యవహారనామం) నూటఎనిమిది, ఆ రాశికి తొమ్మిదిభాగాలచొప్పున, పన్నెండు రాశులయాయన్నమాట. ఆ రాశులపేర్లు: మేషం, వృషభం; మిధునం, కర్కాటకం, సింహం, కన్య, తుల, వృశ్చికం, ధనుస్సు, మకరం, కుంభం, మీనం.

చంద్రుడు భూమిచుట్టూ తిరిగే గ్రహం. ఇలా తిరగడంలో, సాధారణంగా రోజుకొక నక్షత్రమండలంనుంచి మనకు కనబడతాడు. అలా ఏ నక్షత్రమండలంలో చంద్రుడు మనకు కనబడతాడో, ఆ నక్షత్రాన్ని మనం పంచాంగపులెఖలలో, ఆనాటినక్షత్రంగా పరిగణిస్తాము. పౌర్ణమి నాడు చంద్రుడు ఏనక్షత్రంలో కనబడతాడో, ఆ నక్షత్రం పేరుమీద మాసాన్ని వాడుకలో పెట్టుకున్నాము. చిత్త-చైత్రము, విశాఖ-వైశాఖము; జ్యేష్ఠ-జ్యేష్ఠము; పూర్వాషాఢ-ఆషాఢము, శ్రవణం-శ్రావణం; ఉత్తరాభాద్ర-భాద్రపదము; అశ్విని-అశ్వయుజము, కృత్తిక-కార్తికము; మృగశిర-మార్గశిర్షము; పుష్యమి-పుష్యము; మఖ-మాఘము; ఉత్తర (ఉత్తరఫల్గుని)-ఫాల్గుణము.

రెండేసిమాసములను, ఆ రెండుమాసములలోను ప్రధానంగాఉండే కాలధర్మాన్నిబట్టిఒక ఋతువుగా నిర్ణయించి, పన్నెండుమాసాలనూ ఆరు ఋతువులుగా వ్యవహరిస్తున్నాము; వసంతము, గ్రీష్మము, వర్షము, శరత్తు, హేమంతము, శిశిరము.

భూమి సూర్యునిచుట్టూ ఒక ప్రదక్షిణం చెయ్యడానికి పట్టేకాలం ఒక సంవత్సరం. భూమి తనచుట్టూ తాను తిరుగుతూ, (ఇలా తిరగడానికి పట్టేకాలం ఒకరోజు) సూర్యునిచుట్టూతిరుగుతూంది. ఇలా తిరగడంలో సంవత్సరంలో సగకాలం భూమి సూర్యునికి సమీపంలోనూ, తక్కిన

సగం కాలంలో దూరంగానూ వుంటుంది. అలా వుండటంలో, సూర్యుడు మిట్టమధ్యాహ్నం వేళ, నడినెత్తిమీదకువచ్చే ప్రదేశం, భూమధ్యరేఖకు రెండువైపులా కొంతవరకేవుంటుంది. ఇదేమనకుసూర్యుడు ఉత్తరంనుంచి దక్షిణానికీ, దక్షిణంనుంచి ఉత్తరానికి ప్రయాణం చేస్తున్నట్టు కనపడు తుంది. సూర్యుడు ఉత్తరపుదిక్కునకు ప్రయాణం చేస్తున్నట్టు కనపడే కాలం ఉత్తరాయనం; దక్షిణపు దిక్కునకు ప్రయాణంచేస్తునట్టుకనపడే కాలం దక్షిణాయనం.

అనంతకోటి బ్రహ్మాండాలలో ఒకటైనభూమి, ఎప్పుడు సృష్టింపబడిందో చెప్పడం కష్టం. కాని భూతత్వశాస్త్రజ్ఞులు విశేషకాలం పరిశోధన చేసినమీద, భూమిసృష్టి జరిగి 150 కోట్లసంవత్సరాలకు తక్కువ కాలేదనీ, సుమారు 300 కోట్ల సంవత్సరాలలోపు అయి వుండవచ్చుననీ అంచనా వేశారు. చాలామంది విజ్ఞానులు యీ అంచనాను అంగీకరించారు.

భూమిమీద మొట్టమొదట జీవరాసులు ఏమీ లేవు. సూర్యరశ్మి వల్ల, భూమిమీద క్రమంగా జలచరాలు; జల-భూచరాలు, భూచరాలు ఉత్పత్తి అయాయి. ఈ జంతువులు క్రమంగా రూపపరిణామం చెంది, మానవరూపం అవతరించి యిప్పటికి సుమారు ఒక లక్ష సంవత్సరాలు అవుతుందని పరిశోధకుల అంచనా. మానవుడు మృగప్రాయుడుగానే ఎంతో కాలం వుండిపోయాడు. క్రమేపీ రాళ్ళను ఆయుధాలుగానూ, పనిముట్లుగానూ ఉపయోగించే దశకు వచ్చాడు. అది 20,000 సంవత్సరాలకు పూర్వం. సమూహాలుగా జీవించడం, పొలం దున్నుకోవడం మానవుడు నేర్చుకొని సుమారు పంద వేల సంవత్సరాలు అయివుంటుందని అంచనా. ఇప్పుడు విశేషభేదాలతో కూడిన నాగరికతతో, మానవులు భూమిఅంతటా నివసిస్తున్నారు.

భూమి వైశాల్యం మొత్తం 19,65,50,000 చదరపు మైళ్ళని అంచనా. దీనిలో 14,10,50;000 చ. మైళ్ళుజలమయం; 5,55,00,000 చ. మైళ్లు నేల. భూమిచుట్టుకొలత, 24 901 మైళ్ళు. భూమధ్యరేఖ పొడవు, 7;926½ మైళ్ళు.

భూగోళంమీద జలం లేకుండావున్న భాగంలో ఉత్తర దక్షిణ ధృవప్రాంతాలు మొత్తం, సుమారు 50 లక్షల చదరపుమైళ్ళుపోగా; మిగతాభాగము ఆరు ఖండాలుగావుంది. అవి:

ఆసియా	1,70,00 వేల చ. మైళ్ళు
యూరపు	37,59, వేల చ. మైళ్ళు
ఆఫ్రికా	1,15,00, వేల చ. మైళ్ళు
ఉత్తర అమెరికా	80,00, వేల చ. మైళ్ళు
దక్షిణ అమెరికా	68,00, వేల చ. మైళ్ళు
ఆస్ట్రేలియా (సమీపద్వీపాలతోసహా)	34,50, వేల చ. మైళ్ళు

భూమిమీద నేలలో బ్రిటిషువారి అధీనంలో వున్నభాగం 1,40 00,000 చ. మైళ్ళు. రష్యా: 82,50,000 చ. మైళ్ళు. ఫ్రెంచి పాలనలో, 43,36,000 చ. మైళ్ళు. యునైటెడ్ స్టేట్సు 37,50,000; బ్రజిల్ 32.20,000, చైనా. 38,70 04, భరతఖండం 16,67,000 చ. మైళ్ళు

భూమిమీద ఉన్న జలప్రాంతాలలో ముఖ్యమైనవి నాలుగు సముద్రాలు: అవేమిటంటే:

పసిఫిక్	6,39,86,600	చ. మైళ్ళు
అట్లాంటిక్	3,15,30,000	,,
ఇండియన్	2,83,50,000	,,
ఆర్కిటిక్	55;41,600,	,,

వీటిలో పసిఫిక్ సముద్రం ఒకచోట 35,410 అడుగుల లోతు; అట్లాంటిక్; 27,962 అడుగులలోతు; ఇండియన్, 22,968 అడుగుల లోతు; ఆర్కిటిక్, 13,200 అడుగుల లోతు కలిగివున్నవి.

ప్రపంచపు జనాభా

1950 లో యునైటెడ్ నేషన్సు ప్రపంచ ఆరోగ్యసమితి ప్రచురించిన లెఖలప్రకారం, ప్రపంచపు జనాభా 240 కోట్లు అని అంచనా వేయబడింది. ఒక్కొక్క ఖండం జనాభా యీ ప్రక్క పేజీలో సూచించబడింది.

ఆఫ్రికా	19,80,00,000
ఆసియా (రష్యా మినహా)	127,20,00,000
యూరపు (రష్యామినహా)	39,63,00,000
రష్యా	20,00,00,000
ఉత్తర అమెరికా	21,63,00,000
దక్షిణ అమెరికా	11,14,00,000
ఆస్ట్రేలియా (సమీపద్వీపాలతో)	1,29,00,000

ప్రపంచపు జనాభా ప్రతిరోజుకీ 60,000 మంది చొప్పున పెరుగుతున్నదని ఆరోగ్యసమితి అధికారులు అంచనా వేశారు.

ప్రపంచంలో అతి ఎత్తయిన పర్వతములు

పర్వతశ్రేణి	ఖండము	శిఖరము పేరు	ఎత్తు (అడుగులు)
హిమాలయము	ఆసియా	ఎవరెస్టు	29,141
,,	,,	కాంచనజంగ	28,146
,,	,,	నంగపర్వత్	26,629
,,	,,	నందాదేవి	25,645
ఆండిస్	దక్షిణ అమెరికా	ఇళాంపు	25;248
అలాస్కా	ఉత్తర అమెరికా	మెకిన్ లే	20,300
టాంగనైకా	ఆఫ్రికా	కిలిమాంజరో	19,720
ఆల్ప్స్	యూరపు	మాంట్ బ్లాంక్	15,782
మునియాంగ్	ఆస్ట్రేలియా	కోసియుస్కో	7;328

పెద్ద నదులు

నది	దేశం	పొడవు (మైళ్ళు)
మిస్సోరి-మిసిసిపి	ఉత్తర అమెరికా	4,502
అమెజాన్	దక్షిణ అమెరికా	4,000
నైల్	ఈజిప్టు	4,000
యాంగ్సి	చైనా	3,401
కాంగో	ఆఫ్రికా	3,[illegible]00

మెకాంగో	చైనా	2,800
నైగర్	ఆఫ్రికా	2,600
హోయాంగ్ హో	చైనా	2,600
వోల్గా	రష్యా	2,400
డాన్యూబ్	యూరపు	1,725
సింధు	పాకిస్తాన్	1,700
గంగ	ఇండియా	1,500

పెద్ద సరస్సులు

పేరు	దేశం	వైశాల్యం (చ. మైళ్ళు)
సుపీరియర్	ఉత్తర అమెరికా	31,200
విక్టోరియా న్యాంజా	ఆఫ్రికా	26,200
హ్యూరన్	ఉత్తర అమెరికా	23,800
మిచిగన్	ఉత్తర అమెరికా	22,450
ఛాడ్	ఆఫ్రికా	20,000
న్యాసా	ఆఫ్రికా	14,200
టాంగనైకా	ఆఫ్రికా	12,700
బైకల్	సైబీరియా	11,580
ఈరీ	ఉత్తర అమెరికా	9,960

పెద్ద ద్వీపాలు

	చ. మైళ్లు
గ్రీన్ లాండ్	8,27,300
న్యూగినీ	3,30,000
బోర్నియో	3,07,000
మెడగాస్కర్	2,28,000
సుమత్రా	1,63,000
బ్రిటన్	88,745
జావా	48,400

ఐర్లెండ్	36,600
సింహాళం	25,400
సిసిలీ	10,000

ప్రపంచంలోని పెద్దనగరాలు

నగరం	జనాభా	లెక్కలు చూచిన సంవత్సరం
లండన్	83,46;137	1951
న్యూయార్కు	78,55,099	1950
టోకియో	53,85,000	1951
బెర్లిను	33,57,000	1951
మాస్కో	41,37,018	1939
షాంఘై	34,18;000	1936
పారిస్	27;24,374	1947
కలకత్తా	45;50;000	1951
బొంబాయి	28;40,011	1951
రోమ్	15,88,400	1947
మదరాసు	14,29,374	1951
హైదరాబాదు	10,85,074	1951
లాహోరు	6,72,000	1941
సింగపూర్	9,40,766	1947
ఢిల్లీ	17,43,992	1951

ప్రపంచంలో ఎత్తయిన భవనాలలో ముఖ్యమైనవి

సోవియట్ భవనము	మాస్కో	1365	అడుగులు
ఎంపైర్ స్టేట్ భవనము	న్యూయార్కు	1268	,,
క్రిస్లర్ భవనము	న్యూయార్కు	1046	,,
ఏఫిల్ గోపురము	పారిస్	985	,,
60 వాల్ టవర్	న్యూయార్కు	950	,,
మన్‌హటానుబ్యాంక్ భవనం	న్యూయార్కు	927	,,

రాక్ ఫెల్లర్ సెంటర్	న్యూయార్క్	850	,,
వూల్ వర్త్ భవనము	న్యూయార్క్	792	,,

పురాతనమైనవి

చియాప్స్ పిరమిడ్	ఈజిప్టు	450	,,
సాలిస్‌బరి కెతిడ్రల్	ఇంగ్లండు	404	,,
సెంట్ పాల్స్ కెతిడ్రల్	ఇంగ్లండు	365	,,

కనుచూపుమేర

సాధారణంగా మనం, కనుచూపుమేరలో ఎక్కడా ఏమీ కనబడ లేదంటాము. ఈ కనుచూపుమేర అంటే ఎంత? పరిశోధకులు లెఖకట్టి, చూస్తే మనిషి కళ్ళు భూమట్టానికి ఎంత ఎత్తున వుంటాయో దానినిబట్టి వాని దృష్టి, మధ్యలో ఏమీ అడ్డంలేకపోతే యీ క్రింది లెఖప్రకారం వుంటుందని తేల్చారు.

కళ్ళ ఎత్తు	చూపు ఆనే దూరం
5 అడుగులు	2.9 మైళ్ళు
20 అడుగులు	5.9 ,,
50 అడుగులు	9.3 ,,
100 అడుగులు	13.2 ,,
1000 అడుగులు	41.6 ,,

ప్రపంచములో అత్యధిక సంఖ్యాకులు మాట్లాడే భాషలు (మాతృభాషగా)

భాష	జనాభా
ఇంగ్లీషు	20 కోట్లు
ఉత్తర చీనాభాష	2 0 ,,
రష్యను	12 ,,
జర్మను	10 ,,

స్పానిష్	10 ,,
జపానీస్	8 ,,
ఫ్రెంచి	7.5 ,,
హిందీ	7.2 ,,
కాంటను చీనా భాష	6 ,,
బెంగాలీ	6 ,,
ఇటాలియను	5 ,,
పోర్చుగీసు	5 ,,
మలయా	4 ,,
అరబ్బీ	4 ,,
బీహారి	3.2 ,,
తెలుగు	3.2 ,,
మరాఠీ	2.4 ,,
తమిళము	2.6 ,,
టర్కీషు	2 ,,

స్త్రీలకు ఓటింగు హక్కు

దేశీయ శాసనసభల ఎన్నికలలో ఓటు చెయ్యడానికి స్త్రీలకు 1893 దాకా, ప్రపంచంలోని ఏదేశంలోనూ హక్కు వుండేదికాదు. ఇలాంటి హక్కును స్త్రీలకు మొట్టమొదట ఇచ్చిన దేశం న్యూజీలెండ్, 1893 లో. తరువాత ఆస్ట్రేలియా 1902; ఫిన్లెండ్ 1906; నార్వే, ఐస్ లెండ్, 1913; డెన్మార్కు; 1915; రష్యా, హాలెండ్; 1917; ఆస్ట్రియా, చెకొస్లావేకియా, కెనడా, ఐర్లెండ్, ఇంగ్లండ్, 1918; జర్మనీ, పోలెండ్, 1919; యునైటెడ్ స్టేట్స్, హంగరీ, 1920; గ్రీస్, 1950; సిలోన్, 1931; థాయ్‌లాండ్, 1932; ఇండియా, బర్మా, 1935; ఫిలిప్పైన్స్, 1937; టర్కీ; 1934; సిరియా, 1949; ఇస్రాయేల్, 1948.

ముఖ్యమైన అగ్నిపర్వతాలు

పేరు	ఎత్తు	ఉన్న దేశం
కొటపాక్సి	19,580	దక్షిణ అమెరికా
శాన్ పెలిరాయ్ పాబ్లో	19,423	దక్షిణ అమెరికా
శాంగే	17;464	దక్షిణ అమెరికా
లూలె లాకో	17;000	దక్షిణ అమెరికా
మెనాలోవా	12,672	హోవాయి
ఫూజి	12,044	జపాన్
ఎట్నా	10;740	సిసిలీ
వెసువియస్	4,700	ఇటలీ

ముఖ్యమైన ఎడారులు

		వైశాల్యం (చ. మైళ్లు)
సహారా	ఆఫ్రికా	రెండుకోట్లు
గ్రేట్ అమెరికన్	అమెరికా	10,50 వేలు
గోబి	ఆసియా	మూడులక్షలు
టిబెట్	ఆసియా	230 వేలు

పెద్ద కాలువలు

		పొడవు (మైళ్లు)	లోతు అడుగులు
సూయజ్	ఈజిప్టు	$104\frac{1}{2}$	$39\frac{1}{2}$
కీల్	జర్మనీ	61	45
హూస్టన్	అమెరికా	57	34
పెనామా	అమెరికా	50.7	45
వెల్లాండ్	కెనడా	$27\frac{1}{2}$	30
ఆంస్టర్డాం	హాలెండ్	$16\frac{1}{2}$	40

జలపాతములు

పేరు		ఎంత ఎత్తునుంచి పడేది (అడుగులు)
సదర్‌లాండ్	న్యూజిలెండ్	1,904
టుగేలా	నేటాల్	1,800
రిబ్బన్	కాలిఫోర్నియా	1,612
గావర్ని	ఫ్రాన్సు	1,385
టక్కాకా	కెనడా	1,200
జెర్సొప్పా	మైసూర్	960
స్టాబ్బాచ్	స్విట్జర్లెండ్	890
ముల్ట్‌నోమా	ఓరిగాన్	850

పెద్ద రైల్వేస్టేషన్ ప్లాట్‌ఫారములు

పేరు		పొడవు (అడుగులు)
సోనేపూర్	ఇండియా	2,415
ఖరగ్‌పూర్	ఇండియా	2,350
బులావాయో	రోడీషియా	2,302
న్యూలక్నో	ఇండియా	2,250
మాంచెస్టర్	ఇంగ్లండు	2,194
విజయవాడ	ఇండియా	2,100
ఝాన్సి	ఇండియా	2,024
క్వాత్రి	ఇండియా	1,896
మాండలే	బర్మా	1,788
బోర్న్‌మత్	ఇంగ్లండ్	1,748
ఎడింబరో	స్కాట్లండ్	1,680
ఎబర్డీన్	స్కాట్లండ్	1,596
తిరుచిరాపల్లి	ఇండియా	1,546

పెద్ద రైల్వే వంతెనలు

పేరు		పొడవు (అడుగులు)
లోయర్ జాంబెజి బ్రిడ్జి	తూర్పు ఆఫ్రికా	12,064
టే	స్కాట్లండ్	10;527
సోన్	ఇండియా	10,052
గోదావరి	ఇండియా	9,096
ఫోర్త్	స్కాట్లండ్	8,300
మహానది	ఇండియా	6,912
రావ్ సాల్డో	అర్జెంటైనా	6,703

పార్లమెంటు సభ్యుల జీతాలు

ప్రపంచంలోని వివిధ దేశాలలోని పార్లమెంటు సభ్యులకు ఒక్కొక్కరికి ఏడాదికి ఎంత జీతం ఇచ్చేది యీ క్రింది పట్టీవలన తెలుసుకోవచ్చును.

దేశం	ఏడాదికి జీతం
ఇంగ్లండు	రు. 15,000
ఉత్తర ఐర్లెండు	రు. 2,800
ఏరా	రు. 8,320
కెనడా (ఫెడరల్)	రు. 10,670
ఆస్ట్రేలియా	రు. 15,000
దక్షిణాఫ్రికా	రు. 6,000
యునైటెడ్ స్టేట్స్ (ఫెడరల్)	రు. 26,750
ఇండియా (సమావేశం జరిగిన రోజులలో) రోజుకి	రు. 40
సిలోన్	రు. 7,200

వైజ్ఞానిక విశేషాలు

విశేషం	ఏ దేశస్థుడు కనుక్కొన్నది	సంవత్సరం
అచ్చుపని	చైనా	593
టైపురైటర్	అమెరికా	1868
వైర్లెస్	ఇటలీ	1895
ఆవిరి యంత్రం	ఇంగ్లండ్	1765
టెలిఫోన్	అమెరికా	1876
గ్రామఫోన్	అమెరికా	1876
సినిమా మెషిన్	అమెరికా	1894
విమానం	అమెరికా	1903
ఫోటోగ్రఫీ	ఫ్రాన్స్	1837
ఎక్స్‌రే మెషిన్	జర్మనీ	1895
రైల్వే ఇంజన్	ఇంగ్లండ్	1829
మోటారు టైరు	ఐర్లెండ్	1888
ఫౌంటెన్ పెన్	అమెరికా	1864
సైకిల్	స్కాట్లండ్	1840
మోటారుకారు	జర్మనీ	1884
కుట్టుపని యంత్రం	ఫ్రాన్సు	1830
బాంబు	స్వీడన్	1903
అగ్గిపుల్ల	ఫ్రాన్సు	1831
ఏటంబాంబు	అమెరికా	1945
క్షవరం బ్లేడు మర	అమెరికా	1904
రేడియం	ఫ్రాన్సు	1898
పెనిసిల్లిన్	ఇంగ్లండ్	1944

మానవ శరీరం

మానవ శరీరం చాలా చిత్రమైనది. శరీరంలో ధాతువులు ఏమిటో, శరీరం ఏమి పనిచేస్తుందో రసాయనికంగా పరిశోధన చేస్తే తేలిన అంశాలు ప్రక్క పేజీలో వివరించబడినవి.

ఒక మనిషి శరీరంలో, ఆ మనిషి తూకంలో నూటికి 59 వంతులు నీరు వుంటుంది. మనిషి శరీరంలో వున్న క్రొవ్వు ఏడు సబ్బు చెక్కలను చెయ్యడానికి సరిపోతుంది. మనిషి శరీరంలోని ఫాస్పరస్‌తో 2,200 అగ్గి పుల్లలను చెయ్యవచ్చును; సున్నంతో ఒక బాల్చీని నింపవచ్చును; ఇనుముతో రెండు అంగుళాల మేకును చెయ్యవచ్చును. మనిషి శరీరంలోని రక్తంలో నూటికి 90 పాళ్లు; ఎముకలలో నూటికి 50 పాళ్లు నీరు. ఎదిగిన మనిషి శరీరంలో 270 ఎముకలు వుంటాయి.

ఒక నిమిషంలో మనిషి 200 గజాలు నడువగలడు; 150మాటలు పలుకగలడు. 30 లేక 40 మాటలు వ్రాయగలడు; 410 ఘనపు అంగుళాల గాలిని పీల్చగలడు.

మనిషి తన జీవితకాలంలో దాదాపు 1,80,000 గంటలసేపు నిద్రపోతాడు. నిద్రలేకుండా మనిషి 90 గంటలసేపుమాత్ర మేఓర్చుకోగలడు. ఒక రాత్రి నిద్రలో, మనిషి 35 సార్లు ప్రక్కలకు ఒత్తిగిలుతాడు.6,500 సార్లు ఊపిరి పీలుస్తాడు.

జీవిత పరిమితి

సృష్టిలోని జీవ జంతువులలో, మనుష్యుడు దాదాపు80 సంవత్సరముల వరకు జీవించగలడు. కదాచితుగా.సుమారు 120 ఏండ్లవరకు జీవించిన వ్యక్తులు అక్కడక్కడ వున్నారు.అరవై యేళ్లపైబడి జీవించడం ఒక విశేషమే. అత్యధిక సంఖ్యాకులు 60 ఏళ్ల లోపుననే మరణిస్తున్నారు. ఏ కొద్దిమందో మాత్రం ఆపైన జీవిస్తున్నారు.

తక్కిన జంతువులలో కొన్ని, సాధారణంగా ఎన్ని సంవత్సరాలు బ్రతికేదీ యీ క్రింది పట్టీని బట్టి తెలుసుకోవచ్చును.

ఏనుగు: 60; ఎలుగు: 35; ఒంటె: 30; గుర్రం: 20; సింహం: 20; పులి: 20; ఆవు: 18; కోతి: 18; పిల్లి: 15; మేక: 15; గొర్రె: 15; ఎద్దు: 15; కుక్క: 12.

శకములు

కాలాన్ని లెక్కపెట్టుకోడానికిగంటలు,రోజులు, నెలలు,సంవత్సరాలు నిర్ణయించిన మానవులు, సంవత్సరాల సూచనకు, శకములను నిర్దేశముగా పెట్టుకున్నారు. ప్రస్తుతం మన దేశంలో వాడుకలో వున్నవి నాలుగు శకాలు. శాలివాహనశకము,- క్రైస్తుశకము, ఫసలి, హిజరా.

శాలివాహనశకము, ఆంధ్ర సామ్రాట్టు శాలివాహనుని పేరుతో ఏర్పడినది. ప్రస్తుతం జరుగుతున్న జయ సంవత్సరము, శాలివాహన శకంలో 1877 సంవత్సరం.

క్రీస్తుశకము, క్రైస్తవ మతప్రవక్త జీసస్ క్రైస్ట్ పేరుతో ఏర్పడింది. ఈ శకంలో 1954 సంవత్సరం ఇప్పుడు జరుగుతున్నది.

ఫసలిఅంటే పంట సంవత్సరం. ఇది మొగల్ చక్రవర్తుల కాలంలో మనదేశంలో వాడుకలోకి వచ్చింది. జయ సంవత్సర ఆషాఢ శుద్ధ పాడ్యమి గురువారం 1954 జులై 1 తేదీన, ఫసలి 1364 ఆరంభమౌతుంది.

హిజరా అంటే ఇస్లాం మతప్రవక్త మహమ్మద్, మక్కానుంచి మదీనాకు రక్షణకొరకు వెళ్ళిన సంవత్సరంతో, అంటే క్రీ. శ. 622తో ఆరంభమైంది. మహమ్మద్ ప్రవక్త మక్కానుంచి వెళ్ళిపోవడాన్ని హిజరత్ అంటారు. అంచేతనే, యీశకానికి హిజరా అని పేరువచ్చింది. జయ సంవత్సర భాద్రపద శుద్ధ విదియ సోమవారం 1954 ఆగస్టు 30 తేదిన హిజరా 1374 ప్రారంభమౌతుంది.

భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యాన్ని సంపాదించిన గాంధి మహాత్ముని పేరుతో 'గాంధిశకం' వాడుకలో పెట్టవలసిందని చాలామంది కోరుతున్నారు. కొన్ని పంచాంగాలలో యీశకం వాడుకలో వుందికూడా. 1869 అక్టోబరు 2 నుంచి 1954 అక్టోబరు 2 వరకు యీ శకంలో 85 ఏండ్లు గడిచినట్లు లెక్క.

కలియుగాదినుంచి 1954ఏప్రిల్ 4 తేదినాటికి 5055 సంవత్సరాలు గడిచినట్లు లెక్క. ఆ తేదినుంచి 5056 సంవత్సరం ప్రారంభమౌతుంది.

టైము

భూమి తనచుట్టూ తాను ఒకసారి తిరగడాన్ని ఒక రోజుగాను చంద్రుడు భూమిచుట్టూ ఒక ప్రదక్షిణం చెయ్యడాన్ని ఒక నెలగాను, భూమి సూర్యునిచుట్టూ ఒక ప్రదక్షిణం చెయ్యడాన్ని ఒక ఏడాదిగాను లెక్కించడం అనాదినుంచీ ప్రపంచంలోని అన్ని దేశాలలోనూ వాడుక అయింది.

భూమి వలయాకారంలో వున్నందుననూ, ఎల్లప్పుడూ తనచుట్టూ తాను తిరుగుతూ వున్నందువల్లనూ, భూమిమీద సూర్యరశ్మి ఎప్పుడూ ఒకే తీక్ష్ణతతో పడదు. సూర్యునికి సరిగా ఎదురుగా వచ్చిన భూభాగం మీద ఎక్కువ తీక్ష్ణతతోనూ, ఏటవాలుగావున్న భూభాగలమీద తక్కువ తీక్ష్ణతతోనూ సూర్యరశ్మి పడుతుంది. సూర్యకిరణాలు భూమి మీద పడటం ఆరంభమైన సమయాన్ని, ఆయాప్రాంతాలవారు దినారంభంగా భావిస్తున్నారు. కనుక, ప్రపంచంలోని వివిధ ప్రాంతాలలో దినారంభం, వివిధకాలాలలోఅవుతుంది. ప్రతిప్రాంతంవారూ, సూర్యోదయాన్ని ఆధారంగా తమ వాడుకకు టైమును నిర్ణయించుకున్నారు. కాని ఒకదేశపు టైముకూ మరొకదేశపు టైముకూ తేడాను చెప్పడానికి, కొలబద్దగా ఒక టైము వుండాలి. దానికి గ్రీన్‌విచ్ మీన్ టైము ఉపయోగింపబడుతున్నది.

భూమి నిలువునా, అక్షాంశలలో 60 భాగాలుగా, ప్రథమ అంశం ఇంగ్లండులోని గ్రీన్‌విచ్ నగరంతో ప్రారంభించినట్లుగా ఊహతో, యీ లెక్కను నిర్ణయించారు. ఈ లెక్క ప్రకారం, గ్రీన్‌విచ్‌లో మధ్యాహ్నం 12 గంటలు అయితే, గ్రీన్‌విచ్‌కి తూర్పున రెండున్నర అక్షాంశములలోవున్న నగరంలో ఉదయం పదిన్నర అవుతుంది.

ఇదే గణనలో, ఇండియన్ స్టాండర్డు టైము గ్రీన్‌విచ్ టైము కన్న 5-30 గంటలు ముందు వుంటుంది.

1906 జనవరి 1 వ తేదీకి పూర్వం, భారతదేశంలోని వివిధ రాష్ట్రాలవారు, సూర్యోదయాన్నిబట్టి తమకు అనుకూలమైన పద్ధతిలో వేరు వేరు టైమును లెక్కకట్టుకుంటూ వుండేవారు. ఒక్క రైల్వే గడియారాలలోమాత్రం దేశమంతటా ఒకే టైము చూపబడుతూవుండేది. 1906 జనవరి 1 వ తేదీనుంచి, ఇండియా గవర్నమెంటువారి ప్రోద్బలంతో దేశమంతటా, బెంగాలు ఒరిస్సా రాష్ట్రాలు, బొంబాయి నగరంలోనూ తప్ప, ఒకే టైము వాడుకలోకి వచ్చింది. దీనినే ఇండియన్ స్టాండర్డు టైము అంటారు.

బొంబాయినగరంలోని మునిసిపల్ గడియారాలు, ఇండియన్ స్టాండర్డు టైముకు 39 నిమిషాలు తక్కువ చూపిస్తాయి. అంటే మద్రాసులో మధ్యాహ్నం 12 గంటలు అయితే, బొంబాయి మునిసిపల్ గడియారం 11-21 నిమిషాలు చూపిస్తుంది.

గత యుద్ధకాలంలో, ప్రభుత్వంవారు ఇండియన్ స్టాండర్డు టైమును, 1942 సెప్టెంబరు 1 వ తేదీన ఒకగంట ముందుకు జరిపారు. యుద్ధానంతరం, 1945 సెప్టెంబరు 15 వ తేదీనుండి యీ పద్ధతి వివరింపబడింది. మళ్ళీ మామూలు టైము అమలులోకి వచ్చింది.

ప్రస్తుతం మద్రాసులో మధ్యాహ్నం 12 గంటలు అయితే:

లండనులో	ఉదయం	$6\frac{1}{2}$	గంటలు
మాస్కోలో	ఉదయం	$9\frac{1}{2}$	,,
టోకియోలో	సాయంత్రం	$3\frac{1}{2}$	,,
బెర్లిన్‌లో	ఉదయం	$5\frac{1}{2}$	,,
పారిస్‌లో	ఉదయం	$6\frac{1}{2}$	,,
న్యూయార్కులో	రాత్రి	$1\frac{1}{2}$	,,
రంగూన్‌లో	మధ్యాహ్నం	1	,,
ఛుంకింగ్‌లో	మధ్యాహ్నం	$1\frac{1}{2}$	,,

మన దేశములో టైము

మద్రాసులో మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు

అనంతపురం	—	11-49	గుత్తి	—	11-49
బెంగుళూరు	—	11-49	గుంటూరు	—	12-0
బళ్ళారి	—	11-46	కర్నూలు	—	11-51
కాశి	—	12-11	మధుర	—	11-51
బొంబాయి	—	11-30	మచిలీపట్టణం	—	12- 3
కలకత్తా	—	12-32	మైసూరు	—	11-45
చిత్తూరు	—	11-55	నెల్లూరు	—	11-58
కాకినాడ	—	12-8	రాజమండ్రి	—	12-6
కోయంబత్తూరు	—	11-46	విశాఖపట్నం	—	12-12
కడప	—	11-54	విజయనగరం	—	12-12
ఢిల్లి	—	11-47	శ్రీకాకుళం	—	12-15
గంజాం	—	12-19	హైద్రాబాదు	—	11-52

భూమినుంచి గ్రహాలదూరం

	9,30,05	వేల	మైళ్లు
చంద్రుడు	2,33,857	వేల	,,
కుజుడు	24,80,00	వేల	,,
బుధుడు	13,60,00	వేల	,,
గురుడు	60,00,00	వేల	,,
శుక్రుడు	16,10,00	వేల	,,
శని	1,02,80,00	వేల	,,

సంవత్సరములు

ప్రభవ	1927-28	హేవిళంబి	1957-58
విభవ	1928-29	విళంబి	1958-59
శుక్ల	1929-30	వికారి	1959-60
ప్రమోదూత	1930-31	శర్వరి	1960-61
ప్రజోత్పత్తి	1931-32	ప్లవ	1961-62
ఆంగీరస	1932-33	శుభకృతు	1962-63
శ్రీముఖ	1933-34	శోభకృతు	1963-64
భావ	1934-35	క్రోధి	1964-65
యువ	1935-36	విశ్వావసు	1965-66
ధాత	1936-37	పరాభవ	1966-67
ఈశ్వర	1937-38	ప్లవంగ	1967-68
బహుధాన్య	1938-39	కీలక	1968-69
ప్రమాది	1939-40	సౌమ్య	1969-70
విక్రమ	1940-41	సాధారణ	1970-71
వృష	1941-42	విరోధికృతు	1971-72
చిత్రభాను	1942-43	పరీధావి	1972-73
సుభాను	1943-44	ప్రమాదీచ	1973-74
తారణ	1944-45	ఆనంద	1974-75
పార్థివ	1945-46	రాక్షస	1975-76
వ్యయ	1946-47	నల	1976-77
సర్వజిత్తు	1947-48	పింగళ	1977-78
సర్వధారి	1948-49	కాళయుక్త	1978-79
విరోధి	1949-50	సిద్ధార్థి	1979-80
వికృతి	1950-51	రౌద్రి	1980-81
ఖర	1951-52	దుర్మతి	1981-82
నందన	1952-53	దుందుభి	1982-83
విజయ	1953 54	రుధిరోద్గారి	1983-84
జయ	1954-55	రక్తాక్షి	1984-85
మన్మథ	1955-56	క్రోధన	1985-86
దుర్ముఖి	1956-57	అక్షయ	1986-87

రెండు ప్రపంచ యుద్ధములు

ఈ శతాబ్దంలో ఒక్కతరంలో, రెండు ప్రపంచయుద్ధాలు సంఘటిల్లాయి. మొదటియుద్ధం 1914 నుంచి 1918 వరకు; రెండవ యుద్ధం 1939 నుంచి 1945 వరకు జరిగాయి. ఆ యుద్ధాల వివరాలివి:

1914–18 యుద్ధం

యుద్ధ ప్రారంభం 1914 ఆగస్టు 1

యుద్ధవిరామపు ఒడంబడిక సంతకాలు జరిగినది } 1918 నవంబర్ 11.

యుద్ధంలో పాల్గొన్న దేశాలు...27

మిత్రులు — రష్యా, ఫ్రాన్సు, బ్రిటిషుసామ్రాజ్యం, ఇటలీ యునైటెడ్ స్టేట్సు, జపాను; రుమేనియా, సెర్బియా; బెల్జియం, గ్రీసు, పోర్చుగల్, మాంటినీగ్రో.

ఈమిత్రులకు శత్రువులు: జర్మనీ; ఆస్ట్రియా-హంగరీ, టర్కీ, బల్గేరియా,

యుద్ధహతులు — ఫ్రాన్సు, 13;93,388, బెల్జియం, 38,172; ఇటలీ, 4,60,000; పోర్చుగల్, 7,722; రుమేనియా, 3,35,706; సెర్బియా, 1,25,535; యునైటెడ్ స్టేట్సు, 1,15,660, జర్మనీ, 20,50,466; ఆస్ట్రియా-హంగరీ, 12,00,000; బల్గేరియా, 1,01,224; టర్కీ, 3,00,000; బ్రిటిషు సామ్రాజ్యం, 10,89,919; (బ్రిటన్, ఐర్లెండు, 8,12,317; కెనడా 61,817; ఆస్ట్రేలియా, 60,456; న్యూజీలెండ్, 18,212; దక్షిణాఫ్రికా; 9,032; న్యూఫౌండు లాండ్, 1,609; వలసదేశాలు, 52,044; ఇండియా, 73,432)

యుద్ధవ్యయం — అన్నిదేశాలకూ కలిపి మొదటి ప్రపంచ యుద్ధంలో, 18,600 కోట్ల డాలర్లు, అంటే సుమారు 60,450 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అయిందని అంచనా వేయబడింది.

1939—45 యుద్ధం

యుద్ధప్రారంభం	1939 సెప్టెంబర్ 1
ముగింపు	1945 ఆగస్టు 14

యుద్ధంలో పాల్గొన్న దేశాలు

యూరపులో, స్విట్జర్లెండ్, స్వీడన్, స్పెయిన్, పోర్చుగల్, టర్కీ దేశాలూ; దక్షిణ అమెరికాలోని రెండు మూడు దేశాలూ తప్ప, ప్రపంచంలోని ఇతర దేశాలన్నీ యీ యుద్ధంలో పాల్గొన్నవే.

యుద్ధ హతులు

ఈ యుద్ధంలో మొత్తం ఎంతమంది చనిపోయినదీ స్పష్టమైన లెక్కలు యింకా తేలలేదు. కాని, బ్రిటిషు ప్రధాన మంత్రి అట్లీ 1945 నవంబరు 29 తేదీన, పార్లమెంటులో చెప్పినదాన్నిబట్టి బ్రిటిషు సామ్రాజ్యదేశాలకు కలిగిన జననష్టం యీ క్రింది విధంగా తేలింది.

దేశం	చచ్చినవారు	గాయపడినవారు
ఇంగ్లండు	2,44,723	2,77,090
కెనడా	37,476	53,174
ఆస్ట్రేలియా	23,365	39,803
న్యూజీలెండ్	19,033	19,314
దక్షిణాఫ్రికా	6,840	14,363
ఇండియా	24,333	64,354
కాలనీలు	6,877	6,972

జర్మను సైనికులు 26,65,000 మంది చనిపోయారనీ, పౌరులు 5,00,000 మంది చనిపోయారనీ అంచనా.

యునైటెడ్ స్టేట్సు సైనికులు 2,01,366 మంది హతులయారనీ, 5;70,783 మంది గాయపడినారనీ లెక్కలు తేలాయి.

రెండవ ప్రపంచయుద్ధములో ప్రధాన సంఘటనలు :

1939 సెప్టెంబరు 1: పోలెండుపై జర్మనీ దాడి.
3: జర్మనీపై ఇంగ్లండ్ ఫ్రాన్సుల యుద్ధ ప్రకటన.

1940 జూన్ 10: ఫ్రాన్సుపై ఇటలీ దాడి.
21: ఫ్రాన్సు లొంగుబాటు.

1941 డిసెంబర్ 1: బ్రిటను అమెరికాలపై జపాను యుద్ధప్రకటన పెర్ల్‌హార్బరుపై ముట్టడి.
25: హాంకాంగ్ పతనం.

1942 ఫిబ్రవరి 15: సింగపూరుపతనం.
మార్చి 8: రంగూన్ పతనం.
ఏప్రిల్ 6: విశాఖపట్టణం. కాకినాడలపై జపాను విమాన దాడి.
డిసెంబరు 20: కలకత్తాపై జపాన్ విమానదాడి.

1945 మే 7: జర్మనీ లొంగుబాటు.
ఆగస్టు 10: జపాను లొంగుబాటు.

1952 ఏప్రిల్ 30: జపానుతో అమెరికా మొదలైన రాజ్యాల ఒడంబడిక; జపాను స్వపరిపాలనహక్కు. జపానుతో యుద్ధవిరమణ సంధిపై 1951 సెప్టెంబరు 7 తేదీన, శాన్‌ఫ్రాన్సిస్కోలో 48 దేశాలు సంతకం పెట్టినవి. వానిలో ఇండియా పాల్గొనలేదు. ఇండియా జపానుతో ప్రత్యేక ఒడంబడిక చేసుకున్నది.

కొరియా యుద్ధం

ఉత్తర కొరియా, దక్షిణకొరియామీద 1950 జూన్ 25 తేదీన దాడిచేసింది, ఉత్తరకొరియా కమ్యూనిస్టురాజ్యం.

కొరియాలో యుద్ధం ప్రారంభమైందని తెలియగానే జూన్ 25 న యునైటెడ్ నేషన్స్ సెక్యూరిటీకౌన్సిలు లేక్ సెక్సెస్‌లో సమావేశమై; పోట్లాట తక్షణమే ఆపివెయ్యాలనీ, దక్షిణకొరియానుంచి తన సైన్యాలను ఉత్తరకొరియా వెనుకకు మళ్లించాలనీ తీర్మానించింది.

కాని, అలాటిదేమీ జరుగలేదు. సెక్యూరిటీకౌన్సిలు మళ్ళీ జూన్ 25 తేదీన సమావేశమై దక్షిణకొరియాకు యునైటెడ్ నేషన్సు సభ్యులందరూ సహాయం చెయ్యాలని తీర్మానంచేసింది. ఈ తీర్మానాన్ని ఇండియా ప్రభుత్వం జూన్ 29 తేదీన అంగీకరించింది.

1950 నవంబరు అంతంలో చైనా సైన్యాలు దాదాపు మూడు లక్షలు, మంచూరియావైపునుంచి కొరియాలో ప్రవేశించాయి. ఈ సైన్యాల తాకిడికి తట్టుకోలేక అమెరికన్ సైన్యాలు తిరోగమనం ప్రారంభించాయి. డిశంబరు 8 తేదీనాటికి, చైనాసైన్యాలు ఉత్తర కొరియా రాజధాని పాంగ్‌యాంగ్‌ను చేరుకున్నాయి. క్రమేపీ దక్షిణ కొరియా రాజధాని సేవ్రూల్‌నుకూడా ఆక్రమించాయి. తరువాత. అమెరికన్ సైన్యాలు మళ్ళీ తీవ్రయుద్ధం సాగించి, సేవ్రూల్‌ను తిరిగి ఆక్రమించాయి.

1951 జూలై 10 న కొరియాలో యుద్ధవిరమణకు రాయబారాలు ప్రారంభమయాయి. అప్పటినుంచీ మధ్య మధ్య ఆటంకాలతో ఆ రాయబారాలు సాగి 1953 జూలై 27 తేదీన తాత్కాలిక యుద్ధవిరామ సంధిపై సంతకాలు జరిగాయి.

యునైటెడ్ నేషన్స్

సంయుక్తరాజ్యసమితి

1941 ఆగస్టు 14 తేదీన అమెరికా అధ్యక్షుడు రూజ్వెల్టు, బ్రిటిషు ప్రధాని విన్స్టన్ చర్చిల్ 'అట్లాంటిక్ ప్రణాళిక' అనే పేరుతో ఒక ప్రకటనను చేశారు. ఆ ప్రణాళిక ముఖ్యోద్దేశాలు ఏమిటంటే: ప్రతి దేశపు ప్రజలకు, మరొకదేశంవల్ల దౌర్జన్యభయంలేకుండా చెయ్యడం, ప్రతిదేశంలోని ప్రజలు యిష్టంవచ్చిన ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటుచేసుకునే స్వాతంత్ర్యాన్ని కలిగివుండటమూ; ప్రపంచం అంతటా దొరికేసంపత్తికీ ప్రపంచం అంతటా వ్యాపారంచేసుకోడానికీ ప్రతిదేశానికీ హక్కువుండటము; సముద్రాలమీద ప్రయాణంచెయ్యడానికి ప్రతిదేశపు నౌకలకు సమానహక్కులు వుండటం, ప్రతిదేశంలోను కార్మికుల పరిస్థితులను చక్కబరచడం.

1945 జనవరి 1 తేదీన 26 మిత్రరాజ్యాలు యునైటెడ్ నేషన్స్ ప్రకటనపై సంతకంచేశాయి.

1942 అక్టోబరు 30 తేదీన, చైనా, రష్యా, బ్రిటన్, యునైటెడ్ స్టేట్సుదేశాలు 'మాస్కోప్రకటన అనే' పేరుతో, తాము సంయుక్తంగా ప్రపంచ శాంతికొరకు కృషిచేస్తామని ప్రకటించాయి.

ఆ తరువాత అంతర్జాతీయ శాంతిని, భద్రతను కాపాడడానికి ఒక సంస్థను స్థాపించడానికి కృషి జరిగింది.

డంబర్టన్ ఓక్స్లో 1944 లో జరిగిన బ్రిటిషు, అమెరికన్ రష్యన్; చైనా రాజ్యాల ప్రతినిధుల సమావేశం ఫలితంగా అంతర్జాతీయ శాంతిని, భద్రతను కాపాడటానికి అంతర్జాతీయ సమితిని ఒకదానిని స్థాపించడానికి నిర్ణయం జరిగింది. అప్పుడు, సంయుక్తరాజ్య సమితి స్థాపనకు ప్రణాళిక ఒకటి తయారు చేయబడింది.

తరువాత; 1945 ఏప్రిల్‌లో శాన్‌ఫ్రాన్సిస్కోలో 50 రాజ్యాల ప్రతినిధులు సమావేశమై, డంబర్టన్ ఓక్స్ప్రణాళికను ప్రాతిపదికగా పెట్టుకొని సంయుక్తరాజ్యసమితి (యునైటెడ్ నేషన్సు)కి నిబంధనలను తయారుచేశారు. నిబంధనలకు ఆ 50 రాజ్యాల ప్రతినిధులు అంగీ

రించి, ప్రణాళిక (ఛార్టర్)పై సంతకాలు చేశారు. తరువాత, నిబంధనల ప్రకారం కనీసం ఎన్నిరాజ్యాలు ఈ ప్రణాళికను అంగీకరించారో అన్ని రాజ్యాలూ తమ పార్లమెంటుల అంగీకారాన్ని పొంది, తమ ఒప్పందాన్ని తెలియపరచడంతో 1945 అక్టోబరు 24 వ తేదీన యునైటెడ్ నేషన్సు అమలులోకి వచ్చింది.

యునైటెడ్ నేషన్సు తరఫున ఒక ప్రిపరేటరీ కమిషను (సమితికి అవసరమైన ఏర్పాట్లు చేసే సంస్థ) నియమింపబడింది. యీకమిషను 1945 జూన్‌లోనూ, నవంబరులోనూ, లండన్‌లో సమావేశమై 1946 జనవరి 10 వ తేదీన లండన్‌లో జరిగిన యునైటెడ్ నేషన్సు మహాసభ (జనరల్ అసెంబ్లీకు)కు ఒక నివేదికను సమర్పించినది.

సభ్యులు

శాన్ ఫ్రాన్సిస్కో సమావేశంనాటికి యునైటెడ్ నేషన్సులో సభ్యత్వాన్ని పొందిన దేశాలు ఇవి:

అబిస్సీనియా, అర్జెంటైనా, ఆస్ట్రియా, బెల్జియం, బొలీవియా, బ్రెజిల్, బైలోరష్యా, కెనడా, చిలి, చైనా, కొలంబియా, కోస్టారికా, క్యూబా, చెకోస్లావేకియా, డెన్మార్కు, డొమినికన్ రిపబ్లిక్, ఈక్వెడార్, ఈజిప్టు, ఎల్‌సాల్వెడార్, ఫ్రాన్సు, గ్రీసు, గోతెమాల, హైతి, హాండురాస్, ఇండియా, ఇరాక్, ఇరాన్, లెబనాన్, లైబీరియా, లెక్సెంబర్గ్, మెక్సికో, హాలెండ్, దక్షిణాఫ్రికా, న్యూజీలెండ్, నికరాగువా, నార్వే, పెనామా, పెరాగువే, పెరు, ఫిలిప్పైన్సు, పోలెండ్, సావుది అరేబియా, సిరియా, టర్కీ, యుక్రెయిన్, బ్రిటన్, యునైటెడ్ స్టేట్సు, ఉరూగువే, వెనిజులా, యుగోస్లావియా, రష్యా.

తరువాత చేరిన సభ్యులు: ఆఫ్ఘనిస్తాన్ (1946); ఐస్‌లెండ్ (1946); స్వీడెన్ (1946); సయాం (1946); పాకిస్తాన్ (1947); ఎమెన్ (1947); బర్మా (1948); ఇస్రాయేల్ (1949); ఇండోనేషియా (1950).

1954 జనవరి 1 నాటికి యునైటెడ్ నేషన్సులో సభ్యత్వంగల దేశాలసంఖ్య: 60.

యునైటెడ్ నేషన్సు ప్రధాన సంస్థలు

జనరల్ అసెంబ్లీ (మహాసభ)

యునైటెడ్ నేషన్సు సభ్యులందరూ కూడినసభ జనరల్ అసెంబ్లీ. ఈ అసెంబ్లీ, చార్టరులో పేర్కొనబడిన ఏ విషయాన్ని గురించి అయినా చర్చలుజరిపి, యునైటెడు నేషన్సులో సభ్యతగల ఏ దేశానికైనాగాని, సెక్యూరిటి కౌన్సిలుకుగాని సలహాలను యివ్వవచ్చును. అయితే, సెక్యూరిటీకౌన్సిలు పర్యవేక్షణలోవున్న సమస్యలను గురించిగాని, తగాదాలను గురించిగాని, జనరల్ అసెంబ్లీ ఏ విధమైన సలహాలను చెయ్యరాదు. ప్రపంచశాంతికి భంగంకలిగించే తగాదాలుగాని, సంఘటనలుగానీ, ఏవైనా జనరల్ అసెంబ్లీ దృష్టిలోకి వచ్చినట్లయితే, వాటివిషయమై తగిన చర్య తీసుకోవలసిందని సెక్యూరిటీ కౌన్సిలును జనరల్ అసెంబ్లీ కోరవచ్చును. అంతర్జాతీయ శాంతిరక్షణకు సెక్యూరిటీకౌన్సిలు అమలుజరిపిన చర్యలను గురించీ; అమలు జరుపబోయే చర్యలనుగురించీ, సెక్యూరిటీకౌన్సిలు సమర్పించే రిపోర్టులను, జనరల్ అసెంబ్లీ పరిశీలించాలి.

రాజకీయంగా అంతర్జాతీయ సహకారాన్ని పెంపొందించడానికీ, అంతర్జాతీయ న్యాయశాసనాలను తయారుచెయ్యడానికీ ఆర్థిక, వైజ్ఞానిక, విద్యా ఆరోగ్యవిషయాలలో వివిధదేశాలమధ్య సహకారం పెంపొందించడానికీ, జాతి, మత, భాషా భేదం లేకుండా, ప్రపంచంలోని వ్యక్తులందరూ తమ మానవహక్కులను అనుభవించేటట్లు చెయ్యడంలో తోడ్పడడానికీ, సలహాలను యివ్వడం పరిశోధనలు జరుపడం, యీ అసెంబ్లీ బాధ్యత.

అంతర్జాతీయ ధర్మకర్తృత్వం విషయంలోను, యుద్ధచర్యలకు అనుకూలరంగాలుగాని మిగతా ఏ ప్రదేశాలనైనా ధర్మకర్తృత్వ పరిపాలనలో వుంచాలంటే వీటికి సంభంధించిన ఒడంబడికలను ఆమోదించడంలోనూ యీ అసెంబ్లీకి బాధ్యతవుంది.

ఈ అసెంబ్లీలో సభ్యులుగా వున్నవారందరికీ ఒక్కొక్క వోటు వుంటుంది. ఏదైనా ముఖ్యవిషయంలో, అసెంబ్లీలో మూడింట రెండు వంతుల సభ్యులు అంగీకరిస్తేనే ఆవిషయాన్ని అసెంబ్లీలో అంగీకరించినట్లు. సామాన్యవిషయాలలో ఎక్కువమంది సభ్యులు అంగీకరించిన విషయం నెగ్గినట్లేలెక్క.

జనరల్ అసెంబ్లీ ప్రధాన కార్యస్థానం యునైటెడ్ స్టేట్సులో న్యూయార్కు నగరంలోని మన్‌హటన్ దీవిలోస్థాపించడానికి నిర్ణయించబడింది. దీని కార్యాలయ నిర్మాణానికి జాన్ డి. రాక్‌ఫెల్లర్ దాదాపు మూడుకోట్ల రూపాయల విరాళం ఇచ్చాడు.

ఈ అసెంబ్లీ ప్రతిసంవతర్సం వార్షికసభ జరుపుతుంది. అవసరాన్నిబట్టి ప్రత్యేక సమావేశాలుకూడ జరుపవచ్చు. సెక్యూరిటీ కౌన్సిలులో ప్రతిసంవత్సరం ఖాళీఅయే మూడుస్థానాలకూ, ఎకనమిక్ అండ్ సోషల్ కౌన్సిలులో ప్రతిసంవత్సరం ఖాళీఅయే ఆరుస్థానాలకూ ఎన్నికలు జనరల్ అసెంబ్లీ వార్షికసమావేశంలో జరుగుతాయి.

జనరల్ అసెంబ్లీ అధ్యక్షురాలు 1953-1954: శ్రీమతి విజయలక్ష్మి పండిట్.

ఈ అసెంబ్లీ కార్యభారం అంతా ఆరు ప్రధానమైన కమిటీల మధ్య పంచబడింది. ఈ కమిటీలలో సభ్యులుగా వుండడానికి, జనరల్ అసెంబ్లీ సభ్యులందరికీ హక్కువుంది. ఆ కమిటీలు యివి:

1. రాజకీయ భద్రత
2. ఆర్థిక వ్యవహారములు
3. సాంఘిక, మానవసేవ, వైజ్ఞానిక విషయములు
4. ధర్మకర్తృత్వము
5. పరిపాలనా వ్యవహారములు
6. న్యాయవిషయములు

ఈ కమిటీలుకాక, 14 మంది సభ్యులుగల జనరల్ కమిటీ వుంది. అది కేవలం యునైటెడ్ నేషన్సు పరిపాలనా వ్యవహారాలకు సంబంధించినది.

సెక్యూరిటీ కౌన్సిలు :

సెక్యూరిటి కౌన్సిలులో, జనరల్ అసెంబ్లీచే ఎన్నుకోబడిన 11 మంది సభ్యులు వుంటారు. వీరిలో అయిదుగురు, చైనా, ఫ్రాన్సు, రష్యా, బ్రిటన్, అమెరికాల తరపున ఎన్నుకోబడినవారు. ఈ దేశాల ప్రతినిధుల ఎన్నిక శాశ్వతమైనది. మిగతా ఆరుమంది సభ్యులనూ ఏ దేశాలనుంచిఅయినా ఎన్నుకోవచ్చును. ఈ ఆరుగురి సభ్యత్వపు పరిమితి రెండేసి సంవత్సరాలు. అయితే మొదటి సంవత్సరం, ముగ్గురే ఎన్నుకోబడినారు. 1947 జనవరిలో జరిగిన జనరల్ అసెంబ్లీ సమావేశంలో, సెక్యూరిటీ కౌన్సిలు సభ్యులుగా రెండు సంవత్సరాల పరిమితికి ఆస్ట్రేలియా, బ్రెజిల్, పోలెండు ప్రతినిధులు ఎన్నుకోబడినారు. ఈ ఏర్పాటునుబట్టి, ప్రతిసంవత్సరం ముగ్గురు ప్రతినిధులకు ఎన్నిక జరుగుతుంది.

అంతర్జాతీయ శాంతినీ, భద్రతనూ కాపాడే ప్రధాన బాధ్యత యీ కౌన్సిలుది. యునైటెట్ నేషన్సు సభ్యులందరూ, యీ కౌన్సిలు నిర్ణయాలను అమలు జరిపితీరాలి.

1954 జనవరి నాటికి సెక్యూరిటీ కౌన్సిలులో సభ్యతగల దేశాలు ఇవి : శాశ్వత సభ్యులు! అమెరికా, ఇంగ్లండు, రష్యా, ఫ్రాన్సు, చైనా, 1954 అంతవరకు: కొలంబియా, లెబనన్, డెన్మార్కు, 1955 అంతం వరకు : బ్రెజిల్, న్యూజీలెండ్, టర్కి.

కౌన్సిలులో ప్రతిసభ్యుడికీ ఒక ఓటువుంది. కార్యక్రమానికి సంబంధించిన వ్యవహారాలలో ఏడుగురు సభ్యుల అంగీకారం కావాలి. ఇతర విషయాలలో ఏడుగురు సభ్యుల అంగీకారంతో, శాశ్వతసభ్యుల అంగీకారంకూడా కావాలి. తగాదాలలో ప్రతికక్షిత్వంగల సభ్యుడు ఓటు చెయ్యకూడదు.

యునైటెడ్ నేషన్సు ప్రధాన కార్యాలయస్థానంలో, సెక్యూరిటీ కౌన్సిలు ఎప్పుడూ సమావేశం అవుతూనేవుంటుంది.

ఈ కౌన్సిలు అధ్యక్షత, సభ్యులందరూ వంతుల ప్రకారం ఒకొక నెల నిర్వహిస్తారు. ఈ వంతును నిర్ణయించడంలో, సభ్యుల పేర్లను యింగ్లీషులో వ్రాస్తే ఏ. బి. సి. డి. ల వరుసలో, క్రమముగా ముందు తన పేరు వచ్చిన సభ్యుడు ముందు, తరువాత వచ్చిన సభ్యుడు తరువాత అధ్యక్షు డవుతాడు.

అంతర్జాతీయ శాంతిని కాపాడడానికి మిలిటరీ సలహా కమిటీ ఏర్పాట్లను గురించి సెక్యూరిటీ కౌన్సిలుకు సలహా యివ్వడానికీ మిలిటరీ సలహా కమిటీ వొకటి వుంది.

ఏటం శక్తి ఉపయోగాన్నిగురించీ, శాంతికి భంగం లేకుండా ఏటం శక్తిని వివిధ దేశాలలో ఉపయోగానికి తీసుకు రావడాన్ని గురించీ ప్రమాదకరంగా యీ శక్తిని ఉపయోగించడాన్ని నిషేధించడానికి అమలు జరుపవలసిన చర్యలనుగురించీ యీ కౌన్సిలుకు సలహా యివ్వడానికి, ఎటామిక్ ఎనర్జీ కమిషను నెలకొల్పడానికి 1946 జనవరి 24 న నిర్ణయం జరిగింది. సెక్యూరిటీ కౌన్సిలులో సభ్యత్వంగల అన్ని దేశాల తరఫున ఒకొక్క ప్రతినిధి, కెనడా తరఫున ఒక ప్రతినిధి ఈ కమిషనులో సభ్యత్వం కలిగివున్నారు.

ఎకనమిక్ అండ్ సోషల్ కౌన్సిలు

యునైటెడ్ నేషన్సులో చేరిన దేశాలలో ప్రజల జీవిత ప్రమాణాలను అభివృద్ధిపరచడానికీ నిరుద్యోగత లేకుండా చూడటానికీ, ఆర్థిక పరిస్థితులను చక్కబరచడానికీ సాంఘిక పరిమాణానికి దోహదమివ్వడానికీ, అంతర్జాతీయ ఆర్థిక; సాంఘిక ఆరోగ్యవిషయాలకు సంబంధించిన సమస్యల పరిష్కారానికి తోడ్పడడానికీ, అంతరాతీయ వైజ్ఞానిక విద్యాసహకారానికి కృషి చెయ్యడానికి, మానవ హక్కులపట్ల గౌరవం కలిగించడానికి, జాతి, మత, భాషాభేదంలేకుండా అందరి వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యాలపట్ల గౌరవం వుండేటట్లు చూడడానికీ ఈసంస్థ ఉద్దేశింపబడింది. ఈ కౌన్సిలు అంతర్జాతీయ ఆర్థిక, సాంఘిక, వైజ్ఞానిక, విద్యా; ఆరోగ్యాది విషయములనుగురించి పరిశీలనలు జరుపవచ్చు.

ఆయా విషయాలనుగురించి జనరల్ అసెంబ్లీకిగాని, యునైటెడ్ నేషన్సులో సభ్యత్వంగల రాజ్యాలకుగాని సలహాలు యివ్వవచ్చు. ఈరాజ్యాలలో అమలు జరుపదలచుకున్న నిబంధనలను తయారుచెయ్యవచ్చు. అంతరాతీయ సమావేశాలను జరుపవచ్చు.

ఈ కౌన్సిలు పర్యవేక్షణలోవున్న విషయాలనుగురించి చర్యతీసుకోడానికి ఆరు కమిషనులు ఏర్పాటుచేయబడినవి.

ఈ కౌన్సిలు సభ్యుల సంఖ్య 18. ఈ సభ్యులందరూ జనరల్ అసెంబ్లీ ఎన్నుకోవలసిందే. సభ్యుల కాలపరిమితి మూడుసంవత్సరాలు. కాని మొదటిసారి ఎన్నికలలో, మూడు సంవత్సరాలకు ఆరుగురు, రెండు సంవత్సరాలకు ఆరుగురు: ఒక సంవత్సరానికి ఆరుగురు ఎన్నుకోబడినారు. ఈ యేర్పాటునుబట్టి ప్రతిసంవతర్సరం; ఆరుగురు సభ్యుల ఎన్నిక జరుగుతుంది.

ఈ సంస్థకు అధ్యక్షుడు:— రేమండ్ షేవెన్.

ట్రస్టీషిప్ కౌన్సిలు:

స్వపరిపాలన చేసుకోలేని దేశాలలో, ఆ దేశప్రజలు స్వపరిపాలన చేసుకునే సమర్థతను పొందేటంతవరకూ, ఆదేశపరిపాలనలో ధర్మకర్తల మాదిరిగా, దేశీయుల క్షేమాన్నే ప్రధాన కర్తవ్యంగా పరిపాలన జరిపే ఏర్పాట్లను చెయ్యడానికి, యునైటెడ్ నేషన్సు స్థాపించిన సంస్థ.

ఇలా ట్రస్టీషిప్ పరిపాలనవుండే దేశాలలో ఏవైనా, యుద్ధచర్యలకు చాలాప్రాముఖ్యతగల ప్రదేశాలలో వున్నట్లయితే, వాటిలో పరిపాలన పర్యవేక్షణను, యీ కౌన్సిలు చూస్తుంది. ఏదేశంలోనైనా ధర్మకర్తృత్వపు పరిపాలనచేసే, మరొకదేశం, తమ పరిపాలన ఎలా చేస్తున్నదీ యీ కౌన్సిలుకు రిపోర్టు పంపుతూవుండాలి. ఆదేశాలప్రజలు, పరిపాలనచేస్తున్న దేశపు అధికారుల చర్యలనుగురించి అర్జీలు పంపుకుంటే, యీ కౌన్సిలు వాటిని విచారిస్తుంది. ఆ దేశాలలో పరిస్థితులను పరిశీలించడానికి కొంతమందిని పంపిస్తుంది. ఆ దేశాలలోని ప్రజలు

రాజకీయ, ఆర్థిక, సాంఘిక, విద్యావిషయాలనుగురించి, ఎప్పటికప్పుడు ఏమాత్రం అభివృద్ధి జరిగిందో, అడిగి తెలుసుకుంటూ వుంటుంది.

ఈ కౌన్సిలులో సభ్యత్వం ఎలాగంటే:

ట్రస్టీషిప్ పరిపాలన సాగించేదేశాల ప్రతినిధులు, ఆదేశాల ప్రతినిధులుకాక సెక్యూరిటీ కౌన్సిలులోని మిగతాసభ్యులు, శాశ్వతమైన స్థానంలో వుంటారు. వీరుగాక, ట్రస్టీషిప్ సాగించేదేశాల సభ్యులూ, అలాసాగించని దేశాలతరఫున వున్న సభ్యులూ సమానసంఖ్యలో వుండేటట్టుగా జనరల్ అసెంబ్లీచే ఎన్నుకోబడినవారు, మూడుసంవత్సరాల పరిమితిలో సభ్యులుగావుంటారు. ట్రస్టీషిప్ కౌన్సిలు 1947 జనవరి 25వ తేదీన స్థాపించబడింది. ఈ కౌన్సిలులో 1954 జనవరినాటికి యీ క్రింది దేశాలు సభ్యత్వం కలిగివున్నాయి: బ్రిటన్, యునైటెడ్ స్టేట్సు, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రేలియా, బెల్జియం, న్యూజీలెండు, సోవియట్ రష్యా, చైనా డొమినికన్ రిపబ్లిక్, అర్జంటైనా, ఇరాక్, తాయ్‌లాండ్, ఇండియా, హైతి.

అంతర్జాతీయ న్యాయసభ (ఇంటర్ నేషనల్ కోర్టుఆఫ్ జస్టిస్)

ఈన్యాయసభ, యునైటెడ్ నేషన్సు సభ్యులలో ఎవరికైనా తగాదాలువస్తే, వాటిని విచారించి తీర్పుచెప్పే ప్రధాన న్యాయస్థానము. యునైటెడ్ నేషన్సు దేశాలన్నీ యీ న్యాయసభకు పార్టీ లన్నమాట. ప్రతి దేశముకూడా, ఈ న్యాయస్థానపు తీర్పులకు బద్ధులమై వుంటామని ఒప్పుకుంటుంది. ఈ కోర్టులో చెప్పినతీర్పును ఏ పార్టీఅయినా ఉల్లంఘించినట్లయితే, ఆ పార్టీమీద తగినచర్య తీసుకోవలసిందని, ఎదురుపార్టీ సెక్యూరిటీ కౌన్సిలును కోరవచ్చును. ఈ కోర్టులో విచారించే తగాదాలన్నీ, ఒక దేశానికి యింకొకదేశానికీ సంబంధించినవే అయివుంటాయి. ఈ కోర్టుస్థాపనకూడా, యునైటెడ్ నేషన్సు చార్టర్‌ను అనుసరించే జరిగింది. ఈ కోర్టు వుండే స్థలం, హాలెండులోని ది హేగ్ నగరం.

ఈ కోర్టుకి పదిహేనుమంది జడ్జిలు వున్నారు. వీరందరూ జనరల్ అసెంబ్లీచేతనూ, సెక్యూరిటీ కౌన్సిలుచేతనూ 1946 ఫిబ్రవరి 6-వ తేదీన

ఎన్నుకోబడినారు. కోర్టుప్రారంభం 1940 ఏప్రిల్ 18వ తేదీన జరిగింది. వారిలో అయిదుగురు తొమ్మిదేళ్ళకూ, అయిదుగురు ఆరేళ్లకూ అయిదుగురు మూడేళ్లకూ ఎన్నుకోబడినారు. అంటే, ప్రతిమూడుసంవత్సరాలకూ ఒక సారి, యీ కోర్టుకు అయిదుగురుజడ్జిలు ఎన్నుకోబడతారన్నమాట. కోర్టు ప్రెసిడెంట్: సర్ ఆర్నాల్డు మెక్‌నైర్ (ఇంగ్లండు). రిజస్ట్రార్:ఎడ్వర్డ హాంబ్రో (నార్వే).

ఈ కోర్టు జడ్జిల జీతం ఒక్కొక్కరికి ఏడాదికి 54,000 డచ్చి గిల్డర్స్, అంటే దాదాపు 67,000 రూపాయలన్నమాట. ప్రెసిడెంటుకు అదనంగా సుమారు 15,0C0 రూపాయలూ, వైస్ ప్రెసిడెంటుకు దాదాపు 12 వేల రూపాయలూ ప్రత్యేకపు అలవెన్సు ఇవ్వబడుతుంది.

కోర్టు ప్రెసిడెంటును, డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటును, జడ్జీలే ఎన్నుకుంటారు. వీరిపదవి పరిమితి మూడుసంవత్సరాలు. మిగతా జడ్జీలకు యిష్టమైతే వీరినే మళ్ళీ ఎన్నుకోవచ్చును.

ఈ కోర్టుస్థాపన 1946 ఫిబ్రవరిలో జరిగినందున, మూడు సంవత్సరాలకు యెన్నుకోబడిన జడ్జిల పదవీపరిమితి 1949 ఫిబ్రవరితో అంతమయింది. మళ్ళీకూడా తొమ్మిదేళ్ళకు వారేతిరిగి, 1948 అక్టోబరు 22వ తేదీన యెన్నుకోబడినారు.

ఆరు సంవత్సరాలకు యెన్నుకోబడినవారి పదవి 1952 తో అంతమయింది. వారిస్థానే తొమ్మిది సంవత్సరాలకు యీ క్రిందివారు, 1951 డిసెంబరు 6 న యెన్నుకోబడినారు: (ఇండియా); సెనార్ యెన్రిక్ ఆర్మండ్ ఉగాన్ (ఉరూగువే); సెర్గీ ఓలున్‌స్కీ (రష్యా); గ్రీన్ హారీవుడ్ హాలీవర్తు (యునైటెడ్ స్టేట్సు); హెల్జిక్లాస్టెడ్ (నార్వే). వీరంతా 196! వరకు పదవిలో వుంటారు.

1955 వరకు పదవిలో వుండేవారు: ప్రొఫెసర్ జె. బాస్‌దవాన్ (ఫ్రాన్సు); డాక్టర్ జె. జి. గోరెరో (యెల్‌శాల్వెడార్); డాక్టర్ అర్నాల్డు మెక్‌నైర్ (ఇంగ్లండు); డాక్టర్ యె. ఆల్వారెజ్ (చిలి); లెవి ఫెర్నాండెజ్ కార్నీరో (బ్రెజిల్).

1958 వరకు పదవిలో వుండేవారు: డాక్టర్ యం. జోరిసిచ్ (యుగోస్లావియా); జాన్ రీడ్ (కెనడా); డాక్టర్ బోదాన్ వినియార్స్కి (పోలెండ్); డాక్టర్ షు మో (చైనా); అబ్దుల్ హామీద్ బదావీపాషా (ఈజిప్టు).

సెక్రటేరియట్ :

యునైటెడ్ నేషన్సు ప్రధాన కార్యాలయాన్ని సెక్రటేరియట్ అంటారు. ఈ కార్యాలయానికి సంపూర్ణాధికారిని - సెక్రటరీ-జనరల్ అంటారు. ఈయన ప్రతిసంవత్సరమూ, యునైటెడ్ నేషన్స్ చేసినపనిని గురించి ఒక రిపోర్టును జనరల్ అసెంబ్లీకి సమర్పించాలి. ప్రపంచ శాంతికి భంగంకలిగించే సంఘటనగాని. ఉద్యమంగాని, పరిస్థితిగాని ఏమైనా ఆయనకు తెలిస్తే దానిని సెక్యూరిటీ కౌన్సిలుకు చెప్పాలి.

సెక్రటరీ జనరల్ జీతం ఏడాదికి 20,000 డాలర్లు (రు. 90,000) ఇదికాక, ఉచితవసతి; ఇతర ఖర్చులకుగాను వేరే 20,000 డాలర్లు ఇవ్వబడుతవి. సెక్రటరీ జనరల్‌గా పనిచేసినవ్యక్తి రిటైరయితే అతనికి యావజ్జీవమూ ఏడాదికి 10,000 డాలర్లు పింఛను ఇవ్వబడుతుంది.

ఈ సెక్రటేరియట్‌లో, యెనిమిది శాఖలు ఉన్నాయి. ఒక్కొక్క శాఖకు అధిపతిగా ఒక అసిస్టెంటు సెక్రటరీ-జనరల్ వుంటాడు.

సెక్రటరీ జనరల్: డాగ్ హామర్ షెల్డు.

బడ్జెట్ :

యునైటెడ్ నేషన్సుకు అయేఖర్చులను సభ్యత్వపుదేశాలన్నీ తమ శక్తినిబట్టి యెంత ఇవ్వగలరో చూసి, యీ ఖర్చుకోసం అవి చెల్లించు కోవలసినవంతులు నిర్ణయిస్తారు. యునైటెడ్ నేషన్సుసంస్థలన్నిటికి అయే ఖర్చులలో 1946 లో రు. 26,03,300; 1947 లో రు. 35,89;900; 1948 లో రు. 45,34,600; 1949 లో రు. 43,55,500, 1950 లో రు. 50,45,500, 1951 లో రు. 51,30,166 రూపాయలు ఇండియా భరించింది.

1954 లో యునైటెడ్ నేషన్సు కార్యాలయానికి మొత్తం 47,827,110 డాలర్లు ఖర్చు మంజూరు చేయబడింది.

యునైటెడ్ నేషన్స్ ప్రత్యేకసంస్థలు:

ప్రత్యేకసంస్థలు, యునైటెడ్ నేషన్సు ఛార్టరులో ఉదహరించబడిన ప్రకారం వివిధదేశాల ప్రభుత్వాల అంగీకారంతో, ఆర్థిక, సాంఘిక వైజ్ఞానిక, ఆరోగ్య, విద్యావిషయాలలో అంతర్జాతీయ బాధ్యతతో పని చేయడానికి ఏర్పాటయిన సంస్థలు. ఇవి యునైటెడ్ నేషన్సులో ఒక భాగంకావు. కాని, దానితో సహకారంచేస్తూ పనిచేస్తాయి. ఈ సంస్థలలో కొన్ని యునైటెడ్ నేషన్సు ఏర్పడకపూర్వమే వున్నాయి. కొన్ని, యునైటెడ్ నేషన్సు ప్రోత్సాహంవల్ల ఏర్పడ్డాయి.

అంతర్జాతీయ ఆరోగ్యసంస్థ (W.H.O.)
(The World Health Organisation)

ఈ సంస్థ, దేశాల ప్రతినిధులు, దీని స్థాపనకు సంబంధించిన నియమావళిపై సంతకం పెట్టడంతో, 1946 జులై 22 తెదిన ప్రారంభమైంది. 1953 డిసెంబరు అంతానికి యీ సంస్థలో 83 దేశాలు సభ్యత్వం కలిగి వున్నాయి. ఈ సంస్థ ప్రథమసమావేశం 1948 సెప్టెంబర్ 1న జరిగింది.

ప్రపంచంలో ప్రతివ్యక్తీ, జాతి, మత భేదంలేకుండా, తన ఆర్థిక స్థితి ఎలాంటిదైనప్పటికీ సంపూర్ణమైన ఆరోగ్యాన్ని అనుభవించడానికి హక్కు కలిగివున్నాడనే అంశాన్ని అంగీకరిస్తూ, అలా జరిగేటట్టు కృషి చెయ్యడం యీ సంస్థ ఆశయం.

ప్రపంచంలోని ఏదేశమైనా, యునైటెడ్ నేషన్సులో సభ్యత్వం లేకపోయినప్పటికీ, యీ సంస్థలో సభ్యత్వాన్ని పొందవచ్చు. ఈ సంస్థ కార్యవర్గాలు మూడు: ప్రపంచ ఆరోగ్యసమితి, కార్యనిర్వాహకసంస్థ, పరిపాలనా స్థానం. ఈ సంస్థ ప్రధాన కార్యాలయం జెనీవాలో వుంది.

ఆరోగ్యవిషయాలను గురించి విస్తారం విజ్ఞానం, అనుభవంగలవారే సమితికి ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకోబడతారు.

ఈ సమితి ప్రతిసంవత్సరం సమావేశమౌతుంది. అవసరమైతే ప్రత్యేక సమావేశాలనుకూడా జరుపుతుంది. దీనికి అధ్యక్షుడు, ప్రతి వార్షిక సమావేశ ప్రారంభంలోనూ ఎన్నుకోబడతాడు. 1953 లో ఈ సంస్థకు అధ్యక్షుడుగా సిరియా ఆరోగ్యశాఖామంత్రి డాక్టర్ ముర్షిద్ కాటర్ యెన్నుకోబడినారు. దీని కార్యక్రమాలను సాగించడానికి డైరక్టరు జనరల్‌ను, యితర అధికారులను యీ సమితి నియమిస్తుంది. దీని కార్యవర్గంలో 18 మంది సభ్యులు వుంటారు. ఈ కార్యవర్గం, సంవత్సరానికి అధమం రెండుసారులైనా సమావేశమౌతుంది. డైరెక్టర్ జనరల్ : డాక్టర్ ఎం. జి. కాండో.

1953 లో ఈ సంస్థకు 84,85,095 డాలర్లు ,ర్చు అయింది. 1954 లో 85,47202 డాలర్లు వ్యయం అవుతుందని అంచనా వేయబడింది.

1949లో ఈ సంస్థ సమూడు ప్రాంతీయ కార్యస్థానాలు 1951లో మరొక మూడు ప్రాంతీయ కార్యస్థానాలు ఏర్పాటుచేయబడినవి. ఒకటి ఆగ్నేయ ఆసియా దేశాలన్నిటిలోనూ యీ సంస్థ కార్యక్రమాలను నడిపించడానికి ఉద్దేశింపబడింది. ఈ కార్యస్థానపు ప్రధాన కార్యాలయం, న్యూఢిల్లీలో స్థాపించబడింది.

మరొక కార్యస్థానం, తూర్పు మెడిటరేనియన్ దేశాలన్నిటిలోనూ, యీ సంస్థ కార్యక్రమాలను నడిపించడానికి ఉద్దేశింపబడింది. యీ కార్యస్థానపు ప్రధాన కార్యాలయం, ఈజిప్టులోని అలెగ్జాండ్రియా పట్టణంలో స్థాపింపబడింది.

మూడవ కార్యస్థానం, అమెరికా ఖండములలో యీ సంస్థ కార్యక్రమాలను నడిపించడానికి ఏర్పాటుచేయబడింది. ఈ కార్యస్థానపు ప్రధాన కార్యాలయం, యునైటెడ్ స్టేట్సులోని వాషింగ్టన్ పట్టణంలో స్థాపింపబడింది.

నాల్గవ కార్యస్థానం ఆఫ్రికా ఖండంలో యీ సంస్థ కార్యక్రమాలను నడిపించడానికి ఏర్పాటు చేయబడింది. దీని ప్రధాన కార్యాలయం బ్రాజవిల్ లో స్థాపించబడింది.

ఐదవ కార్యస్థానం యూరప్ ఖండంలో యీ సంస్థ కార్యక్రమాలను నడిపించడానికి ఏర్పాటుచేయబడింది. దీని ప్రధాన కార్యాలయం, జినీవాలో స్థాపింపబడింది.

ఆరవ కార్యస్థానం పశ్చిమ పసిఫిక్ ప్రాంతంలో పనిచెయ్యడానికి, మనిలాలో స్థాపింపబడింది.

ఇంటర్ నేషనల్ లా కమిషన్

అంతర్జాతీయ న్యాయచట్టాలస్థితి, వాటి అభివృద్ధి; అంతర్జాతీయ శాసనాలను అమలుజరుపుట మొదలైన విషయాలలో జరిగిన కృషిని పరిశీలించడానికి; యీ కమిషను జనరల్ అసెంబ్లీ నియమించింది.

1948 నవంబరు 3 తేదిన యీ కమిషన్‌కు యీ క్రిందిదేశాల ప్రతినిధులు యెన్నుకోబడినారు. 1. చైనా; 2. బ్రెజిల్; 3. ఇండియా; 4. ఇంగ్లండ్; 5. ఫ్రాన్సు; 6. మెక్సికో; 7. యునైటెడ్ స్టేట్సు; 8. హాలెండ్; 9. రష్యా; 10. గ్రీసు; 11. పెనామా; 12. కొలంబియా; 13. సిరియా; 14. స్వీడన్; 15. చెకొస్లొవేకియా.

ఆహార వ్యవసాయసమితి (F. A. O.):

యునైటెడ్ నేషన్సుకూ యితరమిత్రదేశాలకూ, (మొత్తం 44 దేశాలకు) సంబంధించినప్రతినిధులను; ఆహారధాన్యాదులు,వ్యవసాయము మొదలైన విషయాలగురించి చర్చించే సమావేశంలో పాల్గొనడానికి వర్జీనియారాష్ట్రంలోని హాట్‌స్ప్రింగ్స్‌కు రమ్మని 1941 మే లో యునైటెడ్‌స్టేట్సు అధ్యక్షుడు (రూజ్వెల్టు) ఆహ్వానించాడు. ఈసమావేశ ఫలితంగా, ఆహారపదార్థాలు వ్యవసాయములను గురించిన సమస్యలను పరిష్కరించడానికి ఒక అంతర్జాతీయ సమితిని స్థాపించడానికి నిర్ణయం జరిగింది. ఈ సమితికి నిబంధనలను తయారుచెయ్యడానికి ఒక కమిటీ నియమింపబడింది. ఈకమిటీ తయారుచేసిన నిబంధనలను, సూచనలను 1944 లో సమావేశమైన వివిధదేశాల ప్రతినిధులు ఆమోదించారు.

కరువు, కరువు వస్తుందేమో అనే భయం తమదేశాలలో లేకుండా చెయ్యడానికి, ప్రత్యేకంగా తాము ఒక్కొక్కరూ; సమిష్టిమీద అందరూకూడా పనిచేస్తామని, వివిధదేశాలప్రతినిధులుప్రమాణంచేశారు. ఆయాదేశాలలో వ్యవసాయోత్పత్తిని యెక్కువచేసేటట్టు చూడడానికీ; ప్రజలు ఏ ఆహారాన్ని తింటే సత్తువను కలిగివుండగలరో సలహాలు యివ్వడానికి, ఆహారపదార్థాలు సక్రమంగా వివిధదేశాలమధ్య పంపకం జరిగేటట్టు చూడడానికీ యీ సంస్థ కృషిచేస్తుంది.

12 రాజ్యాలు, యీ సమితి నిబంధనలను అంగీకరించడంతో 1945 అక్టోబరులో యీసమితిస్థాపన అమలులోకి వచ్చింది.

ఈ సమితి ఖర్చుమొత్తంలో నూటికి 4. 16 వంతులు అంటే రు. 4,16,000 ఇండియా ఇస్తుంది.

దీనికి డైరెక్టర్ జనరల్ : డాక్టర్ ఫిలిప్ విన్సెంట్ కార్డన్.

అంతర్జాతీయ విమానప్రయాణ సదుపాయసమితి I. C. A. O.

విమానప్రయాణాలను చేసేవారికితగిన సదుపాయాలనుకలిగించడానికీ, వారిక్షేమానికిభంగం కలుగకుండా ఏర్పాట్లు చెయ్యడానికీ, ప్రజల ప్రయాణాలకు అవసరమైనంతగా విమానాలను సర్వీసులో పెట్టడానికీ, విమానాలకంపెనీలమధ్య హానికరమైన పోటీలేకుండా చెయ్యడానికీయీ సంస్థ ఏర్పడింది. ఈసంస్థ నిర్మాణం 1947 ఏప్రిల్ లో జరిగింది. ఈసంస్థ ప్రధానకార్యాలయంమాంట్రియేల్ లో స్థాపింపబడింది. భారతదేశంకూడా యీసంస్థలో సభ్యత్వంకలిగివుంది. దీనికి ప్రధానకార్యదర్శి : డాక్టర్ ఆల్బర్టు రోపర్.

విద్యా, వైజ్ఞానిక, సంస్కృతి సమితి (U. N. E. S. C. O.)

1942 అక్టోబరు నెలలో, అనేక దేశాల విద్యాశాఖామంత్రులు; బ్రిటిషుప్రభుత్వ విద్యాశాఖామంత్రి అధ్యక్షతను లండనులో, యుద్ధానంతరం తమదేశాలలో విద్యాభివృద్ధికి అనుసరించవలసిన మార్గాలను పరిశీలించడానికి సమావేశమయారు. తరువాత, ఇలాంటి సమావేశాలు

క్రమేణ జరుగుతూ వచ్చాయి. తొమ్మిదో సమావేశం 1944 ఏప్రిల్‌లో జరిగింది. దానికి అమెరికా ప్రతినిధికూడా వచ్చాడు. ఆసమావేశంలో; యునైటెడ్ నేషన్స్ తరఫున విద్యా, వైజ్ఞానిక, సంస్కృతి సమితిని స్థాపించడానికి నిర్ణయం జరిగింది. 1954 ఆగస్టు 1 వ తేదిన; ఈ సమితి నిబంధనల చిత్తుప్రతి తయారుచేయబడింది. ఈనిబంధనలు, యునైటెడ్ నేషన్సుకు చెందిన రాజ్యాల ప్రభుత్వాల ఆమోదమునకు పంపబడ్డాయి. 1945 నవంబరులో, లండనులో జరిగిన సమావేశంలో యీ ప్రతిపాదనలపై చర్చజరిగింది. అచర్చఫలితంగా ఆ నిబంధనలు ఆమోదింపబడ్డాయి. ఈ సంస్థ 1946 నవంబరు 4 వ తేదిన అమలులోకి వచ్చింది.

ఈసమితిని స్థాపించడంలో ప్రధానోద్దేశాలు ఏమిటంటే: వివిధ దేశాల ప్రజల సంస్కృతిపట్ల పరస్పర గౌరవాన్ని పెంపొందింపజెయ్యడము; వివిధదేశాల కళలను, సంస్కృతిని, విజ్ఞానాన్ని పరస్పరసహకారంతో అభ్యుదయపంథాలలో నడిపించడము; ప్రపంచంలోనిఅన్ని దేశాల ప్రజలూ తమ రాజకీయ భద్రతను, ఆర్థిక సౌష్టవాన్నీ కాపాడుకోడానికి తగిన సంస్కారమూ, విద్యా, అనుభవము కలిగేటట్టు చూడడం. ఈ సంస్థకు డైరెక్టరు జనరల్ డాక్టర్ లూథర్ ఇవాన్స్.

ప్రపంచకార్మిక మహాసభ

ప్రపంచకార్మిక మహాసభల సమితి (World Federation of Trade Unions) లో కమ్యూనిస్టుల ప్రాబల్యం యెక్కువగావున్నదనే కారణంచేత, 1949 డిసెంబరు 7 వ తేదిన మరొక కార్మిక మహాసభల సమితి International Confederation of Free Trade Unions స్థాపింపబడింది. ఇండియాలోని ఇండియన్ నేషనల్ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెసు యీ సంస్థలో సభ్యత్వంకలిగివుంది.

ఈసంస్థ కార్యనిర్వాహకవర్గంలో 20 మంది సభ్యులువుంటారు. ప్రధాన కార్యదర్శికాక, తక్కిన 19 మంది సభ్యులు; వివిధప్రాంతాల నుంచి యీక్రింది సంఖ్యలో ఎన్నుకోబడుతారు: ఆఫ్రికా, 1; ఆసియా మధ్యప్రాచ్యదేశాలు, 3; ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలెండు; 1; యూరప్;

5; దక్షిణ అమెరికా దేశాలు. 2; ఉత్తర అమెరికా, 4; బ్రిటన్, 2; వెస్టిండిస్, 1,

ప్రధాన కార్యదర్శి. జె. హెచ్. ఓడ్రైక్ బ్రూక్ (హాలెండ్)
ఇండియా తరపున సభ్యుడు ; దేవేన్ సేన్

కౌన్సిల్ ఆఫ్ యూరప్

యూరపులో-ఒక రాజ్యంపై మరొకరాజ్యం దండయాత్ర చేస్తే ఒకదానికొకటి సహాయం చెయ్యడానికీ, తమలో తమకు యుద్ధము లేకుండా చేసుకోడానికి పన్నెండురాజ్యాలు ఒడంబడిక చేసుకున్నాయి. అవేమిటంటే: బ్రిటన్, ఫ్రాన్సు, హాలెండ్, లంక్సెంబర్గు, ఇటలీ, ఏరా, నార్వే, డెన్మార్క్, స్వీడెన్; బెల్జియం, టర్కీ, ఐస్‌లెండు. ఒడంబడిక ప్రణాళికపై బ్రిటన్, ఫ్రాన్సు, హాలెండు, లక్సెంబర్గు, ఇటలీ, ఏరా, నార్వే, డెన్మార్క్, స్వీడన్, బెల్జియందేశాలు లండనులో 1949 మే 5 వ తేదీన సంతకాలు పెట్టాయి.

ఈ పన్నెండు రాజ్యాలకూడలికి కౌన్సిల్ ఆఫ్ యూరప్ అనిపేరు ఈపన్నెండు రాజ్యాలసమితి (పార్లమెంట్ ఆఫ్ యూరప్) 1949 ఆగస్టు 10 వ తేదీన ప్రథమసమావేశం జరిపింది.

అంట్లాంటిక్ ఒడంబడిక

ఉత్తర అట్లాంటిక్ ప్రాంత దేశాలలో దేనిపైననైనా దౌర్జన్య చర్యజరిగితే, ఒకరికొకరు మిలిటరీ సహాయంచేసుకోడానికి, అన్యోన్యంగా ఒకరి క్షేమాన్ని మరొకరు గమనించడానికీ; ఆప్రాంతదేశాలు ఒక ఒడంబడిక చేసుకున్నాయి. దీనికి అట్లాంటిక్ ఒడంబడిక అని పేరు.

ఈ ఒడంబడికలో చేరిన దేశాలు: బ్రిటన్, బెల్జియం, హాలెండ్, లక్సెంబర్గ్, నార్వే; ఐస్‌లెండ్, యునైటెడ్‌స్టేట్సు, ఫ్రాన్సు, డెన్మార్క్, ఇటలీ, పోర్చుగల్.

ఈ ఒడంబడిక 1949 ఆగష్టు 24 తేదీన అమలులోకి వచ్చింది.

ప్రపంచ బ్యాంకి

ప్రపంచంలోని వివిధ దేశాలు సభ్యత్వం కలిగి, తమలో ఏ దేశానికైనా అప్పు కావలిస్తే యివ్వడానికి ఏర్పాటుచేయబడినబ్యాంకి. ఈబ్యాంకిలో సభ్యత్వంగల దేశాలన్నీ నిర్ణీతపువంతు ప్రకారం కొంతడబ్బునుదీనికి చందా చెల్లిస్తాయి. ఏదేశంలోనైనానిర్మాణకార్యక్రమానికిడబ్బు కావలసివస్తే, యీబ్యాంకినుంచి అప్పుతీసికోవచ్చును. కాని, అలా అప్పు ఇచ్చేముందు యీ బ్యాంకి తరఫున కొంతమంది నిపుణులు ఆ దేశానికి వెళ్ళి అక్కడి పరిస్థితులనూ, అప్పుయిచ్చే డబ్బు సద్వినియోగం అవుతుందా లేదా అనే విషయాన్నీ పరిశీలించి, అప్పు యివ్వవచ్చునా, కూడదా అనే విషయమై బ్యాంకికి సలహాయిస్తారు.

ప్రెసిడెంటు: యూజిన్ బ్లాక్

ఇండియాలో వ్యవసాయాభివృద్ధి కార్యక్రమాలకుగాను 1949 సెప్టెంబరు 29 న కోటి డాలర్లనూ (రు. 4,76,00,000) రైల్వేలను బాగు చేయించడానికిగాను 1949 ఆగష్టు 18 న మూడుకోట్ల 40 లక్షల డాలర్లనూ; (రు. 16,18,40,000), దామోదర నదీ లోయనిర్మాణ కార్యక్రమాలకు 1,85,00,000 డాలర్లను (రూ. 8,80,60,000) యీబ్యాంకి ఇండియాకు అప్పు మంజూర్ చేసింది, దామోదర నదీ లోయనిర్మాణ కార్యక్రమానికి, 1953 జనవరి 26 న ఈ బ్యాంకు మరొక 1,95,00,000 డాలర్లను (రు. 8,10,00,000) ఇండియాకు అప్పు మంజూర్ చేసింది.

అంతర్జాతీయ కార్మిక సమితి (I.I.O,)

"చాలామంది జనులకు, అన్యాయం, కష్టం, యిబ్బంది కలిగించే విధంగా పని (లేబరు) పరిస్థితులు వున్నా" యని ఒప్పుకొనే దేశాలతరఫు పతినిధులతో ఏర్పడిన అధికారయుత సంస్థ, ఈ సమితి. సమితిలో సభ్యత్వంగల దేశాలు; అలాటి చెడ్డ పరిస్థితులను సవరించడానికి, సమష్టి చర్యద్వారా కృషి చేయడానికి ఒప్పందం చేసుకుంటాయి.

ఈ సమితి సభ్యులు ఏడాదికొకసారి మహాసభను (అంతర్జాతీయ కార్మికమాహాసభను) జరుపుతారు. ఈ మహాసభకు, యీ సమితిలో సభ్యత్వంగల ప్రతిదేశంనుంచీ నలుగురు ప్రతినిధులు హాజరవుతారు. ఆ నలుగురిలోనూ, ఇద్దరు ఆ దేశపు ప్రభుత్వంచేత పంపబడి, ప్రభుత్వంవారి ఉత్తరువుల ప్రకారం నడుచుకొనేవారు. మిగతా యిద్దరిలోనూ ఒకడు, ఆ దేశంలోని పనివారి సంస్థలతరఫున పంపబడేవారు. మిరొకడు పరిశ్రమల యజమానుల తరఫున పంపబడేవారు. ఈ ఇద్దరినిగూడా, ఆ దేశపు ప్రభుత్వమే నియమిస్తుంది కాని ఇలా నియమించడంలో, ఆ ప్రతినిధులు ఉభయులూ, దేశంలోని అత్యధిక సంఖ్యాకులైన పనివారికీ, యజమానులకూకూడా, తమ ప్రతినిధులుగా వెళ్ళడానికి యిష్టమైనవారుగా నేవుండేటట్టు ఆ ప్రభుత్వం శ్రద్ధతీసుకోవాలి. ఈ ప్రతినిధుల నియామకం సక్రమంగా జరిగిందోలేదో పరిశీలించడానికేగాక, అనుమానాస్పదమైనపద్ధతిలో యీ నియామకంజరిగిందనితోచినట్లయితే, ఆ ప్రతినిధులను మహాసభకు రానివ్వకపోవడానికికూడా, ఆ మహాసభకు అధికారంవుంది.

ఆ మహాసభలో జరుగవలసిన కార్యక్రమమంతా, సమితి కార్యనిర్వాహకవర్గం (గవర్నింగ్ బాడీ) వారు నియమిస్తారు. ఈ గవర్నింగ్ బాడీలో 32 మంది సభ్యులువుంటారు. వారిలో 16 మంది, వివిధదేశాల ప్రభుత్వాలతరఫునా, ఎనిమిదిమంది పనివారితరఫునా, ఎనిమిదిమంది పరిశ్రమల యజమానుల తరఫునా ఎన్నుకోబడినవారు, ప్రభుత్వాలతరఫున ఎన్నుకోబడిన 16 మంది సభ్యులలోనూ, ఎనిమిదిమంది; పారిశ్రామికంగా ప్రాధాన్యత వహించిన దేశాలతరఫున ఎన్నుకోబడినవారు. మిగతా ఎనిమిదిమంది, తక్కినదేశాల ప్రభుత్వాల తరఫున మూడుసంవత్సరాలకొకసారి, ఎన్నుకోబడినవారు, పనివారితరఫున వుండే ఎనిమిదిమందీ, యజమానుల తరఫునవుండే ఎనిమిదిమందీ, మూడేసి సంవత్సరాలకొకసారి, మహాసభకు వచ్చిన ఆయావర్గాల ప్రతినిధులచేత ఎన్నుకోబడినవారు.

ఏదైనా ఒక ప్రతిపాదన, యీ మహాసభ కార్యక్రమంలో జరిగినప్పుడు, దానిని మహాసభ ఒక సలహాగా గాని. ఒక నియమంగా గాని అంగీకరించవచ్చును. నియమం (డ్రాఫ్ట్‌కన్వెన్షన్) గా అంగీకరింపబడిన

ప్రతివిషయానికీ, యీ మహాసభలో సభ్యత్వంగల దేశాల ప్రభుత్వాలు తమ ఆమోదం తెలిపినవెంటనే, ఆదేశాలలోఆచరణలో పెట్టాలి. సలహాగా అంగీకరించబడిన విషయంపట్ల ఆ దేశాలు ఆమోదం తెలియపరచవలసిన నిర్బంధమూ లేదు: ఆచరణలో పెట్టవలసిన నిర్బంధమూ లేదు.

ఈ మహాసభలో ఒక సలహాగాని, నియమంగాని ఆమోదించబడిందంటే, సభకు హాజరైన ప్రతినిధులలో మూడింట రెండువంతుల మంది సభ్యుల అంగీకారాన్ని పొందినదన్నమాట. ఇలా ఆమోదించబడిన నియమాన్ని, ఈ మహాసభలో సభ్యత్వంగల ప్రతిదేశ ప్రభుత్వముకూడా ఆదేశపు శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టాలి. సలహా విషయంలో ఆ అవసరం లేదు. ఆ సలహాను పాటించడం ఎంతవరకు అవసరమని ఆ దేశపు ప్రభుత్వానికితోస్తే, అంతవరకే దానిని ఆచరణలోకి తీసుకురావచ్చును. నియమాన్ని అంగీకరించిన ప్రతిదేశముకూడా, ఆ నియమాన్ని పాటించడానికి ఆ దేశంలో అవలంబించబడిన చర్యనుగురించి సంవత్సరానికి ఒకసారి ఒక నివేదికను యీమహాసభకు పంపాలి. ఆ నియమాన్ని పాటించని దేశాల పట్ల చర్యతీసుకోడానికికూడా మహాసభకు అధికారం వుంది.

ఈ సమితి, యునైటెడ్ నేషన్సువారి ఆమోదాన్ని కూడా పొందింది. ఇది ఒక స్వతంత్ర సంస్థగా వ్యవహరిస్తూ, యునైటెడ్ నేషన్సుకి చెందిన ఇతరసంస్థలతో సహకారంచేస్తూ పనిచేస్తుంది.

ఈ సమితి మహాసభకు కార్యక్రమాన్ని తయారు చెయ్యడానికి, పరిశ్రమల పరిస్థితులనుగురించీ, కార్మికులపరిస్థితులనుగురించీ పరిశోధనలు జరుపడానికీ యీ సమితి ప్రధానకార్యాలయం (ఇంటర్నేషనల్ లేబర్ ఆఫీసు) జినీవాలో వుంది.

ఈ సమితికి డైరెక్టర్ జనరల్ గా మిస్టర్ డేవిడ్ ఎ. మోర్సె 1948 జూన్ 13 తేదీన ఎన్నుకోబడినాడు.

ఆరబ్ లీగ్ :

స్వతంత్ర అరబ్బీరాజ్యాలమధ్య స్నేహము పెంపొందించడానికీ, రాజకీయ, ఆర్థిక, సాంఘిక, వైజ్ఞానిక సంబంధాలను దృఢపరచడానికీ,

ఆరబ్ లీగ్ 1943 లో, అలెగ్జాండ్రియాలో జరిగిన అరబ్బీ రాజ్యాల ప్రతినిధుల సమావేశ ఫలితంగా ఏర్పడింది.

ఈ లీగ్ లో ఈజిప్టు, ఇరాక్, లెబనాన్, సిరియా; సావుది అరేబియా, ట్రాన్స్ జోర్డన్, ఎమన్ రాజ్యాలతరఫున ఆ ప్రభుత్వాలు నియమించిన ప్రతినిధులూ, పాలస్తీనాతరఫున యీ లీగ్ ఎన్నుకొనే ప్రతినిధి సభ్యులుగావుంటారు. స్వతంత్రంగా వున్న ఏఅరబ్బీ రాజ్యమైనా యీ లీగ్ లో సభ్యత్వాన్ని పొందవచ్చును.

లీగ్ కు శాశ్వతమైన అధ్యక్షుడు లేడు. సెక్రటరీ-జనరల్ : అబ్దుల్ రహమాన్ అజ్జంపాషా. లీగ్ కార్యస్థానం కెయిరోలో వుంటుంది.

అరబ్బీదేశాలు, వాటి జనాభా, వైశాల్యం వివరాలు.

దేశం	వైశాల్యం (చ. మైళ్లు)	జనాభా
సావుది అరేబియా	9,27,000	60,00,000
మిగతా అరేబియా	1,66,000	42,50,000
ఈజిప్టు	3,63,000	130,00,000
ఆల్జీరియా	2,22,000	60,00,000
లిబియా	8,10,000	10,00,000
మొరాకో	2,18,150	67,80,000
ట్యూనీషియా	45,000	20,00,000
పాలస్తీనా	10,400	10,00,000
ట్రాన్స్ జోర్డన్	30,000	2,60,000
సిరియా - లెబనాన్	60,000	22,00,000
ఇరాక్	1,16,000	32,00,000

కొలంబో ప్లాను

ఆగ్నేయ ఆసియాఆర్థికస్తోమతవాన్ని పెంపొందించడానికి కొలంబో ప్రణాళిక అనేపేరుతో ఒక స్కీము తయారుచేయబడింది. ఈ ప్రణాళిక

1951 జూలై 1 న అమలులోకి వచ్చింది. బ్రిటను, కెనడా, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలెండు దేశాలు సమష్టిగా, ఇండియా, పాకిస్తాన్, సిలోన్; మలయా, సింగపూర్, ఉత్తరబోర్నియా, శారవాక్ దేశాలలో ఆర్థిక సౌష్టవాన్ని పెంపొందించడానికి కృషిచేస్తాయి. ఈ ప్రణాళిక ప్రకారం ఇండియాలో కొన్ని నదీప్రాజెక్టులను నిర్మించడానికీ, ఎరువులు మొదలైన వాటిని ఉత్పత్తి చెయ్యడానికీ, రవాణా సౌకర్యములను అభివృద్ధి చెయ్యడానికీ, గ్రామీణ పరిశ్రమలకు ప్రోత్సాహం ఇవ్వడానికీ నిర్ణీత కార్యక్రమములను అమలుజరపడానికి ఆదేశాలుసహాయం చేస్తాయి.

ప్రపంచ రాజ్యములు

ప్రపంచంలోని వివిధదేశాల, ప్రజలు, పంటలు, ప్రభుత్వం మొదలైన వివరాలన్నీ యీ క్రింద క్లుప్తంగా ప్రకటించబడినవి.

అబిస్సీనియా

ఆఫ్రికాఖండంలో, ఈశాన్యప్రాంతంలోవున్న స్వతంత్రరాజ్యం. వైశాల్యం దాదాపు, 3,50,000 చ. మైళ్లు. జనాభా సుమారు 1,60,00,000. దేశం చాలవరకు కొండలమయం. 1934 లో ఈదేశం మీద ఇటలీ దండయాత్రచేసి, క్రమేపి దేశాన్నంతటినీ ఆక్రమించుకొన్నది. కాని, 1939-45 యుద్ధఫలితంగా ఇటలీ ఓటమితో, యీ దేశం మళ్లీ స్వాతంత్ర్యాన్ని పొందింది. 1952 లో ఎరిట్రియా అనే భూభాగం కూడా యీ దేశంలో కలుపబడింది, ఇంగ్లండులో తలదాచుకున్న చక్రవర్తి 1941 ఏప్రిల్‌లో మళ్ళీ స్వదేశానికి వెళ్లి పరిపాలన సాగించుకుంటున్నాడు. చక్రవర్తి: హైలిసెలాసీ. రాజధాని, అడ్డిస్ అబాబా.

అర్జెంటైనా

దక్షిణ అమెరికాలోని స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం. వైశాల్యం, 10,78,769 చ. మైళ్లు. జనాభా. 1,71,11,000. ఈదేశపు పరిపాలనా విధానం, యునైటెడు స్టేట్సు పరిపాలనా విధానాన్ని పోలి

వుంటుంది. దేశంలోని మొత్తం భూమిలో మూడవవంతు మాత్రమే వ్యవసాయానికీ, పశువులను మేపడానికీ పనికివస్తుంది. ఈదేశంనుంచి పశువులు, పశువుల మాంసమూ విస్తారంగా విదేశాలకు ఎగుమతి అవుతవి. ఇక్కడపండే ముఖ్యపంటలు : గోధుమ, మొక్కజొన్న; ఓట్లు, చెరకు, ద్రాక్షసారాయి; వున్ని, మొదలైనవి. ప్రెసిడెంటు : జువాన్ డామింగో పెరాన్; రాజధాని : బోనస్ ఏర్స్.

అండోరా

ఫ్రాన్సు, స్పెయినుదేశాల రెండింటిమధ్య, యీ రెండిటి నాయకత్వానికీ లోబడిన, చిన్న ప్రజారాజ్యం. వైశాల్యం; 191 చ. మైళ్లు. జనాభా, 5,231. ప్రజలలో కొంతమందిచేత ఎన్నుకోబడిన 24 సభ్యులు గల కౌన్సిలు, దేశపరిపాలనను సాగిస్తుంది. రాజధాని : అండోరా.

ఆఫ్ఘనిస్తాన్

ఆసియాలో, భరతఖండానికి పశ్చిమోత్తరాన, పాకిస్తానును ఆనుకొనివున్న దేశం. రాజుగలరాజ్యం. పార్లమెంటువుంది. ప్రభుత్వ మతం ఇస్లాం. దేశంలోవున్న హిందువులకు, యూదులకు మతవిషయాలలో సంపూర్ణమైన స్వేచ్ఛవుంది. వైశాల్యం : 2,50,000 చ. మైళ్ళు. జనాభా, 1, 20,00,000, ఈదేశాన్నుంచి ఇండియాకు పండ్లు, వున్ని, తివాసీలు, సుగంధ ద్రవ్యములు ఎగుమతి అవుతవి. ఇండియానుంచి యీ దేశం నూలు, తోలు, టీ, పంచదార, సిమెంటు, కాగితము, బట్టలు మొదలైన వాటిని దిగుమతి చేసుకుంటుంది. రాజు : మహమ్మద్ జహీర్‌షా. ప్రధానమంత్రి : జనరల్ మహమద్ దావూద్ ఖాన్; రాజధాని కాబూల్,

ఆల్బేనియా

గత ప్రపంచయుద్ధ కారణంగా ప్రజారాజ్యమైనది. యూరపులో అడ్రియాటిక్ సముద్రతీరానవున్నదేశం. వైశాల్యం, 10,629 చ. మైళ్లు జనాభా. 11,75,000, యుద్ధానికిపూర్వం ఇది రాజుపాలనలో వుండేది

ఇటలీ దాడివల్ల, రాజు ఇంగ్లండుకు పారిపోయాడు. యుద్ధానంతరం, 1946 జనవరి 11 న దేశీయులు రాజరికానికి స్వస్తిచెప్పి, ప్రజారాజ్యాన్ని నెలకొల్పుకున్నారు. దేశపరిపాలనను కమ్యూనిస్టుపార్టీ సాగిస్తున్నది. వ్యవసాయము, గొర్రెల పెంపకము ప్రజల ప్రధాన వృత్తులు; ప్రెసిడెంట్. హోజి లెచి. ప్రధానమంత్రి: జనరల్ ఎన్వర్ హోక్సా. రాజధాని: తిరాణా.

ఆస్ట్రియా

గత ప్రపంచయుద్ధానికి కొంతముందుగా, జనర్మనీచేత ఆక్రమింపబడిన సతంత్రప్రజారాజ్యం. యుద్ధంలో జర్మనీచేత ఓటమిఫలితంగా, మళ్ళీ స్వతంత్రప్రజారాజ్యంగా ఏర్పడింది. పరిపాలనను కమ్యూనిస్టుపార్టీ సాగిస్తున్నది. దేశం వైశాల్యం 32,369 చ. మైళ్ళు. జనాభా, 69,18,959. జర్మనుల ఆక్రమణవల్లనూ, తరువాత రష్యను సైన్యాల దాడివల్లనూ విస్తారంగా జన, ధననష్టాలను పొందింది. ప్రెసిడెంట్: డాక్టర్ తియొడోర్ క్రోనర్; ప్రధానమంత్రి: జూలియస్ రాబ్, రాజధాని: వియన్నా.

ఆస్ట్రేలియా:

పసిఫిక్ మహాసముద్రంలో, బ్రిటిషురాణి అధికారానికి లోబడి వున్న, స్వపరిపాలనగల ఖండం. వైశాల్యం, 29,74,581 చ. మైళ్ళు. జనాభా, 87,52,819; దేశంలో స్వపరిపాలనగల రాష్ట్రాలు ఎనిమిది ఉన్నాయి. ఈ ఖండమంతటినీ కామన్వెల్తు ఆఫ్ ఆస్ట్రేలియా అంటారు. ఈదేశం నుంచి వూలు, మాంసము, పాలు; వెన్న, గోధుమలు, బంగారం, తోళ్లు, పళ్లు విస్తారంగా ఎగుమతి అవుతాయి. ఇటీవలఆస్ట్రేలియాకూ భారతదేశానికీ మధ్య వ్యాపారం చాలా ఎక్కువగా జరుగుతున్నది. దేశపరిపాలన బ్రిటిషు ప్రభుత్వం నియమించిన గవర్నర్-జనరల్, ప్రజలచే ఎన్నుకోబడిన శాసనసభ్యులలో అధికసభ్యులపార్టీనుంచి మంత్రులను నియమించుకొని, వారి సలహాప్రకారం సాగిస్తాడు. గవర్నర్-జనరల్: ఫీల్డుమార్షల్ సర్ విలియంస్లిం; ప్రధానమంత్రి, రాబర్ట్ మెంజీస్; రాజధాని, కాంబెరా.

ఇండో-చైనా (వియత్ నాం)

ఫ్రెంచివారి అధీనంలోవున్న, చైనాభూఖండపు ఆగ్నేయభాగం. వైశాల్యం, 1,27,413 చ. మైళ్లు. జనాభా, 1,90,00,000; గత ప్రపంచ యుద్ధానంతరం, స్వాతంత్ర్య వాంఛతో యీ దేశంలోని ప్రజలు ఫ్రెంచివారితో పోరాటం సాగించారు. వీరితో ఒక ఒడం బడికకువచ్చి యీదేశమంతటినీ తమ అధికారానికి కొంతవరకైనా లోబడి వుండేటట్టు చేసుకోడానికి ఫ్రెంచివారు చేసిన ప్రయత్నాలు కొనసాగలేదు. పూర్వం అన్నాం రాజ్య చక్రవర్తిగావున్న బావోదాయ్ ఆధిపత్యంలో ఇండో-చైనాలో ఫ్రెంచివారితో సంబంధంగల ప్రభుత్వం 1949 లో స్థాపింపబడింది. కాని, యీ ప్రభుత్వాన్ని ఎదిరిస్తూ, దేశం సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం కలిగివుండాలనే వుద్యమం డాక్టర్ హోహిమిన్ నాయకత్వాన ఇంకా సాగుతూనే వుంది.

ఫ్రెంచి యూనియన్‌కు లోబడిన ఒక ప్రత్యేక కేంద్రంగా స్వపరిపాలన హక్కును యీ దేశానికి ఇవ్వడానికి ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. బావోదాయ్ ఆధిపత్యంలోవున్న ప్రభుత్వానికి యీదేశపు పరిపాలన 1949 డిసెంబరు 30 తేదిన అప్పగించబడింది. ఈ దేశానికి ప్రస్తుత వ్యవహారనామం వియత్ నామ్. రాజధాని, సైగాన్; ప్రభుత్వాధిపతి, బావోదాయ్.

హోషిమిన్ అనే కమ్యూనిస్టునాయకుని అధ్వర్యంక్రింద విప్లవం జరుగుతూవుంది. కొంతదేశంకూడా యితని పాలనలోవుంది. ఇతని ప్రభుత్వాన్ని 1950 ఫిబ్రవరి 2 తేదిన రష్యన్ ప్రభుత్వం గుర్తించింది.

ఇండోనేషియా:

యుద్ధానికిపూర్వం డచ్చి వలసరాజ్యంగావున్న జావా, మధుర సుమత్ర మొదలైన ద్వీపాలు. ఇవి చిన్నవీ పెద్దవీ కలిసి సుమారు 2,500 యుద్ధకాలంలో జపానువారి ఆక్రమణలో వున్నాయికాని, యుద్ధం అంతంకాగానే స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రకటించాయి. ఫ్రెంచివారు దానికి అంగీకరించక, వీటిని, తమ పరిపాలనలోనే వుంచుకోవాలని ప్రయత్నిం

చారు. చాలాకాలం డచ్చి సైన్యాలకూ, ఇండోనేషియా స్వాతంత్ర్య వీరులకు పోరాటంజరిగింది. ఇండోనేషియా నాయకులకూ డచ్చి ప్రభుత్వానికీ మధ్యరౌండ్ టేబిల్ సమావేశం 1949 సెప్టెంబర్‌లో ప్రారంభమైంది. ఈ సమావేశఫలితంగా ఇండోనేషియాకు స్వపరిపాలనను ఇవ్వడానికి డచ్చిప్రభుత్వం అంగీకరించడం హాలెండు రాణికి లోబడిన రిపబ్లిక్‌గా తమదేశం డచ్చివారితో సంబంధం కలిగివుండేటట్లు ఇండోనేషియనులు అంగీకరించడం జరిగింది. ఈ అంగీకారప్రకారం; 1949 డిసెంబరు 27 తేదిన ఇండోనేషియా రిపబ్లికన్ రాజ్యంగా ఏర్పడింది. ఈ దీవులన్నిటి వైశాల్యం, 7,35,865 చ. మైళ్ళు. జనాభా సుమారు, 7,80,00,000 చెరకు, బియ్యం, పొగాకు, టీ; కాఫీ, రబ్బరు మొదలైనవి యిక్కడ పండే ముఖ్యపంటలు. చాలాభాగం ఎగుమతి అవుతవి. భారతదేశానికీ, ఇండోనేషియాకు మధ్యవ్యాపారం ఇటీవల బాగా జరుగుతున్నది. రిపబ్లిక్ ప్రెసిడెంటు: డాక్టర్ ఐ. ఆర్. సుకర్నో; ప్రధానమంత్రి, డాక్టర్ విలాపో. రాజధాని: జకర్తా.

ఇటలీ :

యూరప్‌లో ఒక స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం. ఇటీవలవరకు రాజు వుండేవాడు. కాని 1946 జూన్‌లో జరిగిన ఎన్నికలలో ప్రజలు ప్రజారాజ్యంపట్ల అత్యధిక సంఖ్యాకంగా ఓటుచేసినందున, రాజు దేశాన్ని వదలి వెళ్ళిపోయాడు. వైశాల్యం: 1;16,240 చ. మైళ్ళు. జనాభా: 4,71,38,235. దేశంలో ప్రజలలో అధిక సంఖ్యాకులు వ్యవసాయం మీాద జీవించేవారు. పరిశ్రమలుకూడా చాలావరకు అభివృద్ధిపొందాయి. ప్రెసిడెంట్: లూయి జి యేనోది; ప్రధానమంత్రి, జోసెప్ పెల్లా; రాజధాని, రోం.

ఇరాక్ :

ఆసియాలో ఒక స్వతంత్ర ముస్లిందేశం; రాజుగల రాజ్యం. పార్లమెంటువుంది. ప్రధానమంత్రినీ, ప్రధానమంత్రి సలహామీాద తక్కిన మంత్రులనీ రాజు నియమిస్తాడు. వైశాల్యం: 1,68,113 చ. మైళ్ళు.

జనాభా: 47,99,500 దేశంలో పెట్రోలు విస్తారంగా లభిస్తుంది. రాజు: ఫైజల్; ప్రధానమంత్రి, డాక్టర్ మహమ్మద్ ఫదిల్ జమాలి. రాజధాని, బాగ్దాద్.

ఇస్రాయేల్ :

పాలస్తీనా విభజన ఫలితంగా ఏర్పడిన స్వతంత్రయూదురాజ్యం. 1948 మే 15 తేదీన బ్రిటను, పాలస్తీనాలో తనపరిపాలనను వదలుకోవడంతో ఇస్రాయేల్ స్థాపన జరిగింది దేశంలో కన్‌స్టిట్యుయెంట్ అసెంబ్లీ స్థాపనతో 2,000 సంవత్సరాల అనంతరం, మళ్ళీ 1949 ఫిబ్రవరి 14 తేదీన ఒక స్వతంత్ర యూదురాజ్యస్థాపన జరిగింది. దేశం వైశాల్యం, 8,048 చ. మైళ్ళు. జనాభా, 16,29,000. అధ్యక్షుడు ఇజక్ బెన్ జ్వి; ప్రధానమంత్రి: మోషె షారెట్; రాజధాని; టెలవివ్.

ఈక్వెడార్ :

దక్షిణ అమెరికాలోని ఒక స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యము. వైశాల్యం 2,26,000 చ. మైళ్ళు. జనాభా, 30,76,933. ఈదేశంలో కోకో విస్తారంగా పండుతుంది. కాఫీ, రబ్బరు, చెరకు, పొగాకు, పంచదార; సుగంధ పాలచెక్క, గోధుమ మొదలైనవి ముఖ్యపంటలు. ఈ పంటలలో చాలాభాగం ఎగుమతి అవుతవి. ఇవికాక, పెట్రోలు, టోపీలు, పచ్చలు, గంధకము, దంతము, బంగారముకూడ ఎగుమతి అవుతవి. ప్రెసిడెంట్, డాక్టర్ జె. ఎం. వెలాస్కో ఇబర్రా; రాజధాని, క్విటో.

ఈజిప్టు:

ఆఫ్రికాలోవున్న స్వతంత్ర ముస్లిందేశము. వైశాల్యం 3,86,110 చ. మైళ్ళు. దీనిలో ప్రజలు నివసించేభాగం, 13,578 చ. మైళ్ళు. జనాభా, 2,10,00,000. 1952 జులై 26 తేదిన ఈజిప్టులోని సైన్యాధికారులు ప్రభుత్వాధికారాన్ని చేజిక్కించుకొని, మంత్రి మండలిని అరెస్టుచేసి, రాజు ఫరూక్‌ను సింహాసన భ్రష్టుణ్ణిచేసి, అతడికొడుకు

ఫాడ్‌ను జులై 27 న రాజుగా ప్రకటించారు. తరువాత, 1953 జూన్ 18 న, యీ రాజ్యం రిపబ్లిక్‌గా ప్రకటింపబడింది. ప్రెసిడెంట్, జనరల్ మహమ్మద్ నజీబ్; రాజధాని, కెయిరో.

ఉత్తర ఐర్లండ్ (ఆల్‌స్టర్):

ఐర్లండు దీవిలో, ఇంగ్లండురాజు పరిపాలనకు లోబడివున్న ఉత్తరభాగం. వైశాల్యం. 5,238, చ. మైళ్ళు. జనాభా 13,70,709 దేశంలో ప్రత్యేకం పార్లమెంటుకు బాధ్యులైన మంత్రుల సలహాతో గవర్నరు దేశపరిపాలనను సాగిస్తాడు. గవర్నరు: లేక్ హార్స్ట్ ప్రభువు; ప్రధానమంత్రి, లార్ బ్రూక్‌బరో; రాజధాని, బెల్‌ఫాస్టు.

ఉరూగ్వే:

దక్షిణ అమెరికాలోని చిన్న ప్రజారాజ్యం. వైశాల్యం. 72,153 చ. మైళ్ళు. జనాభా, 22,50,000. దేశంలో పచ్చికబయళ్ళు విస్తారంగా వుండడంచేత, పశువుల పెంపకం ఎక్కువగా జరుగుతుంది. మాంసం ఎక్కువగా విదేశాలకు ఎగుమతి అవుతుంది. గోధుమ, మొక్కజొన్న, బార్లీ, యీ దేశంలోని ప్రధాన పంటలు. ప్రభుత్వం తొమ్మిదిమంది సభ్యులుగల కౌన్సిలు సాగిస్తుంది: దీనికి చైర్మన్: మార్టినెజ్ ట్రూబా; రాజధాని, మాంటివిడో.

ఏరా:

ఐర్లెండులో దక్షిణభాగము; స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యము; పార్లమెంటుకు బాధ్యులైన మంత్రులద్వారా పరిపాలన జరుగుతుంది. వైశాల్యం: 27,137 చ. మైళ్ళు. జనాభా: 29,60,593. ప్రెసిడెంట్: జాన్ టి. ఓ. కెల్లీ; ప్రధానమంత్రి, ఈమన్ డివెలరా; రాజధాని, డబ్లిన్.

ఐస్‌లెండ్ :

ఉత్తర అట్లాంటిక్ సముద్రంలో ఒక పెద్దదీవి. పూర్వం డెన్మార్కుకు లోబడివుండేది. కాని, 1946లో స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యంఅయింది.

వైశాల్యం, 40,497 చ. మైళ్ళు. జనాభా; 1,44,000. ఈ దీవినుంచి ఎగుమతి అయే సరకులు: చేపలు, చేపనూనె, మాంసము, వున్ని, ఆహార ధాన్యములు, పంచదార, కాఫీ, ఉప్పు, బొగ్గు, మొదలైన నిత్యావసరాలన్నిటినీకూడా, ద్వీపవాసులు దిగుమతి చేసుకోవలసిందే. ప్రెసిడెంట్: ఏచియర్ ఏచియర్సన్. ప్రధానమంత్రి, ఒలాఫుర్ తోర్స్; రాజధాని, రేక్ జావిక్.

కూ్యబా:

అమెరికాఖండంలోవున్న ఒక చిన్నదీవి. ప్రజారాజ్యం. వైశాల్యం. 47,850చ. మైళ్ళు. జనాభా 55,00,000. దేశంలోని ఎక్కువ భాగంలో చెరకు, పొగాకు, చిరగడదుంపలు, అరటిపండ్లు పండిస్తారు. ప్రెసిడెంట్: జనరల్ బాటిస్టా; రాజధాని, హావానా.

కెనడా:

బ్రిటిషుసామ్రాజ్యంలో, స్వపరిపాలనగలదేశం. ఉత్తరఅమెరికా ఖండములోవుంది. వైశాల్యం, 38,45,144 చ. మైళ్ళు. జనాభా 1,46,24,000. బ్రిటిషురాజు తరఫున, గవర్నరు—జనరల్ నియామకం జరిగినప్పటికీ, దేశపరిపాలన పూర్తిగా దేశీయ మంత్రులచేతిలోనే వుంటుంది. మంత్రులు, పార్లమెంటుకు బాధ్యులు. జనాభాలో అధిక సంఖ్యాకులు యూరపియను జాతులవారే. లక్షకుపైగా భారతీయులూ, సుమారు 20 వేలమందినీగ్రోలు వున్నారు. దేశంలోపండేపంటలలో గోధుమలు,ఓట్లు,బార్లీ,ముఖ్యమైనవి. దేశంఅంతా12రాష్ట్రాలుగావిభజింపబడివుంది.ఒక్కొక్కరాష్ట్రానికి ఒక్కొక్క లెఫ్టినెంట్ గవర్నరూ,మంత్రిమండలీ, శాసనసభా వున్నాయి. కెనడా గవర్నర్; విన్సెంట్ మాసే; ప్రధానమంత్రి: లూయీ సెంట్ లారాన్, రాజధాని, అట్టావా.

కొరియా:

వైశాల్యం. 85,225 చ. మైళ్ళు. జనాభాసుమారు 1,93,69,000. రష్యాకు దక్షిణంగా. జపానుకు ఉత్తరంగావున్నద్వీపం. దీని తీరప్రాంతం

అంతా అనేక చిన్నద్వీపాలమయం. 1910లో దీనిని జపాను తన సామ్రాజ్యంలో కలిపివేసుకున్నది. రెండవ ప్రపంచయుద్ధంలో కొరియాను అమెరికన్ సైన్యాలు,రష్యన్ సైన్యాలు చెరిసగం ఆక్రమించుకున్నవి. అమెరికన్ ఆక్రమణలోవున్న దక్షిణకొరియాలో 1948 మేలో ఎన్నికలుజరిగినవి.తత్ఫలితంగా అసెంబ్లీఏర్పడి; కొరియాను రిపబ్లిక్‌గా ప్రకటించింది. జూలై 20 తేదీన, డాక్టర్ సింగ్మన్ రీ అధ్యక్షుడు గా ఎన్నుకోబడినాడు. 1948అగస్టు 15 న రిపబ్లికు అవతరణ జరిగింది. అమెరికన్ మిలిటరీప్రభుత్వం అంతరించింది. 1949 జూలై నాటికి, దక్షిణకొరియాలోని అమెరికన్ సైన్యాలు తరలిపోయినాయి. దక్షిణకొరియాకు రాజధాని. సేవూల్,

ఉత్తరకొరియాలో ప్రజాప్రభుత్వం పేరుతో కమ్యూనిస్టుప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయబడింది. దీనికి రాజధాని: ప్యాంగ్ యాంగ్, ప్రధానమంత్రి: కిం ఇర్ సెన్.

1950 జూన్ 25 తేదిన ఉత్తరకొరియాసైన్యాలు దక్షిణకొరియాపైన దాడిచేసాయి. అప్పటినుంచీ యుద్ధం జరుగుతోంది. ప్రస్తుతంయుద్ధవిరామసంధికి సంప్రతింపులు జరుగుతున్నాయి. దక్షిణకొరియాపక్షాన యునైటెడ్ నేషన్స్ సైన్యాలు, ఉత్తరకొరియాపక్షాన చైనాసైన్యాలు యుద్ధంలో పాల్గొన్నాయి.

కొలంబియా :

దక్షిణఅమెరికా పశ్చిమోత్తరకొసను వున్న స్వతంత్రప్రజారాజ్యం, వైశాల్యం 4,39,997 చ. మైళ్లు. జనాభా, 1,20,00,000. ఈదేశంలో అడవులు ఎక్కువ. బంగారము, వెండి, రాగి, సీసము, బొగ్గు, పచ్చలు ముఖ్యమైన ఖనిజములు. పెట్రోలుకూడా చాలా ఎక్కువగా దొరుకుతుంది. వ్యవసాయపు పంటలు: కాఫీ; ప్రత్తి, అరటిపండ్లు, పొగాకు ముఖ్యమైనవి. ప్రెసిడెంట్: లెఫ్టినెంట్ జనరల్ గుస్తావో రిజాస్ పినిల్లా. రాజధాని బొగొట్టా,

కోస్టారికా :

మధ్యఅమెరికాలోని స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం. వైశాల్యం.19;656 చ. మైళ్ళు. జనాభా 8,68,741 నాలుగు సంవత్సరాల కొకసారి

ఎన్నుకోబడే ప్రెసిడెంటు దేశ పరిపాలన సాగిస్తాడు. దేశం చాలా సారవంతమైనది. కాఫీ, బియ్యం, మొక్కజొన్న, చెరకు; బంగాళాదుంపలు, కోకో మొదలైనవి ముఖ్యపంటలు; ప్రెసిడెంట్, జోస్ ఫిగర్స్; రాజధాని, శాన్ జోస్.

గ్రీస్ :

యూరపులో రాజుగల రాజ్యం. పార్లమెంటువుంది. మంత్రులు చట్టప్రకారం పార్లమెంటుకు బాధ్యులుగా వుండాలి. ప్రస్తుతం దేశంలో కమ్యూనిస్టుల తిరుగుబాటువల్ల కల్లోలం ఎక్కువగావుంది. వైశాల్యం: 51,168; చ. మైళ్ళు. జనాభా 76,02,600. ప్రజలలో సగానికిపైగా వ్యవసాయంమీద ఆధారపడి జీవించేవారే. దేశంలో-ప్రధానపుపంట పొగాకు. పండినదానిలో సగం ఎగుమతి చేయబడుతుంది. రాజు: పాల్. రాజధాని, ఏథెన్సు.

గ్రేట్ బ్రిటను :

ఇంగ్లడు. స్కాట్లండు, వేల్సు అనే మూడు ప్రధానభాగాలుగల దీవి. వాడుకలో ఇంగ్లండ్ అనీ, గ్రేట్ బ్రిటన్ అనీ, యునైటెడ్ కింగ్డం అనీ అంటారు. వైశాల్యం 87,815 చ. మైళ్ళు. జనాభా 4,88,40,893 ప్రపంచంలో, యీదేశానికి వున్నంతసామ్రాజ్యంమరేదేశానికీలేదు, ఆస్ట్రేలియా; కెనడా, దక్షిణాఫ్రికా; న్యూజీలెండ్, పాకిస్తాన్ సిలోన్ అనే అధీనరాజ్యాలు, విస్తారంగా వలస రాజ్యాలు వున్నాయి.

ప్రపంచపు మొత్తపు భూవైశాల్యం, సుమారు 5,55,00,000 చ. మైళ్ళలోను. బ్రిటిషువారి పరిపాలనకు లోబడివున్న భూభాగం 1,31,65,420 చ. మైళ్ళు.

ఈదేశం విస్తారంగా పరిశ్రమలు పెంపొందిన దేశం. యంత్రములవల్ల ఉత్పత్తిఅయినసరకులనుసామ్రాజ్యదేశాలకుపంపి, సామ్రాజ్యదేశాలనుంచి ముడిసరకులను తెప్పించుకొని విశేషలాభాలనుపొంది భాగ్యవంతమైన దేశం.

దేశంలో పరిపాలన అంతా రాణి పేరుమీద జరుగుతుంది. ప్రజలు ఎన్నుకున్న పార్లమెంటు సభ్యులలో అధిక సంఖ్యాకులు ఏపక్షం వారయితే, ఆపక్షనాయకుణ్ణి, ప్రధానమంత్రిగా రాణి నియమిస్తుంది. ఆప్రధానమంత్రి రాణి అంగీకారంతో తన పార్టీ సభ్యులలో తనతో కలిసి పని చెయ్యగలవారిని కొంతమందిని మంత్రులుగా నియమించుకొని పరిపాలన సాగిస్తాడు- 1954 ఏప్రిల్ నాటికి టోరీ పక్షంవారు పార్లమెంటులో అధిక సంఖ్యాకులుగా వున్నందున ఆపక్షానికి చెందిన ప్రభుత్వం అమలులోవుంది.

రాణి; ఎలిజబెత్; ప్రధానమంత్రి సర్ విన్‌స్టన్ చర్చిల్: రాజధాని లండన్.

గోతెమాలా :

మధ్య అమెరికాలోని ఒక స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం. వైశాల్యం 45,452 చ. మైళ్ళు. జనాభా, 36,06,890. దేశంనుంచి ఎగుమతి అయే సరకులలో ముఖ్యమైనవి, కాఫీ, అరటిపళ్లు, తోళ్లు, తేనె, బంగారము ప్రెసిడెంటు: కర్నల్ ఆర్బెంజ్ గజ్మన్. రాజధాని, గోతెమాలా.

చిలి :

దక్షిణ అమెరికాలోని ఒక స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం. వైశాల్యం, 2,85,100 చ. మైళ్లు. జనాభా60,32,376. ప్రజలలో అధికసంఖ్యాకుల చేత ఎన్నుకోబడిన ప్రెసిడెంటు దేశపరిపాలన జరుపుతాడు. దేశంలో రెండు శాసనసభలు వున్నాయి. వ్యవసాయము ఖనిజములను త్రవ్వటమూ, ప్రజల ప్రధానవృత్తులు. ప్రధానపంటలు : గోధుమలు, మొక్కజొన్న, బార్లీ, ఓట్లు, పొగాకు, మిరపకాయలు మొదలైనవి. దేశంనుంచి పండ్లుకూడా విస్తారంగా యూరపుకు ఎగుమతి అవుతున్నవి. రాగి, ఇనుము; మెంగనీసు యీ దేశంలో విస్తారంగా దొరికే ఖనిజములు, మిరపకాయలు ఈ దేశంనుంచే, ఇండియాకు వచ్చాయి. అంతకు పూర్వం మనదేశంలో మిరపకాయ లేదు. ప్రెసిడెంటు : కార్లోస్ ఇబనెజ్; రాజధాని, శాంటియాగో.

చెకోస్లోవాకియా :

యూరపు మధ్యభాగంలోని ఒక స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం 1938 లో యీ దేశాన్నిముందు కొంతభాగాన్ని, తరువాత పూర్తిగాను జర్మనీ ఆక్రమించింది. యుద్ధంవల్ల విస్తారంగా జన, ధన నష్టాలను పొందిన దేశాలలో యిది ఒకటి. దేశపరిపాలన కమ్యూనిస్టు పార్టీ సాగిస్తున్నది. దీని వైశాల్యం, 49,358 చ. మైళ్లు. జనాభా 1,26,04,000. దేశంలో ఖనిజ సంపద చాలా హెచ్చుగావుందని అంచనా. కాని యిదంతా త్రవ్వితియ్యడం యింకా పెద్దయెత్తుమీద జరుగడంలేదు. వ్యవసాయం ఆధునిక పద్ధతులమీద బాగాజరుగుతోంది. ప్రెసిడెంట్: ఆంటోనిన్ జాపోట్కీ; ప్రధానమంత్రి : విలెం సిరోకీ; రాజధాని, ప్రాహా.

చైనా :

ఆసియాఖండములోని పెద్దప్రజారాజ్యం. 1937 లో జపాను ఆక్రమణ ఫలితంగా 1945 లో యుద్ధం ముగిసేవరకూ విస్తారంగా ధననష్టాన్నీ జననష్టాన్ని పొందింది. వైశాల్యం, 43,00,000 చ మైళ్ళు. జనాభా సుమారు 50 కోట్లు. కమ్యూనిస్టులు దేశాన్నంతటనీ తమ పరిపాలనలోకి తెచ్చుకున్నారు. కమ్యూనిస్టులు ప్రత్యేక ప్రభుత్వాన్ని 1949 అక్టోబర్ 1 తేదీన స్థాపించారు. ఈ ప్రభుత్వానికి అధ్యక్షుడు : మావోచిటుంగ్; ప్రధానమంత్రి: చోఎన్ లే, రాజధాని : పెకింగ్.

జపాన్ :

1939-45 యుద్ధంలో పాల్గొని ఓడిపోయిన కారణంచేత, మిత్రమండలి ఆక్రమణలోవున్న రాజ్యం. ఆసియాఖండంలో పారిశ్రామికంగా చాలాముందుకు వచ్చినరాజ్యం. ఈ దేశమంతాకూడా, 4,223 చిన్న ద్వీపాలసమూహం. వైశాల్యం, 1,42,270 చ. మైళ్ళు. జనాభా 8,70,30,000. 1953 ఏప్రిల్ లో మిత్రమండలి రాజ్యాలు, యీ దేశానికి స్వపరిపాలనను ఇస్తూ, ఒడంబడికపై సంతకాలు పెట్టారు. యుద్ధానికి పూర్వం తన ఆక్రమణలోవున్న విశేషసామ్రాజ్యాన్ని యీదేశం యుద్ధ ఫలితంగా కోల్పోయింది. యుద్ధానంతరం యీ దేశంలో ప్రజల

స్వాతంత్ర్యం కొంత ఎక్కువ అయింది. బ్రిటన్‌లోని పరిపాలనా విధానంలాంటి పరిపాలనావిధానం 1947 మే 3 తేదీన అమలులోకి వచ్చింది. చక్రవర్తి: హిరోహిటో; ప్రధానమంత్రి, షిగెరు యోషిదా; రాజధాని; టోకియో.

జర్మనీ:

యూరపులోని ప్రధాన రాజ్యాలలో ఒకటిగా వుండేది 1939-45 లో జరిగిన ప్రపంచయుద్ధానికి యీదేశాన్ని అప్పుడు పాలించిన హిట్లరే కారణం. 1945 మే 8 న జర్మన్ సైన్యాలు మిత్రమండలికి లొంగిపోయాయి. అప్పుడు జర్మనీని నాలుగు భాగాలుగా విభాగించి ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు, అమెరికా, రష్యాలు తమ పరిపాలనలోకి తీసుకున్నాయి, జర్మనీ పరిపాలన విషయంలో ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు, అమెరికాలకూ, రష్యాకూ మధ్య అభిప్రాయభేదాలు కలుగుతూవున్నాయి. మొదటి మూడు దేశాల పరిపాలనలో వున్నమూడు భాగాలనూ 1948 లో ఒకే ప్రాంతంగా కలిపివేసి, మూడురాజ్యాల ప్రతినిధుల పాలనలో వుంచడం జరిగింది. ఈ ప్రాంతానికి పశ్చిమ జర్మనీ అని ప్రస్తుతం వాడుకనామం. 1949 లో, యీప్రాంతంలో ప్రత్యేకంగా పార్లమెంటునూ, ప్రభుత్వమును నెలకొల్పడానికి ఎన్నికలు జరిగాయి.

పశ్చిమ జర్మనీ: పశ్చిమజర్మనీ వైశాల్యం 94,750 చ. మైళ్ళు; జనాభా, 4,97,00,000 ఎన్నికలు జరిగిన తరువాత; పార్లమెంటు స్థాపన జరిగింది. పశ్చిమ జర్మనీకి ప్రెసిడెంటుగా డాక్టర్ థియొడోర్ హూస్ 1949 సెప్టెంబరు 12 న ఎన్నుకోబడినారు. ఛాన్సెలర్ (ప్రధాన మంత్రి)గా డాక్టర్ కొన్రాడ్ అడెనోర్ ఎన్నుకోబడినారు. రాజధాని: బాన్.

తూర్పుజర్మనీ: వైశాల్యం 41,390 చ. మైళ్ళు. జనాభా 1,73,13,581. తూర్పుజర్మనీకి కమ్యూనిస్టు అధ్వర్యాన వేరేప్రభుత్వం 1949 అక్టోబరు 7 న ఏర్పాటు చేయబడింది. ఈ ప్రభుత్వానికి అధ్యక్షుడుగా విల్హెల్మ్ పీక్, ప్రధాన మంత్రిగా ఆటో గ్రోట్ వోల్డు అక్టోబరు 11 న ఎన్నుకోబడినారు. రాజధాని: బెర్లిన్.

అవిభాజ్య జర్మనీకి రాజధానిగావున్న బెర్లిన్ నగరం, ప్రస్తుతం రెండుభాగాలుచేయబడింది. ఒక భాగం రష్యా, మరొకభాగం బ్రిటన్, ఫ్రాన్సు, యునైటెడ్ స్టేట్సు దేశాల సంయుక్త పాలనలోనువుంది.

జిబ్రాల్టర్ :

స్పెయినుదేశానికి దక్షిణంగా, మెడిటరేనియన్ సముద్రంలో వున్న ఒక పెద్దపర్వతం. బ్రిటిషువారి అధీనంలోవుంది. మెడిటరేనియన్ సముద్రంలో యూరపుకు వెళ్ళే ఓడలు యిక్కడ ఆగుతాయి. ఈ ఓడలు చెల్లించే సుంకం, యీ పర్వతప్రభుత్వానికి ఆదాయం. దీని పొడవు 2.$\frac{3}{4}$ మైళ్ళు. వెడల్పు, $\frac{3}{4}$ మైలు. ఎత్తు 1.336 అడుగులు. జిబ్రాల్టర్ నుంచి స్పెయినుకు చిన్నభూసంధివుంది. దీని పరిపాలన బ్రిటిషుప్రభుత్వం నియమించిన గవర్నరు సాగిస్తాడు. ఆయన అధీనంలో; ఇక్కడ ఎప్పుడూ ఒక సైన్యం వుంటుంది.

జోర్డన్ :

ఆసియాలో ఒక స్వతంత్ర అరబ్బీరాజ్యం. పార్లమెంటువుంది. మంత్రులను పార్లమెంటు సభ్యులలోనుంచి రాజు నియమిస్తాడు. పూర్వం దీనిని ట్రాన్సుజోర్డన్ అనేవారు. పాలస్తీనా విభజనానంతరం, దానిలోని అరబ్బీప్రాంతాన్ని కూడా, యీ దేశం తనలో కలుపుకున్నది. వైశాల్యం: 37,500 చ. మైళ్లు. దీనిలో వ్యవసాయ యోగ్యమైనభూమి, 19,25,000. ఎకరాలు. బీడు 2,05,85,000 ఎకరాలు. జనాభా, 15,00,000. వీరిలో 3,00,000 మంది గృహస్తులు. తక్కినవారు ద్రిమ్మరులు. ప్రజలలో 30,000 మంది అరబ్బీకైస్తవులు. రాజు: హుసేన్; ప్రధానమంత్రి; డాక్టర్ ఫాజి ముల్కి; రాజధాని; అమ్మన్.

టర్కీ :

కొంతభాగం యూరపులోనూ, కొంత ఆసియాలోను వున్న స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం. 1923 లో రాజును తొలగించి ప్రజారాజ్యంగా

ఏర్పడింది. పార్లమెంటు (గ్రాండ్ నేషనల్ అసెంబ్లీ) వుంది. మంత్రులు అసెంబ్లీకి బాధ్యులు. వైశాల్యం, 2,96, 192చ. మైళ్ళు; జనాభా: 2,09,34,670 ప్రెసిడెంటు: సెలాల్ బేయార్; ప్రధాన మంత్రి: అద్నాన్ మెండెరిస్, రాజధాని, అంకారా.

టిబెట్ :

ఆసియాలోని స్వతంత్ర పీఠాధిపత్య రాజ్యము. ప్రపంచములోని అన్ని దేశాలకన్న ఎత్తునవున్న పీఠభూమి. ఈదేశంలోని ఏభాగముకూడా సముద్రమట్టానికి 10,000 అడుగులకు తక్కువ ఎత్తులోలేదు. వైశాల్యం, 4,63,206 చ. మైళ్ళు. జనాభా, దాదాపు 30 లక్షలు. దేశపరిపాలన అంతా దలైలామా అను పీఠాధిపతి సాగిస్తాడు. ఇతడే ప్రజలకు మతాధిపతికూడాను. ఒకదలైలామా మరణించితే, ఆదేసమయంలో, ఆదేశంలో ఎక్కడ పురు: శిశువు జన్మిస్తే; ఆపురుషశిశువునే దలైలామాగా దేశీయులంతా అంగీకరిస్తారు. ఈ దలైలామాను వెతకి కనుక్కోడానికి ఒకో కప్పుడు కొన్నిసంవత్సరాలు పడుతుంది. టిబెట్టునుంచి కస్తూరి, వున్ని మన దేశానికిదిగుమతి అవుతాయి. మనదేశంనుంచి; వస్త్రాలు, వున్నివసా్రిలు, ఆహారధాన్యాలు ఎగుమతి అవుతాయి: రాజధాని, లాసా.

1950 అక్టోబర్ 28 తేదీన చైనా, టిబెట్‌పైన దండయాత్ర సాగించింది. నవంబరు 13 తేదీనాటికి చైనాసైన్యాలు లాసానగరానికి చేరుకున్నవి. చైనా సార్వభౌమత్వాని టిబెట్ అంగీకరించింది.

డొమినికన్ :

దక్షిణ అమెరికాలోని ఒక స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం. వైశాల్యం 19,128 చ. మైళ్ళు; జనాభా, 22,00,000 చెరకు, కోకో, కాఫీ; పొగాకు యిక్కడ పండే ముఖ్యపంటలు. ప్రెసిడెంట్: జనరల్ హెక్టర్ ట్రూజిల్లో; రాజధాని, సియుడాడ్ ట్రూజిల్లో.

డెన్మార్క్ :

యూరపు ఉత్తరభాగంలో ఒక స్వతంత్రరాజ్యం. వైశాల్యం 16,576 చ. మైళ్లు; జనాభా, 42,79,151 రెండుశాసనసభలువున్నాయి.

మంత్రులు శాసనసభలకు బాధ్యులై పనిచేస్తారు. ప్రజలలో సగంమంది వ్యాపారం, పరిశ్రమలమీద జీవిస్తారు; మూడోవంతుమంది వ్యవసాయం మీద జీవిస్తారు. ఈదేశంనుంచి పశువులు, పందులు, వెన్న ఎక్కువగా ఎగుమతి అవుతాయి; రాజు: ఫ్రెడరిక్; ప్రధానమంత్రి; హాన్స్ హెడ్‌టాఫ్ట్; రాజధాని. కోపెన్‌హాగన్.

తాయ్‌లాండు (సయాం)

ఆసియాఖండంలోని స్వతంత్రరాజ్యం. బర్మాకు చైనాకు మధ్య ఉన్నది. వైశాల్యం: 1,98,245 చ. మైళ్లు. జనాభా, 1,75,17,742 ప్రజలలో అధికసంఖ్యాకులు బౌద్ధమతస్థులు. 1932వరకూ ఈదేశపురాజు నిరంకుశాధికారిగా వుండేవాడు. కాని తరువాత మంత్రుల సలహా ప్రకారం రాజు పరిపాలన సాగించడానికీ, 150 మంది సభ్యులు గల శాసనసభను నెలకొల్పడానికీ ఏర్పాటు జరిగింది. దేశంలో ప్రధానపంట బియ్యం. చాలాభాగం ఎగుమతి అవుతుంది. బియ్యంకాక తగరం, టేకు, కలప, రబ్బరుకూడావిస్తారంగా ఎగుమతి అవుతాయి. రాజు; భూమిబల అతుల్యతేజ్; ప్రధానమంత్రి: మార్షల్ పిబుల్ సంగ్రాం; రాజధాని: బాంకాక్.

తూర్పు ఆఫ్రికా :

ఆఫ్రికా ఖండంలో బ్రిటిషువారి రక్షణలోవున్న కెన్యా, ఉగాండా, టాంగనైకా, జాంజిబారు అనే రాష్ట్రాలు. ప్రతిరాష్ట్రానికీ ఒకొక్క గవర్నరు ఉన్నాడు. ఆయనకు ఆరాష్ట్ర పరిపాలనలో సహాయం చెయ్యడానికి కార్యదర్శులు మొదలైనవారు ఉన్నారు. కెన్యావైశాల్యం: 2,24,960 చ. మైళ్ళు. ఉగాండా: 93,931 చ. మైళ్ళు; (దీనిలో 13,931 చ. మైళ్ళు. విక్టోరియా సరస్సు); టాంగనీకా, 3,62,688 చ. మైళ్ళు. (దీనిలో సరస్సులు,20,000చ. మైళ్ళు), జాంజిబార్, 1,020 చ. మైళ్లు. ఈ నాలుగు రాష్ట్రాలలోను వున్న జనాభా (1948 లో): ఆఫ్రికనులు, 1,43,85,000; ఆసియావాసులు 2,21,550: యూరపియనులు, 53,200.

దక్షిణాఫ్రికా (యూనియన్). :

ఆఫ్రికాలో స్వపరిపాలనగల బ్రిటిషు డొమినియను. కేప్ ఆఫ్ గుడ్‌హోప్; నేటాల్, ట్రాన్సువాల్, ఆరెంజ్ ఫ్రీస్టేట్ అనే నాలుగు రాష్ట్రాల సమాఖ్య. ప్రతిరాష్ట్రానికీ, రాష్ట్రీయ వ్యవహారాలనుచూసుకొో డానికి ఒక శాసనసభ వుంటుంది. పరిపాలనా వ్యవహారాలను జరుపడా నికి ప్రతిరాష్ట్రానికి ఒక ఎడ్మినిస్ట్రేటరు నియమింపబడుతాడు. యూని యను పరిపాలనకు అధిపతి, బ్రిటిషుప్రభుత్వం నియమించిన గవర్నరు జనరల్. పరిపాలన నిర్వాహకుడు, యూనియన్ ప్రధానమంత్రి; ప్రధానమంత్రి నియామకం, యూనియన్ పార్లమెంటులో పార్టీబలం మీద ఆధారపడివుంటుంది. వైశాల్యం: 4,72,550 చ. మైళ్ళు; (కేప్ ఆఫ్ గుడ్‌హోప్, 2,77,113; నేటాల్, 35,284, ట్రాన్సువాల్, 1,10,450; ఆరెంజి ఫ్రీస్టేట్, 49,647). జనాభా 1,26,46,375 వీరిలో యూరపియనులు 26 00,000; ఆఫ్రికనులు 85,00,000; ఆసియా వాసులు, [చాలావరకు భారతీయులు] 3,60,000; గవర్నర్-జనరల్: డాక్టర్ ఎర్నెస్టు జాన్సెన్; ప్రధానమంత్రి డాక్టర్ డి. ఎఫ్. మలాన్. రాజధాని, ప్రిటోరియా.

నార్వే

యూరపులో ఉత్తరపుకొననువున్న స్వతంత్రరాజ్యము. వైశాల్యం 1,25,184 చ. మైళ్ళు; జనాభా, 33,41,000 దేశంలో నాల్గవవంతు అడవులు; దేశంలో నలభయ్యోవంతు భూమి మాత్రమే వ్యవసాయానికి పనికివస్తుంది. వ్యవసాయంవల్లనూ, కలప కోతలమీదనూ, జనాభాలో మూడవవంతు మంది ఆధారపడివున్నారు. రెండు శాసనసభలువున్నాయి. మంత్రి మండలి శాసనసభకు బాధ్యులై పనిచేస్తారు. రాజు: హాకన్; ప్రధానమంత్రి: అస్కార్‌టార్ప్; రాజధాని ఆస్లో.

నికరాగువా :

మధ్యఅమెరికాలోని ప్రజారాజ్యం. వైశాల్యం. 51,660 చ. మైళ్ళు, జనాభా, 17,52,485 ప్రజలచేత, నాలుగు సంవత్సరాలకొక

సారి ఎన్నుకోబడే ప్రెసిడెంటు, పరిపాలన సాగిస్తాడు; కాఫీ, అరటి పళ్ళు, పంచదార, కలప, పొగాకు, మొక్కజొన్న, బియ్యం, కోకో మొదలైనవి, ఈ దేశపు ముఖ్యపంటలు, ప్రెసిడెంట్ : జనరల్ అనాస్టాసియో సొమోజా: రాజధాని, మానాగువా.

నేపాల్ :

భారతదేశానికి, టిబెట్టుకూమధ్య, హిమాలయ పర్వత పాదంవద్ద వున్న స్వతంత్ర హిందూరాజ్యం. వైశాల్యం, 54,000 చ. మైళ్ళు; జనాభా, 70,00,000. బియ్యము, తోళ్ళు, తిలధాన్యములు, నెయ్యి, పశువులు, జనపనార, కలప, యీదేశంనుంచి ఎక్కువగా ఇండియాకు ఎగుమతి అవుతాయి. బట్టలు, పంచదార, ఉప్పు, లోహములు దిగుమతి అవుతాయి. ఈ దేశస్థులను గూర్ఖాలు అంటారు. భారతదేశంలోని సైన్యంలో వీరు ఎక్కువగా వున్నారు. రాజు : త్రిభువన వీరవిక్రమ షాదేవ; ప్రధానమంత్రి, ఎం. పి. కోయిరాల; రాజధాని; ఖాట్మండు.

న్యూజీలెండ్ :

బ్రిటిషురాజుకు లోబడిన అధీన దేశం. వైశాల్యం, 103,416 చ. మైళ్ళు. జనాభా, 20,24,569 ఆస్ట్రేలియా ఖండానికి 1,200 మైళ్ళ దూరంలో దక్షిణ పసిఫిక్ మహాసముద్రంలోవున్న 15 దీవుల సమూహం. జనాభాలో ఇంగ్లండునుంచి వలసవెళ్ళిన తెల్లవారు, ఆదీవి అదిమనివాసులైన మయోరీజాతివారు (1,13,777) అధిక సంఖ్యాకులు. బ్రిటనుకు యీ దీవినుంచి వెన్న, మాంసము అత్యధికంగా ఎగుమతి అవుతాయి. గవర్నరు జనరల్ : సర్ విల్లొబీ నోరీ; ప్రధానమంత్రి: సిడ్నీహాలెండ్; రాజధాని. వెల్లింగ్టన్.

పెనామా :

ఉత్తర, దక్షిణ అమెరికాలను రెంటినీకలిపే చిన్నతోకలాంటిభూభాగం; ప్రజారాజ్యం. వైశాల్యం, 31,890 చ. మైళ్ళు; జనాభా 8,01,000. భూమి చాలా సారవంతమైనది. కాని అధికభాగం వ్యవ

సాయంలో లేదు. ఇక్కడపండే ప్రధానపంటలు, అరటిపండ్లు, కొబ్బరి కాయలు కాఫీ, కోకో. ఈదేశం వెడల్పు 47 మైళ్ళు. ప్రెసిడెంట్ కర్నల్ జోస్ ఆంటోనియో రెమన్ ; రాజధాని; పెనామా.

పెరాగువే :

దక్షిణఅమెరికాలోని ఒక స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం ; వైశాల్యం : 1,57,000 చ. మైళ్ళు. జనాభా 14,05,627. పొగాకు, నారింజ మొక్క జొన్న, బియ్యం, చెరకు, వేరుశనగ, యీ దేశపు ప్రధాన పంటలు. ప్రెసిడెంట్ : డాక్టర్ ఫ్రెడరికో చావెజ్ ; రాజధాని. ఎసన్షన్.

పెరు :

దక్షిణఅమెరికాలో ఒకప్రజారాజ్యం. దీనివైశాల్యం 4,86,616 చ. మైళ్లు; జనాభా, 84,04,933. పెట్రోలు, బంగారం, వెండి, రాగి తగరము మొదలైన ఖనిజాలు ఎక్కువగా దొరుకుతవి: ప్రెసిడెంట్: జనరల్ మాన్యుయెల్ ఎ. ఓడ్రియా; రాజధాని, లిమా.

పెర్షియా:

ఆసియాలో ఒక స్వతంత్ర ముస్లిందేశము; చక్రవర్తిగలరాజ్యం; పార్లమెంటు (మజిలిస్) వుంది. ప్రధానమంత్రి, తక్కిన మంత్రులను నియమిస్తాడు. ఈ మంత్రుల నియామకానికి మజిలిస్ వొప్పుకోవాలి. వైశాల్యం సుమారు 6,28,000 చ. మైళ్లు. జనాభాసుమారు 1,90,00,000 చక్రవర్తి, మహమ్మద్ రిజాషా పహ్లవి, ప్రధానమంత్రి: జనరల్ ఫజలుల్లా జహెది; రాజధాని: టెహరాన్.

పోర్చుగల్:

యూరప్‌లో ఒక ప్రజారాజ్యం. పార్లమెంటువుంది. మంత్రులు ప్రెసిడెంటుకు బాధ్యులుకాని, పార్లమెంటుకుకాదు. వైశాల్యం పోర్చుగల్ : 34,500 చ. మైళ్ళు. వలససామ్రాజ్యం. 8,09,515 చ. మైళ్లు.

జనాభా: పోర్చుగల్ 78,56,913. ప్రెసిడెంట్, జనరల్ ఫ్రాన్సిస్కొ–లోపెజ్. ప్రధానమంత్రి: డాక్టర్: ఆంటోనియో డి ఒలివీరా సాలాజార్; రాజధాని; లిస్బన్.

పోలెండ్:

మొదటి ప్రపంచయుద్ధానికి పూర్వం, కొంతభాగం రష్యనుల అధీనంలోనూ, కొంతభాగం జర్మనుల అధీనంలోనూ వున్న పోలెండ్, స్వతంత్రరాజ్యంగా 1918నవంబరులో ప్రకటింపబడింది. తరువాత, 1939 సెప్టెంబరు 1 వ తేదిన జర్మనీ, పోలెండ్ పై దాడిచేసింది. కొంతభాగం జర్మనీ, కొంతభాగం రష్యా ఆక్రమించాయి. మళ్ళీ 1944 అంతానికి పోలెండు చాలాభాగంనుంచి జర్మనులు తరిమివేయబడినారు. ప్రస్తుతం, పూర్వపు పోలెండులో కొంతభాగం రష్యా ఆక్రమించుకున్నా, మిగతా దేశం ప్రజారాజ్యంగావుంది. పరిపాలనను కమ్యూనిస్టుపార్టి సాగిస్తున్నది. వైశాల్యం. 1,20,000 చ. మైళ్ళు. జనాభా, 2,50,00,000. యుద్ధ కాలంలో కొన్ని లక్షలమంది ప్రజలను జర్మనులు హత్యచేశారు. రాజ్య పాలన 15 మంది సభ్యులుగల సుప్రీంకౌన్సిలు సాగిస్తుంది. ప్రధాన మంత్రి: జోసఫ్ సైరాంకీవిజ్ రాజధాని: వార్సా.

ఫ్రాన్సు:

యూరప్‌లో, ఉత్తరపుతీరం నుంచి మధ్యవరకు ఉన్న స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం. వైశాల్యం. 2,12,751 చ.మైళ్ళు. జనాభా 4,27,33,000 రెండవ ప్రపంచయుద్ధంలో జర్మనీ ఆక్రమణలోవుండి చాలా దెబ్బతిన్న దేశం. పార్లమెంటుకు బాధ్యులైన మంత్రివర్గంవుంది. ఫ్రాన్సుకులోబడి వున్న సామ్రాజ్యం విస్తీర్ణం 37,50,000 చ. మైళ్ళు ఈ సామ్రాజ్యం లోని జనాభా, 6,30,00,000. ప్రెసిడెంట్: విన్సెంట్ ఆరియోల్; ప్రధానమంత్రి, రెని మెయర్: రాజధాని: పారిస్.

ఫిన్లెండ్:

రష్యాకు పశ్చిమోత్తరంగా వున్నద్వీపం. స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం. గత ప్రపంచయుద్ధంవల్ల కొంతభూభాగాన్ని, జనాభానూ కోల్పోయిన

దేశాలలో ఒకటి. వైశాల్యం, 1,30,085 చ. మైళ్ళు. జనాభా, 40,32,698. రష్యాను మినహాయిస్తే దీనినిమించి కలప విస్తారముగాగల మరొక దేశం ఏదీ యూరప్‌లో లేదు. కలప, కాగితము; వెన్న యీ దేశం నుంచి ఎగుమతి అవుతవి. ప్రెసిడెంటు: డాక్టర్ జుహూ పాసికివి; ప్రధానమంత్రి: ఉర్హో కె. కక్కొనెన్; రాజధాని, హెల్సింకి.

ఫిలిప్పైన్స్:

ఆసియాఖండానికి ఆగ్నేయంగా, 500 మైళ్ళ దూరంలో ఫసిఫిక్ మహాసముద్రంలోవున్న 7090 ద్వీపాలసమూహం. వీటిలో పెద్దద్వీపాలు 11. వాటివైశాల్యం, 1,06,914 చ. మైళ్ళు. మొత్తం దేశపు వైశాల్యం 1,15;600 చ. మైళ్ళు. జనాభా, 1,92,34,182. గతప్రపంచయుద్ధానికి పూర్వం, యీ దేశంయునైటెడ్ స్టేట్సుకు లోబడి స్వపరిపాలన హక్కు కలిగివుండేది. గతయుద్ధంలో యీదేశాన్ని జపాను ఆక్రమించుకున్నది. యుద్ధంలో విశేషంగా జననష్టాన్నీ ధనష్టాన్నీ పొందిన దేశాలలో ఇది ఒకటి. యుద్ధానంతరం యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వం ఫిలిప్పైన్స్‌దీవుల స్వాతంత్ర్యాన్ని అంగీకరించింది. 1946 జులై 4 వ తేదీన ఈ దీవులు స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యంగా ఏర్పడినవి. ప్రెసిడెంట్: రామన్ మెగ్సేసే; రాజధాని; మనిలా.

బర్మా :

భారతదేశానికి తూర్పున, అస్సాం బెంగాల్ రాష్ట్రాలతో సరిహద్దు కలిగిన ప్రజారాజ్యం. 1937 ఏప్రిల్ 1 తేదివరకు, ఇండియా వైస్రాయి అధికారానికి లోబడిన ఒక రాష్ట్రంగావుండేది. కాని, ఆతరువాత వేరుగా బ్రిటనులోని బర్మామంత్రికి (భారతదేశానికి, బర్మాకు ఒకేమంత్రివుండే వాడు) బాధ్యుడైన గవర్నరు పరిపాలనకు లోబడిన ప్రత్యేక దేశంగా, వేరుచేయబడినది. 1941 డిసెంబరులో జపానుయుద్ధంలోప్రవేశించి 1942 మధ్యలో యీ దేశాన్ని పూర్తిగా ఆక్రమించుకొన్నది. 1943 నుంచీ దేశంలో కొంతమంది జపాను పరిపాలనను ధిక్కరిస్తూవచ్చినా, 1945 లో యుద్ధం పూర్తి అయినతర్వాతగాని దేశం సంపూర్ణంగా జపానువారి చేతి

లోనుంచి విడిపింపబడలేదు. భారతీయులలాగనే, బర్మా ప్రజలుకూడా స్వాతంత్ర్యంకోసం ఆందోళన చేస్తూవచ్చారు. ఈ ఆందోళన ఫలితంగా, దేశంలో కన్‌స్టిట్యుయెంట్ అసెంబ్లీని ఏర్పాటుచేసి, ఆ అసెంబ్లీతయారు చేసిన పరిపాలనావిధానాన్ని దేశంలో అమలుజరిపి, దేశానికిస్వాతంత్ర్యం యివ్వడానికి బ్రిటిషుప్రభుత్వంవారు అంగీకరించారు. కన్‌స్టిట్యుయెంట్ అసెంబ్లీ యెన్నికలు 1947 ఏప్రిల్ నెలలో పూర్తి అయాయి. ఈకన్‌స్టిట్యుయెంట్ అసెంబ్లీ బర్మాను ప్రజారాజ్యంగా ప్రకటించింది. 1948 జనవరి 4 న బర్మా ప్రజారాజ్యమైంది. దేశం వైశాల్యం, 2,61,757 చ. మైళ్ళు. జనాభా, సుమారు 1,80,00,000 ఇక్కడ ముఖ్యమైనపంట బియ్యం. బియ్యము, టేకు, పెట్రోలు, వజ్రాలు ఈదేశంనుంచి ఎక్కువగా ఎగుమతి అవుతాయి. ఎగుమతిఅయే బియ్యంలో చాలాభాగం మన దేశానికే. ప్రెసిడెంట్ డాక్టర్ బా యు; ప్రధానమంత్రి: యు ను; రాజధాని: రంగూన్.

బల్గేరియా :

యూరప్ ఖండములోని స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం. పరిపాలనను కమ్యూనిస్టుపార్టీ సాగిస్తున్నది. యుద్ధంవల్ల కొంత భూభాగాన్ని, జనాన్నీ కోల్పోయినదేశాలలోయిదిఒకటి. వైశాల్యం.42,797చ. మైళ్ళు. జనాభా 70,22,206. జనాభాలో ముప్పాతిక వంతులు చిన్న చిన్న భూములలో సేద్యంమీద ఆధారపడి జీవించేవారు. గోధుమ, బార్లీ, ఓట్లు, మొక్కజొన్న, పొగాకు, చెరకు, పండ్లు; కూరగాయలు మొదలైనవి పండిస్తారు. బొగ్గు విస్తారంగా దొరకుతుంది. రాగి;సీసము, ఇనుము, మెంగనీసు మొదలైన ఖనిజములుకూడా ఎక్కువగా వున్నాయి. గతయుద్ధానంతరం రాజరికానికి స్వస్తిచెప్పిన రాజ్యాలలో ఇదిఒకటి. ప్రెసిడెంట్: లెప్టినెంట్ జనరల్ జార్జి డామియానావ్; ప్రధానమంత్రి: వుల్కో షెర్వెన్‌కోవ్; రాజధాని, సోఫియా.

బ్రజిల్ :

దక్షిణ అమెరికాలోని ఒకప్రజారాజ్యం. వైశాల్యం; 32,89,440 చ. మైళ్ళు. జనాభా 5,20,00,000. అమెజాన్, శావోఫ్రాన్సిస్కో,

పెరాగువే మొదలైన పెద్దనదులువుండడంచే భూమి సారవంతమైనది. అడవులు జాస్తి, వ్యవసాయభూమి చాలఎక్కువ. ఖనిజసంపద అధికం దేశం చాలా భాగ్యవంతమైనది. ఇక్కడపండే ముఖ్యమైన పంటలు, కాఫీ, మొక్కజొన్న, పంచదార, బియ్యం, ప్రత్తిమొదలైనవి. పశువుల, పెంపకంకూడా ప్రజల ముఖ్యవృత్తులలో ఒకటి. బంగారం, వెండి, ఇనుము, వజ్రములు మొదలైన ఖనిజములు విస్తారంగా దొరుకుతవి. ప్రెసిడెంట్: డాక్టర్ జెటూలియో వర్గాస్; రాజధాని: రియో డి జనీరో.

బెల్జియం :

గత ప్రపంచయుద్ధంలో జర్మనుల ఆక్రమణలోవుండి, విశేషంగా కష్టనష్టాలకు గురిఅయిన యూరపియను రాజ్యాలలో ఒకటి. దేశం వైశాల్యం 11,750 చ. మైళ్ళు. జనాభా 87,03,119 ప్రజల ప్రధాన వృత్తులు, వ్యవసాయము, అడవులలో కలప కోత. పరిశ్రమలుకూడా విస్తారంగా అభివృద్ధికి వచ్చినదేశం. బట్టలు, అద్దములు, లేసు, పంచదార, పలక రాళ్ళు మొదలైనవి ఎక్కువగా ఎగుమతి అవుతవి. రాజు, బాడూయిన్; ప్రధానమంత్రి: జీన్ వాన్ హుయెట్; రాజధాని: బ్రెస్సెల్సు.

బొలీవియా :

దక్షిణ అమెరికాలోని స్వతంత్ర రాజ్యము. వైశాల్యం 4,04,388 చ. మైళ్ళు: జనాభా, 37,87,800 వ్యవసాయం, గనులను త్రవ్వడం. ఇక్కడిప్రజల ప్రధానవృత్తులు. బంగారము తగరము, రాగి, గంధకము మొదలైన ఖనిజములు ఎక్కువగా త్రవ్వితీస్తారు. ఈ దేశపు పంటలలో ముఖ్యమైనవి: బియ్యం, బార్లీ మొక్కజొన్న, ప్రత్తి, బంగాళాదుంపలు. కోకో, సిలిమందు మొదలైనవి. ప్రెసిడెంట్, డాక్టర్ విక్టర్‌పాజ్ ఎస్టెన్సోరో; రాజధాని, లాపాజ్.

భూటాన్ :

భారతదేశానికి యీశాన్యదిక్కున, హిమాలయపర్వతాల పాదాల వద్దనున్న స్వతంత్రరాజ్యం. అయితే, 1918 లో జరిగిన ఒడంబడికను

అనుసరించి విదేశవ్యవహారాల విషయంలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంవారి సలహా ప్రకారం నడచుకోవడానికి భూటాన్ ప్రభుత్వం అంగీకరించింది: ఇండియాలో బ్రిటిషు పరిపాలన అంతరించినందున, ఇండియా ప్రభుత్వానికి భూటాన్ ప్రభుత్వానికీ 1949 ఆగస్టులో ఒక ఒడంబడిక జరిగింది. ఈ ఒడంబడిక అమలులోవున్నంతకాలము, ఇండియా ప్రభుత్వం భూటాన్ ప్రభుత్వానికి ఏడాదికి అయిదులక్షల రూపాయలు ఇస్తారు: భూటాన్ విదేశాలతో పెట్టుకొనే సంబంధాలు ఇండియా ప్రభుత్వపుసలహానుఅనుసరించి వుంటాయి: ఈ దేశపు వ్యాపారమంతా, భారత దేశంలోనే జరుగుతుంది: వైశాల్యం, సుమారు 17,750 చ: మైళ్లు. జనాభా సుమారు 4 లక్షలు. రాజధాని, పునఖ:

మలయా :

ఆసియా ఖండములో, సయాంకు దక్షిణంగా హిందూ మహాసముద్రంలోవున్న ద్వీపకల్పం. దీనిలో కొంతభాగం, బ్రిటిషువారి పరిపాలనలోనేవుంది. కొంతభాగం బ్రిటిషువారి అధికారాన్ని ఒప్పుకొని, పరిపాలన సాగించుకొనే సుల్తానుల చేతిలోవుంది. ఈ మలయా అంతటి వైశాల్యం, 50,690 చ. మైళ్ళు. జనాభా 54.20,738 గత యుద్ధంలో మలయానంతటినీ జపానువారు ఆక్రమించుకున్నారు. వీరి దౌర్జన్యాల ఫలితంగా విశేషజననష్టాన్నీ. ధననష్టాన్ని పొందిన దేశాలలో యిది ఒకటి, యుద్ధనాంతరం యీ దేశమంతా యూనియన్ ఆఫ్ మలయా అనే పేరుతో, ఒక కమిషనర్ జనరల్ పరిపాలనలోకి తీసుకొని రాబడింది. కమిషనర్ - జనరల్ : మాల్కొం మేక్డొనాల్డ్. మలయాలో రబ్బరు విశేషంగా ఉత్పత్తి అవుతుంది. మనదేశంనుంచి చాలామంది యీ రబ్బరుతోటలలో పని చెయ్యడానికి మలయా వెళ్లి, అక్కడవున్నారు; రాజధాని, కోలాలంపూర్.

మలయా దక్షిణాగ్రంలో సింగపూరు అనే దీవి వుంది. హిందూ మహాసముద్రంలో ఒక నౌకాకేంద్రంగా; సింగపూరు చాల ప్రధాన స్థానాన్ని పొందింది. సింగపూరు ప్రత్యేకం ఒక గవర్నరు పరిపాలనలో వుంది.

మాల్టా :

మెడిటరేనియన్ సముద్రంలోని ఒక దీవి. బ్రిటిషువారి ఆధీనంలో వుంది. వైశాల్యం, 94.9 చ. మైళ్లు. జనాభా సుమారు రెండున్నర లక్షలు. గత యుద్ధంలో, యీ దీవిని ఆక్రమించుకోవడానికి జర్మనులు విశ్వప్రయత్నం చేశారు. ఈ దీవిమీద చేసినన్ని విమాన దాడులు జర్మనులు మరెక్కడా చేయలేదు. గవర్నరు: సర్ జెరాల్డ్ క్రీ సే. రాజధాని, వేలెట్టా.

మంగోలియా :

చైనాకు, రష్యాకు మధ్యనున్న దేశం. వైశాల్యం దాదాపు 20,00,000 చ. మైళ్లు. జనాభా సుమారు 50,00,000. దేశంలో కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం పరిపాలన సాగిస్తున్నది.

మెక్సికో :

ఉత్తర అమెరికా దక్షిణాగ్రంలోవున్న ప్రజారాజ్యం. వైశాల్యం. 7,55,540 చ. మైళ్లు. జనాభా, 2,57,06,458. ఈదేశంలో పెట్రోలు విస్తారంగా దొరుకుతుంది. బంగారము, వెండి, రాగి, సీసము, ఇనుము, బొగ్గు మొదలైన ఖనిజ సంపత్తికూడా చాలా హెచ్చు. మొక్కజొన్న, గోధుమ, పంచదార, కాఫీ, మొదలైనవి ముఖ్యపంటలు. దేశంలోఅనేకమైన పురాతన కట్టడములు భూగర్భంలో వున్నాయి. ఇటీవల, వాటిని వెలువరించడంలో చాలా కృషి జరుగుతున్నది. ప్రెసిడెంట్ : సెనార్ అడాల్ఫోరూయిజ్ కార్టినెస్: రాజధాని, మెక్సికో.

మెడగాస్కర్ :

ఆఫ్రికాకు ఆగ్నేయంగావున్న ఫ్రెంచివారి పరిపాలనలోవున్న దేశం. వైశాల్యం 2,28,622 చ. మైళ్లు. జనాభా సుమారు 41,50,000 వ్యవసాయము, పశువుల పెంపకము, ప్రజల ముఖ్యవృత్తులు. బంగారము, వెండి, తోళ్లు, బియ్యము; కలప, రబ్బరు హెచ్చుగా ఎగుమతి అవుతవి. రాజధాని : అంతననరివో.

మొనాకో :

యూరప్ ఖండంలో మెడిటరేనియన్ తీరంలో, ఫ్రాన్సుదేశాన్ని ఆనుకునివున్న ఒక చిన్నరాజ్యం, ఇది మూడు మైళ్లు పొడవు, $1\frac{1}{2}$ మైళ్లు వెడల్పుగల భూభాగం. జనాభా. 21,000 ఈ చిన్నరాజ్యమంతా ఇళ్లమయం అవడంచేత, ఎక్కడా వ్యవసాయం ఏమీ జరుగదు. సంవత్సరానికి దాదాపు 20 లక్షలమంది విదేశస్థులు ఇక్కడకువచ్చి కొంతకాలంవుండి పోతూవుంటారు. రాజు : రైనియర్ III.

యుగోస్లావియా :

1939-45 యుద్ధఫలితంగా 1946లో ప్రజారాజ్యమైంది. కమ్యూనిస్టులు పరిపాలన సాగిస్తున్నారు. వైశాల్యం, 96,265 చ. మైళ్ళు. జనాభా 1,69,27,275. దేశంలోని ప్రజలలో నూటికి 75 వంతులమంది వ్యవసాయం మీదఆధారపడి జీవించేవారు. ప్రెసిడెంట్ ; మార్షల్ జోసిప్ టైటో; రాజధాని : బెల్‌గ్రేడ్.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ :

ఉత్తర అమెరికాలోని స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం. విస్తారంగా పరిశ్రమలవల్లను, ఇతర దేశీయసంపదవల్లను ప్రపంచలోని గొప్పరాజ్యాలలో ఒకటిగా పరిగణింపబడుతున్నది. ప్రపంచంలోని అన్నిదేశాలలోకి భాగ్యవంతమైన దేశంఇదే. వైశాల్యం, 30,22,387 చ. మైళ్ళు. జనాభా 15,68,65,883; దేశం మొత్తం 49 రాష్ట్రాల సమాఖ్య ప్రతిరాష్ట్రమూ; ప్రజలచే ఎన్నుకోబడిన గవర్నరు పరిపాలనలోవుంది. దేశమంతటి పరిపాలనా, నాలుగేసి సంవత్సరాల కొకసారి ప్రజలచే ఎన్నుకోబడిన ప్రెసిడెంటు చేతిలోవుంది. తన మంత్రులను యీ ప్రెసిడెంటే నియమించుకుంటాడు. ఈమంత్రుల నియామకం శాసనసభ (సెనేట్) అంగీకారంమీదనే జరుగుతుంది. విదేశ వ్యవహారాలుకూడా, సెనేట్ అంగీకరించిన సూత్రాలమీదనే, ప్రెసిడెంట్ నిర్వహిస్తాడు. శాసనసభలు (సెనేట్, హౌస్ ఆఫ్ రిప్రజెంటేటివ్స కలిసి; కాంగ్రెసు).

ఆమోదించిన శాసనాలను ప్రెసిడెంట్ అంగీకరించక పోవచ్చును. ఒకసారి ప్రెసిడెంట్ అంగీకరించని శాసనాన్ని రెండు సభలూ మూడింట రెండువంతుల మెజారిటీతో ఆమోదించినట్లయితే, ప్రెసిడెంట్ అంగీకారంలేకపోయినా ఆ శాసనం అమలులోకి వస్తుంది. ప్రెసిడెంట్ : డ్వైట్ ఐసెన్‌హోవర్; ప్రధానమంత్రి; జాన్ ఫాస్టర్ డల్లెస్; రాజధాని : వాషింగ్టన్.

రష్యా :

కొంతభాగం యూరప్ ఖండంలోనూ, కొంత భాగంఆసియాలోనూ వున్న విస్తారమైన, ప్రజారాజ్యం. పరిపాలన కమ్యూనిస్టు పార్టి సాగిస్తున్నది. వైశాల్యం 87,07,070 చ. మైళ్ళు. జనాభా, 19,43,87,000. యుద్ధంవల్ల విశేష జననష్టాన్ని పొందినప్పటికీ, భూభాగాన్ని ఎక్కువగా కలుపుకున్నది. దేశమంతా పది స్వపరిపాలనగల రాష్ట్రాలుగా విభజింపబడింది; ప్రెసిడెంట్ : మార్షల్ వోరోషిలావ్; ప్రధానమంత్రి : జార్జిమాల్యెంకోవ్. రాజధాని, మాస్కో.

రుమేనియా :

యూరప్ ఆగ్నేయభాగంలో వున్న స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం. రెండవ ప్రపంచయుద్ధంలో యీ దేశంలోని కొంత భాగాన్ని రష్యా కలుపుకున్నది. 1947 డిసంబరు 30 తేదిన, రాజు రాజరికపరిత్యాగం చేశాడు, దేశపరిపాలన కమ్యూనిస్టుపార్టీ సాగిస్తున్నది. వైశాల్యం 91,600 చ. మైళ్ళు. జనాభా, 1,58,73,000, యుద్ధంవల్ల జనాన్నీ, భూమినీ ఎక్కువగా కోల్పోయిన దేశాలలో ఇదిఒకటి. ప్రెసిడెంట్ : డాక్టర్ పెట్రో గ్రోజియా. ప్రధానమంత్రి; జార్జి జోఘియొడెజ్. రాజధాని : బుఖారెస్టు.

లక్సెంబర్గు :

యూరప్‌లో, జర్మనీ, బెల్జియం ఫ్రాన్సుదేశాల నడుమనున్న చిన్నరాజ్యం. వైశాల్యం 999 చ. మైళ్ళు. జనాభా; 2,98,578,

రాజ్యాధికారం, గ్రాండ్ డచెస్ అనే బిరుదుగలరాణీ చేతిలోవుంది. 54 సభ్యులుగల శాసనసభ వుంది.మంత్రుల సలహాప్రకారం, గ్రాండ్ డచెస్ పరిపాలన సాగిస్తుంది. ఈదేశంలో, ఇనుము విస్తారంగా దొరుకు తుంది. గ్రాండ్ డచెస్: ఛార్లోట్; ప్రధానమంత్రి: పియర్ డుపాంగ్; రాజధాని: లక్సెంబర్గ.

లెబనన్ :

మధ్యప్రాచ్యభూభాగంలోని ఒక ప్రజారాజ్యం. ప్రజలుఅరబ్బులు. 1943 వరకు ఫ్రెంచివారి మాండేటులో వున్నది. తరువాత స్వతంత్ర రాజ్యంగా ప్రకటింపబడింది. వైశాల్యం, 4,300 చ. మైళ్ళు.జనాభా 12,50,000. ప్రెసిడెంటు: కేమిల్లి చామూన్; రాజధాని; బేరుట్.

లైక్ టెన్ స్టెన్ :

యూరప్‌లో, ఆస్ట్రియా, స్విట్జర్లెండ్ దేశాలకు మధ్యనున్న చిన్నరాజ్య. వైశాల్యం, 59.6 చ. మైళ్లు. జనాభా, 13,571. రాజాధికారం, ప్రిన్సు అనే బిరుదుగల రాజు చేతిలోవుంది. ప్రిన్స్, ఫ్రాన్సిస్ జోసెఫ్; రాజధాని: వాడుజ్.

లైబీరియా :

అమెరికాలోని స్వతంత్ర నీగ్రోప్రజారాజ్యం; పార్లమెంటువుంది. పరిపాలనకు అధిపతి ప్రెసిడెంట్. వైశాల్యం, 43,000 చ. మైళ్ళు; జనాభా 25;00,000. ప్రెసిడెంట్, విలియం వకనారాట్ షాద్రాక్ టబ్‌మన్; ప్రధానమంత్రి: గేబ్రియల్ ఎల్. డెనిస్; రాజధాని మన్రోవియా.

వాటికన్ :

క్రైస్తవమత (రోమన్ కేథలిక్) పీఠాధిపతి పోప్ పరిపాలనలో వున్న ప్రాంతం. ఇదంతా రోం నగరంలోని 'వాటికన్' అనే పేరుగల ప్రత్యేకనగరం. వైశాల్యం, 108 ఎకరాలు. జనాభా 1,100. ఈ నగరంలో సర్వాధికారమూ పోప్‌దే. పోప్. పయస్ XII.

వెనిజులా :

దక్షిణ అమెరికాలోని ఉత్తరభాగంలో వున్న ప్రజారాజ్యం. వైశాల్యం, 3,63,728 చ. మైళ్ళు. జనాభా, 49,85,716. ఏడు సంవత్సరాల కొకసారి శాసనసభచేత ఎన్నుకోబడే ప్రెసిడెంట్, పరిపాలన సాగిస్తాడు. పెట్రోలు, ఈ దేశంలో ఎక్కువగా దొరుకుతుంది. పెట్రోలు, బంగారము, వీటిని త్రవ్వి తియ్యడం తరువాత చెప్పదగిన పరిశ్రమ వ్యవసాయం; ప్రెసిడెంట్ : డాక్టర్ జి. సువారెజ్ ప్లామరిచ్; రాజధాని : కరకాస్.

శాన్ మారినో :

యూరపులో, ఇటలీసమీపంలోవున్న ఒక చిన్న ప్రజారాజ్యం. దేశపరిపాలన 60 మంది కౌన్సిలు సభ్యులచేత ఎన్నుకోబడిన యిద్దరు రీజెంట్లు సాగిస్తారు. ఈ రీజెంట్ల ఎన్నిక ప్రతి ఆరు మాసాలకు ఒకసారి జరుగుతూవుంటుంది. ఒకసారి రీజెంట్లుగావున్నవారు; మళ్ళీమూడు సంవత్సరాలదాకా ఆ పదవికి రాకూడదు; దేశం వైశాల్యం, 38 చ. మైళ్ళు. జనాభా, 15,545.

శాల్వెడార్ :

మధ్యఅమెరికాలోని స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం. వైశాల్యం, 13,176 చ. మైళ్ళు; జనాభా; 21,00,000 ప్రెసిడెంటును ప్రజలు ఎన్నుకుంటారు. ప్రెసిడెంటుకు బాధ్యులైన మంత్రులు పరిపాలనను నిర్వహిస్తారు. కాఫీ, చెరకు, మొక్కజొన్న యీ దేశపు ముఖ్యపంటలు. రాజధాని, శాన్ శాల్వెడార్.

సావుది అరేబియా :

ఆసియాలోని ఒక స్వతంత్ర ముస్లిందేశం. రాజుగల రాజ్యం : రాజు నిరంకుశాధికారి. ఆయనకు ఇష్టంవచ్చిన మంత్రులను నియమించుకొని పరిపాలన నిర్వహిస్తాడు. వైశాల్యం, 9,27,000 చ. మైళ్లు; జనాభా సుమారు 65,00,000, ముస్లిములకు అతి పవిత్రములైన

మక్కా-మదీనా పట్టణాలు ఈ దేశంలోనే వున్నాయి, రాజు సావుద్ ఇబిన్ అబ్దుల్ అజీజ్ : ప్రధానమంత్రి, సర్వసైన్యాధ్యక్షుడు, అమీర్ ఫైజల్.

సిరియా :

ఆసియాలో ఫ్రెంచి మాండేట్‌లో వుండేదేశం. 1939-45 ప్రపంచ యుద్ధానంతరం స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం అయింది. వైశాల్యము, 39,383 చ. మైళ్లు. పార్లమెంటులో మెజారిటీపార్టీ వారే మంత్రి మండలిని ఏర్పాటుచేస్తారు. జనాభా : 42,00,000. ప్రెసిడెంట్ : హాషీం ఎల్-అట్టాసి. రాజధాని : డమస్కస్.

సింహాళము (సిలోను).

సింహాళద్వీపం ఇండియాకు దిగువను ఇండియన్ సముద్రంలో వున్నది. ఈ దీవి 1948 ఫిబ్రవరి 4 తేది వరకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వపు అధీనంలో వలస దేశంగావుండేది. 1948 ఫిబ్రవరి 4 నుంచి డొమినియన్ రాజ్యపు హోదాను పొందింది. ఈ దీవి వైశాల్యం 25,332 చ. మైళ్లు, జనాభా 81,03,648. దేశంలోని పంటలలో ముఖ్యమైనవి, బియ్యం, కోకో, తేయాకు, కొబ్బరి, రబ్బరు. ఈ దేశంనుంచి కోకో, దాల్చినచెక్క, కొబ్బరిపీచు, కొబ్బరికాయలు, తేయాకు, రబ్బరు, ఎక్కువగా ఎగుమతి అవుతవి. వస్త్రములు, బియ్యము, బొగ్గు, పంచదార, ఎరువు, మొదలైనవాటిని ఈ ద్వీపం ఎగుమతి చేసుకుంటుంది. ఈ ద్వీపంలో, రబ్బరు తోటలలో పనిచేయడానికి తమిళదేశంనుంచి వలసపోయిన జనాభా చాలా ఎక్కువమంది ఉన్నారు. గవర్నర్ జనరల్ : సోల్‌బరీప్రభువు; ప్రధానమంత్రి : సర్ జాన్ కోతెలవాలా; రాజధాని, కొలంబో.

స్విట్జర్లెండ్ :

యూరపు మధ్యభాగంలోని ఒక ప్రజారాజ్యం. వైశాల్యం 15,000 చ. మైళ్ళు. జనాభా; 47,00,000. ప్రజలు జర్మన్, ఫ్రెంచి

ఇటాలియను జాతులకు చెందినవారు. యూరపులోని ఏదేశంలోను, స్విజర్లెండులోవున్నన్ని పర్వతాలులేవు. పరిపాలన శాసనసభచే ఎన్నుకోబడిన ఎక్జిక్యూటివ్ కౌన్సిలు చేతిలోవుంది. ఈ కౌన్సిలుకు అధ్యక్షుడు ప్రతి సంవత్సరమూ ఎన్నుకోబడతాడు. 1953 డిసెంబరు 11 న రుడాల్ఫ రుబాటెల్ అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకోబడినాడు. రాజధాని: బెర్ని.

స్వీడన్ :

యూరపు ఈశాన్యభాగనవున్న స్వతంత్రరాజ్యం వైశాల్యం; 1,73,436 చ. మైళ్ళు. జనాభా, 71,50,606. మంత్రులు శాసనసభకు బాధ్యులు. ప్రజలలో నూటికి 35 వంతులు వ్యవసాయంమీద ఆధారపడి జీవిస్తున్నారు. ఈ దేశంనుంచి కలప, కాగితము, వెన్న, పందిమాంసము, అగ్గిపెట్టెలు విస్తారంగా ఎగుమతి అవుతాయి. రాజు . గుస్తావ్; ప్రధానమంత్రి: టేజ్ ఎర్లాండర్, రాజధాని: స్టాక్ హోం.

స్పెయిన్ :

యూరపులోని నియంతృత్వరాజ్యం. పరిపాలన కేవలం నియంతయిష్టప్రకారం ఫాసిస్టుసూత్రాలపై జరుగుతున్నది. వైశాల్యం, 1,96,607 చ. మైళ్లు. జనాభా, 2,82,86,518. నియంత: జనరలు ఫ్రాన్సిస్కో ఫ్రాంకో; రాజధాని: మాడ్రిడ్.

హంగరీ :

యూరప్‌లోని స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం. యుద్ధానికి పూర్వం, సింహాసనంగల రాజ్యంగా వుండేది. రీజెంటు అనే బిరుదంలో రాజ్యాధికారాలు పూర్తిగాగల పాలకుడు పరిపాలన చేసేవాడు. యుద్ధానంతరం ప్రజారాజ్యమైంది. పరిపాలనను కమ్యూనిస్టుపార్టీ సాగిస్తున్నది. యుద్ధంవల్ల కొంత భూభాగాన్ని, జనాభాను నష్టపడినదేశాలలో యిది ఒకటి. వైశాల్యం, 35,902 చ. మైళ్లు. జనాభా, 92,07,286. దేశంలో ముఖ్యంగా లభించేవస్తువులు కలప; పెట్రోలు. ప్రెసిడెంట్: ఇస్త్వాన్ దోబి, ప్రధానమంత్రి, మత్యాస్ రాకొసి; రాజధాని: బుడాపెస్టు.

హాలెండ్ :

యూరప్‌లో ఒకదేశం. రాణిగలరాజ్యం. పార్లమెంటు వుంది. మంత్రులు పార్లమెంటుకు బాధ్యులుగా వుండాలి. వైశాల్యం, 12,700 చ. మైళ్ళు; జనాభా 1,02,00,280. ఈ రాజ్యానికి ప్రాచ్యఖండంలో విస్తారమైన అధీనప్రాంతంవుంది. ఇలా, యీదేశపు పరిపాలనలోవున్న ప్రాచ్యభూభాగం విస్తీర్ణం సుమారు 7,30,000 చ. మైళ్లు వుంటుంది. ఇచ్చటి జనాభా దాదాపు 5,30,00,000. రాణి: జూలియానా; ప్రధాన మంత్రి: డాక్టర్ విల్లెం డ్రీస్; రాజధాని: ది హేగ్.

హైతి :

అమెరికా ఖండానికి పశ్చిమంగా వున్న హిస్పానియోలా దీవి లోని పశ్చిమభాగం. ప్రజారాజ్యం. వైశాల్యం, 10,714 చ. మైళ్లు. జనాభా సుమారు 35 లక్షలు. కాఫీ, కోకో, ప్రత్తి; తోళ్లు, పంచదార, తేనె మొదలైన పదార్థములు ఎక్కువగా యిక్కడనుంచి ఎగుమతి అవు తాయి. బట్టలు; గోనెసంచులు; ఇనుపపనిముట్లు; మొదలైన సరకు దిగు మతి అవుతుంది. దేశపరిపాలన ప్రెసిడెంటు చేతిలో వుంటుంది.

హాండురాస్ :

మధ్య అమెరికాలోని ఒక స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం. వైశాల్యం; 44,411 చ. మైళ్లు. జనాభా, 15,00,000. అరటిపండ్లు ఇక్కడ విస్తా రంగా పండుతవి. ఇవికాక, కాఫీ, కొబ్బరికాయలు; పొగాకు ముఖ్య మైన పంటలు. ఈదేశపు వ్యాపారం ముప్పాతిక వంతులు యునైటెడ్ స్టేట్సుతోనే జరుగుతుంది. దేశపరిపాలన ప్రెసిడెంటు చేతిలోవుంది.

పాకిస్తాన్

పాకిస్తాన్ అంటే "పవిత్రభూమి" అని అర్థం.

అసలు యీపాకిస్తాన్ భావానికి పునాదివేసిన వ్యక్తి సుప్రసిద్ధ ముస్లింకవి సర్ మహమ్మద్ ఇక్బల్: 1930 లో ఈయన ముస్లింలీగ్ అధ్యక్షుడు. అలహాబాద్ సమావేశంలో అధ్యక్షోపన్యాసంఇస్తూ "పంజాబ్, సింధు, బలూచిస్తాన్, సరిహద్దురాష్ట్రాలు నాలుగూ ఒకేముస్లింరాజ్యంగా, ఏర్పడి, భారతదేశపు పశ్చిమోత్తర దేశంలోవున్న ముస్లిములకు ఒక స్వతంత్రదేశంగావుంటే చూడాలని నాఆశయం" అన్నాడు.

1940 వరకు, ముస్లింలీగు నాయకులుపాకిస్తాన్ వుద్యమానికి తమ అంగీకారాన్ని స్పష్టపరచలేదు, కాని, 1940లో లాహోరుసమావేశంలో పాకిస్తాను నిర్మాణాన్ని కోరుతూ, ముస్లింలీగు తీర్మానం చేసింది. అప్పటి నుంచి ముస్లింలీగు నాయకులు, దీనిని ఒక పెద్ద ఉద్యమంగా తయారు చేశారు.

1946 అగస్టు 16 తేదీన బెంగాలులో ప్రభుత్వంవారు పాకిస్తాన్ దినం అమలుజరిపారు. ఆనాడు కలకత్తాలోతీవ్రమైన మతకలహాలు ఆరంభమయాయి.తరువాతయీకొట్లాటలు, బొంబాయి, ఉత్తరప్రదేశ్, బీహారు పంజాబ్ రాష్ట్రాలలో కూడా ప్రారంభమయాయి.

1946 సంవత్సరంలో మతకలహాలలో 12,400 మంది చంపబడినట్లు పార్లమెంటులో ఇండియామంత్రి ప్రకటనవల్ల స్పష్టపడింది. ఆ తరువాత పంజాబులోజరిగిన అల్లరులవల్లనూ; సరిహద్దురాష్ట్రంతో జరిగిన అల్లరుల వల్లనూ, ఇంకా ఎన్నో వేలమంది చంపబడినారు.

ముస్లిములకు పాకిస్తాన్ ఇస్తేగాని, యీఅల్లరులు అణగవని నిశ్చయించి బ్రిటిషుప్రభుత్వంవారు తదనుకూలంగా 1947 జూన్ 3 వ తేదీన ప్రకటనచేశారు. ఆ ప్రకటనను అనుసరించి భారతదేశం, ఇండియా పాకిస్తాన్ అనే రెండు రాజ్యాలూగా విభజింపబడింది. విభజనతరువాత రెండురాజ్యాలూ చేసుకున్న యధాతధపు ఒడంబడిక 1948 మార్చి

31 తో అంతమొందింది. 1948 ఏప్రిల్ 1 తేది నుంచి పాకిస్తాన్‌కు ఇండియా, ఇండియాకు పాకిస్తాన్ విదేశాలై పోయినాయి.

పాకిస్తాన్ వైశాల్యం 3,61,007 చ. మైళ్లు. దీనిలో 1,28,076 చ. మైళ్ళ స్వదేశసంస్థానాలు. పాకిస్తాన్ జనాభా 1951 లెక్కల ప్రకారం 7,56,87,000. వీరిలో, 4,00,90,000 మంది పురుషులు, 3,55,97,000 మంది స్త్రీలు. జనాభాలో నూటికి 13.2 మంది చదువను, వ్రాయను నేర్చినవారు.

పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వం

గవర్నర్-జనరల్:	ఘులాం మహమ్మద్
పదవీస్వీకారము:	అక్టోబరు 17, 1951

మంత్రిమండలి

ప్రధానమంత్రి రక్షణ:	మహమ్మద్ ఆలి
విదేశ వ్యవహారాలు:	సర్ ఎం. జఫరుల్లాఖాన్
ఆర్థికమంత్రి:	మహమ్మద్ ఆలి
ఆహారము, వ్యవసాయము	ఖాన్ అబ్దుల్ కయూం ఖాన్
హోం:	ముస్తాక్ అహమద్ గుర్మాని
రవాణా సౌకర్యములు:	సర్దార్ బహదూర్‌ఖాన్
ఆరోగ్యము:	డాక్టర్ ఎ. ఎం. మాలిక్
కాశ్మీర్ వ్యవహారాలు:	షూయెబ్ కురేషి
విద్య:	డాక్టర్ ఐ. హెచ్. కురేషి
న్యాయం:	ఎ. కె. బ్రోహి
మంత్రుల జీతాలు:	నెలకు రు. 3,000. ఉచిత వసతి.

తూర్పు బెంగాల్

పాకిస్తాన్ నిర్మాణంతో, బెంగాల్ రాష్ట్రవిభజనజరిగింది. పశ్చిమ బెంగాల్ ఇండియాలోను, తూర్పు బెంగాల్ పాకిస్తాన్‌లోను భాగాలైనాయి. తూర్పు బెంగాల్ రాష్ట్రాన్ని వ్యవహారికంగా తూర్పు పాకిస్తాన్ అనికూడా అంటున్నారు.

తూర్పు బెంగాల్ వైశాల్యం 54,501 చ. మైళ్లు. జనాభా దాదాపు 4,21,19,000 వీరిలో స్త్రీలు 2,00,62,000.

తూర్పు బెంగాల్‌కు రాజధాని ఢాకా. ప్రధాన రేవుపట్టణం చిటగాంగ్.

విభజనవల్ల పరిశ్రమలు విస్తారంగా పశ్చిమ బెంగాల్‌కుపోతే, పంట ప్రదేశం అధికంగా తూర్పు బెంగాలుకు సంక్రమించింది.

పంజాబ్

పాకిస్తాన్ నిర్మాణంతోపాటు, పంజాబ్ రాష్ట్రవిభజనకూడా జరిగింది. (వివరాలకు తూర్పు పంజాబ్ చూడండి.) పశ్చిమ పంజాబ్ వైశాల్యం 62;987 చ. మైళ్లు. జనాభా 1,88,14,000 వీరిలో స్త్రీలు 96,05,000.

పశ్చిమ పంజాబ్ రాజధాని లాహోర్.

సరిహద్దు రాష్ట్రం

పాకిస్తాన్‌కు పశ్చిమోత్తర సరిహద్దులోవున్న రాష్ట్రం. ఇదికొంత కాలం పంజాబ్ రాష్ట్రంలో కలిసివుంది; తరువాత చీఫ్ కమిషనర్ పరిపాలనలోవున్న ఈ రాష్ట్రం. 1932 లో స్వపరిపాలనతో ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా ఏర్పాటుచేయబడింది. దీని వైశాల్యం 39,270 చదరపు మైళ్లు. జనాభా: 56,99,000 వీరిలో స్త్రీలు 26,99,000.

ఈ రాష్ట్రంలోని ప్రజలు తమ జీవితానికి కేవలం వ్యవసాయం మీద నే ఆధారపడివున్నారు. ఇక్కడ పరిశ్రమల నేవే ఏమీ లేవని చెప్పవచ్చును. రాష్ట్రమంతటిలోని భూమిలోనూ, నాల్గవ వంతులో మాత్రమే వ్యవసాయం జరుగుతున్నది.

దీనికి రాజధాని పెషావర్.

సింధు

1936 లో కొత్తగా సృష్టింపబడిన రెండు రాష్ట్రాలలో, సింధు ఒకటి. అంతకుపూర్వం, ఇది బొంబాయి రాష్ట్రంలో చేరివుండేది. దీని వైశాల్యం, 50,443 చదరపు మైళ్లు. జనాభా, 46,39,000 దీనిలో స్త్రీలు 22,30,090 ప్రజలు మాట్లాడే భాష అరబ్బీ, ఫారసీ, సంస్కృత భాషల మిశ్రమం.

సింధురాష్ట్రంలో పెద్ద పరిశ్రమలు ఏమీ లేవు. ప్రజలలో అధిక సంఖ్యాకులు వ్యవసాయంమీద ఆధారపడినవారే. ఈరాష్ట్రపు నామానికి కారణమైన సింధునదివల్ల చాలా భూమికి నీటి సదుపాయం ఉంది.

దీనికి రాజధాని ఇదే రాష్ట్రంలోవున్న హైదరాబాదు నగరం.

బలూచిస్థాన్

ఇండియాకు పశ్చిమోత్తరాన, పాకిస్థాన్ నైరుతి మూలగావున్న ప్రాంతం.దీనిలో స్వదేశ సంస్థానాధిపతుల పాలనలోవున్న భాగంపోగా పాకిస్తాన్ గవర్నరు-జనరల్‌చే నియమింపబడే కమిషనరు అధికారంలో వున్న ప్రాంతం, 1,34,002 చ. మైళ్ళు. జనాభా; 11,78,000 వీరిలో స్త్రీలు, 5,32,000. రాష్ట్రంలో చాలాభాగం ఎడారి కొండలమయం. ఇటీవలనే, యీరాష్ట్రంలో వ్యవసాయం కొంచెం ఎక్కువగా జరుగుతోంది. ఆరేబియన్ సముద్రంలో చేపలను పట్టడం యిక్కడి ప్రజల ప్రధానవృత్తులలో ఒకటి.

మొట్టమొదట ఆకాశంలో విమానం నడిపినవ్యక్తి, అమెరికా దేశీయుడు ఆర్విల్ రైట్. ఇది 1903 డిసెంబరు 17 న జరిగింది.

*   *   *   *

అమెరికా యునైటెడ్ స్టేట్సు అధ్యక్షుని జీతం ఏడాదికి రు 2,50,000.

ఆరోగ్యవంతుని శరీరంలో వేడి సాధారణంగా 98.4 ఫారన్ హీట్ డిగ్రీలు వుంటుంది. 98.4 డిగ్రీలకు ఎక్కువగాని, 97.4 డిగ్రీలకు తక్కువగాని చాలారోజులు వున్నట్లయితే-అది జబ్బుక్రిందనే పరిగణించాలి.

*　　*　　*　　*

21 సంవత్సరాల పైబడిన ఆరోగ్యవంతుని నాడి ఒక నిమిషానికి 75 మొదలు 79 సార్లు కొట్టుకుంటుంది.

*　　*　　*　　*

భారతదేశంలో వున్నన్ని రకరకాల జాతుల ప్రజలు, ఒక్క రష్యాలో తప్ప ప్రపంచలో మరే దేశంలోనూ లేరు.

విద్యావంతులు చాలా ఎక్కువగావున్న దేశం ఫిన్లెండ్: ఆ దేశంలో నూటికి ఒకడు మాత్రమే నిరక్షరాస్యు

యునైటెడ్ స్టేట్సులో వున్నన్ని లైబ్రరీలు మరేదేశంలోనూ లేవు. అక్కడ 6,100 పబ్లిక్ లైబ్రిరీలు, 98,000 స్కూలు లైబ్రిరీలు వున్నాయి.

*　　*　　*　　*

ఇండియాలో సగటున ప్రతి 6,300 మంది జనాభాకు ఒక డాక్టరువుంటే, ఇశ్రాయేల్ లో ప్రతి 380 మంది జనాభాకు ఒక డాక్టరు వున్నాడు. యునైటెడ్ స్టేట్సులో ప్రతి 750 ప్రజలకూ ఒక డాక్టరూ, ఫ్రాన్సులో ప్రతి 1,100 మంది ప్రజలకూ ఒక డాక్టరూ వున్నారు.

భరతఖండ చరిత్రలో ప్రధాన ఘట్టములు

క్రీస్తుపూర్వం :

3000 (సంవత్సరాలకు పూర్వం) ఆర్యుల ఆగమనానికి పూర్వపు మొహెంజొదారో నాగరికత
1600—గంగాతీర ప్రాంతాలలో ఆర్యుల ప్రథమనివాసం
1000—500—వేదరచన (ఊహ)
800—500—ఉపనిషత్తుల రచన
587—బుద్ధుని జననం
569—527—జైనమతస్థాపకుడు, మహావీరుని జీవితం
543— బుద్ధుని మరణం
326—అలెగ్జాండర్ దండయాత్ర
321—చంద్రగుప్తమౌర్యుని పాలన
269—అశోకుని పాలన

క్రీస్తుతరువాత :

320—530—గుప్త రాజ్యపాలన
333—సముద్రగుప్త పరిపాలన
375—చంద్రగుప్త విక్రమాదిత్యుడు —కాళిదాసు,
820—శంకరాచార్య స్మృతి
1005—గజనీమహమద్ దండయాత్ర
1192—పృథ్వీరాజు ఓటమి ; ఘోరీ విజయం
1206—ఢిల్లీలో సుల్తానుల పరిపాలన
1336—విజయనగర స్థాపన
1409—శిఖ్ మతస్థాపకుడు గురునానక్ జననం
1498—కాలికట్‌కు వాస్కోడగామా ఆగమనం
1526—బాబర్ విజయం

1556—1605 అక్బర్ రాజ్యం
1565—విజయనగరరాజ్య పతనం
1600—ఈస్టిండియా కంపెనీ స్థాపన
1628—58 షాజహాన్ రాజ్యం
1630—శివాజీ జననం
1645—తాజ్ మహల్ నిర్మాణం పూర్తి అయింది
1661—బొంబాయి ఇంగ్లీషువారికి చెందుట
1707—ఔరంగజీబ్ మరణం
1757—ప్లాసీ యుద్ధఫలితంగా బెంగాల్‌లో బ్రిటీషువారి పాలన ఆరంభం.
1774—మొట్టమొదటి గవర్నర్-జనరల్‌గా వారన్ హేస్టింగ్స్ నియామకం
1780—మొట్టమొదటి ఇంగ్లీషుపత్రిక, హిక్కీస్ గెజెట్ స్థాపన
1828—బ్రహ్మసమాజ స్థాపన
1829—సహగమనం నిషేధింపబడింది
1836—శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస జననం, ఫిబ్రవరి 18
1854—టెలిగ్రాఫ్‌ల స్థాపన (మార్చి 23)
మొట్టమొదటి లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిలు
1857—మొదటి స్వాతంత్ర్య యుద్ధం
1858—భారతదేశ పరిపాలన ఈస్టిండియా కంపెనీ చేతినుంచి, బ్రిటిషు పార్లమెంటుచేతిలోకి మార్చబడింది
1863—జనవరి 12: శ్రీ వివేకానందస్వామి జననం
1869—అక్టోబరు 2 గాంధీజీ జననం
1877—విక్టోరియారాణి భారతదేశానికి సామ్రాజ్ఞిగా ప్రకటింపబడింది
1885—డిశంబరు 28. కాంగ్రెసు మహాసభ స్థాపన
1912—భారతదేశపురాజధాని కలకత్తానుంచి ఢిల్లీకిమార్చబడింది
1914—19 ప్రపంచ యుద్ధం

1917—భారతదేశానికి స్వపరిపాలన ఇవ్వబడుతుందని ఇండియా మంత్రి ప్రకటన

1920—ఆగస్టు 1, సహాయ నిరాకరణోద్యమ ప్రారంభం

1922—గాంధిమహాత్ముని అరెస్టు

1929—లహోరు కాంగ్రెసులో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మానం

1930—ఏప్రిల్ 1. శాసనోల్లంఘనోద్యమము

—నవంబరు 12. మొదటి రౌండ్ టేబిల్ కాన్ఫరెన్సు

1931—మార్చి 4. గాంధి ఇర్విన్ ఒడంబడిక; రెండవ రౌండ్ టేబిల్ కాన్ఫరెన్సు

1932—కాంగ్రెసుపై నిషేధం. పూనా ఒడంబడిక

1935—గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా చట్టం ప్యాసయింది

1937—రాష్ట్రీయ పరిపాలన అమలులోకి వచ్చింది. కాంగ్రెసు వారు మంత్రి పదవులను స్వీకరించారు.

1939—సెప్టెంబరు 2. రెండవ ప్రపంచయుద్ధం ప్రారంభం కాంగ్రెసువారు పదవులకు రాజీనామా ఇచ్చారు

1942—క్రిప్సు రాయబారం

—ఆగస్టు 8. 'క్విట్ ఇండియా' తీర్మానం. కాంగ్రెసు నాయకుల అరెస్టు

విశాఖపట్టణం, కాకినాడలమీద (ఏప్రిల్ 6) జపాను విమానదాడి

1944—గాంధీజీ విడుదల; కస్తూరిబాగాంధి మరణం

1945—యుద్ధంముగింపు; కాంగ్రెసు నాయకుల విడుదల; కేంద్ర శాసనసభకు ఎన్నికలు

1946—రాష్ట్రాలలో ఎన్నికలు; కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలస్థాపన బ్రిటిషు మంత్రుల రాయబారం; కన్స్టిట్యుయెంట్ అసెంబ్లీ స్థాపన (డిసెంబరు 10 సమావేశం;) కేంద్ర ప్రభుత్వంలో కాంగ్రెసు, లీగు నాయకుల ప్రవేశం

1947—జనవరి 20. భారత దేశంనుండి 1948 జూన్‌లోపున వెళ్ళిపోతామని బ్రిటిషు ప్రధాని ప్రకటన

—రాజప్రతినిధిగా, లార్డు మౌంటుబాటన్ నియామకం
—జూన్ 3. భారతదేశ విభజన ప్రణాళిక; కాంగ్రెసు, లీగ్ నాయకుల ఆమోదం
—జూలై 15; భారతదేశ విభజన, డొమినియన్ స్టేటసు అమలులోకి తెచ్చే బిల్లు కామన్సుసభలో ప్యాసయింది
—ఆగస్టు 15. భారతదేశం ఇండియా, పాకిస్తాన్ అనే పేర్లతో, రెండు డొమినియను రాజ్యాలు అయింది

1948—జనవరి 30: గాంధిమహాత్ముని హత్య
జూన్ 21: మౌంటు బాటెన్ వీడ్కోలు
జూన్ 21: ప్రథమ భారతీయ గవర్నర్ జనరలు శ్రీ సి. రాజగోపాలాచారి పదవి స్వీకరణ
సెప్టెంబరు 11: జిన్నా మరణం

1949—నవంబరు 26; ఇండియా కొత్తరాజ్యాంగ చట్టం కన్స్టిట్యూయెంటు అసెంబ్లీలో ఆమోదింప బడినది.

1950—జనవరి 26: నూతన రాజ్యాంగ అమలులోకి వచ్చింది; ఇండియా ప్రజారాజ్యం అయింది
ప్రెసిడెంటుగా రాజేంద్రప్రసాద్ పదవీస్వీకరణ

1950—డిసంబరు 5: అరవిందయోగి అస్తమయం
15; సర్దార్ పటేల్ అస్తమయం

1951—డిసెంబరు: మొట్టమొదటిసారి, వయోజన ఓటింగు హక్కుతో ఎన్నికల ప్రారంభం

1952—మే 3; రాజ్యాంగ ప్రకారం అధ్యక్షుని ప్రథమ ఎన్నిక.

1952—మే 13; అధ్యక్షుడుగా రాజేంద్రప్రసాద్ పదవీ స్వీకరణ.

1952—డిసెంబర్ 15; పొట్టిశ్రీరాములు ఆత్మార్పణ

1953—మే 29: ఎవరెస్టు శిఖరాన్ని టెన్సింగ్ నార్కే, ఎడ్మండ్ హిల్లారీ ఎక్కిన రోజు

1953—అక్టోబర్ 1, ఆంధ్ర రాష్ట్ర స్థాపన

చూడవలసిన క్షేత్రములు

అజంతా :

హైదరాబాద్ సంస్థానంలో ఒక గ్రామం. క్రీస్తుపూర్వం రెండు వందల ఏండ్లకుపూర్వం, యిక్కడగుహాలలో గోడలమీద వేసిన రంగు బొమ్మలు, ఆనాటి చిత్రలేఖకుల ప్రజ్ఞను ప్రపంచాని యీ నాటికి చాటుతున్నాయి. బొమ్మలువేసిన గుహాలు 32 వున్నాయి.

అమరావతి :

ఒకప్పుడు ఆంధ్రసామ్రాజ్యానికి ప్రధాన నగరం. గుంటూరు జిల్లాలో, గుంటూరుకి సుమారు 20 మైళ్ళ దూరంలో కృష్ణానదీ తీరాన వున్నది. పంచారామ క్షేత్రములలో ఇది ఒకటి. అమరేశ్వరుని దేవాలయంవుంది. ఒకప్పుడు గొప్ప బౌధవిహారాలలో ఇది ఒకటి. ఇక్కడ వున్న గొప్ప గొప్ప ప్రాచీన చెక్కడాలనన్నిటినీ, చాలావరకు యిక్కడ నుంచి తీసుకొనిపోయారు.

అమృతసర్ :

శిక్కుల అతి ప్రసిధ్ధమైన బంగారు దేవాలయం ఇక్కడవుంది. పాకిస్తాన్‌లోని పశ్చిమ పంజాబ్ రాష్ట్రంలో ఇది ఒక పెద్ద పట్టణం. శిక్కులకు ప్రధాననగరం ఇదే. ఇచ్చట శిక్కుదేవాలయానికి, 19 వ శతాబ్దారంభంలో రంజిత్ సింగ్ మహారాజు, బంగారు మలామా చేసిన రాగిరేకులను కప్పించాడు.

అరసవిల్లి :

శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని శ్రీకాకుళం పట్టణానికి రెండుమైళ్ళ దూరంలోవుంది. ఇచ్చటగల సూర్యనారాయణమూర్తి దేవాలయం చాలా ప్రసిధ్ధమైనది. ప్రతిదినము సూర్యోదయమైనప్పుడు సూర్యుని కిరణములు; ఈ దేవాలయములోని మూలవిరాట్ పాదములవద్ద పడునని ప్రతీతి.

ఆగ్రా :

ఢిల్లీకి సమీపంలోని పురాతన నగరం. జగత్ప్రసిద్ధిపొందిన తాజ్ మహల్ ఇక్కడేవుంది. దానితోపాటు, ఆగ్రాకోటకూడా చూడవలసిందే. మొగల్ చక్రవర్తుల నాటి శిల్పలావణ్యాన్ని చూడాలంటే ఆగ్రా వెళ్ళితీరాలి,

ఎల్లోరా :

పురాతన రాతిచెక్కడపు గొప్పతనాన్ని చూడడానికి ఎల్లోరా గుహలను మించిన ప్రదేశం మరొకటి మనదేశంలోలేదు. ఈ గుహలు హైదరాబాద్ సంస్థానంలో వున్నాయి. ఈ గుహలలోని చెక్కడాలు హిందూ; బౌద్ధ; జైన శిల్పాలుగా మూడు తరగతులు. వీటిలో అత్యంత ప్రధానస్థానం, కైలాసాలయానికి చెందుతుంది.

కంచి :

చెన్నపట్నంనుంచి రైలుమీదనూ,బస్సులోను వెళ్ళడానికి వీలున్న క్షేత్రం. బస్సుమీద వెడితే ఇది చెన్నపట్టణానికి 49 మైళ్ళు. 'మోక్షదాయక'ములని చెప్పబడే ఏడుపురములలోను ఇది ఒకటి. కాంచిపురం రెండుభాగాలుగా వుంటుంది. విష్ణుకంచి; శివకంచి; వీటిలో శివకంచి పురాతనమైనదనీ, విష్ణుకంచి తరువాత ఏర్పడినదనీ అంటారు. శివకంచిలో శివుడిగుడీ, (పృథివి లింగము), కామాక్షిగుడీ చాలా ప్రసిద్ధమైనవి. ఈ గుళ్ళకువెళ్ళే తైర్థికులు ఎవరూకూడాగుడిలో అతికించివుండే బంగారపు బల్లిని ముట్టుకోకుండా వెళ్ళరు. అలా దానిని ముట్టుకున్నందువల్ల, మామూలుగా ఎప్పుడైనా బల్లి తమ శరీరంమీదపడిన దోషంతగదలని వారి నమ్మకం.

కాశీ :

కాశీలో చచ్చిపోతే, ముక్తి తథ్యమని కోట్లకొలది హిందువుల విశ్వాసము. అనాదినుంచీకూడా హిందువులు గంగను అతి పవిత్రమైన

నదిగాను, గంగాతీరానవున్న కాశీని అతి పవిత్రమైన క్షేత్రంగానుభావిస్తు స్నారు. ఇప్పటికీ, ప్రతిసంవవత్సరంకొన్ని లక్షలమంది యాత్రికులు అను దినమూ, దేశంలోని, అన్నిప్రాంతాలనుంచీ కాశీయాత్ర చేస్తూవేవున్నారు. కాశీలో ప్రధానదేవాలయం విశ్వనాధుని ఆలయమైనప్పటికీ, సుమారు 1,500 దేవాలయాలు యిక్కడవున్నాయి. విశ్వనాధుని దేవాలయగోపురము ధ్వజస్తంభము బంగారు మలామాచేసిన రాగిరేకులతో కప్పబడి వున్నవి.

కాళహస్తి:

శివక్షేత్రం. సువర్ణముఖి నదీతీరానవుంది. రైలుమీద మదరాసు నుంచి 95 మైళ్ళు, రోడ్డుమీద తిరుపతికి 18 మైళ్లు. ఇచ్చటి కాళహస్తీశ్వర దేవాలయము చూచితీరవలసిందే.

కోటప్పకొండ:

గుంటూరుజిల్లాలో, నరసారావుపేటకు ఎనిమిదిమైళ్ళ దూరంలో వున్నది. కొండమీద కోటీశ్వరాలయంవుంది. శివరాత్రికి ప్రతిఏటాగొప్ప ఉత్సవం జరుగుతుంది. కొన్ని లక్షలమంది ప్రజలువస్తారు. అధికసంఖ్యాకులు బండ్లమీద ప్రభలు కట్టుకొనివచ్చి మొక్కుబళ్లు చెల్లిస్తారు.

కోణార్క:

ఇది పూరీ-జగన్నాధ క్షేత్రానికి సుమారు 20 మైళ్ళదూరంలో, యిసుక, పర్రలలోఉన్న ఒకగొప్పసూర్యదేవాలయం. ఆలయమంతాకూడా బ్రహ్మాండమయిన నల్లరాయి చెక్కడముతో కట్టబడివుంది. ఈదేవాలయ నిర్మాణం పదమూడవ శతాబ్దంలో జరిగిందని ప్రతీతి. కాని, యిప్పటికీ చెక్కుచెదరని యీనిర్మాణం అందరికీ ఆశ్చర్యం గొలుపుతున్నది.

చిదంబరం:

మదరాసుకు 155 మైళ్లు దూరంలోవుంది. ఇచ్చటి నటరాజ దేవాలయంతప్పక చూడవలసింది. పంచలింగాలలో ఒకటైన ఆకాశలింగంగల

ఈచిదంబరదేవాలయం పురాణప్రసిద్ధమైనది. ఈదేవాలయంలో 108 నాట్యముద్రలచూపే విగ్రహాలు చెక్కబడి వున్నాయి. ఈనగరసమీపం లోనే అన్నామలై విశ్వకళాపరిషత్తు స్థాపింపబడింది.

చెంజిదుర్గం:

మదరాసునుంచి రోడ్డుప్రయాణంచేస్తే 105 మైళ్ళు. రైలుమీదుగా వెడితే తిండివనం వెళ్ళి అక్కడినుంచి 17 మైళ్లు బస్సులో వెళ్ళాలి. దేశింగురాజుకథ అనే బుర్రకథ, యీదుర్గమురాజుదే. ఇచ్చటికోట బురుజులు చూడదగినవి.

జంబుకేశ్వరం:

పంచలింగాలలో ఒకటైన ఆపోలింగంగల తీర్థం. ఈలింగంసంతత వాహినియైన జలధారవద్ద స్థాపింపబడినది. ఈనగరం; శ్రీరంగనగరానికి ఒకమైలు దూరంలోవుంది. మదరాసునుంచి శ్రీరంగానికి రైలులో వెళ్ళ వచ్చును. 258 మైళ్లు. జంబుకేశ్వర దేవాలయంకూడా అతి పురాతన మైనది.

ఢిల్లి:

ఇండియాకు రాజధాని. ఢిల్లికోట, షాజహాన్ మందిరము, ముత్యాల మసీదు, జుమ్మామసీదు, కుతుబ్‌మినార్, మొదలైన పురాతన కట్టడాలు చూచితీరవలసిందే. మొగల్ చక్రవర్తులపరిపాలనానంతరం, చాలా కాలం భారతదేశానికి కలకత్తా రాజధానిగా వుండేది. కాని, 1912 లో జార్జి రాజు ఢిల్లీలో దర్బారుజరిపి, అప్పటినుంచి రాజధాని మళ్ళీ ఢిల్లీలో వుంటుందని ప్రకటించాడు. తరువాత, క్రొత్త ఢిల్లి అనే పేరుతో, పాత ఢిల్లి ప్రక్కన మరొక పెద్దపట్టణం కట్టబడింది. ప్రభుత్వకార్యాలయాన్నీ కూడా క్రొత్త ఢిల్లిలోనే వున్నాయి.

తంజావూరు:

మదరాసునుంచి 222 మైళ్ళు. ఇచ్చటరాజరాజచోళునిచే 13వశతాబ్దంలో నిర్మించబడిన బృహదీశ్వరాలయం చూడదగినది. మహారాష్ట్ర

రాజులు నిర్మించిన సరస్వతీ మహల్ తప్పక చూడవలసినది. దీనిలో సుమారు 20,000 పురాతన గ్రంథములు వున్నవి. కొంత కాలము ఆంధ్రి నాయకులుకూడా యీ పట్టణాన్ని పరిపాలించారు.

భారతదేశంలోని దేవాలయములన్నిటిలోను అత్యంత భాగ్యవంత మైనది. శ్రీవెంకటేశ్వరస్వామి దర్శనమునకును, మ్రొక్కులు చెల్లించు కొనుటకును, ప్రతిరోజూ దేశంలోని అన్నిప్రాంతాలనుంచీ యాత్రికులు వస్తూనేవుంటారు. 1944లో కొండపైకి బస్సులు వెళ్ళడానికి రోడ్డువేయ బడింది. దేవస్థానంవారి బస్సులు కొండమీదికి వెడతాయి.

తిరువణ్ణామలై:

మదరాసునుంచి రైలుమీద 144 మైళ్ళు. రోడ్డు ప్రయాణం 116 మైళ్ళు. పంచలింగాలలో ఒకటైన తేజోలింగం అరుణాచలేశ్వరుడనే పేరుతో ఇక్కడవుంది. ఈదేవాలయం చాలా పెద్దది. కార్తీకపౌర్ణమి నాడు ఇచ్చట పెద్ద ఉత్సవం జరుగుతుంది.

ప్రపంచ ప్రసిద్ధిపొందిన శ్రీ రమణమహర్షి తపస్సుచేసినది ఇచ్చటనే. శ్రీ రమణాశ్రిమం, దేవాలయం ఒక మైలుదూరంలో అరుణగిరి కొండ క్రిందవున్నది.

నాగార్జునకొండ:

ఒకప్పుడు, గొప్ప బౌద్ధపీఠస్థానములలో ఒకటి. గుంటూరుజిల్లాలో మాచర్లకు 14 మైళ్లదూరంలోవుంది. పూర్వం విజయపురి అనే గొప్ప నగరం ఇక్కడవుండేది. ఆంధ్రిదేశాన్ని పాలించిన ఇక్ష్వాకులకు ఇదిరాజధాని. ఇప్పుడిక్కడ చిన్న పల్లెటూరువుంది. దానిని పుల్లారెడ్డిగూడెం అంటారు. ప్రిక్కన వున్నకొండను మాత్రం నాగార్జునకొండ అంటారు. ఇటీవల ఇక్కడ ఆర్కెలాజికల్ డిపార్టుమెంటువారు, దిబ్బలను త్రివ్వి పురాతన కట్టడాలను పైకితీశారు. బౌద్ధమతంలో 'మహాయాన' మతాన్ని

స్థాపించిన సిద్ధ నాగార్జునుడు యిక్కడ నివసించాడని చరిత్రకారుల నిర్ణయం. చాలా చక్కని బౌద్ధ శిల్పాలెన్నో యిక్కడ బయల్పడినవి.

నెల్లూరు:

మదరాసు-వాల్తేరు రైలుమార్గంలో మదరాసుకు 110 మైళ్ళ దూరంలోనూ, విజయవాడకు 158 మైళ్ళదూరంలోను పెన్న (పినాకిని) నది ఒడ్డున వున్నది. ఇచ్చట గొప్ప రంగనాయకస్వామి ఆలయంవుంది. తిక్కన సోమయాజి తాను రచించిన మహాభారతము హరిహరనాథునికి కృతియిచ్చినది యీ పట్టణముననే.

పక్షితీర్థము:

ఇది చెన్నపట్టణంనుంచి చెంగల్పట్టు మీదుగా 50 మైళ్ల దూరంలో వుంది. ఇక్కడ విశేషం ఏమిటంటే, ప్రతిరోజూ, కొండమీది శివాలయం దగ్గరకు, సరిగా మధ్యాహ్నం వేళకు రెండుగ్రద్దలువచ్చి, అర్చకుడు పెట్టే ప్రసాదాన్ని ఆరగించి వెళ్ళిపోతాయి. ఈ విధంగా కొన్నివందల సంవత్సరాలనుంచి ఆరెండు పక్షులూ కాశీనుంచివచ్చి ప్రసాదంతిని వెడుతున్నాయని ప్రతీతి. ఇక్కడ చెరువులో స్నానంచేసి, కొండచుట్టూ మూడు ప్రదక్షిణాలుచేస్తే, సమస్తరోగాలు పోతాయని భక్తుల విశ్వాసం.

పూరి-జగన్నాథం:

ప్రపంచ ప్రసిద్ధిచెందిన జగన్నాథక్షేత్రం. ఈ నగరాన్ని పూరి అంటారు. ఇది ఒరిస్సారాష్ట్రంలోవుంది. మదరాసునుంచి కలకత్తాకు వెళ్లే రైల్వేలైనులో, ఖుర్దారోడ్ జంక్షనువద్దదిగి, పూరికి మరొకరైలు ఎక్కాలి. ఖుర్దారోడ్‌నుంచి పూరికి సుమారు గంటన్నర ప్రయాణం జగన్నాథక్షేత్రం, కాశీరామేశ్వరాలతోపాటు సమానమైన ప్రాధాన్యతనుపొందిన వైష్ణవక్షేత్రం. దేవాలయంలో, కృష్ణ, సుభద్ర, బలరాముల విగ్రహాలు ఒక దానిప్రక్కన మరొకటివుంటాయి. గర్భగుడికి ఎదురుగా నిలుచుంటే సుభద్రవిగ్రహం మాత్రమే కనిపిస్తుంది: కృష్ణబలరాముల విగ్రహాలను చూడడానికి, మూలవాటంగా చూడాలి. కులభేదం పాటిం

కుండా, అన్ని కులాలవారూ సమానంగా ప్రసాదాన్ని స్వీకరించడం, ఒక్క యీ క్షేత్రంలోనే జరుగుతున్నది. ప్రతిసంవత్సరం ఆషాఢ మాసంలో రథయాత్ర జరుగుతుంది. ఉత్సవానికి దేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలనుంచి కొన్ని లక్షలమంది యాత్రికులు వెడతారు.

భద్రాచలం :

'రామదాసు' అని ప్రసిద్ధిపొందిన కంచెర్ల గోపన్న కట్టించిన శ్రీ రామాలయంవుంది. దేశంలో ప్రసిద్ధిపొందిన రామాలయం ఇదే. ప్రతి సంవత్సరమూ, శ్రీరామనవమికి ఇక్కడ గొప్ప ఉత్సవం జరుగుతుంది. రాజమండ్రినుండి పడవలో వెళ్లవచ్చును.

భువనేశ్వర్ :

కాశీ తరువాత, ఉత్తరదేశంలో ప్రధానమైన శివక్షేత్రం. ఇది పూరి- జగన్నాధక్షేత్రానికి వెళ్లేత్రోవలో, ఒరిస్సారాష్ట్రంలోవుంది. ఇక్కడ సుమారు అయిదువందల పురాతన శివాలయాలు వున్నాయి. వాటిలో ముఖ్యమైనది 'త్రిభువనేశ్వరు'ని ఆలయం. ఈ దేవుడ్ని 'లింగ రాజమహాదేవు'డని కూడా అంటారు. ఈ దేవాలయ గోపురం సుమారు 160 అడుగుల ఎత్తువుంటుంది. లోపల శివలింగం, నల్లరాతితో చేయ బడినది. భూమిమీద. ఎనిమిది అంగులాల ఎత్తుమాత్రమే వుంటుంది. కాని, యీ లింగపు వ్యాసము, ఎనిమిది అడుగులు వుంటుంది. చుట్టుకొలత సుమారు 26 అడుగులు వుంటుంది. ఈ నగరంలోనే, ముక్తేశ్వర దేవా లయంవుంది. ఓఢ్రశిల్ప ప్రజ్ఞకు యిది ప్రధాన తార్కాణమని అంటారు, ఇక్కడి శిల్పవిన్యాసం చూసితీరవలసిందే.

మధుర :

ప్రసిద్ధిపొందిన మీనాక్షి దేవాలయం ఇక్కడేవుంది. ఇది మదరాసు రాష్ట్రంలోని ఒక జిల్లాకు ప్రధానస్థానం. మదరాసుకు 345 మైళ్ళ దూరంలోవుంది. 152 అడుగుల ఎత్తుగల ప్రధానగోపురముకాక యింకా ఎనిమిదిగోపురాలుగల, యీ దేవాలయం 847 అడుగుల వెడల్పు 729

అడుగుల పొడవు. అదికాక, ఇచ్చట చూడవలసింది దేవాలయంలోని వెయ్యిస్తంభాల మండపము.

మధురాంతకం :

ఈ క్షేత్రం; చెన్నపట్టణానికి 50 మైళ్ళదూరంలోవుంది. ఇది శైవులకూ, వైష్ణవులకూ కూడా తీర్థ. ఇక్కడి దేవాలయాలలో శ్రీ కోదండరామస్వామి ఆలయం ప్రధానమైనది. రావణవధానంతరం, శ్రీరాముడు పుష్పకవిమానంమీద అయోధ్యకు వెడుతూవుండగా, ఇక్కడవున్న 'జ్ఞానగిరి' అనే కొండ, విమానమార్గాన్ని ఆటంకపరచేటంత ఎత్తుకు పెరిగిందనీ, అప్పుడు, ఇక్కడవుండే 'విభాండకు'డనే భక్తునికి తాను అయోధ్యకు వెళ్లేటప్పుడు తనదర్శనం యిచ్చి వెడతానన్న వాగ్దానం శ్రీరామునికి జ్ఞాపకంవచ్చి, ఆయన విమానం దిగి భక్తునికి దర్శనం యిచ్చి మరీ వెళ్లాడని స్థలపురాణం చెపుతుంది. ఆలయంలోని మూలవిరాట్ రూపంకూడా, విమానంలోనుంచి శ్రీ రాముడు సీతా సమేతంగా క్రిందకు దిగుతూవున్నట్టు వుంటుంది.

ఇక్కడి దేవాలయం పేరు శ్వేతారణ్యస్వామి ఆలయం. ఇదిగాక పురాతనమైన ఆంజనేయాలయంకూడా యిక్కడవుంది.

మహాబలిపురము :

ఇది మదరాసుకు దక్షిణంగా, 68 మైళ్లదూరంలో వుంది. మదరాసునుంచి కారులో సరాసరి వెళ్లవచ్చును. ఇక్కడ కొండ రాతిలోనే చెక్కబడిన సుప్రసిద్ధ రథాలున్నాయి. కొండమీద చెక్కబడిన అనేక బొమ్మలున్నాయి. రాతిలో చెక్కబడిన అయిదు రథాలను 'పంచపాండవులు' అంటారు. ప్రస్తుతం, ఇక్కడ ఒక 'లైట్ హౌసు' వుంది. ఒకప్పుడు, మనదేశంనుంచి యితరదేశాలతో జరిగిన సముద్రవ్యాపారానికి యిది ఒక కేంద్రంగా వుండేదని చెప్పడానికి, చరిత్రజ్ఞులు ఎన్నో నిదర్శనాలను పైకితీశారు.

మొహెంజెదారో :

క్రీస్తుకు సుమారు 3,300 సంవత్సరాలకు పూర్వం, అంటే యిప్పటికి సుమారు 5,000 ఏండ్లకు పూర్వం, గొప్ప నాగరికతతో విలసిల్లిన పట్టణపు శిధిలాలు బయల్పడినచోటు. ఇది. సింధురాష్ట్రంలో, సింధు నదీతీరానవుంది. శిధిలాలువున్నస్థలం సుమారు 240 ఎకరాల వైశాల్యంవుంటుంది. ఈ శిథిలాలన్నీకూడా; విశాలమైనవీధులు,చక్కని ఇండ్లు, మంచినీటిసదుపాయం, అతి నవీనపద్ధతులలో సమానమైన మురుగునీటి కాల్వల సదుపాయముగలిగిన మంచి గొప్ప నగరాన్ని స్మరణకు తెస్తున్నాయి. అంతేగాక, యిక్కడ త్రవ్వితీసిన వాటిలో అతి నైపుణ్యాన్ని ప్రదర్శించే మృత్తికాభాండములు, చాలా అందమైన నగలూ, రాగితోచేసిన విగ్రహాలుకూడా వున్నాయి.

రామేశ్వరం :

ఉత్తరదేశంలో కాశీ, దక్షిణదేశంలో రామేశ్వరం హిందువులకు ప్రధానమైన తీర్థాలు. శ్రీరామునిచే కట్టబడినదని ప్రఖ్యాతిపొందిన శివాలయం, 4000 అడుగుల పొడవుగల మండపంతో దర్శనీయమైనది. మదరాసునుంచి 410 మైళ్లు.

లేపాక్షి :

అనంతపురంజిల్లాలో, హిందూపూర్‌కు తొమ్మిది మైళ్లలోవుంది. విరూపన్న; వీరన్ననాయకులు కట్టించిన ప్రసిద్ధమైన వీరభద్రాలయం వుంది. ఈకొండమీద పాపనాశేశ్వరాలయం, రఘునాథాలయంకూడా వున్నాయి. ఏకశిలతో చెక్కబడిన పెద్ద వీరభద్రవిగ్రహము; ఆలయంలోని రంగుబొమ్మల పనితనము చూచితీరవలసినవే.

శ్రావణబెలగొల :

మైసూరు రాజ్యంలోవుంది. ఇక్కడ జైనఋషి, గోమతేశ్వరుని శిలావిగ్రహం, 56½ అడుగుల ఎత్తుగలది ఉంది. ఆసియా ఖండంలో

ఇంతగొప్ప శిలావిగ్రహము లేదు. పన్నెండు సంవత్సరాలకొకసారి, యీ విగ్రహానికి మహామస్తకాభిషేకం జరుగుతుంది. ఆ ఉత్సవానికి దేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలనుంచీ జైనమతస్థులు వస్తారు.

శ్రీకూర్మం :

శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని శ్రీకాకుళంపట్టణానికి ఎనిమిదిమైళ్ల దూరంలో, సముద్రతీరానవుంది. కూర్మావతారానికి దేవాలయంగల ప్రదేశం. భారతదేశంలో మరెచ్చటను కూర్మావతారానికి దేవాలయం లేదు.

శ్రీపెరంబుదూరు :

శ్రీరామానుజాచార్యుల జన్మస్థలము. చెన్నపట్టణానికి 35 మైళ్ల దూరంలోవుంది. ఇక్కడ మంచి శిల్పంతో కట్టిన రామానుజాలయం వుంది. ఇప్పటికీ, భారతదేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలనుంచి, వైష్ణవ మతస్థులు యిక్కడికి యాత్ర వస్తూవుంటారు.

శ్రీరంగం :

భారతదేశంలోని దేవాలయాలన్నిటిలోకీ పెద్దది. శ్రీరంగంలో వుంది. కావేరినదిపాయలమధ్య, శ్రీరంగపట్టణం, తిరుచిరాపల్లికి రెండు మైళ్లదూరంలోవుంది. ఇచ్చటి దేవుడు, శ్రీరంగనాథుడు. ఈ దేవాలయపు ప్రధాన గోపురపు ఎత్తు 152 అడుగులు. గోపురము లన్నిటిమీదా మంచి శిల్పనైపుణ్యం కనబడుతుంది.

శ్రీశైలం :

కర్నూలుజిల్లాలోని ప్రసిద్ధ శివక్షేత్రం. దేవుడు, మల్లికార్జునుడు. కర్నూలునుంచి మార్కాపురం (44 మైళ్లు) వెళ్లాలి. ఇక అక్కడనుంచి కొండ లెక్కడమే. పెద్ద చెరువుకు పదిమైళ్ళు. దారికష్టం. ప్రయాణం ప్రయాస. అయినా, శివరాత్రికి వేలకొలది భక్తులు వెడుతూనే వుంటారు.

సింహాచలం :

వాల్తేరుకు 8 మైళ్లలో వుంది. కొండమీద నృసింహాలయం. ఇచ్చటి దేవునికి సింహాద్రి అప్పన్న అనిపేరు. సంవత్సరం పొడుగునా భక్తులు కానుకలు చెల్లించడానికి ఇక్కడికి వెడుతూనే వుంటారు.

హంపి :

జగత్ప్రసిద్ధిపొందిన ఆంధ్రరాజ్యరాజధాని విజయనగరపు శిథిలాలు గలచోటు. ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వేలో; గుంటకల్లు - హుబ్లి సెక్షనులో హాస్పేటదగ్గరదిగి, ఎనిమిదిమైళ్ళు వెళ్లాలి. తుంగభద్రా నదీతీరాన, పది చదరపుమైళ్ల వైశాల్యంగల స్థలంలో, విజయనగర శిథిరాలను చూడవచ్చును.

జన్మదినోత్సవాలు

ఏప్రిల్, 16 :	కందుకూరి వీరేశలింగం (1848)
మే, 1 :	కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావు (1867)
జూన్, 2 :	దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య (1889)
ఆగస్టు, 15 :	అరవిందయోగి (1872)
ఆగస్టు, 23 :	టంగుటూరి ప్రకాశం (1869)
అక్టోబరు, 2 :	గాంధిజీ (1868)
అక్టోబర్, 31 :	సర్దార్ పటేల్ (1875)
నవంబర్, 7 :	ఆచార్య ఎన్. జి. రంగ (1899)
నవంబర్, 14 :	జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ (1889)
నవంబర్, 24 :	డాక్టర్ పట్టాభి (1880)
నవంబర్, 30 :	గురజాడ అప్పారావు (1861)
డిసెంబర్ 28 :	కాంగ్రెసు మహాసభ స్థాపన (1885)

స్మారక దినములు

జనవరి, 30: గాంధీజీ హత్య: (1948)
ఫిబ్రవరి, 22: కస్తూరిబా గాంధి మరణము (1944)
,, 28: కమలా నెహ్రూ మరణము (1934)
ఏప్రిల్, 11: కాశీనాథుని నాగేశ్వరావు మరణము (1938)
మే, 6: భూలాభాయ్ దేశాయ్ మరణము (1946)
మే, 27: కందుకూరి వీరేశలింగం మరణము (1919)
జూన్, 10: దుగ్గిరాల గోపాల కృష్ణయ్య మరణము (1928)
ఆగస్టు, 1: బాలగంగాధర తిలక్ మరణము (1920)
,, 15: కొండా వెంకటప్పయ్య మరణము (1949)
,, 18: సుభాసచంద్రబోస్ మరణము (1945)
సెప్టెంబర్ 11: మహమ్మదాలీ జిన్నా మరణము (1948)
నవంబర్, 12: మదనమోహన మాళవీయ మరణము (1946)
,, 17: లాలాలజపతిరాయ్ మరణము (1927)
,, 30: గురజాడ అప్పారావు మరణము (1915)
డిసెంబర్ 5: శ్రీ అరవిందయోగి సమాధి (1950)
,, 15: సర్దార్ వల్లభభాయ్‌పటేల్ మరణము (1950)
,, 15: పొట్టి శ్రీరాములు ఆత్మార్పణ (1952)

* * *

1941 నుంచి 1951 నాటికి, ఇండియా జనాభా నూటికి 13.4 వంతులు పెరిగింది. లక్షకుపైగా జనాభావున్న పట్టణాలు ఇండియాలో 73 వున్నాయి.

ప్రతి సంవత్సరమూ, ఇండియాలో జన్మించే శిశువులలో ప్రతి వెయ్యిమందికీ 160 మంది ఏడాదిలోపుననే చనిపోతున్నారు.

జాతీయగీతం

భారతదేశానికి జాతీయగీతంగా ''జనగణమన''ను ఎంచుకోవాలా, ''వందేమాతరం''ను ఎంచుకోవాలా అనే విషయాన్ని గురించి రాజ్యాంగ పరిషత్తులోనూ, పత్రికలలోను చాలాచర్చ జరిగింది. చివరకు, 1950 జనవరి 24 తేదీన రాజ్యాంగ పరిషత్తులో అధ్యక్షుడు రాజేంద్రప్రసాద్ ఒక ప్రకటనజేశారు. ఆ ప్రకటన ప్రకారం భారతదేశానికి జాతీయ గీతంగా 'జనగణమన' నిర్ణయించబడింది. ఈగీతంలోని పదాలలో ఏవైనా మార్పులు అవసరమనితోస్తే, అలాటిమార్పులను చెయ్యడానికి ప్రభుత్వం ఉత్తరువు చెయ్యవచ్చును. 'వందేమాతరం' గీతం, భారత జాతీయోద్యమంలో దేశభక్తులందరూ భక్తితో పాడింది గనుకనూ, ఆ గీతంపట్ల దేశంలోని ప్రజలందరికీ గౌరవం హెచ్చుగనుకనూ, ఆ గీతానికికూడా 'జనగణమన'తో సమానస్థానం ఇవ్వబడింది. అయితే, జాతీయగీతంగా 'జనగణమన' నిర్ణయింపబడింది గనుక, ప్రభుత్వం అధ్వర్యంలో జరిగే వుత్సవాలలోనూ, ప్రభుత్వ కార్యక్రమాల సందర్భంలోనూ జాతీయ గీతంగా 'జనగణమన' పాడబడుతుంది.

జాతీయగీతంఅంటే ఒకజాతి ప్రజలు, తమ దేశానికీ, తమకూ చెప్పుకొనే నమోవాకం అన్నమాట. దేశంపట్ల ప్రతివ్యక్తీభక్తిని ఎలా కలిగివుండాలో, జాతీయగీతంపట్ల ప్రతివ్యక్తీ అలాటి గౌరవాన్ని చూపించాలి. ఒకవ్యక్తి తన మాతృభూమిపట్ల చూపే భక్తికి నిదర్శనము తన జాతీయపతాకపట్లనూ, తన జాతీయగీతం పట్లనూ అతడు చూపే గౌరవమే. అంచేత జాతీయగీతాన్ని పాడేటప్పుడు ప్రతివ్యక్తి తన మాతృదేశాన్ని తలచుకొంటూ, భక్తిభావం కనపరచాలి. అసభ్యంగా జాతీయగీతాన్ని పాడకూడదు. సభలలోనూ, సినిమాలలోనూ, జాతీయగీతాన్ని పాడేటప్పుడు, అక్కడ వున్నవారంతా లేచి నిలుచుని జాతీయగీతంపట్ల గౌరవాన్ని ప్రదర్శించాలి. సినిమాలలో, ప్రదర్శనం అయిన తరువాత ఆఖరున జాతీయగీతం పాటవాయిద్యం పెట్టినప్పుడు, ప్రతివ్యక్తీ కదలకుండా గౌరవభావంతో నిలబడాలి. కాని గబగబ బైటికి వెళ్ళకూడదు. అలా బైటికి వెళ్ళడం, జాతీయగీతాన్ని అవమానం చెయ్యడం అవుతుంది. విద్యావంతులు, నాగరికులు, తమదేశంపట్ల, తమ జాతిపట్ల గౌరవంగలవారూ అలా చెయ్యరు.

జాతీయగీతం పూర్తిపాఠమూ, 'వందేమాతరం' పూర్తిపాఠమూ ప్రక్క పేజీలలో ప్రకటించబడినవి.

భారత జాతీయగీతము

[జనగణ మన]

జన గణ మన అధినాయక జయహే భారత భాగ్యవిధాతా
పంజాబ సింధు గుజరాత మరాటా ద్రావిడ ఉత్కళవంగ ॥
వింధ్యహిమాచల యమునా గంగా ఉచ్ఛల జలధితరంగ ॥
తవశుభనామే జాగే తవశుభ ఆశిషమాగే
గాహే తవ జయ గాథా
జన గణ మంగళ దాయక జయహే భారత భాగ్యవిధాతా
జయ జయహే జయ జయహే జయజయ జయహే
అహరహతవ ఆహ్వాన ప్రచారిత శునీతవ ఉదారవాణీ
హిందు బౌద్ధ సిఖ జైన పారసిక ముసల్మాన క్రిస్తానీ
పూరబ పశ్చిమ ఆసే తవ సింహాసన పాసే
ప్రేమ హార హయ గాథా
జన గణ ఐక్య విధాయక జయహే భారత భాగ్యవిధాతా
పతన అభ్యుదయ బంధుర పంథా యుగ యుగ ధావితయాత్రీ
తుమి చిర సారథి తవరథ చక్రే ముఖరిత పథ దిన రాత్రీ
దారుణ విప్లవ మాఝే తన శంఖధ్వనిబాజే సంకట దుఃఖత్రాతా
జనగణపథ పరిచాయక జయహే భారత భాగ్యవిధాతా
ఘోర తిమిర ఘన నిబిడనిశీథే పీడిత మూర్ఛిత దేశే
జాగ్రత బిలతవ అవిచల మంగళ నతనయనే అనిమేషే
దుఃస్వప్నే అంతకే రక్షాకరిలే అంకే
స్నేహమయీ తుమి మాతా
జనగణ దుఃఖత్రాయక జయహే భారత భాగ్యవిధాతా
రాత్రి ప్రభాతిల ఉదిలరవిచ్ఛవి పూర్వఉదయగిరి భాలే
గాహే విహంగమ పుణ్యసమీరణ సజీవన రసఢాతే
తవకరుణారుణ రాగే నిద్రిత భారత జాగే తవచరణేనతమాథా
జయజయజయహే జయ రాజేశ్వర భారత
భాగ్యవిధాతా జయహే

—రవీంద్రనాథ ఠాకూర్

వందేమాతరం

సుజలాం సుఫలాం మలయజ శీతలాం
సస్య శ్యామలాం మాతరం॥
శుభ్రజ్యోత్స్నా పులకిత యామినీం
ఫుల్ల కుసుమిత ద్రుమదళ శోభినీం
సుహాసినీం సుమధుర భాషిణీం
సుఖదాం వరదాం మాతరం॥
సప్తకోటి కంఠ కలకల నినాద కరాళే
ద్విసప్తకోటి భుజైర్ధృత ఖరకరవాలే
కేబలే మాతుమి అబలే!
బహుబల ధారిణీం నమామి తారిణీం
రిపుదల వారిణీం మాతరం॥
తుమివిద్యా తుమిధర్మ,
తుమి హృది తుమి మర్మ,
త్వం హి ప్రాణాః శరీరే॥
బాహుతే తుమి మాశక్తి,
హృదయే తుమి మా భక్తి;
తోమారయి ప్రతిమాగడి
మందిరే మందిరే!
త్వంహి దుర్గా దశప్రహరణ ధారిణీ
కమలా కమలదళ విహారిణీ
వాణి విద్యాదాయినీ నమామి త్వాం
నమామి కమలాం అమలాం అతులాం
సుజలాం సుఫలాం మాతరం, వందే మాతరం
శ్యామలాం సరళాం సుస్మితాం భూషితాం
ధరణీం భరణీం మాతరం॥

—బంకించంద్ర ఛటర్జీ

జాతీయ పతాకము

ప్రతిదేశానికీ ప్రధానచిహ్నము, ఆదేశపు పతాకము. ప్రతిదేశానికీ ప్రత్యేక రంగులలో, ప్రత్యేక చిహ్నములతో పతాకాలు వుంటాయి. భారతదేశపు జాతీయపతాకంలో మూడురంగులు వున్నాయి. కుంకుమవర్ణము, తెలుపు, ఆకుపచ్చ. కుంకుమవర్ణముపైన, తెలుపుమధ్య, ఆకుపచ్చ క్రిందన; వుండేటట్టుగా, యీరంగులను అమర్చాలి. పతాకం పొడవు ఎంత వుంటే ఆ పొడవులో మూడింట రెండువంతులు వెడల్పు వుండాలి. అంటే పతాకం పొడవు మూడు అడుగులువుంటే, వెడల్పు రెండు అడుగులు వుండాలి. పతాకంలోని మూడురంగులకూ సమానమైన వెడల్పువుండాలి. పతాకం మధ్యలో అశోకుని ధర్మచక్ర చిహ్నం వుంటుంది. ఇది మన జాతీయపతాకం.

ప్రతిజాతీ, తన గౌరవానికి జాతీయచిహ్నంగా పతాకను గౌరవించాలి. జాతీయ పతాకాన్ని అగౌరవంగా చూడడం జాతిని అగౌరవంగా చూచినట్లే. అంచేత, ఇతర దేశాల పతాకాలనుకూడా ప్రతి దేశీయుడూ గౌరవించాలి.

జాతీయ పతాకాన్ని కాళ్లతో తొక్కడం, ఎక్కడబడితే అక్కడ పడవెయ్యడం; పెళ్ళిళ్లు మొదలైన గృహోత్సవాల సందర్భంలో ఇంటిమీద ఎగురవెయ్యడం, నాగరికులైనవారూ, తమ దేశంపట్ల గౌరవం కలవారూ చెయ్యరు. జాతీయ ఉత్సవాలనాడు మాత్రమే జాతీయ పతాకాలను ఇళ్లమీద ఎగరెయ్యాలి.

భారత రాష్ట్రపతి; రాష్ట్రాల గవర్నర్లు, ఇండియా మంత్రులు, రాష్ట్రాల మంత్రులుమాత్రం జాతీయపతాకాన్ని తమ కార్లమీద ఎగురవేసుకోవచ్చును. తక్కిన వ్యక్తులెవరూ అలా చెయ్యకూడదు. జాతీయ ఉత్సవాలనాడు తప్ప ఇతరదినాలలో పతాకాన్ని ఎగుర వెయ్యకూడదు. పతాకాన్ని ఎగురవేసినప్పుడు సూర్యోదయకాలంలో పతాకాన్ని ఎగురవేసి, సూర్యాస్తమయ సమయంలో దింపాలి.

పతాకమును ఎగురవేయునప్పుడు, కుంకుమవర్ణం పైకివుండేటట్టుగా ఎగురవేయాలి.

భారతదేశం

ఆసియా భూఖండంలోని పెద్దభాగాలలో ఒకటి భరతఖండం అని పిలువబడే భూభాగం. రష్యామినహాగా యూరప్ ఖండపు అంతటి వైశాల్యమూ యెంతో, భరతఖండపు వైశాల్యంకూడా దాదాపు అంతే.

1947 ఆగస్టు 15 తేదివరకు భరతఖండం అంతా ఏకదేశంగానే పరిగణింపబడేది. బ్రిటిషువారి పరిపాలనలో ఏక కేంద్ర ప్రభుత్వపు పరిపాలనలోనేవుంది. కాని, 1947 ఆగస్టు 15న రాజకీయంగా స్వాతంత్రం చేకూరడంతోపాటు, భరతఖండం ఇండియా, పాకిస్తాన్ అనే పేర్లతో రెండు దేశాలయింది. పాకిస్తాన్ బ్రిటిషురాజుకు లోబడిన డొమినియన్ రాజ్యంగావుంది. ఇండియా స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం అయింది. ఇండియాకు 'భారత్' అని దేశీయనామం. ఇకముందు భారతదేశం అంటే పాకిస్తాన్ పోగా మిగిలిన భరతఖండంలోని భూభాగం అన్నమాట.

పాకిస్తాన్‌ను గురించిన వివరాలు తెలుసుకోదలచినవారు, ప్రపంచ దేశాలు అనే శీర్షికలో పాకిస్తాన్ అనే ఉపశీర్షిక క్రింద చూడాలి.

భౌతికరూపం

ఇండియాను భౌతికస్వరూపంలో మూడుభాగాలుగా విభజించవచ్చును. హిమాలయపర్వతభూమి, గంగానదీ ప్రాంతపల్లపు భూమి, దక్కన్ పీఠభూమి.

హిమాలయ పర్వతభూమి ప్రాంతాలలో పెద్ద అడవులు, ఖనిజ సంపదా వున్నాయి.

గంగాతీరపల్లపుభూమి సుమారు 3,00,000 చ. మైళ్ల ప్రాంతం చాలా సారవంతమైనది.

దక్కను పీఠభూమిలో గోదావరి, కృష్ణ, కావేరీ నదీ ప్రాంత భూములు సారవంతమైనవి.

ఉత్తరఇండియాలోని ప్రధానమైన నదులు: గంగ, యమున బ్రహ్మపుత్ర, మహానది, నర్మద, తపతి.

దక్షిణ ఇండియాలోని ప్రధానమైన నదులు: కృష్ణ, గోదావరి, కావేరి.

భూకంపములు

ఇండియాలో గత రెండు శతాబ్దాల సంవత్సరాలలోనూ నాలుగు దారుణమైన భూకంపములు జరిగినవి. వాటి వివరాలు ఇవి:

1737: కలకత్తా: సుమారు 3 లక్షలమంది ప్రజలు చనిపోయారు. (1737: అక్టోబరు 11)

1934: బీహార్: సుమారు 10,000 మంది చనిపోయారు. (1934 జనవరి 15)

1935: క్వెట్టా: సుమారు 60,000 మంది ప్రజలు చనిపోయారు. (1935 మే 31)

1950: అస్సాం: సుమారు 1,000 మంది చనిపోయారు. (1950 ఆగస్టు 15).

వైశాల్యం

భారతదేశపు వైశాల్యం 11,76,864 చ. మైళ్లు. తూర్పునుంచి పడమరకు గరిష్ఠదూరము 2000 మైళ్ళు; ఉత్తరమునుంచి దక్షిణానికి గరిష్ఠదూరము 2000 మైళ్లు. భారతదేశపు సముద్రతీరం మొత్తం 2,700 మైళ్ల పొడవు వుంటుంది.

భారతదేశం, ఫ్రెంచి. పోర్చుగీసు దేశాల అధీనంలోవున్న కొద్దిపాటి భూభాగం తప్ప, ఒకే కేంద్రప్రభుత్వపు అధీనంలోవుంది.

భారతదేశం విస్తారంగా పల్లెటూళ్లదేశం. గత 50 సంవత్సరాల నుంచీ పట్టణాలు కొంచెం కొంచెంగా పెరుగుతున్నాయి. అయితే, దేశంలోకల్లా మరీ పెద్ద పట్టణాలు నాలుగు: కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాసు, ఢిల్లీ.

దేశంలోని రాష్ట్రాలన్నిటిలోకి ఎక్కువ వైశాల్యంగలది, మధ్యప్రదేశ్; దాని తరువాత వరుసగా, రాజస్థాన్, ఉత్తర ప్రదేశ్,

బొంబాయి, కాశ్మీర్, అస్సాం; హైదరాబాద్, పశ్చిమబెంగాల్, బీహార్, ఆంధ్ర, మదరాసు, ఒరిస్సా రాష్ట్రాలు లెక్కకువస్తాయి.

వైశాల్యం ప్రకారం, దేశంలోని రాష్ట్రాలు వరుసగా ఇవి: మధ్యప్రదేశ్, 1,30,272; రాజస్థాన్, 1,30,207; ఉత్తరప్రదేశ్, 1,13,409; బొంబాయి, 1,11,434; కాశ్మీర్, 92,780; అస్సాం, 85;012; హైదరాబాద్, 82,168; పశ్చిమబెంగాల్, 77,442; బీహార్, 70,330; ఆంధ్ర, 64,193; మదరాసు, 60,362; ఒరిస్సా, 60,136; మధ్యభారత్, 46,478; పంజాబ్, 37,378; మైసూరు, 33,310; వింధ్యప్రదేశ్, 23,603; సౌరాష్ట్ర, 21,451; కచ్, 16,724; హిమాచలప్రదేశ్, 10,451; పెప్సు, 10,078; తిరువాంకూర్-కొచ్చిన్, 9,144; మణిపూర్, 8,628; భోపాల్, 6,878; త్రిపుర, 4,032; అండమాన్, నికొబార్, 3,215; అజ్మీరు, 2,417; కూర్గు, 1,586; ఢిల్లి, 578; బిలాస్‌పూర్, 453.

జాతులు

పూర్వకాలంలో భారతదేశంలో ద్రావిడ, ఆర్యజాతులు ప్రత్యేకంగా ఉన్నప్పటికీ, క్రమేణా యీరెండు జాతులూ కలియడం, ఆతరువాత మంగోలియన్ జాతికూడా ఇండియాలో ప్రవేశించి, ఇండియాలోని తక్కిన జాతులతో కలియడమూ జరిగింది. జాతి సమ్మేళనం బాగా జరిగిపోయిన తరువాత వర్ణవ్యవస్థ ఏర్పడింది. అందువలననే ఆర్యసాంప్రదాయం ప్రధానంగా అవలంబించే బ్రహ్మ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రకులాలలో ద్రావిడజాతి చిహ్నములుగల వ్యక్తులూ, ప్రథమంలో ద్రావిడజాతికిచెందిన పంచములలో ఆర్యజాతి చిహ్నములు గల వ్యక్తులూ, యీవుభయులలోనూ, ముఖ్యంగా అస్సాం, బెంగాల్, ఒరిస్సాలో, మంగోలియన్ జాతి చిహ్నములుగల వ్యక్తులూస్పష్టంగా కనిపిస్తూవున్నారు.అందుచేత, భారతదేశంలో యీనాడు ప్రత్యేకజాతుల ప్రజలు నివసిస్తున్నారని ఏ ప్రాంతాలలోని ప్రజలనూ వేరుగా నిర్దేశించడానికి వీలులేదు. నేడు భారతదేశంలో వున్న ప్రజలు, వివిధజాతుల సమ్మేళనంవల్ల ఏర్పడిన, భారతజాతి.

ఈ భారతజాతిలోనే, పురాణకాలంలో వర్ణవ్యవస్థ ఏర్పడి అయిదు ప్రధానకులాలు స్థిరపడిపోయినవి. ప్రస్తుతం యీ కులభేదం క్రమంగా తొలగిపోతున్నది. ఏకజాతి, ఏకకులంగల భారతప్రజావ్యవస్థ క్రమంగా పరిణామం పొందకపోదు.

జనాభా

పది సంవత్సరాల కొకసారి మన దేశంలో జనాభా లెక్కలను ప్రభుత్వం తయారుచేస్తుంది. ఆప్రకారం, 1951 లో జనాభా లెఖలు తయారుచేయబడినవి. 1951 ఫిబ్రవరి 9 తేదిన ప్రారంభమై, మార్చి 1 తేదితో యీ గణితీ పూర్తిఅయినది. దేశమంతటా ఒకేకాలంలో జరిగిన యీ గణితీ చెయ్యడానికి 6,00,000 మంది గణితీదార్లు పనిచేశారు.

ఇంతకు పూర్వపు జనాభా 1941 లో గణితీచేయబడింది. కాని; ఆనాటికీ యీనాటికీ ఇండియాలో రాజకీయంగాను, భౌతికంగానూ గొప్ప మార్పులు కలిగాయి. 1947 ఆగస్టు 15 న ఇండియా స్వాతంత్ర్యాన్ని పొందడమూ, ఆనాడే దేశం విభజనకావడమూ జరిగింది. అందువలన 1941 లో తీసిన జనాభా లెఖలు 1947 ఆగస్టు 15 తో ఆధారపడడానికి వీలులేని మార్పులు పొందినవి. విభజనానంతరం ఇండియా జనాభాను గురించిన సరియైన లెఖలు 1951 జనాభా లెఖలవల్లనే లభించగలవు.

1951 జనాభావల్ల, కాశ్మీర్‌లోను, అస్సాంలోని కొండ జాతి ప్రాంతాలలోను తప్ప తక్కిన భారతదేశంలో మొత్తం 35,68,29,485 మంది ప్రజలున్నారనీ, వారిలో 18,33,05,654 మంది పురుషులూ, 17,35,23;831 మంది స్త్రీలూ వున్నారనీ తేలింది.

1951 జనాభా

రాష్ట్రం :	జనాభా :	పురుషులు :	స్త్రీలు :
అస్సాం :	90,43,707	48,12,166	42,31,541
ఉత్తరప్రదేశ్	6,32,15,742	3,30 98,866	3,01,16,876
ఒరిస్సా	1,46,45,946	72 42,892	74,03,054

పంజాబ్ :	1,26,41,205	67,86,934	58,54,271
పశ్చిమ బెంగాల్ :	2,48,10,308	1,33;45,441	1,14,64,867
బీహార్ :	4,02 25,947	2,02,23,675	2,00,02,272
బొంబాయి :	3,59,56,150	1,86,14,862	1,73,41,288
మదరాసు :	5,70,16,002	2,84,19,003	2,85,96,999
మధ్యప్రదేశ్ :	2,12;47,533	1,06 62,812	1,05,84;721
కాశ్మీర్ :	43,70;000		
తిరువాంకూర్-కొచ్చిన్ :	92,80,425	46.20,803	46,59,622
పెప్సు :	34,93,685	18,94,844	15;98.841
మధ్యభారత్ :	79,54,154	41,33,075	38,21,079
మైసూర్ :	90,74,972	46,57,409	44,17,563
రాజస్థాన్ :	1,52,90,797	79,61,673	73,29,124
సౌరాష్ట్ర :	41,37,359	20,94,442	20;42,917
హైదరాబాద్ :	1,86,55,108	94,31,062	92,24,046
అజ్మీర్ :	6,93,372	3,60,236	3,33,136
అండమాన్ నికోబార్ :	39,971	19,055	11 916
కచ్ :	5,67,606	2,72,977	2 94,629
కూర్గు :	2.29,405	1,25,327	1,04,078
ఢిల్లీ :	17,44,072	9,86,538	7,57,534
త్రిపుర :	6,39,029	3;35,589	3,03,440
భోపాల్ :	8,36,474	4,37,635	3,98.839
మణిపూర్ :	5,77,635	2,83,685	2,93,950
బిలాస్‌పూర్ :	1,26,099	64,738	61,361
వింధ్యప్రదేశ్ :	35,74,690	18,32,940	17,41,750
హిమాచలప్రదేశ్ :	9,83,367	5,14,765	4,68,602

రాష్ట్రాలన్నిటిలోకి ఎక్కువ జనాభాగలది ఉత్తరప్రదేశ్; దేశంలోని జనాభాలో 29,50,04,271 మంది గ్రామాలలో నివసిస్తున్నారు. తక్కిన 6,18,25,214 మంది నగరాలలో నివసిస్తున్నారు.

పదిలక్షలకంటె ఎక్కువ జనాభాగల పట్టణాలు దేశంలో అయిదు మాత్రమే ఉన్నాయి. అవేమిటంటె :

బొంబాయి :	28;39,270.
మదరాసు :	14,16,056.
కలకత్తా :	25;48,677.
హైదరాబాద్ :	10,85,722.
ఢిల్లి :	11,91,104.

కొన్ని ముఖ్యనగరాల జనాభా

పాట్నా :	2,83,479;	కటక్ :	1,02,501
జంషెడ్‌పూర్ :	2,18,162;	లక్నో :	4,96,865
గయ :	1,33,700;	కాన్పూర్ :	7,05,383
అహమ్మదాబాద్ :	7,88,333;	ఆగ్రా :	3,75,665
పూనా :	4,80,982;	కాశీ :	3,55,777
సూరత్ :	2.23,182;	అలహాబాద్ :	3,32,295
కొల్హాపూర్ :	1,36,835;	వరంగల్ :	1,33,130
నాగపూర్ :	4,49,099;	బెంగుళూర్ :	7,78,977
మధుర :	3,61,781;	మైసూరు :	2,44,323
తిరుచిరాపల్లి :	2,18,921;	జైపూర్ :	2,91,130
కోయంబత్తూరు :	1,97,755;	జోధ్‌పూర్ .	1,80,717
విజయవాడ :	1,61,198;	రాజకోట :	1,32,069
గుంటూరు :	1,25,255;	త్రివేంద్రం :	1,86,931
విశాఖపట్టణం :	1,08,042;	ఉజ్జయిని :	1,29;8177
రాజమండ్రి :	1,05,276;	అమృతసర్ :	3,25,747

వృత్తులు

దేశంలోని జనాభాలో 24,90,74;901 మంది వ్యవసాయం మీద జీవిస్తున్నారని 1951 జనాభా లెక్కలవల్ల తేలింది.

భూమి ఖామందులుగావుండి, వ్యవసాయవృత్తిమీద జీవిస్తున్న వారూ, వారిఆశ్రితులూ, స్త్రీ పురుషులు : 16,73,26,578.

భూఖామందులు కాకుండా వ్యవసాయం చేస్తున్నవారు, స్త్రీ పురుషులు కలిపి, 3,16,18,073.

వ్యవసాయ వృత్తిమీద జీవించే పాటకప్రజనులు, స్త్రీ పురుషులు కలిపి, 4,48,09,019.

వ్యవసాయం చెయ్యకుండా వుండే భూఖామందులు, స్త్రీలు పురుషులు కలిపి, 53,21,231.

వ్యాపారవృత్తివలన జీవించేవారూ, వారి పోషణమీద ఆధార పడినవారూ కలిపి, 2,13,11,898.

రవాణా సౌకర్యాలలో పనిచేస్తున్నవారూ, వారి పోషణమీద ఆధారపడినవారూ కలిపి; 56,20,717.

మతములవారీగా

భారతదేశంలోని జనాభాలో నూటికి 84.99 వంతులు హిందువులు, 9.93 వంతులు ముస్లిములు, 2.3 వంతులు క్రైస్తవులు, 1.74 వంతులు సిక్కులు, 0.45 వంతులు జైనులు, 0.06 వంతులు బౌద్ధులు, 0.03 వంతులు పార్శీలు వున్నారని 1951 జనాభా లెఖల వల్ల తేలింది.

దేశంలోని ప్రజలలో వివిధ మతాలకు చెందినవారి సంఖ్య ఇది :

హిందువులు :	30,31,86,986
ముస్లిములు :	3,54 00,117
క్రైస్తవులు :	81,57,765
సిక్కులు :	62,19,134
జైనులు :	16,18,406
బౌద్ధులు :	1,80,767

పార్శీలు :	1,11,791
యూదులు :	26,781
కొండజాతులు :	16,61,897
ఇతరమతములు :	47,148

వివిధ రాష్ట్రములలో హిందువులు, ముస్లిములు, క్రైస్తవులు యీ క్రింది సంఖ్యలో వున్నారు.

రాష్ట్రం :	హిందువులు :	ముస్లిములు :	క్రైస్తవులు
అస్సాం :	58,94, 33 :	19,96,456 :	5,85,399
ఉత్తరప్రదేశ్ :	5,37,62,925 :	90,28,992 :	1 23,876
ఒరిస్సా :	1,43;18,411 :	1,76,338 :	1,41,934
పంజాబ్ :	81,76,430 :	2,29,080 :	95,293
పశ్చిమ బెంగాల్ :	1,95,10,6[illegible]0 :	49,27 163.	1,75,293
బీహార్ :	3,43,10,416 :	45,64,466 ;	4,22,030
బొంబాయి :	3,17,85,614 :	29,06,887 :	5,25,454
మదరాసు :	4,99,95,318 :	45,38,13[illegible] :	24,31,006
మధ్యప్రదేశ్ :	2,02,15,607 :	8,00,781 :	88,802
కాశ్మీర్ ;			
తిరువాంకూర్-కొచ్చిన్ :	55,87,852 :	7,21,227 :	29,68,030
పెప్సు :	17,04,349 :	55,913 :	3,565
మధ్యభారత్ :	73,33,021 :	4,96,153 :	10,947
మైసూర్ :	81,77,291 :	6,98,831 :	1,70;909
రాజస్థాన్ :	1,38,62;150 :	9,49,348 :	6 762
సౌరాష్ట్ర :	35,87.884 :	4,22,186 :	1,814
హైదరాబాద్ :	1,60,88,905 :	22,06,132 ;	2,90,973
అజ్మీర్ :	5,99,524 :	48,886 :	4,413
అండమాన్ నికోబార్ :	9,294 :	4,783 :	9,494
కచ్ :	3,93,128 :	1,11,434 :	117
కూర్గు :	1,99,465 :	23,062 :	6,788

ఢిల్లి :	14,67,854 :	99,501 :	18,685
త్రిపుర :	4,80,662 :	1,86,940 :	5,562
భోపాల్ :	7,00,381 :	1,28,672 :	812
మణిపూర్ :	3,47,325 .	37,197 :	
వింధ్యప్రదేశ్ :	34,85,083 ;	76,126 :	1,092
హిమాచలప్రదేశ్ విలాస్‌పూర్	10,88,841 :	15,253 :	317
సిక్కిం :	97,863 :	124 :	304

వివాహితులు : అవివాహితులు

1951 జనాభా లెఖల ప్రకారం, ఇండియాలో 8,81,47,296 మంది వివాహం కాని పురుషులూ. 6,59,50,673 మంది వివాహం కాని స్త్రీలూ వున్నారని తేలింది. వివాహితులైన పురుషులు, 8,22,43,086; స్త్రీలు, 8,23,87,997.

భార్యచనిపోయినవారు, లేక భార్యలను వదలిపెట్టినవారు, మొత్తం పురుషులు, 90,33,458. భర్తచనిపోయినవారు, లేక భర్తలను వదలిపెట్టినవారు, మొత్తం స్త్రీలు, 2;18,11,014.

బస్తీలు : గ్రామాలు

ఇండియాలో 5,58,089 గ్రామాలున్నాయి. 3,018 బస్తీలున్నాయి.

మొత్తం 6,43,61,676 ఇళ్లలోను 5,40,65,388 పల్లెటూరి ఇళ్ళు. 103,95,288 బస్తీ ఇళ్లు. ఈ బస్తీ ఇళ్లలో 6,18,75,123 మంది నివసిస్తున్నారు. దీనిని బట్టి గ్రామప్రాంతాలలో ప్రతి ఇంటిలోను 5.4 మంది, బస్తీలలో 5 మంది సగటున నివసిస్తున్నట్టు లెక్క తేలింది.

ఇండియాలో మొత్తం 500 మంది అయినా లేని గ్రామాల సంఖ్య 38,020. వాటి మొత్తం జనాభా 78,347,691; 500—1,000 మంది. జనాభాగల గ్రామాల సంఖ్య 1,04,268. ఇంక 1,000—2000

జనాభా ఉండే గ్రామాలు 51,769. 2,000—5,000 మధ్య జనాభా గల బస్తీల సంఖ్య 20,588.

5,000—10,000 జనాభా గల బస్తీలు 3,101. వీటిలో 2,07,53 736 మంది నివసిస్తున్నారు. 10,000-20,000 జనాభా గల పెద్ద పట్టణాలు 856. వీటిలో 1,16,85 768 మంది నివసిస్తున్నారు. 20,000—50,000 లోపు జనాభా గల పట్టణాలు 401. వీటిలో 1,18,04;047 మంది నివసిస్తున్నారు. 50,000-1,00,000 జనాభాగల పెద్ద పట్టణాలు 111. వీటిల్లో 75,55,324 మంది నివస్తున్నారు.

లక్షకు పైబడి జనులు నివసిస్తున్న నగరాలు 73. వీటిలో 23,551,617 మంది నివసిస్తున్నారు.

తెలుగు దేశం

1951 జనాభా లెక్కలను బట్టి. భాషాప్రాంతాల స్వరూపాన్ని వివరిస్తూ తయారు చేసిన నివేదికలో తెలుగు ప్రాంతం 20 జిల్లాల ప్రాంతంగా స్పష్టపరచబడివుంది.

ఈ 20 జిల్లాలు ఇవి-ఆంధ్రరాష్ట్రంలో 11 జిల్లాలు; హైద్రాబాదులో 8 జిల్లాలు; మైసూరులో కోలారుజిల్లా. ఈ అన్ని జిల్లాల్లోను వున్న జనాభా 3,12,75,686. వీరిలో 100 కి 85 మంది తెలుగు వారు.

ఈ జిల్లాలలో కోలారు జిల్లాలో 100 కి 54 మంది తెలుగు మాట్లాడే జనం వున్నారు. హైద్రాబాదు రాష్ట్రంలో హైద్రాబాదు జిల్లాలో 100 కి 53 మంది తెలుగువాళ్ళు. తక్కిన ఏడు జిల్లాల్లోను ఆంధ్రుల జన సంఖ్య బాగావుంది. కరీం నగరంలో ఈ జన సంఖ్య నూటికి 94 దాకావుంది.

ఆంధ్ర దేశంలో భాషా ప్రాంతాన్ని వివరించినట్లే దక్షిణ భారత దేశస్తమైన ఇతర భాషా ప్రాంతాలు కూడా వివరింపబడినది. ఆప్రాంతాలలో (1) మహారాష్ట్ర ప్రాంతం; (2) కన్నడ ప్రాంతం

(3) తమిళ ప్రాంతం (4) మళయాళ ప్రాంతం (5) హిందీ ప్రాంతం (6) గుజరాత్ ప్రాంతం.

మహారాష్ట్రం 26 జిల్లాల ప్రాంతం. బొంబాయి రాష్ట్రంలో 13, హైద్రాబాదులో 5 మధ్య ప్రదేశ్‌లో 8 మహారాష్ట్రం మాట్లాడే జిల్లాలు వున్నాయి. ఈ జిల్లాల జనాభా 2,88,84,572. ఇందులో 100 కి 80 మంది మహారాష్ట్రులు.

కన్నడ ప్రాంతం మైసూరు రాష్ట్రంలోని 8 జిల్లాలు, బొంబాయి లోని బెల్గాం, బీజపూర్, ధార్వార్, కెనరా జిల్లాలు, హైద్రాబాద్‌లో రాయచూరు, గుల్బర్గా జిల్లాలు మొత్తం 14 జిల్లాల ప్రాంతం. జనాభా 1 48,78,750. ఇందులో 100 కి 72 మంది కన్నడులు.

తమిళ ప్రాంతంలో మద్రాసు రాష్ట్రంలోని 11 జిల్లాలు మాత్రం వున్నాయి. వీటి జనాభా 2,89;15,427. ఇందులో 100 కి 82 మంది తమిళులు.

మళయాళ ప్రాంతంలో మద్రాసు రాష్ట్రంలో మలబారు జిల్లా చేరింది. దీన్ని తిరుకొచ్చిలోని త్రివేంద్రం క్విలన్, కొట్టాయం, త్రిచూరుజిల్లాలతో కలిపితే మొత్తం ఇది 5 జిల్లాల ప్రాంతంగావుంది. జనాభా. 1,40,38,767 ఇందులో 100 కి 89 మంది మళయాళం మాట్లాడతారు.

దక్షిణ భారతంలో హిందీప్రాంతం 34 జిల్లాల ప్రాంతం ఇందులో మధ్య ప్రదేశ్‌లోని 11 జిల్లాలు, మధ్యభారతులోని 13 జిల్లాలు, వింధ్య ప్రదేశ్‌లోని 8 జిల్లాలు, భోపాలులో 2 జిల్లాలు. జనాభా 2,24,70,281.

సగటు ఆయుర్దాయం

భారతదేశంలో ప్రజల ఆయుర్దాయం సగటున చూస్తే 32 సంవత్సరాలు.

1951 జనాభా లెక్కలను బట్టి పురుషుల సగటు ఆయుర్దాయ 32.45 అనీ, స్త్రీలసగటు ఆయుర్దాయం 31.66 ఏళ్లు అనితేలింది.

పసిపిల్లల మరణాలు

ఇతర దేశాలతో పోల్చి చూస్తే, భారతదేశంలో పసిపిల్లల మరణాలు చాలా ఎక్కువ. బిడ్డలపోషణ విషయంలో తల్లి దండ్రుల అజ్ఞానము, పుష్టిలేని ఆహారము; దారిద్ర్యము మొదలైన అనేక కారణాలవల్ల బిడ్డల మరణం ఈ ఖండంలో ఎక్కువ. అయినప్పటికీ గత 25 సంవత్సరాలలోనూ, యీ మరణాలు క్రమేపీ తగ్గుతూవచ్చాయి.

1947 లో పుట్టిన బిడ్డలలో ప్రతి వెయ్యిమందికీ 146 మంది చనిపోయారనీ, 1948లో పుట్టిన బిడ్డలలో ప్రతి వెయ్యిమందికి 131 మంది చనిపోయారని లెక్కలవల్ల తెలుస్తుంది. 1947లో 9,32,620 మంది, 1948లో 8,06,260 మంది, 1949 లో 8,30,270 మంది, 1950 లో 8,55,261 మంది పసి పిల్లలు చనిపోయారు.

సగటు ఆదాయం

1951లో ఇండియాలోని ప్రజలసగటు ఆదాయం తలకు, ఏడాదికి రు. 265 అని అంచనా

ఇదే లెక్కలో, ఇతరదేశాల ప్రజలసగటు ఆదాయపు అంచనాలు ఇవి (1949లో):

			పౌనులు
యునైటెడ్ స్టేట్సు	... 519	యుగోస్లావియా	... 52
కెనడా	... 311	టర్కీ	 44
ఇంగ్లండు	... 276	ఈజిప్టు	... 93
ఆస్ట్రేలియా	... 242	పెర్షియా	... 30
బెల్జియం	... 208	జపాన్	... 39
ఫ్రాన్సు	... 172	పాకిస్తాన్	... 18
ఇటలీ	... 84	బర్మా	... 13
చెకొస్లోవేకియా	... 132	చైనా	... 10
రష్యా	... 110	ఇండోనేషియా	... 9
హాలెండ్	... 107	హంగరీ	... 96

విదేశాలలో భారతీయులు

విదేశాలలోవున్న భారతీయుల సంఖ్యనుగురించి, 1947 మార్చిలో, కేంద్రశాసనసభలో పండిట్ నెహ్రూ యీ క్రింది ప్రకటనచేశారు.

యూరప్ :

జర్మనీ 44, ఇటలీ 23, ఫ్రాన్సు 10.

ఉత్తర అమెరికా :

యునైటెడ్ స్టేట్సు 5,000. పెనామా 1000.

దక్షిణ అమెరికా :

బ్రజిల్ 2,000, బ్రిటిష్ గయానా 1,57,185, డచ్ గయానా 54.

ఆఫ్రికా :

బెల్జియన్ కాంగో 1,000 ; పోర్చుగీసు తూర్పుఆఫ్రికా 4,000 ; ఈజిప్టు, సుడాన్ 1,025 ; అబిసీనియా 2 000.

ఫ్రెంచి ఇండోచైనా 2,000 : ఇండొనేషియా, 24,000; ఫిలిప్పైన్స 800; సయాం 13,000; జపాన్ 50, పెర్షియా 500; ఇరాక్ 4,500, టర్కీ 37; పాలస్టయిన్ 60, కాష్గరు 400; బర్మా 10,17,825.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము :

ఆస్ట్రేలియా 4,544, కెనడా 1,500, న్యూజిలెండ్ 1,200 దక్షిణా ఫ్రికా 2,66,016, దక్షిణరొడీషియా 2,547, సిలోన్ 7,50,000 బ్రిటిష్‌మలయా 6,52,769, హాంగ్ కాంగ్, 4,745, మారిషస్ 2,69,546 సెచిల్లిస్ 503, జిబ్రాల్టరు 80, నైగీరియా 32, కెన్యా 90,528, ఉగాండా 26,972, న్యాసాలాండ్ 1,851, జాంజిబారు 14,000, టాంగనైకా 3,559, జమైకా 26,507, ట్రినిడాడ్ 1,70,396 ఫిజి 1,32,941, ఉత్తర రొడీషియా 427, మాల్డీవ్స 550, బ్రిటిష్ ఉత్తర బోర్నియో 1,288, ఏడెన్ 5,594, మాల్టా 44, గ్రెనడా 5,000, సెంట్ లూషియా 2,189, బ్రిటిష్ హోండురాస్ 477, సిరాలోన్ 444 బ్రిటన్ 7,128.

విద్య

1951 జనాభా లెఖల ప్రకారం, భారత దేశంలోని ప్రజలలో నూటికి 16.6 మంది మాత్రమే అక్షర జ్ఞానం కలవారని తేలింది.

1950-51 లో ఇండియాలో 805 కాలేజీలు, 20,767 సెకండరీ స్కూళ్ళు, 2,09,303 ప్రైమరీస్కూళ్లు, 40,343 వృత్తివిద్యలస్కూళ్లు వున్నాయి. కాలేజీలలో 3,77,371 మంది, సెకండరీస్కూళ్ళలో 52,01,907 మంది ప్రైమరీస్కూళ్ళలో 1 83,27,263 మంది, వృత్తి విద్యల స్కూళ్ళలో 13,48,799 మంది చదువుతున్నారు.

1948 నుంచి 1953 నాటికి ఇండియాలో మొత్తం రెండులక్షల మంది వయోజన నిరక్షరాస్యులు, ప్రాథమిక విద్యాబోధన పొందినారు.

1953 నాటికి ఇండియాలో మొత్తం 22,000 లైబ్రరీలు వున్నాయి.

విశ్వకళా పరిషత్తులు

195+ ఏప్రిల్ నాటికి ఇండియాలో 31 విశ్వకళా పరిషత్తులు వున్నాయి వాటిపేర్లు, వైస్‌ఛాన్సెలర్ల పేర్లు యీ క్రింద యివ్వబడినవి.

పేరు	ఉన్ననగరం	వైస్-ఛాన్సెలర్
అన్నామలై	చిదంబరం	డాక్టర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యర్
అలహాబాద్	అలహాబాద్	డాక్టర్ ఏ. సి. బెనర్జి
అలీఘర్	అలీఘర్	డాక్టర్ తహెర్ సైఫుద్దీన్
ఆగ్రా	ఆగ్రా	డాక్టర్ సి. వి. మహాజన్
ఆంధ్ర	వాల్తేర్	డాక్టర్ వి. ఎస్. కృష్ణ
ఉత్కళ	కటక్	డాక్టర్ పరశురాం మిశ్ర
ఉస్మానియా	హైదరాబాద్	డాక్టర్ సూరి భగవంతం
కలకత్తా	కలకత్తా	జస్టిస్ శంభునాథ్ బెనర్జి

కర్నాటక్	ధార్వార్	సి. సి. హాలోకోటి
కాశ్మీర్	కాశ్మీర్	జానకినాథ్ వజీర్
గుజరాత్	అహమదాబాద్	జి. వి. మవలంకర్
గౌహాతి	గౌహాతి	బి. కె. బారువ
జమియమిల్లియ	ఢిల్లి	డాక్టర్ ఎం. మజీద్
ఢిల్లి	ఢిల్లి	డాక్టర్ జి. ఎస్. మహాజని
తిరువాన్కూర్	త్రివేండ్రం	ఎ. రామస్వామి మొదలియార్
పంజాబ్	అంబాలా	దివాన్ ఆనంద్ కుమార్
నాగపూర్	నాగపూర్	పండిత కుంజిలాల్ దుబె
థామసన్ ఇంజనీరింగు	రూర్కి	ఎ. సి. హార్ట్
పాట్నా	పాట్నా	ప్రొఫెసర్ వి. కె. ఎన్. మీనన్
బీహార్	పాట్నా	శ్యామనందన సహాయ
పూనా	పూనా	డాక్టర్ ఎం. ఆర్. జయకర్
పూనా (మహిళ)	పూనా	శ్రీమతి శారద మెహత
బరోడా	బరోడా	శ్రీమతి సి. ఎన్. పటేల్
బొంబాయి	బొంబాయి	ఎన్. జె. వాడియా
మదరాస్	మదరాస్	ఎ. లక్ష్మణస్వామి మొదలియార్
మైసూర్	మైసూర్	డాక్టర్ బి. ఎల్. మంజునాథ్
రాజస్థాన్	జయపూర్	జి. సి. ఛటర్జి
లక్నో	లక్నో	ఆచార్య జుగల్ కిసోర్
విశ్వభారతి	శాంతినికేతన్	రతీంద్రనాథ్ టాగూర్
సాగర్	సాగర్	డాక్టర్ ఆర్. సి. త్రిపాఠి
హిందు	కాశీ	ఆచార్య నరేంద్రదేవ్

ఉస్మానియా యూనివర్శిటీ

హైదరాబాదులోని ఉస్మానియా యూనివర్శిటీని తమ పరం చేసుకొని, దక్షిణదేశంలో హిందీ భాషను అభివృద్ధి చెయ్యడానికీ

హిందీ విశ్వకళాపరిషత్తుగా తయారుచెయ్యడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. ఇచ్చటి, విద్యాబోధన అంతా ప్రధానంగా హిందీ భాషలోనే జరిపించాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశం. ఈ యూనివర్శిటీని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి స్వాధీనం చెయ్యడానికి హైదరాబాదు ప్రభుత్వం అంగీకరించింది.

గాయకులకు బహూకరణ

ప్రసిద్ధులైన గాయకులకు ప్రతి సంవత్సరము బహూకరణలు ఇవ్వడానికి ఇండియా ప్రభుత్వ విద్యామంత్రి కార్యాలయం నిశ్చయించింది.

1952 లో ఇలాంటి బహూకరణలు నాలుగు ఇవ్వబడినవి. ఒక్కొక్క బహూకరణ; రూ. 1,000 రొక్కం రూ. 500 విలువ గల కాశ్మీరశాలువ. హిందుస్తానీ గాత్రం, హిందుస్తానీ వాయిద్యం, కర్ణాటక గాత్రం, కర్ణాటక వాద్యం—యీ నాలుగు శాఖలలోను ప్రసిద్ధులైన ఒకొకరికి యీ బహుమతులు ఇవ్వబడినవి. ఆ బహూకరణలు పొందినవారి పేర్లు ఇవి:

కర్ణాటక గాత్రం: అరియకుడి రామానుజయ్యంగార్
కర్ణాటక వాద్యం: (వీణ) కారైకుడి సాంబశివ అయ్యర్
హిందుస్తానీ గాత్రం: ఉస్తాద్ ముస్తాక్ హుస్సేన్
హిందుస్తానీ వాద్యం: (సరోద్): ఉస్తాద్ అల్లావుద్దీన్ ఖాన్.

1953

కర్ణాటక గాత్రం : సెమ్మంగుడి శ్రీనివాస అయ్యర్
కర్ణాటక వాద్యం:(వయొలిన్): ద్వారం వెంకటస్వామినాయుడు
హిందుస్థానీ గాత్రం : శ్రీమతి కేసర్ బాయి
హిందుస్తానీ వాద్యం : ఉస్తాద్ హాఫీజ్ అలిఖాన్.

నృత్య, నాటక, సంగీత అకాడమీ

భారతదేశంలో, నృత్య, నాటక, సంగీత కళలో నూతన పరిశోధనలను చెయ్యడానికీ, ఆకళల అభివృద్ధికి దోహదం ఇవ్వడానికీ, ఈ కళకు సంబంధించిన సారస్వతాన్ని పెంపొందించడానికీ, ఒక గ్రంథాలయాన్ని స్థాపించడానికీ, అవసరమైన చోట్ల ప్రదర్శన శాలలను ఏర్పాటు చెయ్యడానికీ, ఈ కళకు సంబంధించిన గ్రంథాలను ప్రచురించడానికి నృత్య, నాటక, సంగీత కళాపరిషత్ అనే సంస్థను కేంద్ర ప్రభుత్వం స్థాపించింది. ఈ సంస్థకు ప్రారంభోత్సవాన్ని 1953 జనవరి 28 తేదిన రాష్ట్రపతి రాజేంద్ర ప్రసాద్ జరిపారు.

ఈ పరిషత్‌కు ఒక పరిపాలనా కౌన్సిల్ వుంటుంది. వివిధ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు యీ కౌన్సిల్‌లో ప్రాతినిధ్యం వుంటుంది. ఈ పరిషత్ కార్య నిర్వహణకు అయే ఖర్చును కేంద్ర ప్రభుత్వమే భరిస్తుంది.

ఈ పరిషత్‌కు అధ్యక్షుడు, మదరాసు హైకోర్టుప్రధాన న్యాయమూర్తి, శ్రీ పాకాల వెంకటరాజమన్నార్ ; కోశాధిపతి; శ్రీ ఎం. ఎస్. భట్నగర్.

ఈ పరిషత్ కార్యనిర్వాహక వర్గం జనవరి 30న ఎన్నుకోబడింది.

వైస్-చైర్మన్ : శ్రీమతి కమలాదేవి ఛటోపాధ్యాయ; సభ్యులు: జె, సి. మధుర్; డాక్టర్ డి. జి. వ్యాస్; నిత్యానంద కానుంగో; రతంజన్ కర్ ; బాబూలాల్ గుప్త; బ్రహ్మానంద్ గోస్వామి ; శ్రీమతి దేవికారాణి ; పృధ్వీరాజ్ కపూర్ ; ఉదయశంకర్ ; రాయ్ ఉమానాథ్ బాలి; ప్రొఫెసర్ హుమయూన్ కబీర్.

ఈ పరిషత్ సభ్యత్వం ఎన్నికద్వారా జరుగుతుంది. పరిపాలనా కౌన్సిల్ సభ్యులు, తాము ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకొన్నవారిని పరిషత్ సభ్యులుగా చేర్చుకుంటారు. ఈపరిషత్ స్థాపన జరిగిన సందర్భంలో, తొలి సభ్యులుగా యీ క్రిందివారు; జనవరి 29 న ఎన్నుకోబడినారు.

1. ఉస్తాద్ అలావుద్దీన్ ఖాన్; 2. ఉదయశంకర్ 3. ఉస్తాద్ హాఫీజ్ అలీఖాన్; 4. పృధ్వీరాజ్ కపూర్. 5. కరైకుడి సాంబశివ అయ్యర్; 6. శిశిర్ భాదురి; 7. అరియాకుడి రామానుజ అయ్యంగార్.

ఈ పరిషత్ సభ్యత్వం ఎప్పుడూ 30 మంది కంటె మించకూడదని నియమం ఏర్పరుచబడింది.

సాహిత్య అకాడమీ

సాహిత్య రచనను ప్రోత్సహించడానికీ, సాహిత్యంపట్ల ప్రజాభిరుచిని పెంపొందించడానికీ, సాహిత్యరచనలో అత్యున్నతమైన నియమములను నెలకొల్పడానికీ సాహిత్య అకాడమీని కేంద్రప్రభుత్వం స్థాపించింది.

రచయితగా పేరుపొందినవారుగాని, రచనలను ప్రోత్సహించి సాహిత్యాభివృద్ధికి తోడ్పడినవారుగాని, యీ అకాడెమీలో సభ్యులుగా వుంటారు.

సభ్యులు కాక; యీ అకాడమీకి పారిషదులు కూడా వుంటారు. ఈపారిషదుల సంఖ్య ఎప్పుడూ 21 కన్న మించి వుండకూడదని నియమం ఏర్పరుచబడింది. పరిగణనీయమైన సాహిత్య రచనను చేసినవారిలో అతి ముఖ్యులను మాత్రమే, పారిషదులుగా ఎన్నుకుంటారు.

ప్రతిసంవత్సరము, సుప్రసిద్ధ రచయితలను యీ అకాడమీ బహూకరిస్తుంది. బహుమతులను ఇవ్వడంలో, ప్రతిసంవత్సమూ, అంతకు పూర్వం మూడు సంవత్సరాలలో ప్రచురితమైన రచనలను పరిశీలించి; ఉత్తమ రచనలనుచేసిన వారికి బహుమతి ఇస్తుంది. ఈ బహుమతులు, ప్రతిసంవత్సరం భారతదేశంలోని 14 ముఖ్య భాషలలోని రచనలలో, ఒకొక్క భాషకు ఒకొక్క బహుమతి మాత్రమే ఇవ్వబడుతవి. ఆ పద్నాలుగు భాషలు ఏమిటంటే: అస్సామీ, బెంగాలి, గుజరాతి, హిందీ, కన్నడ, కాశ్మీర్; మలయాళం, మరాఠీ, ఒరియా, పంజాబి, సంస్కృతం, తమిళం, తెలుగు, ఉర్దు. పై ప్రతి భాషలోను

ఒక ఉత్తమ రచయితకు, ప్రతిసంవత్సరం, రు. 5000 బహుమతి ఇవ్వబడుతుంది. ఒకసారి బహుమతిపొందిన రచయితకు, మళ్ళీ రెండవ సారి బహుమతి ఇవ్వబడదు. ఈ బహుమతులు, సాహిత్య అకాడమీ చేసే సిఫార్సునుబట్టి ఇవ్వబడుతవి.

పైన ఉదహరించిన 14 భాషల ప్రతినిధులున్నూ; వివిధరాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రతినిధులున్నూ; యూనివర్సిటీల ప్రతినిధులున్నూ; కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రతినిధులున్నూకాక, సాహిత్య రంగంలో పరిగణనీయమైన సేవచేసిన వారిని ఎనిమిదిని యీ అకాడమీ సభ్యులుగా కేంద్ర ప్రభుత్వ విద్యామంత్రి నామినేట్ చేస్తారు.

సాహిత్య అకాడమీ మొట్టమొదట పరిపాలనా వర్గం 1954 మార్చిలో ఎన్నుకోబడింది, దీనికి చైర్మన్, జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ; వైస్ చైర్మన్, డాక్టర్ సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణ; సభ్యులు: మౌలానా అబుల్ కలాం ఆజద్, సర్దార్ కె. ఎం. పణిక్కర్, శ్రీ అన్నదశంకర్ రే, శ్రీ జైనేంద్రకుమార్ జెయిన్, శ్రీ ఉమాశంకర్ జోషి, డాక్టర్ హజారి ప్రసాద్ ద్వివేది, ప్రొఫెసర్ పి. వి. కానె, శ్రీ నామక్కల్ వి. రామలింగం పిళ్లై, శ్రీ పింగళి లక్ష్మీకాంతం.

సాయుధ బలాలు

ఇప్పుడు ఇండియాలోవున్న సైన్యదళానికి పునాది ఈస్టిండియా కంపెనీవారు తమ ఫ్యాక్టరీల రక్షణకు పదిహేడవశతాబ్దంలో ఏర్పాటు చేసుకున్న చిన్న చిన్న కాపలాదళాలు. క్రమేపీ, యీ దళాలసంఖ్య హెచ్చుచేయబడింది. ఈస్టిండియాకంపెనీవారు, దేశీయవ్యవహారాలలో జోక్యం కలిగించుకొని, దేశీయరాజులపరస్పరకలహాలలో,ఎవరికోఒకరికి సహాయపడడమూ, క్రమేపీ తాముకూడా ఇండియాలో రాజ్యాన్నిసంపాదించుకోవడమూ జరగడంతో తమసైన్యాన్ని విస్తరింపజెయ్యడమూ, సైనికులకు మంచి తర్ఫీదు ఇవ్వడమూ జరిగింది, బ్రిటిషువారు తయారు చేసిన యీ సైన్యంలోవున్న బ్రిటిషుసైనికులకు సోల్జర్లనీ, భారతీయసైనికులకు సిపాయిలనీ వ్యవహారనామం ఉండేది.

1857 లో సిపాయిలు సాగించిన మొదటి భారతీయ స్వాతంత్ర్య సమరఫలితంగా, ఇండియా పరిపాలనను ఈస్టిండియాకంపెనీ చేతినుండి బ్రిటిషు ప్రభుత్వం తీసుకున్నది. అప్పుడు ఇండియాలోని సైన్యం, బొంబాయి, మదరాసు; బెంగాల్ రాష్ట్రపు సైన్యాలుగా, మూడు భాగాలు చెయ్యబడింది.

ఆనాటికి ఇండియాలోని సైన్యంలో 65,000 మంది బ్రిటిషుసైనికులు. 1,40,000 భారతీయసైనికులూ వుండేవారు. 1895 లో సైన్యశాఖ నిర్వహణ విషయంలో మార్పు జరిగింది. సైన్యబలాలు నాలుగు కేంద్రాల క్రింద విభజింపబడినవి. 1904 లో, మళ్లీ, మూడు కేంద్రాలుగా ఏర్పాటు చేయబడినవి. 1920 లో మళ్ళీ నాలుగు కేంద్రాలు ఏర్పాటుచేయబడినవి.

బ్రిటిషువారు భారతదేశంలో సైన్యాలను సమకూర్చడం ఆరంభించినప్పటినుంచి చాలాకాలందాకా, భారతీయులెవరికీ బాధ్యతగల హోదాలను సైన్యంలో ఇవ్వలేదు. మొట్టమొదటిసారి, 1918 లో భారతీయులకు సైన్యంలో ఆఫీసరుహోదా యివ్వడం జరిగింది.తరువాత, క్రమేపీ కొద్దికొద్దిగా, కింగ్స్ కమిషన్ (ఆఫీసరు హోదా) లను భారతీయులకు ఇవ్వడం జరిగినా, 1939 నాటికి భారతదేశంలోని సైన్యం అంతటిలోనూ 5000 మందికంటె ఎక్కువమంది ఆఫీసర్లు ఉద్యోగాలలోలేరు.

1939 లో రెండవ ప్రపంచయుద్ధం ప్రారంభమైన తరువాత, కొంచెం ఎక్కువగానే భారతీయులకు ఇండియా సైన్యంలో ఆఫీసరు ఉద్యోగాలు యివ్వబడినవి. యుద్ధం ముగిసేటప్పటికి, దాదాపు 8,000 మంది భారతీయులు ఆఫీసరు హోదాలో వున్నారు.

ప్రపంచయుద్ధం ముగిసిన రెండు సంవత్సరాలలో, రాజకీయ పరిస్థితులు అతివేగంగా మార్పులు చెందటముతో, సైన్యశాఖ పునర్నిర్మాణం విషయమై ఏమీ ఏర్పాట్లు జరుగలేదు. 1947 ఆగస్టు 15 తేదిన భారతదేశం విభజన జరగడంతో, భారతదేశపు సైన్యంకూడా విభజింపబడింది. ఆనాటికి భారతదేశంలోవున్న సైన్యంలో రెండుభాగాలు ఇండియా వంతుకీ, ఒకభాగం పాకిస్థాన్ వంతుకీ వచ్చాయి.

దేశవిభజనతో పాటు, దేశస్వాతంత్ర్యంకూడా లభించినందున ఇండియాలోని బ్రిటిషు సైనికులందరినీ విడుదల చెయ్యడంకూడా జరిగింది. ఇండియాలోని ఆఖరు బ్రిటిషు పటాలం, 1948 ఫిబ్రవరి 28 తేదిన ఇండియా నుంచి వెళ్ళిపోయింది. అయితే, కొంతమంది బ్రిటీషువారు ఇంకా ఇండియా సైన్యంలో, ఇండియా ప్రభుత్వం కోరికపై పనిచేస్తూనే వున్నారు. వీరు యుద్ధచర్యకుగాని, సైనిక నాయకత్వానికిగాని కాక భారతీయ సైనికులకు తర్ఫీదు ఇవ్వడం, సైనిక వ్యవహారాలలోని మెళుకువలను నేర్పడంలో నియమితులై వున్నారు. వీరిసంఖ్యచాలా తక్కువ.

ఇండియా సర్వసైన్యాధిపతిగా మొట్టమొదటి భారతీయునినియామకం, 1948 డిసెంబరులో జరిగింది. ఈ పదవికి నియమింపబడిన జనరల్ కె. ఎం. కరియప్ప, 1949 జనవరి 15 తేదిన పదవీ స్వీకారం చేశారు.

సాయుధబలాల నిర్వహణ

ప్రస్తుతం ఇండియా సాయుధబలాల నిర్వహణ ఎలాజరుగుతున్నదంటే:

సైన్యాలన్నీ సర్వసైన్యాధిపతికి లోబడివుంటాయి. నౌకాదళాలన్నీ సర్వనౌకాదళాధిపతికి లోబడివుంటాయి. విమానదళాలన్నీ సర్వవిమానదళాధిపతికి లోబడి వుంటాయి. ఈముగ్గురున్నూ ప్రభుత్వ రక్షణ శాఖామంత్రికి బాధ్యులై వుంటారు. సైన్య నిర్వహణ విషయంలో ఏయే విధానాలు అవలంబించాలో, యుద్ధచర్యలలో ఏయే విధానాలు అవలంభించాలో మొదలైనవాటిని ప్రభుత్వమండలి నిర్ణయించి, వాటిని మంత్రిమండలిలో ఏర్పాటుచేయబడిన డిఫెన్సుకమిటీద్వారా రక్షణశాఖామంత్రికి తెలియజేస్తారు. రక్షణశాఖామంత్రి, యీవిధానాలను తన కార్యాలయం ద్వారా వివిధబలాల అధిపతులకు తెలియజేసి, అవి అమలు జరిగేటట్టు చూస్తారు.

సైన్యం

ఇండియాసైన్యం అనేకభాగాలుగా విభజింపబడివుంది. అవేమిటంటే: కవచదళాలు, ఫిరంగి దళాలు; సైనిక ఇంజనీరు దళాలు, కొల్బలము; మోటారు దళాలు; వైద్యసహాయ దళాలు; గుమస్తా దళాలు.

నేషనల్ కేడెట్ కోర్

ఇండియాలోని యువకులకు సైనికశిక్షను యివ్వడానికీ, అలా శిక్షణపొందినవారిలో అర్హులైనవారికి సైన్యంలో ఉద్యోగాలు యివ్వడానికీ ఒక పథకం తయారుచేయబడింది, ఆ పథకం ప్రకారం ఇండియాలో నేషనల్ కేడెట్ కోర్ స్థాపింపబడుతుంది. కేడెట్ అంటే సైనికశిక్షణ పొందేయువకుడని అర్థం. కోర్ అంటే దళం అని అర్థం ఇలాటి నేషనల్ కేడెట్ కోరును స్థాపించడానికి కేంద్రప్రభుత్వంవారి పథకానికి అన్ని రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాలవారూ అంగీకరించారు.

ఈ పథకం ఏమిటంటే: ఈదళం రెండు భాగాలుగావుంటుంది. భాగానికి డివిజన్ అని పేరు. సీనియర్ డివిజన్, అంటే కాలేజి విద్యార్థుల దళం: జూనియర్ డివిజన్ అంటే హైస్కూలు విద్యార్థుల దళం.

1954 జనవరి 26 నాటికి ఇండియా అంతటిలోనూ సీనియర్ డివిజన్‌లో 677 మంది ఆఫీసర్లు, 27,540 మంది కేడెట్సూ; జూనియర్ డివిజన్‌లో 1,603 మంది ఆఫీసర్లూ, 62,797 మంది కేడెట్సూ, బాలికల డివిజన్‌లో 20 మంది ఆఫీసర్లూ, 600 మంది కేడెట్సువున్నట్లు తేలింది.

నేషనల్ కేడెట్ కోర్‌లో ప్రతి విద్యార్థీ చేరాలని నిర్బంధం లేదు; ఇష్టం వచ్చినవారే చేరవచ్చును. ఇలాచేరి, తర్ఫీదుపొందినవారు తప్పనిసరిగా సైన్యములోచేరి యుద్ధకార్యాలలో పాల్గొనాలనే నిర్బంధంకూడా ఏమీలేదు. ఈ తర్ఫీదు కేవలమూ, యువకులకు సైనిక శిక్షణనుయిచ్చి, వారు ప్రయోజకులుగా తయారయ్యేటట్లు చెయ్యడానికే ఉద్దేశింపబడింది.

జూనియర్ డివిజన్‌లో చేర్చుకొనబడే కేడెట్ వయస్సు 13 ఏండ్లలోపు వుండకూడదు. 17 ఏండ్లకు మించకూడదు.

ప్రాంతీయ సైన్య దళాలు
(Territorial Army)

సైన్యంలోచేరి పనిచేస్తున్న వారికేగాక; దేశంలోని యువకులం దరికి సైనికశిక్షణ యివ్వవలసిందనీ, అవసరం వచ్చినప్పుడు దేశరక్షణ కార్యాలలో సైన్యానికి చేదోడుగా వుండేటట్టుప్రాంతీయ సైన్య దళా లను ఏర్పాటు చేయవలసిందనీ, చాలామంది నాయకులు కోరారు. ఈ కోరికను అనుసరించి, ఇండియా ప్రభుత్వంవారు ప్రాంతీయ సైన్యదళా లను ఏర్పాటు చెయ్యడానికి నిశ్చయించారు.

ప్రథమంలో, యీ ప్రాంతీయ సైన్యం సంఖ్య 1,30,000 వుంటుంది. ఇది ఎనిమిదిదళాలుగా విభజింపబడివుంటుంది. ఒక్కొక్క దళానికి ఒక్కొక్క ప్రాంతం నిర్ణీతమై వుంటుంది. ఆ ప్రాంతాలు ఇవి:

(1) పంజాబ్‌రాష్ట్రం: తూర్పుపంజాబ్ సంస్థానాల యూని యన్; ఢిల్లీ, (2) ఉత్తరప్రదేశ్; (3) మధ్యప్రదేశ్; తూర్పు సంస్థా నాలు. (4) బొంబాయి, కథియవాడ్. (5) మదరాసు; మైసూర్; తిరువాంకూరు సంస్థానాలు. (6) బీహార్; ఒరిస్సా, (7) పశ్చిమ బెంగాల్, కూచ్‌బీహార్, (8) అస్సాం, త్రిపుర; మణిపూర్ సంస్థానాలు.

మదరాసు రాష్ట్రంలో ప్రాంతీయ సైన్యదళం 1949 అక్టోబర్ 7 తేదిన స్థాపించబడింది.

ఈ దళాలుచేసే పని ఏమిటంటే: యుద్ధపరిస్థితులు ఏర్పడి నపుడు, సైన్యానికి తగినవారు లభించేటట్టు సహాయకరంగా వుండటం: సైన్యం యుద్ధ కార్యాలలో నిమగ్నమైవున్నందున, అంతరంగిక దేశ రక్షణ కార్యాలలో పోలీసువారికి సహాయపడుతూ అల్లరులు, కల్లోలాలు జరగకుండా శాంతిభద్రతలను కాపాడడం తీరరక్షణ, విమానదాడి ప్రతిఘటన మొదలైన పనులలో పాల్గొనడం. అవసరమైనప్పుడు దేశం రక్షణలో పాల్గొని, దేశ స్వాతంత్ర్యాన్ని కాపాడడానికి సహాయపడా లనే ఉత్సాహం గలవారంతా, యీ దళంలోచేరి సైనికశిక్షను పొంద

వచ్చును. ఈ దళాలకు చెందిన వారికి, ఏడాదికి రెండు మూడు మాసములు మాత్రమే శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది. మిగతా కాలంలో, వారు తమ మామూలు పనిపాటలను చూసుకుంటూ వుంటారు.

నేషనల్ వార్ ఎకడెమీ

ఇండియాలోని సైన్య, నౌకా, విమాన దళాలలోని ఆఫీసరు ఉద్యోగాలకు భారతీయులను తయారుచేయడానికి ఒక కళాశాల [మిలిటరీ ఎకడెమీ] ను స్థాపించడానికి ఇండియా ప్రభుత్వంవారు నిశ్చయించారు. ఈ కళాశాల, రెండవ ప్రపంచయుద్ధంలో భారతీయ సైన్యాలు చూపిన ప్రతిభకు చిహ్నంగా పరిగణింపబడుతుందని కూడా ప్రకటింపబడింది. అదే వుద్దేశంతో నేషనల్ వార్ ఎకడెమీ అనే పేరు పెట్టబడింది.

ఈ కళాశాలను ఎక్కడ స్థాపించాలో, దానికి ఏ పేరు పెట్టాలో, శిక్షణ పద్ధతులు ఎలా వుండాలో, విద్యార్థుల వయస్సు, అర్హతలు ఎలావుండాలో, నిర్ణయించడానికి ప్రభుత్వంవారు ఒక కమిటీని నియమించారు. ఆ కమిటీచేసిన సలహాలను ఆమోదిస్తూ, 1948 మే 2 తేదీన ఇండియా ప్రభుత్వం చేసిన ప్రకటనను బట్టి, యీ ఎకడెమీ స్థాపన పథకం ఇది:

నేషనల్ వార్ ఎకడెమీ, పూనాకు 13 మైళ్ళ దూరంలోవున్న ఖిరక్‌వస్లవద్ద స్థాపింపబడుతుంది. ఇండియాసైన్య, నౌకా, విమానదళాలకు ఆఫీసర్లను తర్ఫీదు చెయ్యడానికి ఇది వుద్దేశింపబడింది. దీనిలో చేర్చుకొనబడే విద్యార్థులు, కేవలము అర్హతలనుబట్టే ఎన్నుకోబడుతారు. వారి వయస్సు 15 ఏండ్లకుపైన 19 ఏండ్లకులోపు వుండాలి. దీనిలో చేరడానికి ముందు వారు మెట్రిక్యులేషనుగాని-దానితో సమానమైన పరీక్షగాని చదివివుండాలి. దీనిలో చేర్చుకొనబడిన విద్యార్థులకు తర్ఫీదు భోజనవసతి. దుస్తులు ఉచింతగా యివ్వబడుతవి. ఇక్కడ తర్ఫీదు మూడేళ్ళు వుంటుంది: నౌకాశాఖలో చేరదలచిన విద్యార్థులు మాత్రం, 15 ఏటనే చేరాలి. సైన్యశాఖలో చేరదలచిన యువకులు,

మూడేళ్ళు తర్ఫీదు అయిన తరువాత. మరొక ఏడాది యిక్కడవుండి యితరసైన్య శాఖలగురించి నేర్చుకోవాలి.

ఖరక్‌వస్లలో, యీ కళాశాలకు కావలసిన భవన నిర్మాణానికి పునాదిని 1949 అక్టోబరు 6 న పండిట్ జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ వేశారు. ఈ భవననిర్మాణం జరిగేవరకు, యీ కళాశాల డేరాడూన్‌లో నిర్వహింపబడుతుంది. ఈ శిక్షణకు ఎన్నుకోబడే విద్యార్థుల మొదటి జట్టుతర్ఫీదు 1949 జనవరి 4 వ తేదీన ప్రారంభమైంది.

దీనిలో ప్రతిసంవత్సరమూ 600 లేక 700 మంది విద్యార్థులు చేర్చుకొనబడుతారు.

నౌకాదళం

ఈనాటి ఇండియా నౌకాదళపు పుట్టుక, 1612 లో జరిగిందని చెప్పవచ్చును. ఆ రోజులలో డచ్చివారు, పోర్చుగీసువారు తమ నౌకలను ఆటంకపరచకుండానూ, సముద్రపుదొంగలు తమ నౌకలను దోచుకోకుండానూ తమ నౌకలలో సాయుధ నావికదళాలను వుంచుకోడానికి నిశ్చయించి, ఈస్టిండియాకంపెనీవారు రెండు సాయుధనౌకలను ఏర్పాటుచేసుకున్నారు. క్రమేపి, యీ నౌకలసంఖ్య పెరిగి, ఇండియా ప్రభుత్వాధిపత్యంలో పెద్ద నౌకాదళమే ఏర్పడింది.

ఇండియాతీరం చాలా పొడవైనది కనుక, ప్రస్తుతంవున్న నౌకాదళం తీరరక్షణకు చాలదు. పదేళ్ళలో, ఇండియా నౌకాదళాన్ని తగినంతగా విస్తరింపచెయ్యడానికి ప్రభుత్వం ఒక పథకాన్ని తయారుచేశారు. నౌకాదళంలో పనిచేసే నావికసైనికుల (రేటింగ్స్)కు ట్రెయినింగు బొంబాయి, విశాఖపట్టణములలో ఇవ్వబడుతున్నది. నౌకాదళంలో ఆఫీసర్లుగా తర్ఫీదు పొందడానికి 47 మంది ఇంగ్లండు పంపబడినారు.

ఎక్కువమంది యువకులు నౌకాదళంలోచేరి, అతిముఖ్యమైన యీ దేశరక్షణ సేవలో పాల్గొనవలసిన అవసరం ఎంతేనావుంది.

ఇండియా స్వాతంత్ర్యాన్ని పొందినతరువాత, అంటే 1947 ఆగస్టు 15 తరువాత 1947 నవంబరు 29 నాటికి కొత్తగా ఏడు నౌకలను సుమారు 2,43,00,00 రూపాయల వ్యయంతో ఇండియా ప్రభుత్వం కొన్నారు.

ఇండియాకు ప్రత్యేకంగా ఒక డెస్ట్రాయర్ దళాన్ని ఏర్పాటు చేసే వుద్దేశంతో ఇండియాప్రభుత్వం బ్రిటనునుంచి మూడు నౌకలను (ఒక్కొక్కటి 1700 టన్నులు) కొన్నారు. రాజపుట్, రంజిత్, రాణా అనే పేర్లతో యీ మూడు నౌకలు బొంబాయికి 1950 జనవరి 23 తేదిన చేరినవి. ఈ నౌకలు మూడునూ 1942 లో నిర్మింపబడినవి. ఒక్కొక్కదాని పొడవు 358 అడుగులు. ఒక్కొక్కదానిలో నాల్గేసి 4.7 అంగుళాల మూతిగల ఫిరంగులు వుంటాయి.

విమానదళం

భారతదేశంలో మొట్టమొదటి విమానదళం, 1933 ఏప్రిల్ లో ఏర్పాటుచేయబడింది. ఆ విమానదళ బలపుసంఖ్య ఎంతంటే: మూడు విమానాలు: ఆరుగురు వైమానికులు. ఇంత స్వల్పబలంతో ఆరంభమైన విమానదళం, రెండవ ప్రపంచయుద్ధం ముగిసేటప్పటికి పది స్క్వాడ్రనుల బలంగా తయారయింది. వీటిలో ఎనిమిది యుద్ధచర్యలలో పాల్గొనేవిమానాలుగల స్క్వాడ్రనులు. రెండు యుద్ధసామగ్రిని సరాఫరాచేసేవి.

1947 ఆగస్టులో దేశవిభజనతోపాటు విమానదళ విభజనకూడా జరిగింది. యుద్ధచర్యలలో పాల్గొనే విమానాలుగల స్క్వాడ్రనులు ఏడు. యుద్ధసామగ్రిని సరఫరాచేసే విమానాలుగల స్క్వాడ్రను ఒకటి ఇండియా వంతుకు వచ్చాయి.

ఇండియా వైశాల్యం, ఇండియాకుగల ప్రాముఖ్యతనుబట్టి, ప్రస్తుతం వున్న విమానదళపు బలంచాలదు. ఈ దళాన్ని బాగా విస్తరింపచెయ్యడానికి ప్రభుత్వంవారు నిశ్చయించారు.

ఇండియా విమానదళంలో బాంబరు స్క్వాడ్రనులు, జెట్ విమాన స్క్వాడ్రనులుకూడా ఏర్పాటుచేయబడుతవి. అయిదు సంవత్సరాలలో, విమానదళ బలం మొత్తం 15 స్క్వాడ్రనులు చెయ్యడం ప్రభుత్వం సంకల్పం.

ప్రస్తుతం, కోయంబత్తూరు, జోధ్‌పూర్, అంబాల, బెంగుళూరు, మదరాసులలో వైమానికులకు తర్ఫీదునిచ్చే కేంద్రాలు వున్నాయి. ఇండియాలో తర్ఫీదుపొందిన వైమానికులలో కొందరిని ప్రతి ఏటా ఇంగ్లండుపంపి, ఉత్తమశిక్షణను యిప్పించడానికికూడా ఏర్పాటు చేయబడినది

వీ ర స త్కా ర ం

ఇండియా నౌకా, సైన్య, విమానదళాలలో అసాధారణమైన ధైర్యశౌర్యాలను ప్రదర్శించిన వీరులను సత్కరించడానికి, యీ క్రింది బిరుదములు ఇవ్వడానికి కేంద్రప్రభుత్వంవారు నిశ్చయించారు.

ప్రథమ సత్కారం : పరమ వీర చక్ర

ద్వితీయ సత్కారం : మహా వీర చక్ర

తృతీయ సత్కారం: వీర చక్ర

పరమ వీర చక్ర పతకసత్కారం, ఇంతకుపూర్వ బ్రిటిషు ప్రభుత్వంయిచ్చే విక్టోరియా క్రాస్‌పతకంతో సమానమైన హోదాగలది. భారత ప్రజారాజ్య అవతరణసందర్భంలో, 1950 జనవరి 26 తేదీన ప్రభుత్వం వీరసత్కారం చేశారు. పరమ వీరచక్రం, మేజర్ సోమనాథశర్మ, లాన్స్‌నాయక్ కరంసింగ్, కెప్టెన్ ఆర్. ఆర్. రాణే, నాయక్ యదునాద్‌సింగ్ అనువారు నల్గురికి ఇవ్వబడింది. వీరిలో మేజర్ సోమనాథశర్మ, నాయక్ యదునాథ్‌సింగ్‌లకు వారిమరణానంతరం యీ సత్కారం జరిగింది. 1953 జనవరి 26 న హావల్దార్ మేజర్‌పీరుసింగ్‌కు, మరణానంతరం ఇవ్వబడింది.

చాలామందికి మహావీర్ చక్ర, వీర చక్ర సత్కారం జరిగింది. ఈ సత్కారాలన్నీ కాశ్మీర్ యుద్ధంలో పాల్గొన్నవారికే.

పరమ వీరచక్ర సత్కారాన్ని పొందినవారికి నెలకు రు. 50 భృతి ఇవ్వబడుతుంది. ఒకసారి పరమ వీరచక్రపొంది, మళ్ళీ గొప్పపని

చేసినవారికి పరమ వీరచక్ర బార్ ఇవ్వబడుతుంది. అలా బార్ పొందిన వారికి, ప్రతిబార్‌కు అదనంగా రు. 20 భృతి ఇవ్వబడుతుంది.

మహా వీరచక్ర పొందినవారికి నెలకు రు. 30 భృతి ఇవ్వబడుతుంది. ఒకొకబార్‌కు అదనంగా రు. 10 భృతి ఇవ్వబడుతుంది.

వీరచక్ర సత్కారం పొందినవారికి నెలకు రు. 20 భృతి ఇవ్వబడుతుంది. అదనంగా ప్రతిబార్‌కు రు. 8 భృతి ఇవ్వబడుతుంది.

సత్కారంపొందిన వీరుడు మరణించినట్లయితే, యీభృతి, అతని భార్యకు ఇవ్వబడుతుంది.

ఈభృతి జూనియర్ కమిషన్డ్ ఆఫీసర్లకు, అంతకుతక్కువహోదా గలవారికిమాత్రమే ఇవ్వబడుతుంది. కమిషన్ ఆఫీసర్లకు ఇవ్వబడదు.

అశోక చక్ర

యుద్ధచర్యలలోగాక, ఇతరసందర్భాలలో సాహస; ఔదార్యాలను ప్రదర్శించి ప్రశంసనీయమైన సేవచేసినవారికి సాయుధబలాలలో వున్నవారికేగాక ఇతర సామాన్యప్రజలకుకూడా బహూకరణ చెయ్యడానికి 'అశోకచక్ర' పతకాన్ని ఏర్పాటుచేస్తూ, ప్రెసిడెంటుఉత్తరువు 1952 జనవరి 12 న జరిగింది.

ఈ పతకం మూడు తరగతులు కలిగివుంటుంది.

గొప్ప సాహసము, త్యాగము చూపినవారికి మొదటి తరగతి; గొప్ప సాహసము చూపినవారికి రెండవతరగతి; ప్రశంసనీయమైనసాహసము చూపినవారికి, మూడవ తరగతి.

ప్రజాసేవకు బహూకరణ

పద్మవిభూషణ్

ఏ విధంగానైనా, మహోత్తమమైన ప్రజాసేవ చేసినవారిని బహూకరించడానికి పద్మవిభూషణ్ అనే పతకము ఇవ్వవలసిందిగా,

ఇండియా ప్రెసిడెంటు, 1954 జనవరి 5 తేదిన ప్రకటించారు. ఈ పతకము మూడు తరగతులలో వుంటుంది. 1. పద్మవిభూషణ్ పహెలావర్గ, 2. దుస్రావర్గ, 3. తిస్రావర్గ.

పహెలావర్గ పతకము బంగారు గిల్టుతో తయారుచేయుబడినదిగా వుంటుంది. మహోత్తమమైన ప్రజాసేవను చేసినవారికి ఇవ్వబడుతుంది.

దుస్రావర్గపతకము వెండితో తయారుచేయబడినదిగా వుంటుంది. చాలా ప్రశంసార్హమైన ప్రజాసేవను చేసినవారికి ఇవ్వబడుతుంది.

తిస్రావర్గపతకము కంచుతో తయారుచేయుబడినదిగా వుంటుంది. పరిగణనీయమైన ప్రజాసేవను చేసినవారికి ఇవ్వబడుతుంది.

భారత్ రత్న

కళ, సారస్వతము, శాస్త్రపరిశోధన, పరిగణనీయమైన ప్రజాసేవ చేసినవారికి, జాతి, మత, స్త్రీ పుంవివక్షత లేకుండా, గౌరవించడానికి భారత్ రత్న అనే బిరుదును, ఇవ్వవలసిందిగా, ఇండియా ప్రెసిడెంటు 1954 జనవరి 5 తేదిన ప్రకటించారు. ఈ బిరుదముతోపాటు, ఒక బంగారు పతకముకూడా ఇవ్వబడుతుంది.

విదేశీయుల అధీనంలో వున్న ప్రాంతాలు

భారతదేశంలో ఫ్రాన్సు, పోర్చుగల్ దేశాల ఆక్రమణలోకొంత భూభాగంవుంది. మూడు శతాబ్దాలనాడు, వర్తకానికి భారతదేశానికి వచ్చి, దేశీయ రాజకీయవ్యవహారాలలో జోక్యం కలిగించుకొని, ఫ్రాన్సు పోర్చుగల్ దేశాలు కొంతదేశాన్ని తమ పరిపాలనలోకి తెచ్చుకున్నవి. తరువాతవచ్చిన బ్రిటిష్‌వారితో పోరాటఫలితంగా, ఈ రెండుదేశాల పలుకుబడి, వాటిపాలనలోవున్న భూభాగముచాలవరకుతగ్గిపోయాయి. నేడు ఈ రెండుదేశాల పాలనలోవున్న ప్రదేశాలను సెటిల్మెంట్లు అని వాడుకలో అంటారు. ఈ ప్రదేశాలలో యిటీవల స్వాతంత్రోద్యమం ప్రబలుతూవుంది. ఈ రెండు సెటిల్మెంట్లలోనూవున్న ప్రజానాయకులు

ఈ రెండు సెటిల్మెంట్లనూ, భారతదేశంలోని యితర ప్రాంతాలలో కలిపివెయ్యాలని కోరుతున్నారు. ఆ సెటిల్మెంట్ల వివరాలివి:

ఫ్రెంచి సెటిల్మెంట్లు

వీటి వైశాల్యం మొత్తం 203 చదరపు మైళ్లు. ఈ సెటిల్మెంట్లు మొత్తం అయిదు. అవి పుదుచ్చేరి, కరికాల్, మాహి, యానాం అనే వూళ్ళూ, వాటిపరిసర ప్రదేశాలు. వీటన్నిటిలోనూ మొత్తంజనాభా, 1941 లెఖల ప్రకారం, 3,23,295. వీరిలో 1,62,916 మందిపురుషులు, 1,69,379 మంది స్త్రీలు. వీటన్నిటి పరిపాలన నిర్వహించడానికి, ఒక కమిషనర్ ఉన్నారు. అయన వుండే స్థలం పుదుచ్చేరి. కమిషనర్: ఏంద్రి మేనార్డు.

పుదుచ్చేరి

ఈ నగరం, భారతదేశపు తూర్పుతీరంలో మదరాసుకు దక్షిణంగా 105 మైళ్ళదూరంలోవుంది. ఈ నగరమూ, దీనిపరిసర ప్రదేశాలూ మొత్తం ఫ్రెంచివారి అధీనంలోవున్న భూమి, 115 చ. మైళ్లు. జనాభా, 1941 లెక్కల ప్రకారం 2,04,653.

కరికాల్

ఇదికూడా మదరాసుకు దక్షిణంగా; సముద్రతీరాన తంజావూరు జిల్లాలోవుంది. ఈ సెటిల్మెంటులో మొత్తం 110 గ్రామాలు వున్నాయి. వీటి జనాభా 1941 లో 69,555. దీని వైశాల్యం 53 చ. మైళ్ళు.

మాహి:

ఇది భారతదేశపు పశ్చిమతీరాన, మలబారులోవుంది.

యానాం:

ఇది తూర్పుగోదావరిజిల్లాలో, గోదావరి బంగాళా ఖాతంలోపడే చోటికి సమీపంలో; కాకినాడకు సుమారు 18 మైళ్ళదూరంలోవున్నది. దీని జనాభా 1941 లో 5,711.

దక్షిణఇండియాలోని ఫ్రెంచి సెటిల్మెంట్లు ఇండియాలో చేరాలా, ఫ్రాన్సుకు లోబడివుండాలా అనే విషయాన్ని గురించి రిఫరెండం 1949 డిసెంబరు 11 న జరుపాలని ఫ్రెంచిఇండియామునిసిపల్ కౌన్సిలర్ల జనరల్ అసెంబ్లీ 1949 మార్చి 21 న తీర్మానించింది. ఫ్రెంచి ప్రభుత్వంతోను, ఇండియా ప్రభుత్వంతోను సమాలోచనలు జరుపడానికి ముగ్గురుసభ్యులతో ఒక రాయబారవర్గాన్ని కూడా యీ అసెంబ్లీ నియమించింది. ఈ రాయబారవర్గం ఫ్రాన్సుకువెళ్ళి అచ్చటి ప్రభుత్వంతోనూ, ఢిల్లీలో ఇండియా ప్రభుత్వంతోను మంతనాలు జరిపింది.

ఇండియాలోని ఫ్రెంచి సెటిల్మెంట్లు ఫ్రాన్సుతో సంబంధం కలిగి వుండేటట్లయితే, వాటికి ఫ్రెంచి యూనియన్‌లో స్వపరిపాలన హక్కు ఇస్తామని ఫ్రెంచి ప్రభుత్వవర్గాలవారు చెప్పినట్లు యీ రాయబారవర్గం ప్రకటించింది.

ఫ్రెంచి ఇండియా మునిసిపల్ కాంగ్రెసు 1949 అక్టోబరు 17, 18 తేదులలో సమావేశమై, 1949 డిసెంబరులో జరుపుటకు నిశ్చయించిన రిఫరెండమును వాయిదా వెయ్యవలసినదనీ, ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం ఇస్తానన్న స్వపరిపాలన హక్కును ఆమోదిస్తూ ఫ్రాన్సుతో సంబంధాన్ని ఉంచుకోడానికి నిశ్చయించింది.

1950 ఫిబ్రవరి 26 తేదిన వచ్చిన వార్తప్రకారం, రిఫరెండం జరపడానికి ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం నిర్ణయించినట్లు తెలిసింది.

పోర్చుగీసు సెటిల్మెంట్లు

పోర్చుగీసువారు మొట్టమొదట (1510) లో భారతదేశంలోఆక్రమించుకున్న ప్రదేశంగోవా. ఇప్పటికీ ఇది వారి పాలనలోనేవుంది. నేడు దేశంలో పోర్చుగీసువారి అధీనంలోవున్న ప్రాంతం మొత్తం 3,983 కిలోమీటర్లు. ఈ ప్రాంతమంతా బొంబాయి రాష్ట్రంలో మూడు విడివిడి ప్రదేశాలుగావుంది. అవేమిటంటే, గోవా, డయ్యూ, డామన్. వీటన్నిటికీ రాజధాని నోవాగోవా. ఇది, పశ్చిమతీరంలోవున్న మర్మగోవాకు 6 మైళ్ల దూరంలో నూతనంగా నిర్మింపబడింది. పోర్చుగీసు సెటిల్మెంట్ల గవర్నర్

జనరల్ ఇక్కడే వుంటాడు. డయ్యూ, డామన్‌లలో ఒక్కొక్క లెఫ్టిసెంట్ గవర్నర్ ఉంటాడు. పోర్చుగీసు సెటిల్మెంట్ల మొత్తంలో 1931 లో 5,79,970 మంది ప్రజలున్నారు. తరువాత జనాభా లెక్కలు తీసుకోలేదు. ఈ సెటిల్మెంట్ల మొత్తంలో నాలుగు పట్టణాలు, మూడు నగరాలు, సుమారు 600 గ్రామాలు వున్నాయి.

మర్మగోవా :

నోవాగోవా, మర్మగోవా పట్టణాలూ, పరిసరప్రాంతలూ కలిపి గోవాజిల్లా అని వాడుకలో వున్నాయి. నోవాగోవా, పోర్చుగీసు సెటిల్మెంటుకు రాజధాని అయినప్పటికీ రేవుపట్టణం మర్మగోవా. ఇది బొంబాయికి దక్షిణంగా 226 మైళ్లదూరంలోవుంది.

డామన్ :

ఈజిల్లా, బొంబాయికి ఉత్తరంగా సుమారు 100 మైళ్లదూరంలో సముద్రతీరానవుంది. ఈజిల్లా వైశాల్యం 86 చ. మైళ్ళు.

డయ్యూ :

ఈ జిల్లా, భారతదేశపు పశ్చిమతీరాన, కథియవాడకు దక్షిణంగా వున్న చిన్నద్వీపం. దీనివైశాల్యం సుమారు 20 చ. మైళ్ళు. ఒకప్పుడు ఇది గొప్ప వ్యాపార కేంద్రంగా వుండేదిగాని, ప్రస్తుతం అనామకస్థితిలో వుంది.

ప్రజారోగ్యము

ప్రజారోగ్యము విషయంలో ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధతీసుకొని దీనికొరకు ఒక ప్రత్యేక డిపార్టుమెంటును స్థాపించడం జరిగి యిప్పటికి సుమారు 76 ఏండ్లు అయింది. నగరములు పరిశుద్ధముగా వుండేటట్లు చూడడంలోనూ-అంటువ్యాధులు వ్యాపించకుండా చూడడంలోనూ. వ్యాధి చికిత్సకు ఉచితంగా సదుపాయాలు కలిగించడంలోనూ చాలా

అభివృద్ధి జరిగింది కాని ఇప్పటివరకు మనదేశంలో జరిగిన కృషి అంతా కూడా, జరుగవలసినదానిలో పదవవంతుకూడా కాదన్నమాట వాస్తవం.

మనదేశం, ప్రజారోగ్యం విషయంలో ప్రపంచంలోని యితర దేశాలతో పోలిస్తే, చాలా వెనుకబడి వున్నది. ఇంగ్లండు, జర్మని దేశాలలో సగటున ఒకమనిషి ఆయుర్దాయం 63 సంవత్సరాలూ, ఆస్ట్రేలియాలో 66 సంవత్సరాలూ అయితే, మనదేశంలో ప్రజల సగటు ఆయుర్దాయం 32 సంవత్సరాలు మాత్రమే అని లెక్క తేలింది.

ఇండియాలో 1951 ఏప్రిల్ 7 తేది నాటికి 30 మెడికల్ కాలేజీలు, 4 మెడికల్ స్కూళ్ళు ఉన్నాయి.

మనదేశంలో గవర్నమెంటు పరీక్షలు ప్యాసయిన వైద్యులు మొత్తం 60,000. అంటే సగటున ప్రతి 6,000 మంది ప్రజలకీ ఒక డాక్టరు ఉన్నాడన్నమాట, ఇదే లెక్కలో ఇంగ్లండులోచూస్తే ప్రతి 700 మంది ప్రజలకీ ఒక డాక్టరువున్నాడు. మనదేశమంతటా సుమారు 5,000 మంది నర్సులు వున్నారు.

అయితే, డాక్టర్లలోనూ నర్సులలోనూ నూటికి 80 వంతుల మంది పట్టణాలలోనే వున్నారు. పట్టణాలలో వుండే ప్రజలు, దేశపు జనాభాలో పదవవంతుమాత్రమే. అంచేత, నేడుమన గ్రామస్తులకు బొత్తిగా సరియైన వైద్యసహాయమే లేదన్నమాట.

ఇక, మనదేశంలో అత్యధిక సంఖ్యాకులుపడే జబ్బులుఏమిటంటే మలేరియా, టైఫాయిడ్, రక్తగ్రహిణి, కలరా, క్షయ, స్ఫోటకము, ఆహారలోపమువల్ల వచ్చే జబ్బులు.

అన్ని జబ్బులలోనూ, ఎక్కువమంది ప్రాణాలను హరిస్తున్నది మలేరియా. ఈ జబ్బు ఏడాదికి పదికోట్లమందికి వస్తోందనీ, ఏడాదికి 12½ లక్షల మంది చచ్చిపోతున్నారనీ తెలుస్తోంది.

రెండవ ప్రమాదకరమైన జబ్బు క్షయ. ఈ జబ్బువల్ల ఏడాదికి సుమారు అయిదు లక్షలమంది చనిపోతున్నారనీ, దాదాపు 35 లక్షల మంది యీ జబ్బుతో అవస్థపడుతున్నారనీ, అంచనా.

ఇండియాలో క్షయరోగుల చికిత్సకు 194 ఆస్పత్రులు మాత్రమే వున్నాయి. మామూలు ఆస్పత్రులలో 114 వార్డులు వున్నాయి. మొత్తం. 10,371 మంది రోగుల పడకకు వసతివుంది. ఈ రోగ చికిత్సకు సరియైన ప్రయత్నం జరగాలంటే అధమం 4,000 ఆస్పత్రులు, సుమారు అయిదులక్షల రోగులు వుండటానికి వసతితో, స్థాపించాలని అంచనా.

మనదేశంలో స్ఫోటకంవల్ల చనిపోయినవారిలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు, పది సంవత్సరాలలోపు పిల్లలు.

మలేరియా జ్వరాలు, గత సంవత్సరాలకంటె ఎక్కువగా లేవు.

ఇండియాలో సుమారు పదిలక్షలమంది కుష్ఠురోగులున్నారు.

క్షయరోగం రాకుండా ముందు టీకాలు వేసే పద్ధతి ఇటీవల కనుగొన బడింది. ఈ టీకాలను బి. సి. జి. వాక్సీన్ అంటారు. యునైటెడ్ నేషన్సుకు చెందిన ప్రపంచ ఆరోగ్యసమిన అధ్వర్యాన అనేకదేశాలలో యీ టీకాలను వెయ్యడం అయిదు సంవత్సరాలుగా జరుగుతున్నది. 1948 ఆగస్టులో ఇండియాలోకూడా యీ పద్ధతి ప్రవేశపెట్టబడింది. స్కాండినేవియానుంచి కొంతమంది నిపుణులు ఇండియాకువచ్చి, చిన్న సమూహాలుగా ఏర్పడి ఇండియాలో పనిచేస్తున్నారు. 1949 సంవత్సరాంతానికి ఇండియాలో స్కాండినేవియన్ నిపుణుల సమూహాలు ఆరున్నూ భారతీయ నిపుణుల సమూహాలు 21 పనిచేస్తున్నాయి. ఇలాటి పనిలో యింకా ఎక్కువమందికి శిక్షణ యివ్వడంకూడా జరుగుతోంది. 1950 సంవత్సరాంతానికి యిలాటి సమూహాలు 200 తయారవుతాయని అంచనా.

ప్లేగు :

ప్లేగువ్యాధి కారణం ఎలుకలు. ఈ వ్యాధిగల ఎలుకలను కుట్టిన దోమలు, లేక యీగలు మనుష్యులకు యీ వ్యాధిని తగిలిస్తాయి. ఇంటిలో ఎలుకలు లేకుండా ప్రతివారూ జాగ్రత్తపడాలి. ఎలుకలు వృద్ధిపొంద

దానికి సహాయకరములైన చెత్త, కుళ్ళు పదార్థములు ఇంటిలోనూ, ఇంటి పరిసరములలోనూ వుండకుండా చూడాలి. ఆహార పదార్థములను ఎలుకలు ముట్టుకోకుండా, మూతలువేసిన పాత్రలో వుంచాలి.

ప్లేగు రాకుండా ప్రతివ్యక్తి టీకాలు వేయించుకోడం మంచిది. చచ్చిపడిన ఎలుకలు ఇంటిలోగాని, ఇంటిపరిసరములలోగాని కనపడితే. వెంటనే ఆరోగ్యశాఖాధికారులకు తెలియపరచాలి. ప్లేగు జ్వరపులక్ష ణాలు కనపడినట్లయితే, ప్రతివ్యక్తీ వెంటనే వైద్యుని దగ్గరకు వెళ్ళి చికిత్స పొందాలి.

ఆరోగ్యము : ఆహారము

మనదేశంలోని ప్రజలకు పెద్దలోపం ఏమిటంటే, విద్యావిహీనత్వంతోపాటు సరియైన ఆహారంకూడా లేకపోవడం. ఇటీవల మన దేశంలోని ప్రజల ఆహారస్థితిని పరిశీలించిన ఒక కమిషనువారు దేశంలోని జనాభాలో నూటికి ముప్ఫయివంతులమంది, శరీరాన్ని రోగాల పాలబడకుండా తగిన దార్ఢ్యత యివ్వవలసిన దానికంటె చాలా తక్కువ ఆహారాన్ని తింటున్నారని తేల్చారు.

ఆహారం సరియైనది లేకపోవడంవల్ల మనిషికి అనేకజబ్బులు వస్తాయి. సరియైన ఆహారం తినగలిగిన శక్తిగలవారుకూడా, అనేకమంది దేహపుష్టికి కావలసిన ఆహారం ఏమిటో తెలియక కొన్ని పదార్థాలను ఎక్కువగానూ కొన్ని పదార్థాలను తక్కువగానూ తినడం జరుగుతోంది. అందువల్ల దేహానికి సమపుష్టి కలిగించవలసిన పద్ధతిలో ఆహారం సమపాళ్లలో అందక అనేకమంది వ్యాధుల పాలబడుతున్నారు.

ప్రతిమనిషికి తనపని తాను చేసుకోడానికి శక్తికావాలికదా. ఈ శక్తికి తగినపుష్టిని యిచ్చే ఆహారాన్ని తినాలి. ఈ శక్తికి, శాస్త్రజ్ఞులు 'కేలరీ' అనే పేరు పెట్టారు. మనం తినే ఆహారపుకొలత, యీ కేలరీలలో సూచిస్తారు. వివిధవృత్తులలో వున్నవారికి, వివిధపరిమాణంలో కొన్ని

కేలరీలశక్తిగల ఆహారం కావాలి. ఈ విషయంలో శాస్త్రజ్ఞులు, యీ క్రింది పట్టిప్రకారం ఆహారపు కేలరీల విలువ వుండాలని సూచించారు.

వృత్తి	ఆహారపు కేలరీలు
గుమస్తా	2,600
డాక్టరు	2,760
టైపిస్టు	2,800
గృహిణి	2,800
సైనికుడు	3,150
వడ్రంగి	3,190
కూలిపనివాడు	3,610
కమ్మరి	4,120
కట్టెలు కొట్టేవాడు	5,500

మామూలుగా పురుషుడు చేసేపనే చేసే స్త్రీ, పురుషుడు తినే ఆహారంలో అయిదింట నాలుగువంతులు తింటుందని అంచనా.

మనదేశంలో ప్రతివ్యక్తి రోజుకు 2,500 కేలరీలశక్తినియిచ్చే ఆహారాన్ని తినాలని శాస్త్రజ్ఞుల అభిప్రాయం, అయితే, మనదేశంలో చాలామంది తినే ఆహారం, రోజుకు 1,200 కేలరీలలోపలే వుంటున్నది కాని అంతకు మించడంలేదని పరిశోధనలవల్ల తేలింది.

రోజుకి శరీరానికి 2.500 కేలరీలశక్తిని యివ్వడానికి యీ క్రింది లెక్కలో ఆహారం తినాలని శాస్త్రజ్ఞులు సూచించారు.

ధాన్యములు	16 ఔన్సులు
పప్పుదినుసులు	3 ,,
చక్కెర	2 ,,
కూరగాయలు	6 ,,
పండ్లు	2 ,,
నూనెలు	2 ,,
పాలు	8 ,,

పైనచెప్పిన కొలతలో ఆహారం తినేవారికి, ఆహారలోప సంబంధ మైనజబ్బు లేవీ రావడానికి అవకాశంలేదు. అయితే, యీ ఆహారం తీసుకోవడంలో-కూరగాయల విషయంలో ప్రత్యేకశ్రద్ధ కనపరచాలి. వివిధములైన విటమినులుగల కూరగాయలను, ప్రతిరోజూ మారుస్తూ తింటూవుండాలి. లేనట్లయితే-విటమిన్లలోపంవల్ల వచ్చే జబ్బులు వస్తాయి.

విటమినులు

మనిషికి జీవశక్తినిఇచ్చే ఆహారపదార్థాలను విటమినులు అంటారు. ప్రతిమనిషీ, తన ఆహారంలో యీ విటమినులన్నీ వుండేటట్లు చూచుకోవాలి. ఈ విటమినులు ఏమిటో, అవి లోపిస్తే ఏమిజబ్బులువస్తాయో, అవి ఏ ఆహారంలో వున్నాయో మొదలైన వివరాలన్నీ యీ క్రింద యివ్వబడినవి.

విటమిన్ 'ఏ'—ఇది శరీరానికి దార్ఢ్యాన్ని యిచ్చి, రోగ క్రిములను ఎదుర్కొనే శక్తిని దేహానికి యిస్తుంది. విటమిను 'ఏ' లోపించిన వారికి నీరసము, శ్వాసావయవములకు సంబంధించిన జబ్బులు, కంటి జబ్బులు, సరిగా యెదగకపోవడం, రేచీకటి, మొదలైన జబ్బులు కలుగుతాయి. ఈ విటమిన్ లోపించకుండా వుండాలంటే ఆకుపచ్చని కూరగాయలు, చేపలు, చేపనూనె, పాలు, వెన్న, మీగడ, పెరుగు, నెయ్యి, గ్రుడ్లు, మొదలైనవి తినాలి.

విటమిన్ 'బి' 1—ఇది జీర్ణశక్తిని కాపాడే విటమిన్. ఇది ఆహారంలో లోపించినట్లయితే, మనిషికి అన్నంమీద ఏవగింపుపుట్టడం, తూకం తగ్గిపోవడం, జీర్ణశక్తి మందగించడం, గుండెజబ్బులు, అలసట, నరముల బలహీనత, నరముల కంపము, వంటికి నీరుపట్టడం మొదలైన జబ్బులు వస్తాయి. ఈ విటమిను ఎక్కువగా మజ్జిగలోనూ, మొక్క గట్టిన ధాన్యాలలోను, మేకకాలేయములోనూ, యీస్టులోను వుంది.

విటమిన్ 'బి' 2—ఇది శరీరపు ఎదుగుదలకు అవసరమైనది. ఇది ఆహారంలో లోపించినట్లయితే, చర్మరోగాలు, నాలుకపూత; నోటిపూత, కడుపులోపుండ్లు, కడుపునొప్పి, అజీర్ణము, కళ్ళజబ్బులువస్తాయి.

ఇది ఎక్కువగావుండే ఆహారపదార్థాలు ఏమిటంటే. ఈస్టు, పాలు, ఆకు కూరలు, మాంసము; మేక కాలేయము, పప్పుదినుసులు.

విటమిన్ 'సి'—దీనిని సరిపడినంతగా తినలేకపోతే, 'స్కర్వీ' అనే జబ్బువస్తుంది. జీర్ణశక్తి సరిగావుండదు. ఈ విటమిను చాలా ఎక్కువగా ఉసిరికాయలోను, టొమటోపండ్లలోను వుంది. మామిడి, నారింజ, బత్తాయి మొదలైన పండ్లలోకూడ తగినంతగా వుంది.

విటమిన్ 'డి'—శరీర దార్ఢ్యానికి ప్రధానమైనది. చిన్నపిల్లల ఆహారంలో యీ విటమిను లోపించినట్లయితే వారికి దొడ్డికాళ్ళుపడడం, ఎముకలు గట్టిగావుండక మెత్తపడటం మొదలైన జబ్బులు వస్తాయి. గర్భిణీ స్త్రీలు ముఖ్యంగా, యీ విటమినును ఎక్కువగా తినాలి. ఇది ఎక్కువగావుండే పదార్థాలు ఏమిటంటే: పాలు, వెన్న, నెయ్యి, పంచదార, చేపనూనె మొదలైనవి: అంతేగాక, కొంచెము సేపు ఎండలో నిలబడితే, శరీరంలో విటమిన్ 'డి' వుత్పత్తి అవుతుంది.

పైచెప్పిన విటమినులు కాక, శరీరంతుణకు ప్రొటీను పదార్థములు, శరీర దార్ఢ్యానికి పిండిపదార్థములు, ఎముక గట్టితనానికి కాల్షియం (సున్నం), రక్తవృద్ధికి లోహము (ఇనుము), కూడా తగినంతగా ఆహారంలో వుండేటట్టు చూచుకోవాలి.

ప్రొటీను పదార్థములు :పాలు, మాంసము, చేపలు, పప్పుదినుసులు.

పిండిపదార్థములు : బియ్యము, గోధుమలు, మొదలైన ధాన్యములు అరటిపండ్లు.

కాల్షియం: ప్రధానంగా పాలు, ఆకుకూరలు, తమలపాకులలో వేసుకునే సున్నం.

లోహం : ఆకుకూరలు.

ఆహారధాన్యాలపంట

ప్రస్తుతం భారతదేశంలో 35 కోట్లు పైగా జనాభా వుంది. మనిషికి రోజుకు 18 ఔన్సుల లెక్కన, ఏడాదికి 4,80,00,000 టన్నుల ఆహారధాన్యాలు మనకు కావాలి.

1948 లో 3,84,35,000 టన్నులూ, 1949 లో 3,53,40,000 టన్నులూ, 1950 లో 4,60,18,000 టన్నులూ, 1951లో 4,17,23,000 టన్నులూ ఆహారధాన్యాలు ఇండియాలో పండినవి. ఈ పంట ప్రజల అవసరాలకు చాలనందున, మనం విదేశాలనుంచి ఆహారపదార్థాలను విశేషంగా దిగుమతి చేసుకోవలసి వచ్చింది. 1948-49లో రు. 110 కోట్ల 66 లక్షలు, 1949-50 లో రు. 92 కోట్ల 54 లక్షలు, 1950-51 లో రు. 80 కోట్ల 30 లక్షలు విలువగల ధాన్యాలను విదేశాలలో ఇండియా కొన్నది. ఆ ధాన్యాలను ఇండియాకు చేర్చడానికి అయిన ఖర్చులతో, ఆహారధాన్యాలకు గాను 1948-49 లో రు. 186 కోట్ల 85 లక్షలు, 1949-50 లో రు. 124 కోట్ల 63 లక్షలు, 1950-51 లో రు. 130 కోట్ల 55 లక్షలు మొత్తం వ్యయమైంది.

1952 లో రు. 210 కోట్ల విలువగల 38,60,000 టన్నుల ఆహారధాన్యాలను ఇండియా, విదేశాలనుంచి దిగుమతి చేసుకొన్నది.

విదేశాలనుంచి ఆహారధాన్యాలను దిగుమతి చేసుకోవడంవల్ల డబ్బు చాలా వ్యయమై పోతున్నది. దేశంలోనే అవసరమైనంతవరకు ఆహారపదార్థాలను వుత్పత్తి చేసుకుంటే, విదేశాలనుంచి ఆహారధాన్యాలను దిగుమతి చేసుకోడానికి ఖర్చుపెట్టేడబ్బు మిగులుతుంది. ఆ డబ్బుతో, పరిశ్రమలను వృద్ధిపొందించడానికి కావలసిన యంత్ర సామగ్రిని కొనవచ్చును. కాబట్టి, విదేశాలనుంచి ఆహారధాన్యాలను దిగుమతి చేసుకోవడం శీఘ్రమైనంత త్వరలో నిలిపివెయ్యడానికి నిశ్చయించి, దేశంలోనే ఎక్కువ భూమిని వ్యవసాయం చెయ్యడానికీ, నీటిపారుదల సదుపాయలను కల్గించి, ఒకసారి పంటపండే భూమిలో రెండు పంటలు పండించడానికీ కార్యక్రమాలను ప్రభుత్వం తయారుచేసింది.

ఈ కార్యక్రమాల ఫలితంగా, ఇండియాలో 1952-53 లో 5,60,00,000 టన్నుల ఆహారధాన్యాలను అంటే 1951-52 లో పండినదానికంటె 54,80,000 టన్నులు అధికంగా, పండించడము జరిగింది. 1952 లో 38,60,000 టన్నుల ఆహారధాన్యాలను దిగుమతి చేస్తే, 1953 లో 20,20,000 టన్నుల ఆహారధాన్యాలను మాత్రమే ఇండియా దిగుమతి చేసుకొన్నది. 1954 లో 20 లక్షల టన్నులకంటె ఎక్కువ ఆహారధాన్యాలను దిగుమతి చేసుకోవలసిన అవసరం వుండదని ఊహించబడుతున్నది.

1952 లో ఇండియా 7,00,000 టన్నుల బియ్యాన్ని దిగుమతి చేసింది. కాని, 1953 లో 2,00,000 టన్నుల బియ్యం మాత్రమే దిగుమతి చేయబడింది.

1952-53 లో ఇండియాలో 67,60,000 టన్నుల బియ్యము పండినవి.

వ్యవసాయ భూమి

ఇండియాలో వ్యవసాయములోవున్న భూమి, అడవి, వ్యవసాయానికి రానిభూమి, యెంతవున్నదీ ఈ క్రింది పట్టీనిబట్టి తెలుసుకోవచ్చును. (భూమి కొంత ఎకరాలలో యివ్వబడినది).

భూమి వివరం	1950-51
సర్వేవల్ల తేలిన లెక్క	81,08,09,000
అడవి	10,02,41,000
వ్యవసాయానికి రానిది	11,68,55,000
వాగుల మధ్య చిక్కుపడి వ్యవసాయం లేకుండావున్నది	6,88,50,000
పంట వేసిన భూమి	29,15,95,000
పంట వేసినదానిలో, నీటి పారుదలవున్న భూమి	5,13,39,000

పంట వేసినభూమి. పంటలు :

1951-52 లో ఇండియాలో ఏఏపంటక్రింద ఎంతభూమివున్నదీ. ఏపంట ఎంతపండినదీ వివరాలు ఇవి :

ధాన్యం	భూమి (వేల ఎకరాలలో)	పంట (వేలటన్నులలో)
వరి	73 595	20,767
గోధుమ	23,235	5,768
జొన్న	38,329	5,509
సజ్జ	21,856	2,153
రాగులు	5,296	1,167
వేరుశనగ	11,130	3,037
చెరకు	4,727	5,895 (బెల్లం)
జనపనార	1951	4,678 (బేళ్లు)
ప్రత్తి	16,213	3,134 (బేళ్లు)
పప్పుదినుసులు	43,269	7,738

కృషి పండిత్

భారతదేశంలోని వివిధరాష్ట్రాలలో, ఇతరులకన్న ఎక్కువగా పంట పండించినవారికి రు. 5000 నగదుగాని, రు. 7,700 విలువ జేసే ట్రాక్టరుగాని బహుమతిగా ఇవ్వడానికి ఇండియా ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. ఈ బహుమతితోపాటు కృషి పండిత్ అనే బిరుదు కూడా ఇవ్వబడుతుంది. 1952 లో, యీ బహుమతికి ఆర్గురు అర్హత పొందారు. వారికి బిరుద ప్రదానం, బహుమతి ప్రదానం, 1953 జనవరి 6 న ఢిల్లీలో జరిగింది. వారి పేర్లు ఇవి : 1. జయపాల్ భనేరా; ఉత్తర ప్రదేశ్; 2. సర్దార్ గురుదేవ్ సింగ్, పంజాబ్; 3. వలాయత్ రాం పంజాబ్; 4. జంగమ సంగయ్య, కూర్గు; 5. భీమ గౌడ దాదా, బొంబాయి; 6. రామచంద్ర మరాటీ, బొంబాయి.

పై అర్గురిలో, జంగమసంగయ్య, ఒక ఎకరంలో 136 మణుగుల ధాన్యం పండించాడు. ప్రపంచంలో ఇంతవరకు, ఒకే ఎకరంలో ఇంత ధాన్యం ఎవరూ పండించలేదట.

అడవులు

ఇండియావైశాల్యంలో నూటికి 22.6 వంతులు, అంటే సుమారు 1,71,000 చ. మైళ్లు అడవి.

సంస్థానాల యూనియనులు మినహాగా ఇండియాలోని రాష్ట్ర అన్నిటిలోను (1946-47 లెక్కలప్రకారం) ఉన్న అడవుల విస్తీర్ణం మొత్తం 1,60,356 చ. మైళ్లు. ఈ అడవి వివరం, రాష్ట్రాలవారీగా ఇది: అంకెలు చదరపు మైళ్లు.

అస్సాం, 21,637; అజ్మీర్, 593, అండమాన్ దీవులు, 2,500; బీహార్, 9,947; బొంబాయి, 12,872, మధ్యప్రదేశ్, 47,057; కూర్గ్, 1,175; పంజాబ్, 4,761, మదరాసు, 33,666; ఒరిస్సా, 4,492; ఉత్తరప్రదేశ్, 17,362; పశ్చిమ బెంగాల్, 4,284.

ఈ అడవి 1,60,356 చ. మైళ్లలో 1,04,670 చ. మైళ్లు ప్రభుత్వపాలనలోను, 55,282 చ. మైళ్లు ప్రత్యేక వ్యక్తుల అధీనంలోను, 404 చ. మైళ్లు సంస్థల అధీనంలోనువుంది.

రాష్ట్రాలన్నిటిలోను ప్రభుత్వ స్వాధీనంలోవున్న 1,04,670 చ. మైళ్లు అడవిలోనూ 47,759 చ. మైళ్ళ అడవిలో కలప లభిస్తున్నది.

మొత్తం అడవిలో 29,578 చ. మైళ్ళ అడవిలో పశువులను సంవత్సరం పొడుగునా మేపడానికి ఉత్తరువులు ఇవ్వబడినవి.

అడవులవల్ల కేంద్రప్రభుత్వానికి ఏడాదికి రు. 10,48,00,000 ఆదాయం వసుందని అంచనా.

పంట కాలువలు

భారతదేశంలో పొలాలకు నీటిని అందిచ్చే కాలువలపొడవు 60,000 మైళ్లు వుంటుంది. ఈ కాలువలవల్ల దాదాపు అయిదు కోట్ల ఎకరాలపొలం సాగుఅవుతుంది. అయినప్పటికీ, ఇంకా ఎక్కువ పంటకాలువలను త్రవ్వించి ఎంతో ఎక్కువభూమికి నీటిని అంద చెయ్య వలసిన అవసరం ఎక్కువగావుంది. అలాచేసినట్లయితే, ఇంకా ఎంతో ఎక్కువపంట పండుతుంది. ప్రస్తుతం బీడుగావున్న భూమిలో చాలా భాగం నీటిపారుదలవుంటే వ్యవసాయానికి అక్కరకు వస్తుంది.

1950-51 లో ఇండియా మొత్తంలో 29,15,95,000 ఎకరాల భూమిలో పంట వెయ్యబడింది. దీనిలో 5,13,39,000 ఎకరాల భూమికి నీటిసాగు లభించింది.

నీటిపారుదల సౌకర్యాలను ఇంకా ఎక్కువచెయ్యడమూ, నదుల లోనినీరు వృధాగా సముద్రంలోకిపోకుండా ఆనకట్టలను, రిజర్వాయర్లను కట్టి ఆనీటిని కాలువలద్వారా బీడుభూములకునూ, మెట్టభూములకును సరఫరాచేసి పంటలను ఎక్కువచెయ్యడమూ ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలలో ఒకటి. ఇండియాలోని నదులనీటిలో ప్రతిసంవత్సరమూ నూటికి ఆరేడు వంతులు మాత్రమే ఇలా ఉపయోగింపబడుతున్నదనీ, తక్కిన నీరంతా వృధాగా పోతున్నదనీ, పరిశోధనలవల్ల తేలింది.

విద్యుచ్ఛక్తి

గత 10 సంవత్సరాలలోను ఇండియాలో విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి చెయ్యడం బాగా ఎక్కువైంది. 1953లో ఇండియాలో 18,55,000కిలో వాట్ల విద్యుచ్ఛక్తినివుత్పత్తిచేసేయంత్రాలు పనిచేసినవి. గ్రామీణప్రాంతాలకు విద్యుచ్ఛక్తిని సప్లయిచెయ్యడంలో చాలా అభివృద్ధిజరిగింది. అయితే, యీ అభివృద్ధి ఎక్కువగా మదరాసు, మైసూరు, ఉత్తరప్రదేశ్, పంజాబ్ రాష్ట్రాలలోనే జరిగింది. విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి జరిగిన గ్రామాలు ఇండి

యాలో 1947 లో 1,295 అయితే, 1949 లో 2,118 వున్నాయి. అయితే ఇండియాలో 5,000 ప్రజలకులోపు జనాభాగల గ్రామాలు మొత్తంలో నూటికి 0.38 వంతులు మాత్రమే విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయిని పొందినవి.

ఇండియాలోనిపట్టణాలు, పల్లెలు (జనాభాప్రకారం)విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయిని పొందినవి 1949 లో ఎన్ని ఉన్నది వివరాలు యీక్రింది పట్టీని బట్టి తెలుసుకోవచ్చును.

జనాభా	ఇండియాలోని అసలు ఊళ్లు	విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి పొందినవి, నూటికి ఎన్నివంతులు :
లక్షకు పైగా	49	100
50,000 పైన లక్షకులోపు	87	98.9
20,000 పైన 50,000లోపు	277	84.1
10,000 పైన 20.000 లోపు	607	38.0
1,000 పైన 10,000 లోపు	2,367	9.3
5,000 లోపు	5,59,062	0.38

వ్యాపారము – పరిశ్రమలు

భారతదేశపు వ్యాపారం ఎక్కువగా ముడిసరకులను విదేశాలకు ఎగుమతిచెయ్యడం. యంత్రాలలో తయారైన వస్తువులను విదేశాలనుంచి దిగుమతిచేసుకోవడంతో నిండివుంది. యుద్ధకాలంలో దిగుమతులుచాలా తగ్గిపోయినందున, కొన్ని పరిశ్రమలు భారతదేశంలో చాలా అభివృద్ధికి వచ్చాయి.

వ్యాపారం విషయంలో యీ క్రింది విషయాలు ముఖ్యంగా గమనించవలసినవి. ప్రత్తి, టీ, తోళ్లు ఈ ఖండంనుంచి ఎగుమతి అయే సరకుల మొత్తంలో సగానికిపైగా ఉంటాయి. దిగుమతి అయేవాటిలో ముప్పాతికవంతులు, యంత్రాలలో తయారైన వస్తువులే. వీటిలో సుమారు సగభాగం ఇంగ్లండునుంచి దిగుమతి అవుతాయి.

ప్ర త్తి

1952-53 లో ప్రపంచంలోని వివిధదేశాలలో పండించిన ప్రత్తి మొత్తం, 3 కోట్ల 86 లక్షలబేళ్ళు ఉంటుందని అంచనా. 1952-53 లో ఇండియాలో 35,09,000 బేళ్ళు ప్రత్తి పండింది. (ఒక బేలు392పౌనులు)

ఇండియాలో 1947-48 లో 1,09,32,000 ఎకరాలలోను 1948-49 లో 1,10,55,000 ఎకరాలలోను, 1949-50 లో 1,17,93,000 ఎకరాలలోను, 1950-51 లో 1,34,66,000 ఎకరాలలోను 1951-52 లో 1,51,25,000 ఎకరాలలోను 1952-53 లో 1,21,74,000 ఎకరాలలోను, ప్రత్తి సాగుచెయ్యబడింది. 1954 జనవరి 1 నాటి లెక్కలప్రకారం, ఇండియన్ యూనియన్ లో ఉన్న బట్టల మిల్లుల సంఖ్య : 457.

1947 నుంచి ఇండియాలో మిల్లులలో వడుకబడిననూలు, నేయబడిన బట్టల వివరాలివి :

సంవత్సరం :	నూలు (పౌనులు)	బట్ట (గజాలు)
1947 :	12,95,705 వేలు:	37,61,974 వేలు
1948 :	14,47,616 ,,	43,19,303 ,,
1949 :	13,59,119 ,,	36,67,349 ,,
1950 :	11,74,220 ,,	39,04,203 ,,
1951 :	13,03,861 ,,	40,76,186 ,,
1952 :	14,48,000 ,,	46,08,000 ,,
1953 :	15,11,000 ,,	49,05,000 ,,

మిల్లులు వడికిన నూలులో దాదాపు 40 కోట్ల పౌనుల నూలు చేనేత పరిశ్రమకు ఉపయోగపడుతున్నది. ఈనూలుతో చేనేత పారిశ్రామికులు దాదాపు 120 కోట్ల గజాల బట్టలను తయారుచేస్తున్నారు.

బట్ట దిగుమతి—ఎగుమతులు

ఇండియాకు ఇంగ్లండునుంచి 1948-49 లో 37,062 వేల గజముల బట్ట, 1949-50 లో 40,026 వేల గజముల బట్ట 1950-51లో 3,362 వేల గజములబట్ట దిగుమతి అయింది.

1949 లో 50 కోట్ల 90 లక్షుల గజముల బట్ట, 1950 లో 113 కోట్ల 30 లక్షుల గజముల బట్ట 1951 లో 78 కోట్ల గజముల బట్ట 1952 లో 58 కోట్ల 60 లక్షుల గజములబట్ట యిండియానుంచి విదేశాలకు ఎగుమతి చేయబడింది.

ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ప్రత్తి మిల్లులు

1954 జనవరినాటికి ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రత్తి మిల్లులు 6 మాత్రమే వున్నాయి. వీనిలో ఒకటి మాత్రమే నూలువడికేది. తక్కినవి బనియనులు, తువ్వాళ్లు మొదలైనవి నేసేవి.

చేనేత పరిశ్రమ

ఇండియాలో ఉత్పత్తి అయే బట్టలో నూటికి 26 వంతులు చేనేత పారిశ్రామికుల తయారుచేసేదే. దేశంలో మొత్తం 25 లక్షులమంది చేనేత పారిశ్రామికులున్నారనీ, వారి కుటుంబాలతో కలిపితే సుమారు కోటిమంది ప్రజలు చేనేత పరిశ్రమమీద ఆధారపడివున్నారనీ అంచనా.

ఇండియాలో మొత్తం 28,93,271 చేనేతమగ్గములున్నవి. వీటిలో 22,000 మగ్గములు విద్యుచ్ఛక్తి సహాయంతో పనిచేసేవి. ఈమగ్గములలో నేసేబట్ట, ఏడాదికి దాదాపు 130 కోట్ల గజాలువుంటుంది. దీనివిలువ సుమారు 100 కోట్ల రూపాయలు వుంటుంది. దేశంలోని చేనేతమగ్గములకు మొత్తం నెలకు 80,000 బేళ్ళు నూలు సప్లయికావాలి. అలా అయితేనే మగ్గములన్నీ సరిగ్గా పనిచెయ్యడానికి వీలు అవుతుంది.

జ న ప నా ర

ఈ పైరుకూడా, ప్రధానంగా గంగా—బ్రహ్మపుత్రనది డెల్టాలోనే వేయబడుతున్నది. జనపనార ఎక్కువగా బెంగాలు, బీహారు, అస్సాం రాష్ట్రాలలో పైరగుతున్నది.

ఇండియాలో 113 జనపనార మిల్లులు వున్నాయి. మనదేశంలో మొట్టమొదట జనపనార మిల్లు 1855 లో బెంగాల్‌లో రిష్రావద్ద స్థాపింపబడింది.

1947-48 లో ఇండియాలో 6,45,685 ఎకరాలలో జనపనార వెయ్యబడింది. 16,95,970 బేళ్ళు పండింది. 1948-49 లో 28 లక్షల బేళ్ళు జనపనార ఇండియాలో పండింది. 1950-51 లో 32,92,000 బేళ్ళు (ఒక బేలు 400 పౌనులు) జనపనార పండింది. ఇది 1949-50 లో పండినదానికి నూటికి 6.6 వంతులు ఎక్కువ. 1950-51 లో జనపనార సాగుచేయబడిన భూమి మొత్తం 14,49,000 ఎకరాలు. పండిన పంట, 33,01,000 బేళ్ళు. 1951-52 లో జనపనార సాగుచేయబడిన భూమి. 19,51,000 ఎకరాలు. దీనిలో పండినపంట; 46,78,000 బేళ్ళు. 1953 లో 8,66,400 టన్నుల జనపనారపండింది.

ప ం చ దా ర

పంచదార శరీరానికి సత్తువనిచ్చే ఆహారపదార్థాలలో ముఖ్యమైన వాట్లలో ఒకటి. అంచేత ఇది ప్రతివారికీ కావలసిందే. కాని యుద్ధకాలంలో దీని తయారు చాల తగ్గిపోయింది. యుద్ధానికిపూర్వం, ప్రపంచంలోని అన్ని దేశాలలోనూ ఏడాదికి మూడు కోట్ల టన్నుల పంచదార తయారయేది. 1946-47 లో 2,84,89,000 టన్నుల పంచదార మాత్రమే తయారయింది. 1947-48 లో 2,98,33,000 టన్నులు 1948-49 లో 3,29,12,000 టన్నులు; 1949-50 లో 3,13,91,000 టన్నులు, 1950-51 లో 3,40,25,000 టన్నులు, 1951-52 లో 3,81,69;000 టన్నులు, 1952-53 లో 3,66,99,000 టన్నులు తయారయింది.

ప్రపంచంలోని అన్ని దేశాలలోనూ తయారయే పంచదారలో నూటికి 70 వంతులు చెరకునుంచి తయారుచేసేది, 30 వంతులు బీట్ నుంచి తయారుచేసేది. ప్రపంచమంతటా చెరకుపంట వేసే భూమిలో నూటికి 25 వంతులు ఇండియాలోనే.

ఇండియా లో 1947-48లో 11,85,200 టన్నులూ, 1948-49లో 11,25 000 టన్నులూ, 1949-50లో 11,54,400 టన్నులూ, 1950-51 లో 12,26,100 టన్నులు, 1951-52 లో 15,83,700 టన్నులు 1952-53 లో 14,16,900 టన్నులు పంచదార వుత్పత్తి చేయబడింది.

1953లో ఇండియాలో 134 పంచదార ఫాక్టరీలు ఉన్నాయి. వివిధ రాష్ట్రాలలో వాటిసంఖ్య యిది: ఆంధ్ర, 7; ఉత్తరప్రదేశ్, 66; బీహార్, 27; పంజాబ్, 1; మదరాసు, 5; బొంబాయి, 14; పశ్చిమ బెంగాల్ అస్సాం, 1; ఒరిస్సా, 1; సంస్థానాలు, 11.

1948-49 లో 11,82,000 టన్నులూ, 1949-50 లో 11,84,400 టన్నులూ, 1950-51 లో 11,95,000 టన్నులూ, పంచదార; 1947-48 లో 36,02,000 టన్నులూ, 1948-49 లో 28,30,000 టన్నులూ 1949-50లో 27,14,000 టన్నులూ 1950-51 లో 31,32,000 టన్నులూ 1951-52 లో 31,10,000 టన్నులూ బెల్లం, ఇండియాలో వాడుక అయినవి.

1952-53 లో 5 26,00,000 టన్నుల చెరకుపండింది. చెరకు వేసిన భూమి మొత్తం 43,76,000 ఎకరాలు.

ప్రపంచంలోని వివిధదేశాలలోని ప్రజలు, సగటున ఒక్కొక్కరు ఏడాదికి ఎన్నిపౌనులు పంచదారను తినేది, యీ పట్టికవలన తెలుసుకోవచ్చును.

ఇంగ్లండు	...	92
ఆస్ట్రేలియా	...	143
అమెరికా	...	106
ఫ్రాన్సు	...	60
ఇండియా	...	11

ఇండియాలో సగటున 11 పౌనులు పంచదారకాక, సగటున ప్రతి మనిషి ఏడాదికి 23 పౌనుల బెల్లంకూడా తింటున్నట్టు లెక్కల వల్ల తేలింది.

కొబ్బరి :

ఇండియాలో ఏడాదికి మొత్తం రు. 78 కోట్ల రూపాయల విలువ గల కొబ్బరి కాయలు కోట్టబడుతున్నవి. దేశంలో మొత్తం 15,10,000 ఎకరాలభూమిలో కొబ్బరితోటలు వేయబడినవి. దీనిలో మూడింట రెండువంతులు కేరళ దేశంలో వున్నాయి. తక్కినభాగం, మదరాసు రాష్ట్రంలోని దక్షిణ కన్నడ, తంజావూరు జిల్లాలలోనూ ఆంధ్రరాష్ట్రం లోని తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, జిల్లాలలోనూ, మైసూరు, బొంబాయి, ఒరిస్సా, పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రాలలోను వున్నాయి. ప్రపంచంలో కొబ్బరి తోటలు ఎక్కువగా వున్నదేశాలలో ఇండియాది మూడవ స్థానం. అయినా, ఇండియా సిలోనునుంచి కొబ్బరికాయలను దిగుమతి చేసుకుంటున్నది.

సైకిళ్లు

1948-49 లో 2,64,392 సైకిళ్లు, 1949-50 లో 68,148, సైకిళ్లు, 1950-51 లో 65,461 సైకిళ్లు ఇండియాకు దిగుమతి అయినవి.

ఇండియాలో 1949 లో 80,028 సైకిళ్లు, 1950లో 1,30,152 సైకిళ్లు, 1951 లో 1,14,275 సైకిళ్లు, 1952 లో 1,96,956 సైకిళ్లు 1953 లో 2,46,993 సైకిళ్లు తయారు చేయబడినవి.

ప్రస్తుతం ఇండియాలో సైకిళ్ళు తయారుచేసే కంపెనీలు అయిదు వున్నాయి: అవి: హింద్ సైకిల్స్ లిమిటెడ్, బొంబాయి, హిందూస్థాన్. బైసికల్స్ అండ్ ఇండస్ట్రియల్ కార్పొరేషన్, టి. ఐ సైకిల్స్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్, మదరాసు; సెన్-రాలే ఇండస్ట్రీస్, కలకత్తా. అట్లాస్ సైకిల్స్ ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్; సొనెపట్.

మోటారు కార్లు

మోటారుకార్లు ఇండియాలోనే తయారుచెయ్యడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుచున్నవి. ప్రస్తుతం ఇంగ్లండు, అమెరికాలలో తయారైన మోటారుకారు భాగాలను విడిగా ఇండియాకు తెప్పించి, వాటిని కార్లుగా సమకూర్చే ఫాక్టరీలు ఇండియాలో రెండు వున్నాయి.

ప్రపంచంలోని వివిధ దేశాలలో సగటున జనాభాలో ఎంతమందిలో ఒకరికి కార్లున్నదీ ఈక్రిందిపట్టీవలన తెలుసుకోవచ్చును;

అమెరికా	ప్రతి నాల్గవవానికి ఒక కారు
కెనడా	ప్రతి 7 వ వానికి ,,
ఇంగ్లండు	ప్రతి 20 వ వానికి ,,
ఫ్రాన్సు	ప్రతి 25 వ వానికి ,,
రష్యా	ప్రతి 67 వ వానికి ,,
ఇండియా	ప్రతి 1500 వానికి ,,
పాకిస్తాన్	ప్రతి 3200 వానికి ,,

ఇండియాకు దిగుమతి అయిన కార్లు, ట్రక్కుల వివరాలు

సంవత్సరం :	కార్లు :	ట్రక్కులు.
1946-47	10,683	8,654
1947-48	21,789	13,685
1948-49	17,482	21,239

ఇండియాకు భాగాలుగా తెప్పించి, కార్లుగా సమకూర్చిన కార్ల వివరాలు ఇవి.

సంవత్సరం	కార్లు	ట్రక్కులు
1952 :	6,952 :	8,339
1953 :	5,059 :	9,087

సింద్రి ఎరువుల ఫాక్టరీ

పొలాలకు ఎరువులను తయారుచెయ్యడానికి ఇండియా ప్రభుత్వపు యాజమాన్యంలో, బీహారురాష్ట్రంలో; దామోదరనది ఒడ్డున సింద్రి అనే గ్రామసమీపంలో నిర్మింపబడిన ఫాక్టరీలో ఎరువుల వుత్పత్తి 1951 అక్టోబరు 30 న (దీపావళినాడు) ప్రారంభమైంది. ఈ ఫాక్టరీ నిర్మాణానికి దాదాపు 23 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుఅయింది. ఇంత పెద్ద ఎరువుల ఫాక్టరీ, ఆసియా ఖండంలో మరొకటి లేదట. దీనిలో రోజుకు 1,000 టన్నుల ఎరువు వుత్పత్తి చేయబడుతుంది. దీనివలన దాదాపు మనదేశానికి కావలసిన ఎరువు పూర్తిగా లభిస్తుందన్నమాట. అంటే, ప్రతిఏడూ మన ఎరువును విదేశాలనుంచి దిగుమతి చేసుకోడానికి ఖర్చు పెట్టే 12 కోట్ల రూపాయలు మిగులుతవి.

1952 లో యీ ఫాక్టరీలో 1,72,519 టన్నులు, 1953 లో 2,65,602 టన్నులు ఎరువు తయారయింది.

పెన్సిళ్ళు

పెన్సిళ్ళు తయారుచెయ్యడం ఇండియాలో 1905 లో ప్రారంభమైంది. అయితే, రెండవ ప్రపంచ యుద్ధకాలంలోనే యీపరిశ్రమబాగా వృద్ధిపొందింది. 1947-48లో1,07,80,000రూపాయలవిలువగల పెన్సిళ్లు ఇండియాకు దిగుమతి అయినవి. తరువాత రెండు సంవత్సరాలలోనూ,యీ దిగుమతులు చాలవరకుతగ్గినవి. పెన్సిళ్లుఎక్కువగా ఇండియాకుఇంగ్లండు, యునైటెడ్ స్టేట్సునుంచి దిగుమతి అవుతున్నవి.

టీ

ఇండియా పంటలలో వ్యాపారపు ప్రాధాన్యంగల సరకులలో టీ ఒకటి. ఇది ఎక్కువగా అస్సాంరాష్ట్రంలోను, బెంగాల్, మదరాసులలో స్వల్పంగాను, పైరవుతున్నది.

పంట: 1953 లో 61,84,00,000 పౌనులు.
దీనిలో 12,08,66,686 పౌనులు దక్షిణ ఇండియాలో పైరయినది.

ఇండియాలో పండే టీ లో విశేషభాగం విదేశాలకు ఎగుమతి అవుతున్నది.

గాజు పరిశ్రమ

ఇండియాలో ఏడాదికి దాదాపు తొమ్మిదికోట్ల రూపాయల విలువ గల గాజుసామాను కొనుబడి అవుతుంది. దీనిలో, ఇండియాలో తయారయేది, రు. 7,36,69,000 విలువగలది మాత్రమే. ఇండియాలో 1951 నాటికి 224 గాజుఫాక్టరీలు వున్నాయి. వానిలో మదరాసురాష్ట్రంలో 7 వున్నాయి.

కాగితము

కాగితం చెయ్యడం దాదాపు రెండువేల సంవత్సరాలనాడు మొట్టమొదట కనిపెట్టినవారు; చైనాదేశీయులు. కాని; ఈ పరిశ్రమ చాలా కాలంవరకూ ప్రపంచలోని ఇతరదేశాలలో ఏర్పడలేదు. యంత్రస్థాపన జరిగిన విదేశాలలో కాగితపు ఉత్పత్తి జరుగుతూనేవున్నా, కాగితాల మిల్లులు ఇండియాలో 1867 సంవత్సరంవరకూ ఏర్పడలేదు. 1867 లో హుగ్లీనదీతీరాన, బెంగాల్‌లో సిరాంపూర్‌లో మొట్టమొదటి కాగితాల మిల్లు స్థాపించబడింది. ప్రస్తుతం ఇండియాలో 15 మిల్లులు వున్నాయి. ఈ మిల్లులన్నీకూడా తెల్లకాగితం తయారుచేస్తున్నాయి. పీచు అట్టలను తయారుచేసే మిల్లులు 17 వున్నాయి. వార్తాపత్రికలు అచ్చువేసే కాగితం ఇండియాలో తయారుకావడంలేదు. ఈ కాగితాన్ని మనం ప్రస్తుతం కెనడా, నార్వే, స్వీడను దేశాలనుంచి తెప్పించుకుంటున్నాము.

ఇండియాలో కాగితపు ఉత్పత్తి

1948	...	98,600 టన్నులు.
1949	...	1,03,204 టన్నులు.

1950	...	1,08,656 టన్నులు.
1951	...	1,31,916 టన్నులు.
1952	...	1,37,507 టన్నులు.
1953	...	1,37,566 టన్నులు.

1956-57 నాటికి ఏడాదికి 4,71,000 టన్నుల, కాగితం ఇండియాలో ఉత్పత్తి అయేటట్టు చూడాలని ప్రభుత్వ ఆశయం.

లక్క

లక్క, ఒకజాతి పురుగు విడిచే మలం. దీనిని శుద్ధిచేసి, కొన్ని వస్తువులను తయారు చెయ్యడానికి ఉపయోగిస్తారు. శుద్ధిచేసిన లక్కను షెల్లాక్ అంటారు. ఇండియాలో లక్క బీహారు రాష్ట్రంలోని చోటా నాగాపూర్ డివిజన్‌లో విశేషంగా ఉత్పత్తి అవుతున్నది. గ్రామఫోను రికార్డులు, రంగులు, వార్నిషులు, ఎలక్ట్రిక్ సామానులు తయారుచెయ్యడానికి లక్కవిశేషంగా ఉపయోగింపబడుతుంది. భారతదేశంలో తయారయే లక్కలో విశేషభాగం యునైటెడ్ స్టేట్సుకి ఎగుమతి చేయబడుతుంది. 1948-49 లో రు. 8,68,00,000 విలువగల షెల్లాక్ విదేశాలకు ఎగుమతి చేయబడింది.

ఇండియాలో ఏడాదికి దాదాపు 2 97,000 మణుగుల లక్క వుత్పత్తి అవుతుంది. 1951 లో 2,55,500 మణుగులు మాత్రమే ఉత్పత్తి అయింది.

పోకచెక్కలు

ఇండియాలోని వ్యాపారపంటలో ముఖ్యమైనవాటిలోపోక చెక్క (వక్క) ఒకటి. 1949 లో తీసిన లెక్కనుబట్టి, ఇండియాలో మొత్తం 2,88,400 ఎకరాలలో వక్కతోటలు వేయబడినవనీ; యీ తోటలలో ఏడాదికి 25 లక్షల టన్నులవక్కలు పండుతవనీ అంచనా. దేశంలో వివిధ ప్రాంతాలలో ఎక్కడ ఎంతభూమిలో వక్కతోటలు వేయబడినదీ, యీ క్రింది పట్టీవలన తెలుస్తుంది.

ప్రాంతం	పంట వేసినభూమి ఎకరాలు	పంట (టన్నులు)
మలబార్	84,000	5,63,000
తిరువాంకూర్	40,000	
కొచ్చిన్	24,000	
అస్సాం	24,100	
పశ్చిమ బెంగాల్	29,800	
బొంబాయి	19,400	
మైసూర్	37,100	
దక్షిణ కన్నడ	19,000	
ఇతర ప్రాంతాలు	10 600	

దేశంలో పండినపంట ఉపయోగానికి చాలనందున, 1948-49 లో విదేశాలనుంచి 10,67,000 మణుగుల వక్కలు ఇండియాకు దిగుమతి చేయబడినవి.

వేరుశెనగ

ప్రపంచంలో వేరుశెనగ అత్యధికంగా పండే దేశాలలో ఇండియా ఒకటి. దీనిలో చాలాభాగం ఎగుమతి అవుతుంది. 1952-53 లో 95,01,000 ఎకరాలలో వేరుశెనగ పంట వెయ్యబడింది.

1949 లో ఇండియాలో 30,73,000 టన్నులు, 1950 లో 33,79,000 టన్నులు, 1951 లో 33,31,000 టన్నులు వేరుశెనగ పండింది.

వనస్పతినూనె

ఇండియాలో 1953 జులై నాటికి, వనస్పతి నూనె తయారుచేసే ఫ్యాక్టరీలు 47 వున్నాయి. ఇది పూర్తిగా పనిచేస్తే, ఏడాదికి 3,30,228 టన్నుల వనస్పతినూనెను తయారుచెయ్యగలవు. 1950 లో ఇండియాలో 1,71,600 టన్నులు; 1952 లో 1,91,000 టన్నులు, వనస్పతినూనె

తయారు చేయబడింది. ఇండియాలో వనస్పతి ఫ్యాక్టరీలలో పెట్టుబడి పెట్టిన డబ్బు దాదాపు రు. 22 కోట్లు.

కాఫీ

కాఫీ మొట్టమొదట భరతఖండానికి మెక్కానుంచి 16వ శతాబ్దంలో తీసుకురాబడిందని వదంతి. మొట్టమొదటి కాఫీతోట 1840 లో వెయ్యబడిందట. కాని, ఈ నూరుసంవత్సరాలలోను కాఫీ వాడుక, ముఖ్యంగా దక్షిణదేశంలో, విస్తారంగా ప్రబలింది. కాఫీ పంటకూడా అస్సాంరాష్ట్రంలో కొద్దిగాతప్ప, ముఖ్యంగా దక్షిణదేశంలోనే అవుతున్నది. ఇండియాలో పండే కాఫీలో నూటికి 40 వంతులు మైసూరు సంస్థానంలోనే పండుతున్నది.

1939-40 లో ఇండియాలో 1,82,938 ఎకరాలు కాఫీ పంటలో వుంటే, 1953-54 లో 2,35,374 ఎకరాలలో యీపంట వెయ్యబడింది. కాఫీ పంట వివరాలివి: 1945:17,720 టన్నులు; 1946: 20,527 టన్నులు: 1947 : 18,150; 1948: 15,612; 1949: 15,584; 1950: 17,238; 1953: 25,000 టన్నులు.

కాఫీ ఎగుమతుల వివరాలివి :

సంవత్సరం	ఎగుమతి (టన్నులు)	విలువ
1943-44	3000	రు. 69 లక్షలు
1944-45	1292	రు. 25 లక్షలు
1945-46	1937	రు. 26 లక్షలు

పొగాకు

పొగాకు మొట్టమొదట ఇండియాకు పోర్చుగీసువారిచే తీసుకొనిరాబడింది. ఇండియాకు ఎక్కువ ఆదాయంవచ్చే పంటలో యీనాడు అగ్రస్థానం పొగాకుదే.

పొగాకు ఉత్పత్తిలో, ప్రపంచంలోని అన్నిదేశాలలోను, యునైటెడ్ స్టేట్సు తరువాత అగ్రస్థానం ఇండియాదే. పొగాకు పెంపకం

ఇండియాలో ప్రధానంగా అయిదుప్రాంతాలలో జరుగుతున్నది. ఉత్తర బెంగాల్, గుంటూరు—కృష్ణా, ఉత్తరబీహారు, గుజరాత్, బెల్గాం—సతారా ప్రాంతాలు.

ఉత్తమతరగతి పొగాకు ఇండియాలో ఏడాదికి 26,900 టన్నులు పండించబడుతున్నదని అంచనా.

1946-57 లో ఇండియాలో 5,15,269 ఎకరాలలో పొగాకు పంట వెయ్యబడింది. దీనిలో 2,74,744 ఎకరాలు మదరాసు రాష్ట్రంలోనే. దేశం మొత్తంలోపండిన 43,61,21,338 పౌనుల పొగాకులో 21,43,27,086 పౌనులు మదరాసురాష్ట్రంలోనే. మదరాసురాష్ట్రంలో అంటే, ప్రధానంగా గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లాలలోనన్నమాట. 1951-52 లో ఇండియాలో పొగాకుపంటవేసిన భూమి 7,43,000 ఎకరాలు; పంట. 50,40.00,000 పౌనులు.

1951 లో 21468 కోట్ల సిగరెట్లు, 1952 లో 20588.4 కోట్ల సిగరెట్లు, 1953 లో 19552 కోట్ల సిగరెట్లుఇండియాలో తయారు చెయ్యబడినవి. 1950-51 లో 4,94.66,000 సిగరెట్లు, 1951-52 లో 15,30,000 సిగరెట్లు ఇండియాకు దిగుమతి చేయబడినవి.

తోళ్లు

ప్రపంచంలోని అన్ని దేశాలకన్న ఎక్కువగా తోళ్ళు ఎగుమతి చేసేది, ఇండియా.

ఇండియాలో; ఏడాదికి సుమారు మూడుకోట్ల 92½ లక్షల తోళ్లు (మేకలవీ గొర్రెలవీ) దొరుకుతున్నాయనీ, వీటిలో దాదాపు రెండు కోట్ల 38 లక్షల తోళ్లు ఇండియాలోని ఫ్యాక్టరీలలో వూనబడుతున్నవనీ, సుమారు 160 లక్షల తోళ్ళు వూనకుండానే విదేశాలకు ఎగుమతి చేయబడుతున్నవనీ అంచనా.

తోళ్ళను వూనడానికి పెద్ద ఫ్యాక్టరీలు కాన్పూర్, ఆగ్రా, కలకత్తా, మదరాసు నగరాలలో వున్నాయి.

తివాసీలు

తివాసీలను నెయ్యడంలోను, తివాసీలు నేసే వున్ని వాణ్యము లోనూ ఇండియాకు ప్రపంచంలో అగ్రస్థానంవుంది. ఉన్ని నేతమీద ఆధారపడి జీవించేవారు ఇండియాలో దాదాపు 16,000 అని అంచనా.

రబ్బరు

రబ్బరు ఉత్పత్తిపూర్తిగా దక్షిణదేశంలో నేజరుగుతున్నది. దీనిలో కూడా ముప్పాతికవంతులు, తిరువాంకూరు సంస్థానంలో జరుగుతున్నది. దీనిలో మొత్తం 1,22,251 ఎకరాల భూమిలో రబ్బరుతోటలు వేయబడి నవి. మైసూరుసంస్థానంలో 639 ఎకరాలభూమిలో రబ్బరుతోటలు వేయ బడినవి. తిరువాంకూరు కొచ్చిన్‌లోని రబ్బరుతోటలలో మొత్తం 50,000 మంది పనివారు పనిచేస్తున్నారు. మదరాసు రాష్ట్రంలో 27,777 ఎకరా లలో రబ్బరుతోటలు వున్నవి. కొచ్చిన్‌లో 13,749 ఎకరాలు.

ఇండియాలో1949లో 15,587 టన్నుల రబ్బరు ఉత్పత్తి అయింది. (1944 లో 17,174 టన్నులు) ఇండియాలో ఉత్పత్తి అయే రబ్బరు, ప్రపంచంలో ఉత్పత్తి అయేదానిలో నూటికి ఒకవంతు మాత్రమే.

సబ్బు పరిశ్రమ

ఇండియా ప్రస్తుతం 70 సబ్బుఫ్యాక్టరీలు వున్నాయి. వీటిలో 1950 లో 72,700 టన్నులు, 1951 లో 83,638 టన్నులు సబ్బులు తయారుచేయబడినవి. ఈవుత్పత్తిని 2,44,000 టన్నుల వరకు పెంచాలని ప్రభుత్వం సంకల్పం. అయితే, సబ్బు ఫ్యాక్టరీలను మాత్రం ఇంక ఎక్కువగా స్థాపించకూడదనీ, ప్రస్తుతం వున్నవాటిలోనే వుత్పత్తి ఎక్కువ చెయ్యాలనీ ప్రభుత్వం నిశ్చయించారు. 1950 లో 19,429 టన్నులు, 1951 లో 11,345 టన్నులు సబ్బులు విదేశాలనుంచి ఇండియాకు దిగుమతి చేయబడినవి.

నౌకానిర్మాణం

రెండవ ప్రపంచయుద్ధానికి పూర్వం, ఇండియాలో నౌకానిర్మాణ పరిశ్రమ లేనేలేదు. యుద్ధకాలంలో ఇండియాలో నౌకానిర్మాణ పరిశ్రమ ప్రారంభించబడింది. అయిదేళ్ళలోపల, ఇండియాలో మొత్తం రెండులక్షల టన్నుల బరువు మొయ్యగల నావలు నిర్మింపబడినవి. కాని, అది భారతీయ పరిశ్రమగా పరిగణించడానికి వీలులేదు.

యుద్ధానంతరం, విశాఖపట్టణంలోని నౌకా నిర్మాణాశ్రయంలో భారతీయ యాజమాన్యాన నౌకానిర్మాణం ప్రారంభమైంది. సింధియా కంపెనీవారు 1947 లో ఇచ్చట నిర్మించిన 'జలఉష' అనే నౌకను ప్రథమ సముద్రయాన ఉత్సవం పండిట్ నెహ్రూ చేశారు. తరువాత నాలుగు నౌకలు నిర్మింపబడినవి. నౌకానిర్మాణంలో తమకుచాలా నష్టం వస్తుందని సింధియా కంపెనీ తెలియజేసినందున, గవర్నమెంటు యాజమాన్యంలో నౌకానిర్మాణం ప్రారంభమైంది. ఇలా నిర్మింపబడిన మొదటి నౌక 'జలపద్మ'కు ప్రారంభోత్సవం 1950 సెప్టెంబరు 14 న పరిశ్రమ శాఖామంత్రి హరకృష్ణ మెహతాబ్ జరిపారు. రెండవనౌక 'జలపుత్ర' కు ప్రారంభోత్సవాన్ని 1951 మార్చి 26 న రైల్వేమంత్రి ఎన్. గోపాలస్వామి అయ్యంగార్ జరిపారు.

నాల్గవ నౌక 'జలపుష్ప'కు ప్రారంభోత్సవాన్ని, నిర్మాణశాఖా మంత్రి గాడ్గిల్ 1951 డిసెంబరు 15 న జరిపారు. సింధియా కంపెనీ వారు నౌకానిర్మాణాన్ని లాభసాటిగా నిర్వహించలేకపోయినందున, క్రొత్తగా రు. 10 కోట్ల మూలధనంతో హిందుస్తాన్ షిప్‌యార్డ్ కంపెనీ స్థాపించబడింది. ఆ కంపెనీ, విశాఖపట్టణంలోని నౌకా నిర్మాణాశ్రయాన్ని తన యాజమాన్యంలోకి 1952 మార్చి 1 న తీసుకుంది. ఆ కంపెనీ పెట్టుబడిలో రెండు వంతులు ఇండియాప్రభుత్వానిది: ఒక వంతు సింధియా కంపెనీది.

1951 అంతానికి ఇండియాలోని కంపెనీల సొత్తుగావున్న మొత్తం నౌకలు, 3,91,000 టన్నుల బరువు మొయ్యగలవి వున్నవి.

పశుసంపద

ప్రపంచం అంతటాకలిసి మొత్తం 6,50,952 వేల గోపశువులు, 76,421 వేల మహిషపశువు వున్నాయని అంచనా. వీటిలో అత్యధిక సంఖ్య ఇండియాలో వున్నాయి, సరియైన లెక్కల ప్రకారం ఇండియాలో వున్నన్ని పశువులు, మరేదేశంలోనూ లేవు. అయినప్పటికీ, మనకు తగినంత పాలుగాని, తినేవారికి తగినంత మాంసంగాని లభించడంలేదు. దానికికారణం పశుపోషణ సరిగా లేకపోవడం.

ఇండియాలోని ఉత్తమజాతి ఆవులు, పంజాబ్, కథియవాడ్, మదరాసు (ఒంగోలు) రాష్ట్రాలలో వున్నాయి.

ముసలి పశువులూ, ఆహారం సరిగాలేక చిక్కి శల్యాలయిన పశువులూ ఎక్కువగా మనకు కనపడుతూ వుంటాయి. సరియైన ఆహారాన్ని వాటికిపెట్టి, కొత్తజాతి పశువులతో కలపడంవల్ల మిశ్రమజాతి పశువులు పుట్టేటట్టుచేసి పశుసంపదను సరిగా వుపయోగించుకుంటే, ప్రజలుఎంతో ఆరోగ్యంగా వుండడానికి ఇండియాలో ఎంతో అవకాశం వున్నది.

1945 లో తీసిన లెక్కల ప్రకారం, ఇండియాలో పశుసంపద వివరాలివి.

గోపశువులు (ఆవులు, ఎద్దులు, పెయ్యలు)	13,63,73,000
మహిషపశువులు (గేదెలు, దున్నలు, దూడలు)	40,61;80,000
గొర్రెలు	3,77,34,000
మేకలు	4;44,69,000

పాడి

పాలు, పెరుగు, వెన్న, నెయ్యి, వీటిని తియ్యడం, అమ్మడం, భరతఖండంలో యిప్పుడు గృహపరిశ్రమగానే వుంది. పశువులువున్న గ్రామీణ గృహస్థులు, పాడిని చాలావరకు అమ్ముకోనరు. కొంతమంది మాత్రమే అమ్ముతున్నారు. సరియైన పద్ధతిలో పాడిని వ్యాపారంలోకి తెచ్చినట్లయితే, గ్రామస్థులకు మంచి ఆదాయం రావడానికి అవకాశం

వుంది. దీనికి, గ్రామాలనుంచి పట్టణాలకు మంచిరోడ్లు, బస్సు, లారీల సదుపాయం వుండాలి. భరతఖండంలో ప్రజలు మామూలుగా మనిషికి అవసరమైనంతగా పాలు, పెరుగు, వెన్నలను తినడంలేదు. దానికి కారణం, పట్టణాలలో వీటి ఖరీదు ఎక్కువగా వుండటం. పల్లెలలో బీదతరగతి వారికి వీటి ఉపయోగం తెలియకపోవడం. పశుపోషణ, రక్షణ సరియైన పద్ధతిలో జరిగిననాడు, ఎక్కువపాడి లభ్యమై ప్రజలందరూ వీటిని తినడానికి వీలు కలుగుతుంది.

ఖనిజ సంపద

ఖనిజసంపదలో ఇండియా ప్రపంచంలోని ఏ యితర దేశానికీ తీసిపోదు. అయితే, యీ సంపద భూగర్భంలో ఎక్కడ వున్నదో పరిశోధన చెయ్యటంలోనూ, దానిని వెలువరించి ఉపయోగంలోకి తీసుకొనిరావడంలోనూ ఆధునిక పద్ధతులలో ఇటీవలివరకు తగినంత కృషి జరగలేదు. ఇప్పుడిప్పుడే యీ విషయంలో కొంతకృషి జరుగుతోంది. ఖనిజసంపదను బాగా పైకితీసి, ఉపయోగంలోకి తేవడానికి ప్రభుత్వం వారు ఒక ప్రణాళికను తయారు చేశారు.

ఇండియాలో దొరికే ఖనిజాలలో ముఖ్యమైనవాటిని గురించిన వివరాలు యీ క్రింద యివ్వబడినవి.

ఇనుము

ఇండియాలో దొరికినంత ఇనుము మరేదేశంలోను దొరకడం లేదనే చెప్పవచ్చును. భూమిలోనుంచి త్రవ్వితీసిన లోహాన్ని పనిముట్ల రూపంలోనూ, ఉక్కుగా తయారుచెయ్యడంలోనూ, ఇండియాలో పెద్ద పరిశ్రమ ఏర్పడింది.

ఇనుము యెక్కువగా బీహారు రాష్ట్రంలోనూ, ఒరిస్సా సంస్థానాలలోను దొరకుతున్నది.

ఇండియాలో 1948 లో 8,54,000 టన్నులు, 1949 లో 9,33,000 టన్నులు; 1950 లో 9,83,000 టన్నులు, 1951 లో

10,76,000 టన్నులు, 1952 లో 11,01,000 టన్నులు ఉక్కు తయారు చేయబడింది. అయితే ఇది దేశీయ అవసరాలకు చాలలేదు. అంచేత విదేశాలనుంచి దిగుమతి చేసుకోవలసి వచ్చింది.

విదేశాలనుంచి ఉక్కు దిగుమతులు . 1948 . 2,18,000 టన్నులు. 1949 : 3,87,000 టన్నులు. 1950 : 2,84,000 టన్నులు. 1951 : 1,60,000 టన్నులు.

రాతిసి బొగ్గు

భూమిలోనుంచి త్రవ్వితీసిసే బొగ్గును; రాతిసిబొగ్గుఅనీ, నేలబొగ్గు అనీ అంటారు. ఈ బొగ్గును భరతఖండంలో ముఖ్యంగా, రైళ్లను నడప డానికీ, ఫాక్టరీలను పనిచేయించడానికి ఉపయోగిస్తున్నారు.

బొగ్గును నేలనుంచి త్రవ్వించడం, దానిని కావలసిన వారికి సప్లయిచేయడం, ఈ దేశంలో పెద్దపరిశ్రమగా ఒకటిగా ఏర్పడింది.

ప్రస్తుతం ఇండియాలో 900 గనులనుంచి బొగ్గుతీయబడుతున్నది. వీటిలో చాలవరకు బెంగాలు, బీహారు, మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రాలలో వున్నాయి. ఈ పరిశ్రమలో సుమారు 3,20 000 మంది కార్మికులు పనిచేస్తున్నారు.

బొగ్గును అత్యధికంగా ఉత్పత్తిచేసే దేశాలవరుసలో ఇండియా యెనిమిదోస్థానాన్ని పొందుతుంది. ఈ దేశపు ఖనిజసంపదలో ప్రధాన స్థానం బొగ్గుది.

దేశంలో ఉత్పత్తఅయే బొగ్గులో నూటికి 72 పాళ్లు ఝూరియా రాణిగంజ్ బొగ్గుగనులలో దొరుకుతున్నది. వీటిలో మంచిరకపుబొగ్గు ఝూరియా గనులలో దొరుకుతున్నది.

1948 లో ఇండియాలోనిబొగ్గుగనులలో మొత్తం 2,67,75,369 టన్నుల బొగ్గు త్రవ్వబడింది. 1949 లో 3,10,00,000 టన్నుల బొగ్గు త్రవ్వబడింది. 1951 లో 3,40,76,807 టన్నుల బొగ్గు 1952 లో

3,62,20,000 టన్నులు, 1953 లో 3,60,00,000 టన్నులు బొగ్గు త్రవ్వబడింది.

1952 లో 3,48,663 మంది (51,468 స్త్రీలు) కార్మికులు బొగ్గుగనులలో పని చేశారు. వీరిలో గనులలోపల పనిచేసినవారు 1,83,762 మంది:

1950 లో 10,75,805 టన్నులు, 1952 లో 25,25,020 టన్నులుబొగ్గు విదేశాలకు యెగుమతి చేయబడింది.

సి మెం టు

సిమెంటును తయారుచెయ్యడానికి ఇండియాలో మొట్టమొదట 1904 లో మదరాసులో ఒక చిన్న ఫాక్టరి స్థాపింపబడింది. తరువాత క్రమంగా దేశంలో చాలా ఫ్యాక్టరీలు ఏర్పడి, ఉత్పత్తిచాలా ఎక్కువ అయి, ధరలుతగ్గిపోవడం జరిగింది. అప్పుడు సిమెంటు కంపెనీల యజమానులంతా, ఒక సంఘముగా ఏర్పడి అందరూ నిర్ణీతపు వంతులలో సిమెంటును ఉత్పత్తిచేసి, ధరలు నిలబడేటట్టు చూడడానికి ప్రయత్నాలు చేశారు. సిమెంటు ఉపయోగాలను ప్రజలకు బోధించి. సిమెంటు అమ్మకం బాగా జరిగేటట్టు చూడడానికి సిమెంటు మార్కెటింగ్ కంపెనీ ఏర్పడింది. ప్రస్తుతం ఇండియాలో 22 సిమెంటు ఫాక్టరీలు వున్నాయి. వీనిలో 5 మద్రాసు రాష్ట్రంలో వున్నాయి.

1947 లో 14,41,335 టన్నులు, 1948 లో 15,52,907 టన్నులు, 1949 లో 21,02,425 టన్నులు, 1951 లో 31,95,000 టన్నులు, 1952 లో 35,12,974 టన్నులు, 1953 లో 37,30,000 టన్నులు సిమెంటు ఇండియాలో ఉత్పత్తి అయింది.

1951 ఏప్రిల్ 2 తేదిన గుజరాత్‌లో సేవాలియా అనే చోట, ఏడాదికి 2,00,000 టన్నుల సిమెంటు ఉత్పత్తిచేయగల ఫాక్టరీ స్థాపింపబడింది.

మెంగనీస్

ఇది ఉక్కును తయారు చెయ్యడానికి, రసాయన ద్రవ్యాలను బాటరీలను తయారుచెయ్యడానికి ఉపయోగించే ఖనిజం.

రష్యా తరువాత, ఇండియాలో దొరికినంతగా ఈ ఖనిజంప్రస్తుతం మరేదేశంలోను దొరకడంలేదు. 1939 నుంచి 1943 వరకు సగటున ఏడాదికి 8,00,000 టన్నుల మెంగనీస్ ఇండియాలో త్రవ్వితీశారు.

దీనిని మధ్యప్రదేశ్, బొంబాయి, బీహారు, మదరాసు, సాందూరు (సంస్థానం) మైసూరులలో ప్రస్తుతం యెక్కువగా త్రవ్వి తీస్తున్నారు. మొట్ట మొదట యీ ఖనిజాన్ని ఈ దేశంలో విశాఖపట్టణం జిల్లాలో 1892 లో త్రవ్వడం ప్రారంభించారు. ఈ దేశంలో త్రవ్విన మెంగనీసులో నూటికి 76 పాళ్ళు మధ్యప్రదేశంలోనే దొరుకుతుంది.

1948 లో 3½ లక్షల టన్నులూ, 1949 లో 6 లక్షల టన్నులూ మెంగనీసు విదేశాలకు యెగుమతి చేయబడింది. 1950 లో ఏడులక్షల టన్నులు యెగుమతి అయింది.

1949 లో ఎగుమతి అయిన మెంగనీసు మీాద ఎగుమతి పన్ను రూపంలో ఇండియా ప్రభుత్వానికి రు. 70,75,097 ఆదాయంవచ్చింది.

అభ్రకము

ఇండియాలో విస్తారంగా దొరికే ఖనిజములలో అభ్రకము ఒకటి. ప్రపంచం మొత్తంలో దొరికే అభ్రకములో, మూప్పాతిక ఈ దేశంలో త్రవ్వితీసేదే. దీనిలో నూటికి 80 వంతులు బీహారులోనూ, 20 వంతులు మదరాసు రాష్ట్రంలోని నెల్లూరు జిల్లాలోను దొరుకుతున్నది. ఈ ఖనిజం విద్యుచ్ఛక్తి పరిశ్రమకు చాలా ముఖ్యమైనది.

1946 లో యీ పరిశ్రమలో పనిచేసినవారి సంఖ్య :32,527. 1948 లో 13,51,504 పౌనులు అభ్రకపు గడ్డలు, 2,24,25,872 పౌనులు అభ్రకపుతుంపులు, 1,46,47,808 పౌనులు అభ్రకపు చెత్త ఇండియానుంచి ఎగుమతి చేయబడినవి. ఎగుమతులు ఎక్కువగా ఇంగ్లండు

అమెరికాకు జరిగినవి. అమెరికాకు పంపబడిన అభ్రకపు విలువ 120, లక్షల డాలర్లు.

మదరాసు రాష్ట్రంలో మొత్తం 104 అభ్రకపు గనులువున్నాయి. వీనిలో 1949-50 లో 3,443 టన్నుల అభ్రకము త్రవ్వబడింది.

దీనిలో 3,379 టన్నులు నెల్లూరు జిల్లాలోను, 64 టన్నులు నీలగిరి జిల్లాలోను త్రవ్వబడింది. అదే సంవత్సరంలో మదరాసు రాష్ట్రంనుంచి రు. 1,21,26,432 విలువగల అభ్రకపు తునకలు; రు. 25,88,4౪6 విలువగల అభ్రకపు గడ్డలు ఎగుమతి చేయబడినవి. అభ్రకపు ఎగుమతులపై 1950 లో రాష్ట్రప్రభుత్వానికి వచ్చిన రాజభాగం రు. 82,000.

బాక్సైట్

అల్యూమినియంతయారు చెయ్యడానికి కావలసిన ప్రధానలోహం బాక్సైట్. బాక్సైట్‌ను అల్యూమినియంగా తయారుచేసే యంత్రసామగ్రి ఇండియాలో లేనందున, దానిని విదేశాలకు పంపి, అల్యూమినియంగా తయారుచేసిన తరువాత ఈదేశానికి తెప్పించుకొని, దానిని పాత్రలుగా తయారుచెయ్యడం జరుగుతోంది. బాక్సైట్ ఈ దేశంలో చాలా ఎక్కువగా దొరుకుతున్నది. ఇదిదొరికే ప్రదేశాలలో ముఖ్యమైనవి: బొంబాయి, మధ్యప్రదేశ్, బీహారు రాష్ట్రాలు.

1947 లో రు. 71,059 విలువగల 8,196 టన్నులు బాక్సైట్ ఇండియాలో త్రవ్వబడింది. 1948 లో రు. 1,61,255 విలువగల 20,663 టన్నుల బాక్సైట్ ఇండియాలో త్రవ్వబడింది.

ఇండియాలో ఏడాదికి 15,000 టన్నుల అల్యూమినియం కావాలి. ప్రస్తుతం ఉత్పత్తి, దాదాపు 3,700 టన్నులు మాత్రమే. మిగతాది కెనడానుంచి దిగుమతి చేయబడుతున్నది.

రాగి

ఇండియలో దొరికే రాగి ప్రపంచపు ఉత్పత్తిలో చాలాతక్కువ

అనిచెప్పవచ్చును. మదరాసు రాష్ట్రంలో, నెల్లూరుజిల్లాలో అతి స్వల్పంగా దొరుకుతున్నది.

1947 లో 3,23,035 టన్నులరాగి త్రవ్వబడింది. దీనివిలువ రు. 60,35,118. ఈ పరిశ్రమలో పనిచేసినవారి సంఖ్య 3,961.

1948 లో 3,22,282 టన్నుల రాగి త్రవ్వబడింది. దీని విలువ రు. 80,44,332. ఈ పరిశ్రమలో పనిచేసినవారి సంఖ్య 3,636.

1951 లో 7083 టన్నుల రాగి త్రవ్వబడింది.

బంగారం

ఇండియాలో దొరికే ఖనిజములలో మూడవ ప్రధానస్థానం బంగారానిది. ఎక్కువ విలువగల యీ ఖనిజం, దేశంలో దొరికే మొత్తంలో నూటికి 95 పాళ్ళు మైసూరు సంస్థానంలోని కోలార్ గనులలో దొరకుతున్నది.

1948 లో ఇండియాలో మొత్తం రు. 5,43,20,157 విలువగల 1,80,429 ఔన్సుల బంగారం త్రవ్వబడింది. దీనిలో 1,80,036 ఔన్సులు మైసూరు రాష్ట్రంలోను, 384 ఔన్సులు హైదరాబాదులోనూ దొరికింది.

1949 లో 1,64,151 ఔన్సులు, 1950 లో 1,96,848 ఔన్సులు 1951 లో 2,26,364 ఔన్సులు 1952 లో 2,52,911 ఔన్సులు 1953 లో 2,12,000 ఔన్సులు బంగారం ఇండియాలోని గనులలోనుంచి త్రవ్వబడింది. 1951 లో త్రవ్విన బంగారపు వెల రు. 6,00,00,000 అనీ, 1952 లో త్రవ్విన బంగారపు వెల రు. 6,80,00,000 అని అంచనా. 1952 లో త్రవ్విన బంగారంలో 2,43,629 ఔన్సులు కోలారు గనులలోను, 9,282 ఔన్సులు హైదరాబాదు గనులలోను దొరికింది.

వెండి

1946 లో ఇండియాలో త్రవ్వితీసిన వెండివిలువ మొత్తం, 40,692

రూపాయలు. 1948 లో త్రవ్విన వెండి మొత్తం, 12,797 ఔన్సులు దీనివిలువ రు. 60,299.

1951 లో 70,310 రూపాయలవిలువగల 14,612 ఔన్సుల వెండి, 1952 లో 87,464 రూపాయల విలువగల 20,485 ఔన్సుల వెండి త్రవ్వబడింది.

ఉప్పు

మానవశరీరానికి చాలా ముఖ్యమైన లవణము ఉప్పు. ఇది మూడు విధాలుగా దొరుకుతున్నది. సముద్రతీరములలో సముద్రపు నీరుకుకట్టలు కట్టియెండబెట్టడంవల్లనూ, దేశ మధ్యభాగంలోవున్న ఉప్పునీటి సరస్సుల నీటిని ఎండబెట్టడంవల్లనూ, కొండలలో త్రవ్వి తియ్యడంవల్లను. మామూలుగా ఉప్పువలె ఉపయోగించడానికే కాక, కొండ ఉప్పుకు ఔషధ ప్రయోజనాలుకూడా వున్నవి.

ఇండియాలో ఒకమనిషి, ఏడాదికి సగటున 18 పౌనులు ఉప్పు తింటాడని అంచనా. అమెరికాలో ఒకమనిషికి 205 పౌనుల ఉప్పుఖర్చు అవుతుంది. ప్రపంచం అంతటిలోను సగటున, మనిషి 30 నుంచి 40 పౌనులు ఉప్పుతింటాడట.

1950 లో దేశంలో మొత్తం 7,13,00,000 మణుగులు ఉప్పు తయారు చెయ్యబడింది.

1951 లో ఇండియాలో 7,43,00,000 మణుగుల ఉప్పుతయారు చేయబడింది. ఇది దేశంలోని అన్ని అవసరాలకు సరిపోగా, కొంచెం మిగులుతుంది కూడా.

1952 లో 8 04,00,000 మణుగులు, 1953 లో 8,79,00,000 మణుగుల ఉప్పు తయారు చేయబడింది.

దేశీయ అవసరాలకు 1950లో ఇండియాకు 43,00,000 మణుగుల ఉప్పు దిగుమతి చెయ్యబడింది. 1951 లో దిగుమతి అవసరం లేక పోయింది. 1952 లో జపాను, పాకిస్థాన్ దేశాలకు ఇండియానుంచి 62,44,000 మణుగుల ఉప్పు ఎగుమతి చేయబడింది.

కిరసనాయిలు

కిరసనాయిలు కోసం మనము యెక్కువగా విదేశాలమీద ఆధార పడాలి. యుద్ధానికిపూర్వం, మనదేశంలో ఏడాదికి 7,00,000 టన్నుల కిరసనాయిలు వాడుక జరిగేది. యుద్ధకాలంలో మనదేశానికి దిగుమతులు చాలా తగ్గిపోయాయి. అందుచేత రేషనింగు చెయ్యవలసి వచ్చింది. 1950 లో ఈ రేషనింగు తీసివేయబడింది.

1948-49 లో ఇండియాకు 5,36,376 టన్నుల కిరసనాయిలు దిగుమతి చేయబడింది, 1949-50 లో 7,39,661 టన్నులు.

దిగుమతి కాక, మనదేశంలో 1948 లో 11,382 గాలనులు, 1949 లో 11,611 గాలనుల కిరసనాయిలు ఉత్పత్తి అయింది.

పెట్రోలు

ఇది ఎక్కువగా అస్సాంరాష్ట్రంలోని దిగ్బాయ్‌వద్ద దొరుకుతుంది. మన దేశంలో దొరికే పెట్రోలు, ప్రపంచపు మొత్తపు ఉత్పత్తిలో నూటికి 0.6 వంతు మాత్రమే.

ఇండియాలో ఏడాదికి 6,59,69 000 గాలనుల పెట్రోలు లభిస్తుందని అంచనా. అయితే, దాదాపు 1,20,00,000 గాలనుల పెట్రోలువాడకం అవుతుందని అంచనా.

1950 లో 19,37;50,000 గాలనుల పెట్రోలును ఇండియాదిగుమతి చేసుకున్నది.

తూనికకొలతలు

మనదేశంలో, వివిధ సాంప్రదాయాలుగల భాషా ప్రాంతాలు ఎక్కువగా వున్నందుననూ, మొదటినుంచీ దేశమంతటికీ ఒక కేంద్ర ప్రభుత్వం లేనందువల్లనూ ఒక్కొక్క ప్రాంతం, ఒక్కొక్క పద్ధతిలో తూనిక కొలతలను వాడుకలోకి తెచ్చుకున్నది.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవచ్చి, దేశానికి కేంద్ర ప్రభుత్వమంటూ ఒకటి ఏర్పడినతరువాత, దేశమంతటా వాడుకలోవుండే పద్ధతిలో, తూనిక రాళ్ళను, కొలమానికలను నిర్ణయించవలసిందని చాలా వర్గాలవారు కోరారు. ఒకే పద్ధతిలో తూనికలు, కొలతలు దేశమంతటా వాడుకలో లేనందువల్ల వ్యాపారస్తులకు చాలా యిబ్బందికలగడమే కాక, కొన్ని సందర్భాలలో పేచీలు కూడా వస్తూవుండేవి.

సరియైన తూనికలను, కొలతలను వాడుంలోకి తెచ్చే బాధ్యత ప్రభుత్వానిది. ఈవిషయంలో ఒక్క బొంబాయి ప్రభుత్వంవారుమాత్రం 1932 లో శాసనరూపంలో, రాష్ట్రమంతటా వాడుకలో వుండవలసిన తూనికలను, కొలమానికలను నిర్ణయించారు. మిగతా రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాలు యీ విషయంలో శ్రద్ధచూపలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వంకూడా ఈ విషయంలో జోక్యం కలిగించుకొనలేదు.

అందుచేత, దేశమంతటా వాడుకలోవున్న తూనికలు, కొలమానికలు యింకా ఏర్పడలేదు.

రైల్వేతూకం దేశమంతటా ఒకేపద్ధతిలో అమలులో వున్నప్పటికీ, ఏప్రాంతంలోవున్నవారు అనాదిగా ఆ ప్రాంతంలో వాడుకలో వున్న తూనికలనే యిప్పటికీ పాటిస్తున్నారు. దేశం అంతటాకూడా కొలతకూ, తూకానికికూడా, శేరును అందరూ వాడుకచేస్తూ వున్నప్పటికీ ఆ శేరు బరువుగాని, కొలతగాని ఒకొక్కక్కప్రాంతానికి ఒకొక్కక్క విధంగా వుంది.

శేరారుగా దేశమంతటా వాడుకలోకి తేవడానికి వీలుకలిగి, ప్రస్తుతం బొంబాయిరాష్ట్రంలో అమలులోవున్న తూకపుకొలతలు ఇవి:

తులం	180 గ్రైనులు
శేరు	80 తులములు
మణుగు	40 శేర్లు

దేశమంతటా రైల్వేవారు వాడుకచేసే తూనిక :

తులం	180 గ్రైనులు
శేరు	80 తులములు
మణుగు	40 శేర్లు

పొడవు, వెడల్పుల కొలతలలో, ఆంధ్రదేశంలో బెత్త, జాన, మూర అనేవి పల్లెటూళ్ళలో వాడుకలో కనపడుతూ వున్నప్పటికీ, ప్రధానంగా వీటిని ఎవరూ పాటించడంలేదు. ఈ విషయంలో దేశ మంతటా వాడుకలోవున్న కొలతలు ఇవి.

అంగుళం	సుమారు రెండువ్రేళ్ల వెడల్పు
అడుగు	12 అంగుళములు
గజం	3 అడుగులు
ఫర్లాంగు	220 గజములు
మైలు	8 ఫర్లాంగులు

తెలుగు జిల్లాలలో సాధారణంగా అర్ధగజాన్ని మూర అంటారు. రెండు బెత్తలు ఒక జాన; రెండు జానలు ఒక మూర. రెండు మైళ్ళ దూరాన్ని ఒక క్రోశెడు దూరం అనికూడా వాడుకచేస్తారు.

చదరపు కొలతలుకూడా ప్రస్తుతం దేశమంతటా అడుగులు, గజాలలోనే వాడుకలో వున్నాయి.

144 చదరపు అంగుళములు	ఒక చదరపు అడుగు
9 చదరపు అడుగులు	ఒక చదరపు గజం

అంటే ఒక గజము పొడవు, ఒక గజము వెడల్పుగల స్థలము ఒక చదరపు గజము అవుతుంది.

ఈ పధతిలోనే, ఒక గజము పొడవు, ఒక గజము వెడల్పు, ఒక గజము ఎత్తుగల వస్తువుగాని, స్థలముగాని, ఘనపు గజము అని కొలత చేయబడుతుంది.

ఘనపు గజము	27 ఘనపు అడుగులు
ఘనపు అడుగు	1728 ఘనపు అంగుళములు
ఘనపు అంగుళము	ఒక అంగుళము పొడవు, ఒక అంగుళము వెడల్పు. ఒక అంగుళము ఎత్తు.

ఎకరపు కొలత: దేశమంతటా, భూమికొలతను చదరంలో చెప్పేటప్పుడు ఎకరపు లెక్కలోనే చెపుతారు.

4,840 చదరపు గజములు	ఒక ఎకరం
640 ఎకరములు	చదరపు మైలు.

ఎకరంకన్న తక్కువవున్న పొలాన్ని సెంట్ల లెక్కలో చెపుతారు. 100 సెంట్లు ఒక ఎకరం.

ప్రస్తుతం మదరాసు రాష్ట్రమంతటా చాలావరకు వాడుకలో వున్న తూనికలు.

24 తులములు	ఒక శేరు
48 శేర్లు	ఒక మణుగు

తెలుగు జిల్లాలలో ఎక్కువగా వాడుకలోవున్న తూనికలు :

3 తులములు	ఒక పలం
8 పలములు	శేరు
5 శేర్లు	వీశె
8 వీశెలు	మణుగు
20 మణుగులు	పుట్టి

ధాన్యపు కొలతల విషయంలో, మన రాష్ట్రంలో వివిధ మానికలు వున్నాయి.

గుంటూరు మానిక	దాదాపు	42	ఔన్సులు
కృష్ణాజిల్లా మానిక	,,	51	,,
నెల్లూరు మానిక	,,	72	,,
విశాఖపట్నం మానిక	,,	32	,,

వార్తాపత్రికలు

భరతఖండంలో మొట్టమొదటి వార్తాపత్రిక, కలకత్తాలో ఇంగ్లీషులో 1780 సంవత్సరములో స్థాపించబడింది. అప్పటినుంచి, యీ 172 సంవత్సరాలలోనూ, దేశంలో వార్తాపత్రికలు చాలా ఎక్కువగానే వెలువడ్డాయి. అన్ని రాష్ట్రాలలోనూ, అన్ని భాషలలోను దినపత్రికలు వున్నాయి. అంతేగాక, ప్రతిభాషారాష్ట్రానికిచెందిన పెట్టుబడిదారులూ, ఇంగ్లీషులోకూడా దినపత్రికలను చాలా ఎక్కువగా స్థాపించారు. మదరాసు రాష్ట్రంలోని ప్రధాన పత్రికలు ఇవి :

ఇంగ్లీషు దినపత్రికలు :	సంపాదకులు
మెయిల్	ఎ. ఎ. హేల్స్
హిందు	కె. శ్రీనివాసన్
ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్	రామనాథ గోయెంకా

తెలుగు దినపత్రికలు :

ఆంధ్రప్రభ	నార్ల వెంకటేశ్వరరావు
ఆంధ్రపత్రిక	శివలెంక శంభుప్రసాద్

తెలుగు వారపత్రికలు :

ఆంధ్రపత్రిక	శివలెంక శంభుప్రసాద్
కృష్ణాపత్రిక	కాటూరి వెంకటేశ్వరరావు
జమీన్ రైతు (నెల్లూరు)	ఎన్. వెంకటరామానాయుడు
తెలుగు స్వతంత్ర	ఖాసా సుబ్బారావు
ఆంధ్రప్రభ	నార్ల వెంకటేశ్వరరావు
మాతృసేవ	ఇరువంటి శ్రీధరరావు

ఆంధ్రరాష్ట్రంలోనుంచి వెలువడే తెలుగు దినపత్రిక ఒక్క విశాలాంధ్ర పత్రికమాత్రమే. ఇంగ్లీషు దినపత్రిక ఒకటికూడా ఆంధ్రదేశంలో లేదు.

రిజర్వ్ బ్యాంక్

ఇండియా రిజర్వ్‌బ్యాంక్, 1934 లో ప్యాసయిన రిజర్వ్‌బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా ఆక్టుననుసరించి 1935 ఏప్రిల్ 1 తేదీన స్థాపించబడింది,

ఒకవాటా నూరేసి రూపాయలచొప్పున, మొత్తం అయిదుకోట్ల రూపాయల మూలధనంతో యీబ్యాంకిస్థాపించబడింది. వాటాదార్లందరూకూడా, పూర్తిగాతమవాటా మొత్తములను చెల్లించారు. ఈ వాటాలలో, 2,20,000 రూపాయల వాటాలను కేంద్రప్రభుత్వం కొన్నది. మిగతావన్నీ ప్రత్యేక వ్యక్తులు కొన్నారు. ఈవాటాదార్లకు పంచిపెట్టే డివిడెండు నూటికి అయిదురూపాయలకు మించకూడదని నిబంధన చేయబడింది. అయితేబ్యాంకి ఖర్చులు మొదలైనవన్నీ పోగా డివిడెండ్ ఎంత యివ్వాలనేది కేంద్రప్రభుత్వం నిర్ణయిస్తారు. గత అయిదు సంవత్సరాలలోనూ, యీబ్యాంకి వాటాదార్లకు, నూటికి $3\frac{1}{2}$ రూపాయల డివిడెండు యివ్వబడినది.

ఈబ్యాంకి పరిపాలనను సాగించడానికి, పరిశీలించడానికి ఒక సెంట్రల్ బోర్డు నియమింపబడుతుంది. దానిలో 16 మంది సభ్యులు. వీరిలో రిజర్వ్‌బ్యాంక్ గవర్నరు ఒకరు. డిప్యూటి గవర్నరు ఒకరు. కేంద్రప్రభుత్వంచే నామినేట్ చేయబడినడైరెక్టర్లు నలుగురు,వాటాదార్ల తరఫున ఎన్నుకోబడిన డైరక్టర్లుఎనిమిదిమంది, కేంద్రప్రభుత్వంచేత నామినేట్ చేయబడిన ప్రభుత్వోద్యోగి ఒకరు.

1935 ఏప్రిల్ 1 తేదిన, ఇది స్థాపించబడినప్పటినుంచీ, ఇండియాలో కరెన్సీనోట్లను జారీ చెయ్యడం, గవర్నమెంటు డబ్బునుదాచడం, మొదలైనపనులు యీబ్యాంకికిఅప్పగించబడినవి. 1953 జూలై 5 తేదిన, ఇండియాలోని షెడ్యూల్డు బ్యాంకులన్నీ తమ డిపాజిట్లను రిజర్వ్ బ్యాంకిలోనే వెయ్యడం జరిగింది.

ఈబ్యాంకికిగల ఇతర ఆఫీసులు రెండురకాలు. బ్యాంకింగుశాఖ, కరెన్సీ జారీచేసే శాఖ. బ్యాంకింగుశాఖ ఆఫీసులు ఢిల్లి, బొంబాయి కలకత్తా, మదరాసులలోను కరెన్సీ జారీచేసేశాఖ (ఇన్యూడిపార్టుమెంట్)

ఆఫీసులు బొంబాయి, కలకత్తా, మదరాసు, కాన్పూరులలోను ఉన్నాయి. బ్యాంకింగుశాఖ బ్రాంచిఆఫీసు ఒకటి కాన్పూరులోకూడావుంది. రిజర్వ్ బ్యాంకి ఆఫీసులు లేనిస్థలాలలో, దీని పనినంతనూ ఇంపీరియల్ బ్యాంకి నిర్వహిస్తుంది.

ఇష్యూ డిపార్టుమెంట్ ద్వారా, ఇండియాలో చెలామణి అయే కరెన్సీనోట్లు అన్నీ యీ బ్యాంక్ జారీచేస్తుంది. ఈ నోట్ల చెలామణికి కేంద్రప్రభుత్వం హామీగా వుంటుంది. ప్రజలకు కావలసిన నోట్లను నాణెములను తగినంతగా చెలామణీలోకి తేవడానికి, యీ బ్యాంకి ఇష్యూ ఆఫీసులలో అన్ని విలువలలోను నోట్లున్నూ నాణెములున్నూ నిలువలో వుంచబడినవి.

ప్రధానంగా, రిజర్వ్‌బ్యాంక్ ఇండియాకు కేంద్రబ్యాంకిఅని చెప్పవచ్చును. ఇది చేసేపనులు ఏమిటంటే: నోట్లను జారీచెయ్యడం; గవర్నమెంటుకు బ్యాంకరుగాను డబ్బువిషయములలో ఏజెంటుగాను, సలహాదారుగాను పనిచెయ్యడం; ఇండియా తరఫున సంపాదించబడిన విదేశీయ కరెన్సీకి, విదేశాలలో ఇండియాకుగల డబ్బుకు ఒక కేంద్ర ఆవర్జాను తయారుచెయ్యడం: దేశంలోని అనేక బ్యాంకుల రిజర్వుధనాన్ని కాపాడడం, అవసరమైతే వాటికి అప్పు ఇవ్వడం.

రిజర్వ్‌బ్యాంకిని, ప్రైవేటు వ్యక్తుల వాటా ఆధిపత్యంలో నుంచి ప్రభుత్వ యాజమాన్యంలోకి తీసుకోవాలని (నేషనలైజ్ చెయ్యడం) ఇటీవల ప్రచారం చాలా ఎక్కువగా జరిగింది. ప్రజాభిప్రాయాన్ని అనుసరించి 1948 అంతంలో, యీ బ్యాంకిని నేషనలైజ్ చెయ్యడానికి చట్టాన్ని ప్యాసుచేశారు, 1949 జనవరి 1 నుంచి రిజర్వ్‌బ్యాంకి, ప్రభుత్వ సంస్థగా, దేశీయమైపోయింది. దీనికి గవర్నర్: బి. రామారావు.

ఇండియాలో బ్యాంకింగు వ్యాపారం

1952 అంతానికి ఇండియాలో 423 బ్యాంకిలువున్నాయి. వీటిలో 93 షెడ్యూల్డు బ్యాంకిలు.

యుద్ధకాలంలో బ్యాంకులలో ప్రజలు డబ్బు దాచుకోవడం బాగా పెరిగింది. ప్రజలు దాచుకున్న డబ్బు బ్యాంకులలో 1939 లో రు. 241 కోట్లువుంటే, 1948 జులై నాటికి రు. 1,117 కోట్లకు పెరిగింది. కాని, అప్పటినుంచి బ్యాంకులలో దాచుకోబడిన డబ్బు క్రమేపి తగ్గడం ఆరంభించింది. దానికి కారణాలు: 1. వ్యాపారం మందగించడం; 2. పన్నులు యెక్కువకావడం; 3. దేశవిభజన; 4. విదేశీయులు తమ డబ్బును తమ దేశానికి మార్చుకోవడం; 5. సంస్థానాధీశుల ఆదాయాలు తగ్గడం. వీట న్నిటివల్లా, 1949 డిసెంబరు 30 తేది నాటికి ఇండియాలోని బ్యాంకులలో ప్రజలు దాచుకున్న డబ్బు రు. 844 కోట్లు మాత్రమే వుంది.

1951 అంతానికి, యీడిపాజిట్ల డబ్బు రు. 829 కోట్లు మాత్రమే వుంది.

ఆంధ్ర బ్యాంకి

ఆంధ్రదేశంలో ఆంధ్రుల పెట్టుబడితో స్థాపింపబడిన మొట్ట మొదటి బ్యాంకి ఇది. 1923 నవంబరు 28 నుంచి ఈ బ్యాంకి పని చేస్తున్నది. 1954 జనవరి నాటికి, ఈ బ్యాంకి డైరెక్టర్లు. శ్రీ రాజా యార్లగడ్డ శివరామ ప్రసాద్ బహదూర్ (చైర్మన్): శ్రీ తాతేపల్లి శ్రీరాములు, మేనేజింగ్ డైరెక్టర్; శ్రీ పి. పార్థసారధినాయుడు; శ్రీ జె. మాణిక్యాలరావు; శ్రీ పి. శోభనాద్రి; శ్రీ డి. విశ్వేశ్వరరావు; శ్రీ కె. సుబ్రహ్మణ్యదత్; శ్రీ ఎం. సుదర్శనం; శ్రీ ఎం. శేషగిరిరావు; శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణమూర్తి; శ్రీ డి. సూర్యరావు, డైరెక్టర్లు.

ఈ బ్యాంకి 1952 సంవత్సరంలో రు. 2,97, 230 నికర లాభం సంపాదించింది. జనరల్ మేనేజర్: శ్రీ ఎలేశ్వరపు రామచంద్రమూర్తి.

నాణెములు : చెలామణి

మనదేశంలో కంపెనీ ప్రభుత్వం, టంకశాలను ఏర్పరచి నాణెములను తయారుచెయ్యడం 1757 లో జరిగింది. ఇలా తయారుచెయ్యబడిన మొట్టమొదటి రూపాయి 1757 ఆగస్టు 29 న పోతపొయ్యబండింది. అప్పటినుంచి నాణెముల పోత మన దేశంలో విరివిగా జరుగుతున్నది. అత్యంత ఆధునికమైన పరికరాలతో ఒక కొత్త టంకశాల కలకత్తావద్ద ఆలిపూర్‌లో 1952 మార్చి 19 న ప్రారంభించబడింది. దీనిలో రోజుకు, 8 గంటలలో 12 లక్షల నాణెములు తయారవుతవి.

ప్రస్తుతము ఇండియాలో డబ్బు వ్యవహారానికి ప్రధాన నాణెము రూపాయి. రూపాయి నాణెరూపములోను, నోటురూపములోనూ చెలామణిలో వున్నది. రూపాయిని మించిన విలువగల నాణెము ఏదీ చెలామణిలో లేదు.

ఇండియాలో వాడుకలోవున్న నాణెములు: రూపాయి; అర్థ రూపాయి; పావలా (రూపాయిలో నాల్గవవంతు); బేడ (రూపాయిలో ఎనిమిదవ వంతు); అణా (రూపాయిలో పదహారవవంతు); అర్ధణా (రూపాయిలో 32వ వంతు); కాని (రూపాయిలో 64 వంతు); దమ్మిడీ (రూపాయిలో 192 వ వంతు).

మదరాసు రాష్ట్రంలో వాడుకలో లేనప్పటికీ, ఒరిస్సా మొదలైన కొన్ని రాష్ట్రాలలో అర్థకాని నాణెంకూడా వాడుకలోవుంది.

గవర్నమెంటు తరఫున రిజర్వు బ్యాంకువారు చెలామణిలోకి తెచ్చిన 1, 2, 5, 10, 50, 100, 1000, 10,000 రూపాయిలనోట్లు వుండేవి. కాని, 1950 జనవరి 13 తేదీన కేంద్రప్రభుత్వం ఒక ఆర్డినెన్సు ప్రకటించి, 500, 1000, 10,000 రూపాయలనోట్లను రద్దు చేసింది. మళ్ళీ 1954 ఏప్రిల్ 1 నుంచి 1000, 5000, 10,000 రూపాయలనోట్లను చెలామణిలోకి తీసుకురావడానికి ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది.

ఇదివరకు, రూపాయి, అర్ధరూపాయి, పావలా నాణెములు వెండివి చెలామణిలో వుండేవి. యుద్ధకాలంలో తక్కువ వెండితోను, ఎక్కువ నికెల్‌తోను, యీ నాణెములు తయారుచేశారు. కాని, 1946 మే 23 న కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు, యికముందు కేవలం నికెల్‌తోనే అర్ధరూపాయలను, పావలాలను తయారు చెయ్యడానికి నిర్ణయించారు.

ప్రపంచంలోని ముఖ్యదేశాలలోని ప్రధాననాణెములు, వాటికి రూపాయి మారకపురేటు వివరాలు యీక్రింద ఇవ్వబడినవి;

దేశం	నాణెము	మారకంలో రూపాయిలు
యునైటెడ్ స్టేట్స్	డాలరు	4.78
కెనడా	డాలరు	4.81
బ్రెజిల్	క్రూజిరో	1.709
బెల్జియం	ఫ్రాంక్	0.705
ఫ్రాన్సు	ఫ్రాంకు	0.078
ఇటలీ	లీరా	0.006
హాలెండ్	గిల్డర్	1.247
ఇంగ్లండ్	పౌను	13.333
జర్మనీ	మార్కు	0.333
ఈజిప్టు	పౌను	13.674
జపాను	ఎన్	0.222
సిలోన్	రూపాయి	1.03
ఆఫ్ఘనిస్థాన్	రూపాయి	0.253
ఆస్ట్రేలియా	పౌను	10.667
పర్షియా	రియల్	0.103

ఇన్‌కంటాక్స్

1953 ఫిబ్రవరి 27 తేదీన ప్రతిపాదింపబడిన ఆర్థిక శాసనం ప్రకారం, యీ క్రింద ఉదహరింపబడిన రేట్లలో, ఇన్‌కంటాక్స్

(ఆదాయపు పన్ను) వసూలుచేయబడుతుంది. ఈ పన్ను రేట్లు 1953 ఏప్రిల్ 1 నుంచి 1954 మార్చి 31 వరకు, 1954 ఏప్రిల్ 1 మొదలు 1954 మార్చి 31 వరకు వచ్చిన ఆదాయంమీద వసూలుచేసే పన్ను రేట్లు.

మొత్తం ఆదాయంలో—

(1) మొదటి రు. 1,5000 ల మీద—పన్ను లేదు.
(2) తరువాతి రు. 3,500 ల మీద రూపాయికి మూక్కాని.
(3) తరువాతి రు. 5,000 ల మీద—రూపాయికి ఏడుకానులు.
(4) తరువాతి రు. 5,000 ల మీద—రూపాయికి 3 అణాలు.
(5) తరువాతి మొత్తంమీద—రూపాయికి 4 అణాలు.

అయితే ఎవరిసంపాదన అయినా సంవత్సరానికి రు. 4,200 లకు మించనట్లయితే, వారు పన్ను చెల్లించ నక్కరలేదు.

రు. 4,200 లకి పైగా ఆదాయం వచ్చేవారు, రు. 4,200 లకు పైన తమకు ఎంత ఆదాయం వస్తుందో దానిలో సగాన్ని మించి పన్నును ఎప్పుడూ కట్టనక్కరలేదు.

ప్రతివ్యక్తికీ, అతని సంపాదనలో అయిదవవంతు, నాలుగు వేలకు మించకుండా 'ఎరన్డు ఇన్‌కం' క్రింద, పన్నునుండి మినహాయించడానికి గాను, మొత్తం ఆదాయంలోనుంచి తీసివేయబడుతుంది.

హిందూ అవిభక్త కుటుంబం మొత్తం ఆదాయం ఏడాదికి రు. 8,400 మించినట్లయితే, ఆ కుటుంబంకూడా పన్నుకట్టనక్కరలేదు. రు. 14,000 పైబడిన ఆదాయం కలవారు నూటికి రు. 5. సర్‌చార్జి యిచ్చుకోవాలి.

ఇదికాక, ఎక్కువ ఆదాయం వచ్చినవారు సూపర్‌టాక్స్ మొదలైనవికూడా యిచ్చుకోవాలి.

ఇన్‌కంటాక్సువల్ల 1949-50 లో రు. 159 కోట్లు 1950-51 లో రు. 175 కోట్లు, 1951-52 లో రు. 187 కోట్ల 37 లక్షలు ఆదాయం వచ్చింది.

రాష్ట్రాలకు పంపిణీ

దేశం అంతటా ఇన్‌కంటాక్సు వసూలు చెయ్యడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నియమించిన అధికారులే వుంటారు. ఇలావసూలైన మొత్తంలో సగభాగం కేంద్రప్రభుత్వం తీసుకుంటుంది. మిగతా సగభాగాన్ని వివిధ రాష్ట్రాలకు వంతులవారిగా, ఆయా రాష్ట్రాలలో వసూలయే మొత్తాన్ని దృష్టిలో వుంచుకొని పంచుతారు.

ఇన్‌కంటాక్స్ ఆదాయంలో నూటికి 45 వంతులు కేంద్ర ప్రభుత్వంతీసుకొని, మిగతా 55 వంతులను యీ క్రింద వంతులలో వివిధ రాష్ట్రాలకు పంచుతుంది: అస్సాం, 2.25; బీహార్, 9.75; బొంబాయి, 17.5; హైదరాబాదు, 4.5; మధ్యభారత్, 1.75; మధ్యప్రదేశ్, 5.25; మదరాసు. 15.25; మైసూర్, 2.25; ఒరిస్సా, 3.5; పెప్సు, 0.75; పంజాబ్, 3,25; రాజస్థాన్, 3.5; సౌరాష్ట్ర, 1; తిరువాంకూర్-కొచ్చిన్, 2.5; ఉత్తరప్రదేశ్, 15.75; పశ్చిమ బెంగాల్, 11.25; సి. తరగతిరాష్ట్రాలకు, 2.25.

ఈ పంపకం, 1952 ఏప్రిల్ 1 నుంచి అమలులో వుంటుంది. 1952-53 లో పైవంతుల ప్రకారం, మదరాసు రాష్ట్రానికి రు. 11 కోట 10 లక్షల రూపాయలు వసుందని అంచనా వేయబడింది.

నేషనల్ సేవింగ్సు

ప్రతివ్యక్తీ తాను సంపాదించేదానిలో కొంతడబ్బు, ముందు అవసరానికిగాని, వృద్ధాప్యానికిగాని దాచుకోవడం అలవాటు చేసుకోవాలి; అలా దాచుకున్నడబ్బును, అది వృద్ధిపొందే పద్ధతిలో, అసలుకి నష్టం రాకుండా పెట్టుబడిగా వినియోగించడం; జాగ్రత్తగలవారు చెయ్యవలసినపని. అలా పెట్టుబడి పెట్టడం మూడు విధాలు. మంచి పద్ధతులమీద నడుపబడుతున్న బ్యాంకిలలో దాచుకోవడం; ఇన్సూరెన్సు చెయ్యడం. నేషనల్ సేవింగు సర్టిఫికెట్లు కొనడం, బ్యాంకిలలో డబ్బు దాచు

కోవడం విషయమై వివరాలను ఏ బ్యాంకి మేనేజరును అడిగినా చెపుతాడు. ఇన్సూరెన్సు వివరాలను, ఏ యిన్సూరెన్సు ఏజెంటును అడిగినా చెపుతాడు. నేషనల్ సేవింగ్సు సర్టిఫికెట్ల వివరాలు ఇవి:

నేషనల్ సేవింగ్సు సర్టిఫికెట్లు కొనడంఅంటే, డబ్బును గవర్నమెంటువద్ద దాచుకోవడం అన్నమాట. ఇలా దాచుకున్న డబ్బుకు అయిదేళ్ళు దాచుకుంటే నూటికి ఏడాదికి మూడురూపాయల వంతున ఏడేళ్లు దాచుకుంటే నూటికి ఏడాదికి మూడున్నరరూపాయలవంతున 12 సంవత్సరాలకు నూటికి ఏడాదికి 4½ వంతున వడ్డీయిస్తారు. అయితే యీ సర్టిఫికెట్లను ఎన్ని సంవత్సరాల గడువుకు కొంటే అన్ని సంవత్సరాలూ అలాగే వుంచనక్కరలేదు. అవసరం కలిగినట్లయితే; గడువు లోపలనే వాటిని మార్చుకోవచ్చును. అప్పటివరకు అయిన వడ్డీతో సహా తమ డబ్బు తాము తీసుకోవచ్చును.

ఈ సర్టిఫికెట్లు రు. 5; 10; 100; 1,000; 5,000 విలువలలో, సేవింగ్సు బ్యాంకిగల ఏ పోస్టాఫీసులలోనైనా దొరుకుతవి.

ఒక వ్యక్తి తన పేరుమీద, 2,500 రూపాయల విలువగల సర్టిఫికెట్లను కొనవచ్చును. ఈ సర్టిఫికెట్లమీద కూడే వడ్డీమీద ఇన్‌కంటాక్సు లేదు.

ఇన్సూరెన్సు

ప్రతివ్యక్తీకూడా, తన జీవితానికి కొంత విలువకట్టుకోడానికీ, వృద్ధాప్యానికి కొంతడబ్బు దాచుకోడానికీ ఉత్తమమైన మార్గం ఇన్సూరెన్సు. ఎన్నో కొన్ని సంవత్సరాలకు ప్రతిసంవత్సరమూ, (మూడేసి, ఆరేసి నెలలకొకసారి వాయిదాలలో) ఒక కొంతసొమ్మును కట్టడానికి నియమిత సంవత్సరాల తరువాత తన సొమ్మును తిరిగి పుచ్చుకోవడానికీ చేసుకునే ఏర్పాటు—ఇన్సూరెన్సు. నియమిత సంవత్సరాలలోపున, ఆ వ్యక్తి చనిపోయినట్లయితే, అసలు ఎంత మొత్తంకొరకు ఆతడు ఏడాదికొకసారి కొంతసొమ్మును కట్టుకుంటున్నాడో, అంత మొత్తాన్ని ఇన్సూ

రెన్సు కంపెనీవారు ఆ వ్యక్తి కుటుంబానికి, ఆ వ్యక్తి కట్టినడబ్బు ఎంత తక్కువైనాసరే, చెల్లిస్తారు. ముఖ్యమైన షరతు ఏమిటంటే, మూడు నెలలకో, ఆరునెలలకో, ఏడాదికో ఎంతడబ్బుకడతానని ఒప్పుకున్నాడో, అంతాకూడా, ఒక్క సారికూడా తప్పకుండా, ఆవ్యక్తి ప్రతివాయిదాకూ కట్టితీరాలి,

గ్రామాలలో చాలామందికి వున్న దురభిప్రాయం ఏమిటంటే, ఇన్సూరెన్సు కట్టడం అంటే చనిపోయిన తరువాత తనకుటుంబంకోసం, డబ్బుకట్టడమని. ఇన్సూరెన్సు చేసినవ్యక్తి, నియమిత సంవత్సరాలలో, కాలంకర్మంవల్ల చనిపోతే ఆ డబ్బు కుటుంబానికి వెడుతుందికాని, లేకపోతే అతనే అందుకుని వృద్ధాప్యంలో సుఖంగావుంటాడు. ఇన్సూరెన్సుకు సంబంధించిన వివరాలన్నీ ఏ ఇన్సూరెన్సు ఏజెంటును అడిగినా చెప్పుతాడు. కాని ప్రతివారూ గమనించవలసిన ముఖ్యాంశాలు ఏమిటంటే:

తన జీవితంమీద ఎంతోకొంత విలువవుండడంకోసం, తనశక్తిని బట్టి, కనీసం వెయ్యిరూపాయలకైనా ఇన్సూరెన్సు చెయ్యాలి.

తానుఇన్సూరెన్సుచేసేకంపెనీ సమర్థంగానడుపబడుతున్నదోలేదో విచారించి మరీ ఆ కంపెనీలో ఇన్సూరు చెయ్యాలి.

వీలైనంతవరకూ మనదేశంలో, తనకు సమీపంలోవున్న కంపెనీలోనే ఇన్సూరు చెయ్యాలి.

అలవాటు తప్పకుండా నియమితకాలానికి, తానుచెల్లించవలసిన డబ్బును చెల్లించాలి.

ఇన్సూరు చేసిన వెంటనే, తన వయస్సును గురించిన ధాఖలాను కంపెనీకి పంపి, ఆ విషయంలో సందేహంలేకుండా చూచుకోవాలి.

కర్మంచాలక తాను, పరిమిత కాలంలో చనిపోయినట్టయితే, తన ఇన్సూరెన్సు డబ్బును తన కుటుంబంలో ఎవరికియియ్యాలో కంపెనీవారికి ముందుగానే తెలియపరచుకోవాలి.

ప్రతివ్యక్తీ, తన సంపాదనలో ఆరవవంతును ఇన్సూరెన్సు ప్రీమియం క్రింద ప్రతిఏడాదీ కట్టవచ్చును. ఇలా కట్టిన డబ్బుమీద, రాబడి పన్ను లేదు.

1953 నవంబరు 30 తేదీనాటికి, ఇండియాలో 322 కంపెనీలు ఇన్సూరెన్సు వ్యాపారం చేస్తున్నవి. వీటిలో 221 మనదేశంలో స్థాపించబడినవి. 101 విదేశీవి.

మనదేశపు కంపెనీలు 221 లోనూ, 115 కంపెనీలు జీవిత భీమా వ్యాపారం చేస్తున్నవి. 46 కంపెనీలు, జీవితభీమా, ఇతరభీమాలుకూడా చేస్తున్నవి. 60 కేవలం ఇతరభీమాలనే (మనుష్యుల జీవితానికి సంబంధించినవి) చేస్తున్నవి.

1952 లో మనదేశంలో ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలు, సుమారు 5,34,000 పాలసీలమీద, 145,68,00,000 రూపాయల విలువగల ఇన్సూరెన్సును చేసినవి. ఈ పాలసీలమీద, ఏడాదికి 7,89,00,000 రూపాయలు ప్రీమియంక్రింద కట్టబడుతుంది.

1952 సంవత్సరాంతానికి, మనదేశంలో ఇన్సూరెన్సుచేసినవారు తీసుకున్న పాలసీల సంఖ్య: 39,25,000. వీటివిలువ, 915,90,00,000 రూపాయలు. వీటిలో విదేశీ కంపెనీల పాలసీలు: 2,47,000. వీటి విలువ: 126,02,00,000 రూపాయలు.

(ఒకేవ్యక్తి రెండు మూడు పాలసీలుకూడా తీసుకోవచ్చును)

ఇన్సూరెన్సు ఏజెంట్లసంఖ్య 1943 నుంచి 1952 వరకు చాలా పెరిగింది. కాని 1951 లో తగ్గింది. ఆ వివరాలు యీ క్రింది అంకెలనుబట్టి తెలుసుకోవచ్చును.

సంవత్సరం	ఏజెంట్ల సఖ్య
1943	65,921
1944	89,902

1945	1,22,926
1946	1,56,992
1947	1,74,169
1948	1,70,016
1949	1,80,737
1950	1,72,936
1951	1,26,691
1952	68,922

1952 లో లైసెన్సులు తీసుకున్న 68,922 మంది ఇన్సూరెన్సు ఏజెంట్లలో 2,959 మంది అంతకుపూర్వపు సంవత్సరం ఏజెంట్లుగా పనిచేసినవారు, 65,963 మంది కొత్తవారు. అంటే 1951 లో ఏజెంట్లుగా పనిచేసిన వారిలో 1,23,732 మంది ఏజెంట్లుగా మళ్ళీ లైసెన్సులు తీసుకోలేదన్నమాట.

1952 లో లైసెన్సుపొందిన 68,922 మందిలోను 21,750 మంది స్త్రీలు.

1950 నుంచి ప్రతిఏడాదికీ లైసెన్సులకు ఫీజుకట్టే పద్ధతి తొలగించబడి, మూడేళ్ళ కొకసారి రు. 5 ఫీజుకట్టే పద్ధతి అమలు జరుపబడింది.

ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ :

మన రాష్ట్రంలో స్థాపించబడి అభివృద్ధికి వచ్చిన ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలలో ముఖ్యమైనవాటిలో ఒకటి.

1925 లో మచిలీపట్టణంలో స్థాపింపబడినది. క్రమేపీ చాలా అభివృద్ధిలోకి వచ్చింది. నేడు భారతదేశములోని పెద్దఇన్సూరెన్సు కంపెనీలలో ఇదిఒకటి. జనరల్ మేనేజర్ శ్రీ ధూర్జటి సుబ్రహ్మణ్యం; మేనేజింగ్-డైరెక్టర్, శ్రీ పిళ్ళారిసెట్టి పార్థసారధినాయుడు; 1953 లో ఈకంపెనీ రు. 2,06,84,000 రూపాయల వ్యాపారం చేసింది. 1946 వరకు యీ

కంపెనీ కేవలం జీవితభీమా మాత్రమే చేసింది. కాని, 1947 నుంచి అగ్ని, మెరైన్, మోటారు భీమాలనుకూడా చేస్తున్నది.

వివిధ వయస్సులవారు 25 సంవత్సరాల తరువాత లాభాలతో తమకుగాని; యీలోపల తాము మరణిస్తే తమ వారసులకుగాని వెయ్యి రూపాయలు చెల్లుబడికావాలంటే ఏడాదికి ఎంత ప్రీమియం కట్టవలందీ, వివరాలు : 25 ఏళ్ళగలవారు; రు. 45-11-0; 30 ఏండ్లవారు; రు. 47-0-0; 35 ఏళ్ళవారు రు. 49-8-0; 40 ఏళ్ళవారు రు.53-12 0.

ఫిలింపరిశ్రమ

భారతదేశంలో ఫిలిం పరిశ్రమకు పునాది వేసినవ్యక్తి; డి. జి. ఫాల్కే. 1913 సంవత్సరంలో ఇతడు తీసిన 'రాజా హరిశ్చంద్ర' అనేది, మనదేశంలో మొట్టమొదట తయారైన ఫిలిం. తరువాత, ఫిలిం పరిశ్రమను ఇంకా అభివృద్ధిలోకి తెచ్చినవాడు, బాబురావు పెయింటర్.

1913 నుంచీ 1930 వరకు 17 సంవత్సరాలు, మనదేశంలో తయారైన చిత్రాలన్నీ 'మూక' చిత్రాలేగాని, టాకీలులేవు. టాకీలు తియ్యడం విదేశాలలో 1926 లోనే ప్రారంభమైనప్పటికీ, మనదేశంలో మొట్టమొదట టాకీ 1931 లో గాని, తయారుకాలేదు. ఈచిత్రం పేరు 'ఆలం ఆరా' దీనిని అర్దేషిర్ ఇరానీ, కొంత మనదేశంలోనూ; కొంత ఇంగ్లండులోనూ తీశాడు. అప్పటినుంచీ, టాకీ ఫిలిములు మన దేశంలో విస్తారంగా తయారవుతూనే వచ్చాయి. 1951 నాటికీ 2,341 ఫిలిములు తయారయాయి.

టాకీలు రాకపూర్వం, ఫిలిముల విషయంలో భాషాభేదప్రసక్తి పాటింపులేదు. ఏ ఫిలిమయినా దేశంలో ఎక్కడయినాసరే ప్రదర్శింపబడేది. టాకీలు రావడంతో, భాషవిషయంలో ప్రత్యేక అభిమానం ఏర్పడి తీరింది. ఒక భాషాప్రాంతంలో మరొకభాష ఫిలిం ఎక్కువగా జనాన్ని ఆకర్షించలేదు. అంచేత వివిధభాషలలో ఫిలిములు రావడం ఆరంభించాయి.

1931 లో మొట్టమొదటి తెలుగుటాకీ, ప్రహ్లాద. దీనికి డైరెక్టరు హెచ్. ఎం. రెడ్డి. తరువాత, వరుసగా తయారైన చిత్రాలు ఇవి: 1932: పాదుకా పట్టాభిషేకం, శకుంతల. 1933: పృథ్వీపుత్ర, రామదాసు, (రెండు కంపెనీలవారివి, రెండు చిత్రాలు); సావిత్రి (రెండు కంపెనీల వారివి, రెండు చిత్రాలు); చింతామణి. 1934: అహల్య, లవకుశ, సీతాకల్యాణం. 1935: సక్కుబాయి, హరిశ్చంద్ర, కుచేల, కృష్ణతులాభారం, కృష్ణలీల, అనసూయ, ప్రమీలార్జున, భక్తకబీర్. 1936: ధ్రువ-అనసూయ, ప్రేమవిజయం, ద్రౌపదీ వస్త్రాపహరణం; ద్రౌపదీ మానసంరక్షణం, సతీసులోచన, సంపూర్ణరామాయణ, వీరాభిమన్యు, మాయాబజారు, లంకాదహనం. 1937: సారంగధర, దశావతారాలు, కనకతార, రుక్మిణీకళ్యాణం, మోహిని-రుక్మాంగద; నరనారాయణ, విజయదశమి, విప్రనారాయణ, బాలయోగిని, 1938: తుకారాం, చిత్రనళీయం, సత్యనారాయణవ్రతం. కాసులపేరు, గృహలక్ష్మి; భక్తమార్కండేయ, కచదేవయాని, కృష్ణజరాసంధ, మాలపిల్ల, భక్తజయదేవ, మోహినీ భస్మాసుర, గులేబకావలి. 1939: వెంకటేశ్వరమహాత్మ్యం, వందేమాతరం, వరవిక్రయం- జయప్రద, మహానంద, రైతుబిడ్డ, రాధాకృష్ణ, పాశుపతాస్త్రం, అమ్మ, మళ్లీపెళ్ళి, పాండురంగవిఠల్. 1940; మైరావణ, చండిక, సుమంగళి, కాలచక్రము, భోజ-కాళిదాస, బొండాంపెళ్లి-చదువుకున్నపెళ్లాం-బారిస్టర్ పార్వతీశం, ఇల్లాలు, మాలతీమాధవం, జీవనజ్యోతి ఉషాపరిణయం, భూకైలాస్, మీరాబాయి. 1941: ధర్మపత్ని, తెనాలిరామకృష్ణ, మహాత్మాగాంధీ, తారాశశాంకం, దక్షయజ్ఞం, చూడామణి, తల్లిప్రేమ, దేవత, నాజీభూతం, గజలక్ష్మి, భక్తమాల, హరవిలాసం. అపవాదు, చంద్రహాస, పార్వతీకల్యాణం. 1942: జీవన్ముక్తి, భక్తప్రహ్లాద, ఘరానాదొంగ, పత్ని; శాంత బాలనాగమ్మ, సత్యభామ, దీనబంధు, సుమతి, బాలనాగమ్మ. 1943: పోతన, భాగ్యలక్ష్మి, కృష్ణప్రేమ, పతిభక్తి, గరుడగర్వభంగం, పంతులమ్మ. 1944: సంసారనారద, సీతారామజననం, తాసిల్దార్, భీష్మ. 1945: పాదుక, స్వర్గసీమ, వాల్మీకి, మాయా

మచ్ఛీంద్ర, మాయలోకం. 1946: నారద-నారది, భక్తతులసీదాస్, ముగ్గురుమరాటీలు, గృహప్రవేశం, త్యాగయ్య, వరూధిని; మంగళ సూత్రం, సేతుబంధనం. 1947: యోగివేమన, గొల్లభామ. రత్నమాల, బ్రహ్మరథం, పల్నాటియుద్ధం, రాధిక, బాలరాజు. 1948: శరియాళ సువర్ణమాల, మదాలస, వింధ్యరాణి. ద్రోహి, గీతాంజలి. 1949: ధర్మాంగద, గుణసుందరికథ, కీలుగుర్రం, లైలామజ్ను, మనదేశం, పల్లెటూరిపిల్ల రక్షరేఖ, స్వప్నసుందరి. 1950: అపూర్వసహోదరులు, ఆహుతి, అదృష్ట దీపుడు, బీదలపాట్లు, మొదటిరాత్రి, జీవితం, లక్ష్మమ్మ, మాయారంభ, పరమానందయ్యశిష్యులు, రాజవిక్రమ, పాపుకొరు, శ్రీ లక్ష్మమ్మకథ, సంసారం, శాయిబాబా, తిరుగుబాటు, వాలిసుగ్రీవ. 1951: చంద్రవంక, ఆకాశరాజు, నిర్దోషి, పాతాళభైరవి: అగ్నిపరీక్ష, వెంకిపిల్ల. సౌదామిని, నవ్వితే నవరత్నాలు, పేరంటాలు, మాయలమారి, రూపవతి, స్త్రీసాహసం, దీక్ష, జీవితనౌక, సర్వాధికారి, మంత్రదండం, మాయపిల్ల, ఆడజన్మ, పెళ్ళికూతురు, మల్లీశ్వరి. 1952; ఆడబ్రతుకు, అత్తింటి కాపురం, ఆకలి, ఆదర్శం, చిన్నకోడలు, చిన్నమ్మకథ, ధర్మదేవత, దాసి, కాంచన; మానవతి, మరదలుపెళ్లి, ప్రియురాలు, పెళ్లిచేసి చూడు, ప్రేమ, పల్లెటూరు, పేదరైతు ప్రజాసేవ, పరదేసి, రాజేశ్వరి, సాహసం, శాంతి, సంక్రాంతి, సింగారి, సవతిపోరు, టింగురంగా; ముగ్గురుకొడుకులు, సువర్ణమాల. 1953: అమ్మలక్కలు. అమరకవి, అవ్వైయార్, ఆపేక్ష, బ్రతుకుతెరువు, చండీరాణి, చంద్రహారం, దేవదాస్, గుమస్తా, ఇన్స్పెక్టర్, జగన్మోహిని, కోడరికం, కన్నతల్లి, లక్ష్మి, మంజరి, నాచెల్లెలు; నాఇల్లు, ఒకతల్లిపిల్లలు, ప్రపంచం, పరోపకారం, పిచ్చిపుల్లయ్య, పెంపుడుకొడుకు, ప్రతిజ్ఞ, ప్రక్కఇంటి అమ్మాయి, ప్రేమలేఖలు, రోహిణి, తంద్రి, వయ్యారిభామ. మొత్తం 333.

ఆంధ్రదేశంలో మొత్తం 215 సినిమాథియేటర్లు వున్నాయి.

దక్షిణదేశంలో మొత్తం 24 సినిమా స్టూడియోలు వున్నాయి.

ఫిలిం సెన్సార్ బోర్డు :

ప్రభుత్వంవారు నియమించే సంస్థ. ఈ బోర్డు సర్టిఫికేటు ఇస్తేనే కాని రాష్ట్రంలో ఏ ఫిలిమునూ ప్రదర్శించకూడదు. ప్రతి ఫిలిమూ. నిర్మాణం పూర్తి అయిన తరువాత, దానిని యీ బోర్డులోని సభ్యులు కొందరు ముందుగా చూస్తారు. ఆ ఫిలుములో అసభ్యసంభాషణలుగాని, సన్నివేశాలుగాని వున్నట్టయితే, దానిని ప్రదర్శించడానికిఅనుమతిఇయ్యకూడదని ఆ సభ్యులు సూచిస్తారు. ఇలాంటి సెన్సారుబోర్డులు 1951 జనవరి 15 పూర్వం ప్రతిరాష్ట్రంలోనూ వుండేవి.

ఫిలిం సెన్సారుబోర్డువారు, ఫిలిములను సెన్సారుచేసేటప్పుడు ఈ క్రింది విషయాలను మనస్సులో వుంచుకోవాలని ప్రభుత్వం సూచించారు: చూసేవారి నైతిక ప్రవర్తనను పాడుచేసే ఫిలుములను ప్రదర్శించ నివ్వరాదు. దుష్ప్రవర్తన, నేరములు, పాపము అసభ్యప్రవర్తనలపట్ల సానుభూతి కలిగించే ఫిలిములను ప్రదర్శింపనివ్వరాదు. సృష్టి న్యాయాన్ని మానవులు పరిగణించే చట్టాలనూ అపహసించే ఫిలిములను ప్రదర్శింపనివ్వరాదు. ఏకులానికి చెందిన ప్రజలకూ అవమానము కలిగించే ఫిలిములను ప్రదర్శించ నివ్వరాదు.

ప్రతిరాష్ట్రంలోను ఒక్కొక్క సెన్సారుబోర్డువుండడంకన్న దేశానికంతకూ ఒకే సెన్సారుబోర్డువుంటే మంచిదనే ఉద్దేశంతో, అలాటి సెన్సారుబోర్డును ఏర్పాటుచేయడానికి ఇండియా ప్రభుత్వం ఒకచట్టాన్ని కేంద్రశాసన సభలో ప్రవేశపెట్టారు. ఆచట్టం శాసనసభ ఆమోదాన్ని పొందింది. 1949 డిసెంబరు 27 తేదీన గవర్నర్ జనరల్ ఆమోదాన్ని కూడా పొందింది. 1951 జనవరి 15 నుంచి అమలులోకి వచ్చింది. ఆనాడు నియమింపబడిన అఖిలభారత ఫిలిం సెన్సారుబోర్డు సభ్యుల పేర్లు ఇవి: సి. అగర్వాలా (చైర్మన్) సి. ఆర్. శ్రీనివాసన్; ఎస్. కె. పాటిల్; తుషార్ కాంతిఘోష్; డాక్టర్ అమరనాథ ఝా, బి. ఎన్. సర్కార్; లీలావతిమున్షి.

ఈ బోర్డు ఆఫీసు బొంబాయిలో వుంటుంది.

ఈ బోర్డు అధికారానికి లోబడి పనిచేసే ప్రాంతీయ కార్యాలయాలు మదరాసులో ఒకటి, కలకత్తాలో ఒకటి వుంటాయి.

మదరాసు ఆఫీసు నిర్వహణకు, ప్రాంతీయ ఆఫీసరు జి. టి. శాస్త్రి.

ప్రాంతీయ ఆఫీసర్లకు సలహా ఇవ్వడానికి ప్రాంతీయ సలహా కమిటీలు వుంటాయి.

ఒక ఫిలింను సెన్సార్ చెయ్యాలంటే, నిర్మాతలు ఆఫిలిం పొడవును బట్టి ప్రతివెయ్యి అడుగులకూ రు. 40 ఫీజుకట్టాలి.

సినిమాలను తియ్యడానికి కావలసిన ఫిలిం మనం విదేశాలనుంచి దిగుమతి చేసుకోవలసిందే.

రైళ్ళు

మొట్టమొదట ఇండియాలో 1853 లో బొంబాయినుంచి కల్యాణ్ వరకు $21\frac{3}{4}$ మైళ్ళు, కలకత్తానుంచి మిర్జాపూర్ వరకు సుమారు 100 మైళ్ళు, రైలుదారి వెయ్యడం జరిగింది. తరువాత అక్కడక్కడ కొద్దిగా రైలుదార్లు పడినప్పటికీ 1880 వరకు యీ విషయంలో పెద్ద ప్రయత్నం ఏమీ జరగలేదు. తరువాత 1856 లో మదరాసు-వాలాజా రోడ్ రైల్వే 65 మైళ్ళు వేయబడింది. 1878 లో వచ్చిన కరవు (ధాత కరువు) తరువాత, కరవును నివారించడానికి నియమింపబడిన కమిషను వారు, దేశంలో రైలుదార్లు విస్తారంగావుంటే, ఆహారధాన్యాలను కరువువచ్చిన ప్రదేశాలకు పంపడానికి ఎక్కువ సదుపాయం వుంటుందని సూచించారు. అప్పటినుంచీ రైలుదార్లు ఎక్కువగా వెయ్యడం జరిగింది.

ఆ తరువాత, దేశంలో వ్యాపారం బాగా వృద్ధిపొందడమూ, ప్రజలు ప్రయాణాలను ఎక్కువగా చేస్తూవుండడమూ రైల్వేల ఆదా

యాన్ని వృద్ధిపొందించాయి. కంపెనీల యాజమాన్యంలోవున్న రైల్వేలు లాభం హెచ్చినకొద్దీ రైలుదార్లను ఎక్కువగా వేశాయి.

ఇటీవలివరకు, మనదేశంలో చాలా రైలుదారులు ప్రత్యేకంగా అనేక కంపెనీలయాజమాన్యంలోనే వుంటూవచ్చాయి. కాని, ఇండియా గవర్నమెంటు, యీ కంపెనీలనుంచి రైలుదార్లన్నిటినీ కొనివేశారు. ఇప్పుడు దేశంలోవున్న రైలుదార్లన్నీ, కేంద్రప్రభుత్వ పరిపాలనలో వున్నాయి.

రైల్వే వ్యవహారాలన్నిటినీ చూడడానికి, కేంద్రప్రభుత్వంలో ఒక మంత్రివున్నాడు. ఆయనకు సలహాలు యివ్వడానికి రైల్వేబోర్డువుంది. ఈ బోర్డుకు అధ్యక్షుడు ఛీఫ్ కమిషనర్. రైల్వేల పరిపాలన అంతా ఈయన ద్వారానే జరుగుతుంది. ఈ బోర్డులో సభ్యులు: ఛీఫ్ కమిషనర్. ఫైనాన్షల్ కమిషనర్, కాక ముగ్గురు సభ్యులు వుంటారు. వీరిలో ఒకరు ట్రాఫిక్. ఒకరు ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్, మరొకరు ఇంజనీరింగ్ శాఖల తరఫున సభ్యులు.

1953 మార్చి 31 నాటికి ఇండియాలోవున్న రైలుదారి పొడవు మొత్తం 34,275 మైళ్ళు. దీనిలో, 1,010 మైళ్ళ దూరంలో రెండు జతలపట్టాలు (అంటే రెండు రైళ్ళు ఒకేసారి ఎదురెదురు దిక్కులలో నడపడానికి వీలుగా వేయబడినవి.) దీనిలో బ్రాడ్‌గాజ్ మైళ్ళు, 15,714; మీటర్‌గాజ్, 15,182 మైళ్ళు; నారోగాజ్, 3,377 మైళ్ళు.

ఇంజనులు :	8,330
ప్యాసెంజరు పెట్టెలు :	31,695
గుడ్సుపెట్టెలు :	2;11,928

ఇండియాలో మొత్తం 72,000 రైల్వేస్టేషనులు ఉన్నాయి.

1952-53 లో రైల్వేల ఆదాయం	: రు. 270 కోట్ల 56 లక్షలు
1952-53 లో రైల్వేల ఖర్చులు	: రు. 187 కోట్ల 96 లక్షలు
1952-53 లో రైల్వేలుసంపాదించినలాభం	: రు. 13 కోట్ల 19 లక్షలు

గవర్నమెంటు అధీనంలోవున్న రైల్వేలు, ఇతర రైల్వేలు కలిపి, 1952-53 లో రు. 270 కోట్ల 56 లక్షల రూపాయల ఆదాయాన్ని తెచ్చాయి. దీనిలో సరకుల రవాణాచార్జీవల్ల వచ్చిన ఆదాయం, రు. 146 కోట్ల 12 లక్షలు. ప్రయాణికుల రవాణావల్ల వచ్చిన ఆదాయం, రు. 100 కోట్ల 38 లక్షలు. పార్సెల్సు, లగ్గేజీ మొదలైనవాటి రవాణా వల్ల, రు. 24 కోట్ల 6 లక్షలు.

రైల్వేలు తమ ఆదాయంలో, రు. 33 కోట్ల 99 లక్షలను కేంద్ర ప్రభుత్వ రెవిన్యూ ఆదాయానికి ఇచ్చాయి.

1952-53 లో రైల్వేలో ప్రయాణంచేసినవారి సంఖ్య: 118 కోట్ల 40 లక్షలు. 1951-52 లో 123 కోట్ల 20 లక్షలు.

రైల్వేలద్వారా రవాణా అయిన సరకుల బరువు మొత్తం: 9,71,20,000 టన్నులు.

1953 మార్చి 31 నాటికి రైల్వేలలో పనిచేస్తున్నవారి సంఖ్య 9,31,313.

1952-53 లో రైల్వే ఉద్యోగులకు ఇవ్వబడిన జీతాల మొత్తం అలవెన్సులతో సహా, రు. 126 కోట్ల 89 లక్షలు.

1952-53 లో కొత్త రైలుదారి మొత్తం 225 మైళ్ళు నిర్మింపబడింది.

1952-53 అంతానికి 329-గ్రెయినుషాపులు, రైల్వే ఉద్యోగులకు చౌకధరలలో బియ్యం, పప్పులు అమ్మడానికి పనిచేస్తున్నవి.

1952-53 లో రైల్వేలమీదవున్న పెట్టుబడి విలువ మొత్తం రు. 868 కోట్ల 52 లక్షలు.

ఇండియాలోని వివిధ రైల్వేశాఖలను ప్రాంతీయశాఖలుగా కలిపి వెయ్యడానికి ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. వీటిలో మొదటిది, దక్షిణ రైల్వే, 1951 ఏప్రిల్ 14 న ఏర్పాటు చేయబడింది. మధ్యరైల్వే, పశ్చిమరైల్వేలు 1951 నవంబరు 5 న ఏర్పాటు చేయబడినవి. ఉత్తర

రైల్వే, తూర్పు రైల్వే, ఈశాన్య రైల్వేలు, 1952 ఏప్రిల్ 14 న ఏర్పాటు చేయబడినవి.

ఆ ప్రాంతీయ శాఖల పేర్లు. ఒక్కొక్క శాఖకు ఎన్ని మైళ్ల రైలు దారి ఉంటేదీ, వివరాలు ఇవి :

1. ఉత్తరరైల్వే : 5,981.
2. పశ్చిమరైల్వే : 5,461.
3. మధ్యరైల్వే : 5,427
4. దక్షిణ రైల్వే : 6,007
5. తూర్పురైల్వే : 5,674.
6. ఈశాన్య రైల్వే : 4,783.

తరగతులు

ఇండియాలోని రైల్వేలన్నిటినీ మూడు తరగతులుగా విభజించారు. సంవత్సరానికి 50 లక్షల రూపాయలకు పైబడిన ఆదాయం వచ్చేవి, మొదటి తరగతిరైల్వేలు. రు. 50 లక్షలలోపు; రు. 10 లక్షల పైన ఆదాయం గలవి రెండవతరగతి. పదిలక్షలులోపు ఆదాయంకలవి, మూడవతరగతి.

మొదటి తరగతి రైల్వేలు ఇవి: అస్సాం, బెంగాల్ నాగపూర్, బొంబాయి బరోడా అండ్ సెంట్రల్ ఇండియా, ఈస్టు ఇండియన్; గ్రేట్ ఇండియన్ పెనిన్సులా, మదరాస్ అండ్ సదరన్ మహరాట్టా, తూర్పు పంజాబ్, ఔధ్ తిర్హుత్, సౌత్ ఇండియన్, బికనీర్ స్టేట్, జోధపూర్; మైసూర్ స్టేట్, నైజాంస్టేట్ రైల్వేలు.

రైలుదారి వెడల్పు

దీనినే గాజ్ అంటారు. ఇండియాలో రైలుదార్లు రెండు గాజ్ లలో వున్నాయి: బ్రాడ్ గాజ్, మీటర్ గాజ్. బ్రాడ్ గాజ్ వెడల్పు, 5½ అడుగులు; మీటర్ గాజ్ వెడల్పు, 3 అడుగుల 3 3/8 అంగుళాలు.

ప్రమాదములు

1952-53 లో జరిగిన రైలు ప్రమాదములలో మొత్తం 378 మంది ప్రయాణీకులు చనిపోయారు; 3,460 మంది గాయపడ్డారు.

ఎలక్ట్రిక్ రైల్వేలు

బొగ్గు ఇంజనుల సహాయంతో కాక, ఎలక్ట్రిసిటీవల్ల నడుపబడే రైళ్లు ప్రస్తుతం ఇండియాలో 235.99 మైళ్ళదూరం నడుస్తున్నాయి. ఇలాటి రైళ్ళు నడిచేదారి వివరాలు ఇవి:

మదరాసు బీచి నుంచి తాంబరం:	18.14 మైళ్ళు.
బొంబాయినుంచి పూనావరకు; కల్యాణ్ నుంచి ఇజత్ పురివరకు	181.05 మైళ్ళు,
బొంబాయి చర్చిగేట్ నుంచి వీరార్ వరకు:	36.80 మైళ్ళు.

రైల్వేపెట్టెల తరగతులు

ఇటీవలివరకు ఇండియాలోని రైల్వే ట్రెయినులలో ఫస్టుక్లాసు, సెకండ్ క్లాసు, ఇంటర్ క్లాసు, థర్డుక్లాసు అనే నాలుగు రకాలు పెట్టెలు వుండేవి. 1949 జనవరి 1 తేదినుంచి, యీ నాలుగు రకాల పెట్టెలకు బదులుగా, ఒకటవ, రెండవ, స్పెషల్ రెండవ, మూడవ క్లాసులనే పేరుతో నాలుగురకాల పెట్టెలను నడిపారు. అంటే, పూర్వపు ఇంటరుక్లాసును తీసివేసి, తదనుగుణ్యంగా, రైల్వే చార్జీలను కూడా మార్చినారు. మళ్లీ 1950 ఏప్రిల్ నుంచి యథాప్రకారం, ఫస్టు, సెకండ్, ఇంటర్, థర్డుక్లాసుల పద్ధతి అమలులో పెట్టబడింది. కాని, 1953 నుంచీ, ఏరెండు మూడు రైళ్ళలోను తప్ప తక్కిన వానిలో ఫస్టు క్లాసు తీసివేయబడింది.

రైల్వే చార్జీలు

దేశంలోని రైల్వేల నన్నిటినీ ప్రభుత్వం స్వాధీనంలోకి తీసికొనవడంతో, రైల్వేలలో ప్రయాణీకుల పెట్టెల తరగతులను దేశమంతటా

ఒకేవిధంగా మార్చడంతో రైల్వే ప్రయాణీకులవద్దనుంచి వసూలుచేసే చార్జీలనుకూడా, దేశమంతటా ఒకేపద్ధతిలో అమలుజరుపడానికి ప్రభుత్వం నిశ్చయించారు: ప్రయాణికుడు ఎంతదూరం ప్రయాణంచేసినా, తాను ప్రయాణంచేసే తరగతినిబట్టి, మైలుకి ఇంత అని నిర్ణీతచార్జీలుఇవి:

ఒకటవక్లాసు : మైలుకి 27 పైసలు.
రెండవక్లాసు : మైలుకి 16 పైసలు.

ఇటర్‌క్లాసు: మెయిలు, ఎక్స్‌ప్రెసు ట్రెయినులలో మైలుకి $10\frac{1}{2}$ పైసలు.
ప్యాసెంజరు ట్రెయినులో మైలుకి 9 పైసలు.

మూడవక్లాసు: మెయిలు, ఎక్స్‌ప్రెసు ట్రెయినులలో మైలుకి 6 పైసలు.
ప్యాసెంజరు ట్రెయినులలో మైలుకి 5 పైసలు.

ఫస్టు, సెకండుక్లాసు ప్రయాణికులకు పడకకు సీటు రిజర్వుచేసుకోవాలంటె, టిక్కట్టు ఛార్జీమీద అదనంగా అర్థరూపాయి చెల్లించాలి; ఇంటరుక్లాసులో సీటు రిజర్వుచేసుకోవాలంటె, టిక్కట్టుమీద అదనంగా అర్ధరూపాయి చెల్లించాలి.

1953–54 బడ్జెట్టు

ఇండియాప్రభుత్వ రైల్వేమంత్రి శ్రీలాల్ బహదూర్ శాస్త్రి 1954-55 రైల్వే బడ్జెట్టును; ఇండియా పార్లమెంటులో 1954 ఫిబ్రవరి 19 న ప్రవేశపెట్టారు. ఆబడ్జెట్టు వివరాలివి:

మొత్తం ఆదాయం అంచనా	:	రు. 273,25,00,000
మొత్తం ఖర్చు అంచనా	:	రు. 232,61,00,000
పెట్టుబడిమీద వడ్డీచార్జీలు	:	రు. 35,50,00,000
మిగులు (అంచనా)	:	రు. 5,14,00,000

రైల్వేలను నడపడానికి మొత్తం రు. 194,53,00,000 అవుతుందని అంచనా.

ఆంధ్రప్రాంతంలో రైల్వేలైనులు

బరంపురం-వాల్తేరు 173; లంగేఘర్-విజయనగరం 135; నౌపడ-గుణుపూర్ 56; వాడి-రాయచూర్ 67; బల్లార్షా-చాందా 9; ఆదిలాబాద్-ముదిఖెడ్-హైదరాబాదు 260; బోధన్-నిజామాబాద్ 12; బల్లార్షా-ఖాజీపేట 170; వాడీ-తాండూరు-హైదరాబాదు, విజయవాడ 305; సికందరాబాద్-ద్రోణాచలం 185; దోర్నకల్లు-భద్రాచలంరోడ్డు 24; కారేపల్లి-సింగరేణి 7; బెంగుళూర్-హిందుపూర్ 63; తుంకూరు-బెంగుళూరు 44; బెంగుళూరు-కోలారు 82; మద్రాసు-వాల్తేరు 485; కాకినాడ-సామర్లకోట 10; నిడుదవోలు-నరసాపూర్ 48; భీమవరం-గుడివాడ 41; మచిలీపట్టణం-బళ్లారి 349; మాచర్ల-గుంటూరు 80; గుంతకల్లు-హిందూపూర్ 113; బళ్ళారి-రాయదుర్గం 34; ధర్మవరం-గూడూరు 226; పాకాల-కాట్పాడి 39; రాయచూరు-గుంటకల్లు-మద్రాసు 351; రేపల్లె గుంటూరు 37, మొత్తం 3,493 మైళ్లు.

దక్షిణ రైల్వే

1951 ఏప్రిల్ 14 తేదిన, దక్షిణ ఇండియాలోని ఎం. ఎస్. ఎం; ఎస్. ఐ; మైసూరు రైల్వేలు మూడును కలిపివేయబడి; ఒకే రైల్వేగా దక్షిణరైల్వే అనే పేరుతో వ్యవహరింపబడుతున్నది. ఆ రైల్వేశాఖలో మొత్తం రైలు దారిపొడవు, 6007 మైళ్ళు. దీనిలో ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే పొడవు 2,938 మైళ్ళు; ఎస్. ఐ. రైల్వే 2;357 మైళ్ళు. మైసూరు రైల్వే 712.

దీనిలో బ్రాడ్ గాజ్ 1763 మైళ్లు; మీటర్ గాజ్; 4;143 మైళ్లు; నారోగాజ్; 102 మైళ్లు.

ఉత్తర రైల్వే

పూర్వం తూర్పుపంజాబు; అలహాబాద్, లక్నో; జోధ్‌పూర్; బికనీర్ రైల్వేలు, బి. బి. సి. ఐ. రైల్వేలో కొంతభాగంకలిసి ఉత్తర రైల్వేగా 1952 ఏప్రిల్ 14 న ఏర్పాటుచేయబడింది. ఈ రైల్వేలో

మొత్తం రైల్వే లైనులపొడవు 5,981 మైళ్ళు. దీనిలో 3,855 మైళ్ళు బ్రాడ్ గాజ్; 1,998 మైళ్ళు మీటర్ గాజ్; 128 మైళ్ళు నారో గాజ్.

ఈశాన్య రైల్వే

పూర్వం అస్సాం, ఔధ్ తిర్హుత్, ఫతేగర్ జిల్లా రైల్వేలుగా వ్యవహరింపబడిన రైల్వే లైనులన్నీకలిసి, ఈశాన్యరైల్వేగా 1952 ఏప్రిల్ 14 న ఏర్పాటుచేయబడినవి. ఈరైల్వేలైనుల మొత్తం పొడవు, 4,784 మైళ్ళు దీనిలో 2.15 మైళ్లు మాత్రమే బ్రాడ్ గాజ్; 4,730 మైళ్లు మీటర్ గాజ్; 52 మైళ్ళు నారోగాజ్.

తూర్పు రైల్వే

పూర్వం బెంగాల్ నాగపూర్ రైల్వే; ఈస్టిండియన్ రైల్వే అని వ్యవహరింపబడిన రైల్వే లైనులన్నీకలిపి, తూర్పు రైల్వేగా 1952 ఏప్రిల్ 14 న ఏర్పాటుచేయబడినవి. ఈ రైల్వేలైనుల మొత్తం పొడవు 5,675 మైళ్ళు. దీనిలో 4,733 మైళ్ళు బ్రాడ్ గాజ్; 942 మైళ్ళు నారోగాజ్. ఈ రైల్వేలో మీటర్ గాజ్ లేదు.

మధ్య రైల్వే

పూర్వం జి. ఐ. పి. రైల్వే, నైజాం రైల్వే, సింధియా రైల్వే, ధోల్పూర్ రైల్వేలని వ్యవహరింపబడే శాఖలన్నీ కలిపి మధ్యరైల్వే అనే పేరుతో ఒకే ఒక శాఖగా 1951 నవంబరు 5 న ఏర్పాటు చేయబడినవి. ఈ రైల్వేలో మొత్తం రైల్వేలైనుల పొడవు 5,427 మైళ్ళు. దీనిలో 4,091 మైళ్ళు బ్రాడ్ గాజ్; 772 మైళ్ళు మీటర్ గాజ్; 564 మైళ్ళు నారోగాజ్.

పశ్చిమ రైల్వే

పూర్వం బొంబాయి బరోడా సెంట్రల్ ఇండియా రైల్వే. సౌరాష్ట్ర రైల్వే, రాజస్థాన్-జయపూర్ రైల్వేలని పిలువబడేశాఖలన్నీ

పశ్చిమ రైల్వే అనే పేరుతో ఒకే రైల్వేశాఖగా 1951 నవంబరు 5 తేదీన ఏర్పాటు చేయబడినవి.

ఈ రైల్వేలో మొత్తం 5,461 మైళ్ళ పొడుగు రైలు దారివుంది. దీనిలో 1,266 మైళ్ళు బ్రాడ్ గాజ్; 3,402 మైళ్ళు మీటర్ గాజ్; 793 మైళ్ళు నారోగాజ్.

కొన్ని ముఖ్యనగరాల దూరం

దూరప్రయాణం చెయ్యగోరేవారికి, ఆయానగరాలు మదరాసు, విజయవాడలనుంచి ఎంతదూరానవున్నదీ వివరాలు యీక్రింద యివ్వబడినవి. ఆ దూరాన్ని బట్టి, తాము ఏక్లాసులో ప్రయాణంచేస్తారో, ఆ క్లాసుకు మైలుకు అయే ఛార్జినిబట్టి, టిక్కెట్టు ఖరీదు ఎంత అవుతుందో లెక్క కట్టుకొనవచ్చును.

నగరము	మదరాసునుంచి మైళ్లు	విజయవాడనుంచి మైళు
అలహాబాద్	1250	982
బొంబాయి	794	714
కాశీ	1334	1066
కలకత్తా	1033	764
కాన్పూర్	1243	975
కటక్	778	510
ఢిల్లి	1361	1093
లక్నో	1288	1020
నాగపూర్	682	414
హైదరాబాద్	491	223
తిరుపతి	91	240
పూరి	776	508
మధుర	305	573
భువనేశ్వర్	760	492

మైసూర్	308	532
బెంగుళూర్	222	446
త్రివేంద్రం	512	780
కాకినాడ	401	134
మచిలీపట్టణం	318	50
ఏలూరు	305	37
రాజమండ్రి	361	93
గుంటూరు	264	20
కర్నూలు	353	271
కడప	162	312
చిత్తూరు	102	285
అనంతపూర్	279	322
బళ్ళారి	307	310
విశాఖపట్టణం	486	219
బరంపురం	658	390
పాట్నా	1364	1096

రోడ్లు

రోడ్ల నిర్మాణం విషయంలో, ఇతర దేశాలతో పోల్చిచూస్తే ఇండియా చాలా వెనుకబడివున్నదని చెప్పవచ్చును. చాలా గ్రామాలు, రోడ్లతో సంబంధంలేకుండా వున్నాయి. ఎన్నో గ్రామాలకు, రోడ్డు ప్రక్కనేవున్న ఏ చిన్నబస్తీలోనో దిగి డొంకదారులలో నడిచి చేరు కోవాలి. సరియైనరోడ్డు లేకపోవడంచేత గ్రామస్తులకు పట్టణాలనుంచి సరకులను తెప్పించుకోవడానికిగాని, గ్రామాలలో దొరికే పండ్లు, కూర గాయలు, పాలు, పట్టణాలకి పంపించటానికిగాని వీలులేకపోతున్నది.

బ్రిటనులో ప్రతి 100 చదరపుమైళ్ళదేశానికి 200మైళ్ళ రోడ్డూ, అమెరికాలో ప్రతి 100 చదరపుమైళ్ళదేశానికి 100 మైళ్ళరోడ్డువుంటే,

మనదేశంలో 100 చదరపు మైళ్ళ దేశానికి 35 మైళ్ళ రోడ్లు వున్నాయి. ఈ రోడ్లుకూడా పక్కారోడ్లుకావు.

ప్రస్తుతం ఇండియాలో మూడు ట్రంకురోడ్లువున్నాయి. కలకత్తా నుంచి మదరాసుకు ఒకటి. మదరాసునుంచి బొంబాయికి ఒకటి. బొంబాయినుంచి ఢిల్లీకి మరొకటి. ఈమూడు ట్రంకురోడ్లపొడవు సుమారు 5,000 మైళ్లు, ట్రంకురోడ్లుకాక, ట్రంకురోడ్లను జిల్లానగరాలకుకలిపే రోడ్లూ, జిల్లానగరాలనుంచి తాలూకాపట్టణాలనుకలిపేరోడ్లూ అక్కడ నుంచి కొన్ని పెద్దగ్రామాలకు వెళ్లేరోడ్లుకూడావున్నాయి.

రోడ్లను వేయించడము, వాటిని సరిగా వుంచేటట్లు చూడటము, ఏరాష్ట్రంలో ఆ రాష్ట్రపు ప్రభుత్వపు బాధ్యత. 1929 లో కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు సెంట్రల్ రోడ్ డెవలప్ మెంట్ ఫండు అని ఒక నిధిని ఏర్పాటు చేశారు. పెట్రోల్ పన్నుఅంతా యీనిధికి ఆదాయం. వచ్చిన దానిలో నూటికి 15 వంతులు కేంద్రప్రభుత్వంవారు తమ అధీనంలోవుంచుకొని, మిగతాభాగాన్ని రాష్ట్రాలకు పంచిపెడతారు. కేంద్రప్రభుత్వ అధీనంలోవున్న డబ్బు, రోడ్లవిషయంలో పరిశోధనలు చేయించడానికి, కేంద్రప్రభుత్వరోడ్లశాఖకు అయేఖర్చుకి వినియోగింపబడుతుంది.

ప్రస్తుతం ఇండియాలోవున్న రోడ్ల వివరాలు ఇవి: (1953 నాటి లెక్కల ప్రకారం): ఇవి ప్రభుత్వ అధీనంలోవున్నది.

మొత్తం రోడ్లు: 2,55,000 మైళ్ళు.

మోటార్లు నడపడానికి వీలైనవి: 1,81,406 మైళ్ళు.

జాతీయ రహదార్లు మొత్తం, 13,477 మైళ్ళు.

ఇవికాక మునిసిపాలిటీల అధీనంలోనూ, జిల్లాబోర్డుల అధీనంలోనూ వున్నరోడ్లు మొతం, 2,99,720 మైళ్ళు. వీటిలో 97,547 మైళ్ల రోడ్లకు మాత్రమే కంకరవేయబడినది. తక్కినవి, రోడ్లుపేరుతో చెలామణిఅయే కాలిదారులే.

1947 ఏప్రిల్ నుంచి 20 ఏండ్లలోగా, ప్రభుత్వ అధీనంలోవున్న రోడ్లను 3,85,226 మైళ్లకు పెంచడానికీ, దీనిలో మోటార్లు నడపడానికి, వీలైనరోడ్లను 2,89,855 మైళ్లకు పెంచడానికీ ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది.

పోస్టు, టెలిగ్రాఫ్, టెలిఫోన్ సదుపాయాలు

ఉత్తరాల రవాణాపద్ధతి భరతఖండంలో అక్బరు చక్రవర్తి కాలం నాటికే అమలులోవున్నప్పటికీ, సరియైన మార్గంలో యీపద్ధతి 1766 లో అమలు జరుపబడింది. అప్పుడు కేవలం ప్రభుత్వపు ఉత్తరాలే రవాణా అవుతూవుండేవి. కాని ప్రజలందరికి ఉపయోగకరమైన, పోస్టేజిస్టాంపులు, కవర్లు, కార్డులు రవాణా సౌకర్యాలూ 1854 లో అమలులోకి వచ్చాయి.

టెలిగ్రాములు పంపించే సదుపాయం 1856 లో ఏర్పాటుచేయబడింది. టెలిఫోనులో ఒక చోటునుంచి మరొకచోటికి మాట్లాడే సదుపాయం 72 సంవత్సరాల క్రితం ఏర్పాటు చేయబడినా, 1913 లోనే ప్రజోపయోగార్థం టెలిఫోనులను స్థాపించడం జరిగింది. 1949 జూన్ 1 తేదినుంచి హిందీభాషలో టెలిగ్రాములను పంపించే సదుపాయం, ఉత్తర ప్రదేశ్, బీహారు, మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రాలలో ఏర్పాటు చేయబడింది.

1953 లో ఇండియాలో మొత్తం 933 కొత్త పోస్టుఆఫీసులు తెరువబడినవి. 1954 జనవరి నాటికి ఇండియాలో వున్న పోస్టాఫీసుల సంఖ్య: నగరాలలో 5,769; గ్రామాలలో, 38,367.

1952-53 లో ఇండియాలోని పోస్టాఫీసులు మొత్తం 259,20,00,000 వస్తువులను బట్వాడాచేసినవి. 216 కోట్లరూపాయల విలువగల మణి ఆర్డరులను బట్వాడాచేసినవి. 2,97,00,000 టెలిగ్రాములను అందించినవి.

1952 మార్చి 31 నాటికి ఇండియా పోస్టల్ డిపార్టుమెంటులో 991 మంది గెజెటెడ్ ఆఫీసర్లూ, 2,19,710 మంది ఉద్యోగులూ ఉన్నారు. వీరిలో ఖాయపు ఉద్యోగులు, 1,70,184.

1952 మార్చి 31 నాటికి దేశంలో పనిచేస్తున్న టెలిఫోనులు మొత్తం 1,84,500.

1952-53 లో పోస్టల్ డిపార్టుమెంటు ఆదాయం రు. 41,08,00,000.

పోస్టల్ రేట్లు.

మనదేశంలో ఒక ప్రాంతంనుంచి మరొక ప్రాంతానికి ఎంతదూర మైనాసరే ఉత్తరాలను, పార్శెళ్లను, టెలిగ్రాములను పంపడానికి అయే ఖర్చు వివరాలు యివి:

కార్డు :

పోస్టాఫీసులో అమ్మే కార్డును ముక్కాని పెట్టి కొనుక్కొని, దానిమీద సంగతులు వ్రాసుకోవచ్చును. లేదా విడిగాబజారులోఅమ్మే వివిధరంగుల కార్డులనుకొని, వాటికి ముక్కాని బిళ్లనుకొని అంటించి పోస్టులో వెయ్యవచ్చును. ఈ కార్డుల పొడవు 5 1/8 అంగుళాలకు. వెడల్పు 4 1/8 అంగుళాలకు మించ ఉండకూడదు. 4 అంగుళాలపొడవుకు, రెండు అంగుళాల వెడల్పుకు తక్కువ వుండకూడదు. ఒకేవూరిలో బట్వాడా చేసే కార్డుకు 0-0-6 బిళ్ళ అంటిస్తేచాలు.

కవరు :

కార్డుమీద వ్రాసేదానికన్న ఎక్కువవిషయాలను వ్రాయవలసి వస్తేగాని, యితరులెవరూ చూడగూడని విషయాలు వ్రాయవలసివస్తేగాని; వ్రాసిన ఉత్తరాన్ని కవరులోపెట్టి, పైన అడ్రసువ్రాసిపోస్టులో పడవెయ్యవచ్చును. ఈ కవరుమీద అంటించవలసిన పోస్టుబిళ్ళవిలువ; కవరు బరువునుబట్టి వుంటుంది. కవరు ఒక తులంగాని, ఒక తులానికి లోపుగానివుంటే కవరుమీద బేడ విలువగల పోస్టుబిళ్ళను అంటించాలి. ఒక తులం తరువాత ఆపైన ప్రతితులం బరువుకూ అదనంగా ఒక్కొక్క

అణాబిళ్ళ చొప్పున అంటించాలి. కవరు లేకుండా ఇన్‌లెండ్ లెటర్ మీద వ్రాస్తే అణన్నర.

ఎక్స్‌ప్రెస్ డెలివరి :

పోస్టాఫీసువున్న ప్రతిఊళ్ళోనూ, పోస్టు బంట్రోతులు, ఉత్తరాలు ఒక్కొక్క యింటికి వరుసగా యిచ్చుకుంటూపోతారు. అలాకాక, ఉత్తరం పోస్టాఫీసుకు అందినవెంటనే చిరునామాదారునికి అందజెయ్యడానికికూడా ఏర్పాటువుంది. ఈ ఏర్పాటును ఎక్స్‌ప్రెస్ డెలివరీ అంటారు. దీనికి, అలాఅందజెయ్యవలసిన ఉత్తరంమీద, దానిమామూలు చార్జీలుకాక అదనంగా రెండణాల బిళ్లలను అంటించి, స్పష్టంగాకనపడే అక్షరాలలో 'ఎక్స్‌ప్రెస్ డెలివరీ' అని వ్రాయాలి. లేదా, పోస్టాఫీసులలో ఉచితంగాయిచ్చే 'ఎక్స్‌ప్రెస్' డెలివరీ అని వ్రాసిన చిన్న ఎర్రటి కాగితపుముక్కను అంటించాలి. అలా చేసినట్లయితే, ఆ వుత్తరాన్ని పోస్టాఫీసుకు అయిదుమైళ్లలోపున ఏ అడ్రసుకుఅయినా వెంటనే అందజేస్తారు. ఈ పద్ధతిలో, పోస్టుకార్డులను, కవరులను, రిజిస్టరు చెయ్యని ప్యాకెట్టులను పంపవచ్చును.

బుక్ పోస్టు :

అచ్చువేసిన నోటీసులు; ఉత్తరాలు కాకుండా అందరూ చదువుకోడానికి వీలున్న పత్రాలు, తక్కువ చార్జీలకు; పోస్టు ద్వారా పంపవచ్చును. ఇలాటివాటికి వాటిబరువునుబట్టి, మొదటి 5 తులాలకు అణా బిళ్ల అంటించాలి: ఆ తరువాత ప్రతి $2\frac{1}{2}$ తులాల బరువుకీ అర్ధణా పోస్టుబిళ్లలను అంటించాలి.

రిజిస్ట్రేషన్ :

ఎవరికైనా ఉత్తరాలు పంపేటప్పుడు, అవి ఆ చిరునామాదారునికే అందేటట్లూ, అందిన దాఖలా వుండేటట్లూ ఉత్తరాలు పంపడాన్ని రిజిస్ట్రేషన్ అంటారు. రిజిస్టర్ చేసే ఉత్తరాలకు మామూలుగా వాటికి అంటించే పోస్టుబిళ్ళలుకాక, అదనంగా ఆరు అణాల బిళ్ళలు అంటిం

చాలి. చిరునామాదారు సంతకంపెట్టినరసీదు, ఉత్తరం పంపినవారికి కావాలంటే, అదనంగా మరొక అణాబిళ్ళ అంటించాలి.

పార్సెళ్ళు :

పోస్టుద్వారా పంపే పార్సెళ్ళకు ప్రతి 40 తులాలకూ ఎనిమిదేసి అణాల బిళ్ళలను అంటించాలి; 440 తులాల బరువుకు మించిన పార్సెలును తప్పనిసరిగా రిజిష్టరు చేసితీరాలి.

వి. పి.

ఏదైనా విలువగల వస్తువును ఒకరు మరొకరికిపంపి, పుచ్చుకున్న వారి దగ్గర దాని విలువను వసూలుచేసేపద్ధతి. రు. 25 లపై విలువగల వి. పి. లను, వాటివిలువకు ఇన్సూరుచెయ్యాలి. ఇదికాక రు. 25లోపువిలువగలవస్తువుఅయితే, వి. పి. చార్జి ఒక అణా, రు. 25 పైన విలువగల వస్తువు అయితే అదనంగా వి. పి. చార్జి రెండు అణాలు చెల్లించాలి. అంటే వి. పి.లను విడిపించుకొనేవారు చెల్లించవలసినడబ్బు వివరాలు ఇవి :

రు. 25 లోపు విలువగల వస్తువులకు : వస్తువువిలువ; ఆవస్తువుకు అయే బట్వాడా చార్జి (బరువునుబట్టి), నాలుగున్నర అణాలు రిజిస్ట్రేషన్ చార్జి; ఒక అణా వి. పి. చార్జి.

రు. 25 పైన విలువగల వస్తువులకు : వస్తువు విలువ; ఆ వస్తువు బట్వాడాకు అయేచార్జి; ఆరు అణాలు రిజిస్ట్రేషన్ చార్జి; రెండు అణాలు వి. పి. చార్జి, ఆ వస్తువు విలువనుబట్టి ఇన్సూరెన్సు చార్జి.

అయితే, పుస్తకములు, రైల్వే పార్సెలు రశీదులు వి. పి. గా పంపినప్పుడు, వాటివిలువ ఎంతయినాసరే, వాటిని ఇన్సూరుచెయ్యాలనే నిర్బంధంలేదు.

ఇన్సూరెన్సు :

పోస్టుద్వారా విలువగల వస్తువులను పంపేటప్పుడు, ఒకవేళ ఆ వస్తువులుపోతే, ఆ వస్తువుల ఖరీదును రాబట్టుకోడానికి చేసుకొనే

ఏర్పాటు. ఈ ఏర్పాటుద్వారా, రిజిష్టర్ ఉత్తరాలను. బంగారు నగలనూ, విలువగల దస్తావేజులనూ ఒకచోటినుంచి మరొకచోటికి పంపవచ్చును. ఈ వస్తువులను, వాటి అసలైన విలువకు మించిన మొత్తానికి ఇన్స్యూరు చెయ్యకూడదు. ఇలా ఇన్స్యూరుచేసే వస్తువుల విలువ రు. 5000 లకు, మించరాదు.

ఇలా ఇన్స్యూరు చెయ్యడానికి, ఆ వస్తువులు పెట్టిన కవరునుగాని పెట్టెనుగాని దాని బరువునుబట్టి చెల్లించవలసిన ఛార్జీ, రిజిస్ట్రేషను చార్జీలుకాక అదనంగా, యీ క్రింది రేటులో చార్జీలు యిచ్చుకోవాలి.

నూరు రూపాయల విలువనుమించని ఇన్స్యూరెన్సుకు ఆరుఅణాలు: రు. 100కు పైబడి, ప్రతి అదనపు రు. 100 లకు మూడు అణాలు.

మనియార్డరు:

దూరాన వున్నవారికి ఎవరైనా, నమ్మకంగా చేరేలాగున డబ్బు పోస్టాఫీసుద్వారా పంపవచ్చును. ఇలా పంపే డబ్బును అయిదు రూపాయల లోపు అయితే రెండణాలు, రు. 5 పైన రు. 10 లోపు అయితే, మూడణాలు రు. 10 పైన రు. 15 లోపు నాలుగణాలు; రు. 15 పైన రు. 55 లోపు ఆరణాలు. ఆపై మొత్తాలకు పైక్రమంలో అదనపు ఛార్జీలు, చెల్లించాలి.

టెలిగ్రాఫ్ మనియార్డరు :

అతి స్వల్ప వ్యవధిలో, దూరాన వున్నవారికి డబ్బు పంపాలంటే టెలిగ్రాంద్వారా పంపవచ్చును. దానికి చార్జీ, మామూలు మని ఆర్డరు చార్జీకాక, చిరునామాకూ, అతనికి తెలియపరచేవిషయాలకూ టెలిగ్రాం చార్జీ ఎంత అవుతుందో, అదికూడా యివ్వాలి.

టెలిగ్రాములు :

అత్యవసరంగా ఒకచోటనుంచి మరొకచోటికి కబురు అందజెయ్యడానికి టెలిగ్రాం మంచి సౌకర్యం. టెలిగ్రాములు ఇంగ్లీషులో నే

పంపాలి. చెప్పేసంగతులకూ, టెలిగ్రాము ఎవరికి పంపుతామో వారి చిరునామాకూ ఎన్నిమాటలు వుంటాయో వానినిబట్టి చార్జీ యివ్వాలి. టెలిగ్రాము రెండురకాలు.మామూలు టెలిగ్రాములు, యిచ్చేచోట అందుకున్న వరుసలో పంపేవి; అర్జెంటు టెలిగ్రాములు, అందుకోగా నేపంపేవి.

మామూలు టెలిగ్రాములకు చార్జీలు: మొదటి ఎనిమిదిమాటలకు గాని, అంతకు తక్కువగాని 12 అణాలు; ఎనిమిదిపైన ప్రతిమాటకూ ఒక అణా అదనం. అర్జెంటు టెలిగ్రాములకు, ఎనిమిది మాటలకు రు. 1-8-0. ఆపైన ప్రతిమాటకు రెండేసి అణాలు.

ఈ పోస్టు చార్జీలు, టెలిగ్రాము చార్జీలు, ఇండియాలో ఒక చోటనుంచి మరొకచోటికే. విదేశాలకు చార్జీలు వేరు.

విదేశాలకు :

పాకిస్తాన్, సిలోనులకు కార్డు 0-1-6;బర్మాకు కార్డువెల. 0-4-0 ఆసియాలో ఇతరదేశాలకు కార్డువెల 0-5-0

యూరప్‌కు వ్రాసేకార్డువెల 6 అణాలు; కవరువెల ఒక ఔన్సు బరువుకు మించనిది 12 అణాలు; ఆపైన ప్రతిఔన్సుకీ రెండేసిఅణాలు.

అమెరికాకు : కార్డు, 10 అణాలు; కవరు, 1-8-0.

విమానటపాద్వారా : అరఔన్సు బరువుగల ఉత్తరాలకు :

ఆఫ్ఘనిస్తాన్ బర్మాలకు : 6 అణాలు.

యూరప్‌కు : 14 అణాలు.

ఆఫ్రికాకు : రు. 1-2-0.

ఆస్ట్రేలియాకు : రు. 1-2-0.

అమెరికాకు : రు. 1-8-0.

కేబిల్‌గ్రాం :

సముద్రాంతరంలోవున్న దేశాలకు పంపించే టెలిగ్రాములను కేబిల్‌గ్రాం అంటారు.

ఇండియానుంచి ఇంగ్లండు, అమెరికాలకు కేబిల్ గ్రాం పంపితే అయే చార్జీలు ఇవి:

ఇంగ్లండు: ప్రతిమాటకు 13 అణాలు

అమెరికా: ప్రతిమాటకు రు. 1-7-0.

చాలా ఉత్తరాలు సరియైన అడ్రసు వ్రాయనందున, ఎవరికి అందాలో వారికి అందక, 'డెడ్ లెటర్' ఆఫీసుకు పోతాయి. అందుచేత ప్రతి ఉత్తరంమీద సరియైన అడ్రసు వ్రాయడం ముఖ్యం.

ఆదివారం సెలవు:

ఇండియాలోని పోస్టాఫీసు లన్నింటికీ, ప్రతి ఆదివారమూ పూర్తిగా సెలవురోజు. ఆనాడు మామూలు ఉత్తరాలు, మామూలు టెలిగ్రాములు బట్వాడా జరుగవు. ఎక్స్‌ప్రెస్ డెలివరీ ఉత్తరాలు, అర్జెంటు టెలి గ్రాములు మాత్రమే బట్వాడా అవుతవి. ఈ బట్వాడాకూడా అన్ని ఊళ్లలోనూ జరగదు. పెద్దబస్తీలలోనే.

విమానసదుపాయాలు

యుద్ధానంతరం, మునుపటికన్న మనదేశంలో విమాన ప్రయాణాలు చాలా ఎక్కువగా సాగుతున్నాయి. మనదేశంనుంచి విదేశాలకు వెళ్ల డానికే కాక, దేశంలోనే ఒక ప్రాంతంనుంచి మరొక ప్రాంతానికి చాలామంది విమానాలలోనే ప్రయాణం చేస్తున్నారు.

విదేశాలకు ప్రయాణికులను తీసుకొని వెళ్లడానికి బ్రిటిష్ఓవర్సీస్ ఏర్వేస్ కార్పొరేషన్ అనే బ్రిటిషు విమాన సర్వీసు, కె. ఎల్. ఎం. అనే డచ్చివిమాన సర్వీసు ప్రస్తుతం పనిచేస్తున్నాయి.

1952 డిసెంబరు నాటికి దేశంలో, విమానాలను నడిపించి ప్రయాణ సౌకర్యాలను ఏర్పాటుచేస్తున్న కంపెనీలు తొమ్మిదివున్నాయి. అవి ఏమిటంటే: ఏర్ ఇండియా లిమిటెడ్; ఏర్ సర్వీస్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్, ఏర్వేస్ ఇండియాలిమిటెడ్; భారత్ ఏర్వేస్

లిమిటెడ్ ; ఏర్ ఇండియా ఇంటర్నేషనల్ ; డక్కన్ ఏర్వేస్ లిమిటెడ్ ; ఇండియన్ నేషనల్ ఏర్వేస్ లిమిటెడ్ ; హిమాలయన్ ఏవియేషన్ ; కళింగ ఏర్లైన్స్ ; వాటిలో మూడు మాత్రమే చెన్నపట్టణం గుండా వాటి ప్రయాణమార్గాన్ని కలిగివున్నాయి. ఆ కంపెనీల ప్రయాణ మార్గాలు ఇవి :

ఏర్-ఇండియా లిమిటెడ్ (తాతాకంపెనీ) : కొలంబో—బొంబాయి సర్వీసు: మదరాసు—బొంబాయిసర్వీసు: మదరాసు—త్రివేంద్రం సర్వీసు.

ఏర్వేస్ ఇండియా లిమిటెడ్ : బెంగుళూరు—కలకత్తా సర్వీసు:

డెక్కన్ ఏర్వేస్ : మదరాసు—ఢిల్లీ సర్వీసు: హైదరాబాద్—బెంగుళూర్. హైదరాబాద్—బొంబాయి :

విమాన ప్రయాణ సౌకర్యాల విషయమై యీకంపెనీల చర్యలను ఏర్పాట్లను పరిశీలించి, తగిన పద్ధతులలో వీరు ప్రయాణ సౌకర్యాలను కలిగిస్తున్నారో లేదో చూడడానికి కేంద్రప్రభుత్వంవారు డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ సివిల్ ఏవియేషన్ అనే హోదాతో ఒక ఉద్యోగిని నియమించారు. ప్రస్తుతం, యీ పదవిలో ఎల్. సి. జెయిన్ ఉన్నారు.

1953 లో ప్రభుత్వం, విమానసర్వీసులలో భాగస్వామిగా ఏర్పడి, దేశంలో సర్వీసులను నడిపే సంస్థను ఒకదానినీ, విదేశాలకు సర్వీసునునడిపే సంస్థను ఒకదానినీ ఏర్పాటుచేసింది. దేశంలోని విమాన కంపెనీలన్నీ యీ సర్వీసులలో భాగస్వాములయాయి.

ఇండియా ప్రభుత్వపు సివిల్ ఏవియేషన్ శాఖవారు దేశంలో మొత్తం 77 విమానాశ్రయాలను తమ ఆధ్వర్యాన వుంచుకున్నారు.

ఇండియాలోవిమానాశ్రయాలలో అంతర్జాతీయహోదాగలవిఇవి:

1. బొంబాయి (శాంటాక్రూజ్); 2. కలకత్తా (డండం); ఢిల్లి (పలం).

ఇండియాలో ప్రధాన హోదా గలవి :

1. అహమ్మదాబాద్; 2. అగర్తలా; 3. బీగంపేట; 4. బొంబాయి (జుహు); 5. ఢిల్లీ (సఫ్దార్‌జంగ్); 6. గౌహతి; 7. మదరాసు; 8. నాగపూర్.

ఇండియాలో మధ్యరకపు హోదాకలవి :

1 అలహాబాద్; 2. అమృతసర్; 3. భగ్‌దోరా; 4. బెనారస్: 5. బారక్‌పూర్; 6. బరోడా, 7. భావనగర్; 8. భోపాల్; 9. భుజ్; 10. కోయంబత్తూరు; 11. కొచ్చిన్; 12. కటక్ (భువనేశ్వర్); 13. గయ, 14. ఇండోర్; 15. జయపూర్; 16. జోర్‌హాట్; 17. జునఘడ్; 18. లక్నో; 19. మోహన్‌బారి; 20. పాట్నా; 21. పోర్‌బందర్; 22. రాజకోట; 23. తేజ్‌పూర్, 24. తిరుచిరాపల్లి; 25. త్రివేంద్రం; 26. విజయవాడ; 27. విశాఖపట్టణం.

కడపటిరకపు హోదాగలవాటిలో ఆంధ్రదేశంలో ఇవి :

కడప; దొనకొండ; రాజమండ్రి.

బ్రాడ్ కాస్టింగ్

రేడియో బ్రాడ్ కాస్టింగ్ భారతదేశంలో మొట్టమొదట 1924 లో మదరాసులో రేడియోక్లబ్ ఒకటి స్థాపింపబడటంతో ప్రారంభమైంది. కాని, ఇండియన్ బ్రాడ్‌కాస్టింగ్ కంపెనీ అనే పేరుతో ఒక కంపెనీ ఏర్పడి, 1927 జూలై 23 తేదిన బొంబాయిలో ఒక స్టేషనును 1927 ఆగస్టు 26 తేదిన కలకత్తాలో ఒక స్టేషనును స్థాపించడంతో, బ్రాడ్ కాస్టింగ్ సర్వీసు ప్రారంభమైంది. అయితే, యీ కంపెనీకి లాభాలు ఏమికిట్టక, 1930 మార్చిలో దివాలాతీసింది. 1930 ఏప్రిల్ 1 తేదినుంచి కేంద్రప్రభుత్వంవారే; బ్రాడ్‌కాస్టింగ్‌ను తమ అధికారంలోకి తీసుకున్నారు. 1932 దాకా ప్రభుత్వం వారుకూడాదీని విషయంలో తగు శ్రద్ధ చూపలేదు.

1930 లో మనదేశంలో సుమారు 7,700 మంది మాత్రమే రేడియో లను కలిగివున్నారు. రేడియో సెట్టు వున్న ప్రతివారు, ఆ సర్కిల్ పోస్టు మాస్టరు జనరల్ దగ్గరనుంచి లైసెన్సు తీసుకోవాలి. దీనికి ఫీజు ఏడాదికి 15 రూపాయలు.

ప్రస్తుతం మనదేశంలో 25 రేడియో స్టేషనులు వున్నాయి. వీటిలో కొత్తగా స్థాపింపబడినవి; విజయవాడ. 1948 డిసెంబరు1; అలహాబాదు, 1949 ఫిబ్రవరి 1; ధార్వార్, 1950 జనవరి 8; కొళికోడ్, 1950 మే 14.

మదరాసు స్టేషను 1938 జూన్ 16 తేదిన స్థాపింపబడింది.

ప్రస్తుతం రేడియోస్టేషనులు ఇవి: ఢిల్లి బొంబాయి, కలకత్తా, జలంధర్, నాగపూర్, బరోడా, కటక్, షిల్లాంగ్, గౌహాతి, లక్నో, పాట్నా, అలహాబాద్, మదరాసు, తిరుచిరాపల్లి, విజయవాడ, ధార్వార్, జమ్మూ, అమృతసర్, కొళికోడ్, శ్రీనగర్, మైసూర్, ఔరంగబాద్; హైదరాబాద్, అహమ్మదాబాద్, తిరువనంతపురం.

ఇండియాలో రేడియోసెట్లు యింటిలో వుంచుకున్నందుకు లైసెన్సులు తీసుకున్న వారిసంఖ్య 1952 అక్టోబరు 31 నాటికి, 6,77,403.

బ్రాడ్ కాస్టింగ్ శాఖకు ఇంగ్లీషులో ఆల్ ఇండియా రేడియో అనీ, దేశభాషలో ఆకాశవాణి అనీ పేర్లు.

కార్మికులబలం

ఇండియాలోని వివిధ ఫాక్టరీలలో పనిచేసే కార్మికుల సంఖ్య ఇటీవల క్రమేపీ పెరుగుతూ వచ్చింది.

1948 లోను 1949 లోను ఇండియాలోని ఫాక్టరీలలోని కార్మికుల సంఖ్య ఎంత పెరిగినదీ, యీ క్రింది పట్టీవలన తెలుస్తుంది.

రోజుకు ఎంతమంది పనిచేసేదీ: సగటు లెఖ

ఫాక్టరీ వివరము :

	1948	1949
గవర్న మెంటు స్థానిక సంస్థల అధీనంలో వున్నవి	23.60,201	24,33,988
ఎప్పుడూ పనిచేసే ఇతర ఫాక్టరీలు		
బట్టలమిల్లులు	10,31,044	10,45,140
ఇంజనీరింగ్	2,19,837	2,13,243
లోహములు, ఖనిజములు	1,01,013	1,08,505
ఆహారము, సారాయి, పొగాకు	3,16,059	3,44,828
రంగులు, రసాయనిక ద్రవ్యములు	1,12,700	1,19,851
కాగితము; అచ్చు	62,903	68,461
కలప, రాయి, అద్దములు	95.570	1,02,000
గిన్నింగ్ మిల్లులు	78,949	73,957
తోళ్ళు	26,848	28,703
ఇతర ఫాక్టరీలు	35;724	41,545

గనులలో పనిచేసే కార్మికులు

ఇండియాలోని వివిధ గనులలో 1947, 1948 సంవత్సరాలలో ఎంతమంది కార్మికులు పనిచేసినదీ యీ క్రింది పట్టినిబట్టి తెలుసుకొనవచ్చును.

గనులు	కార్మికుల సంఖ్య 1947	1948
బొగ్గు	3,21,537	3,08,263
ఇనుము	6,655	7,068
రాగి	3,961	3,628
మెంగనీస్	15,092	16,068

అభ్రకము	31,656	31,490
పెట్రోలు	4,278	4,187
ఇతరములు	28,362	29,348
మొత్తం	4,11,541	4,00,052

ఇండియాలోని గనులసంఖ్య: 1947 లో 1976; 1948 లో 1897

ట్రేడ్ యూనియన్లు

ఇండియాలో 1948-49 నుంచి 1952 వరకు ఎన్ని కార్మికుల సంఘాలు వున్నదీ యీ క్రింది పట్టీవలన తెలుసుకోవచ్చును.

సంవత్సరం	రిజిస్టరు చేయబడిన ట్రేడ్ యూనియన్ల సంఖ్య	లెఖలు చూపించిన ట్రేడ్ యూనియన్లు సంఖ్య	లెఖలు చూపించిన ట్రేడ్ యూనియన్లు సభ్యులసంఖ్య
1948-49	3,150	1,848	19,60,107
1949-50	3,365	1,920	18;21,132
1952	3,629		19,76,119

పరిశ్రమలవారీగా

1949-50 లో తమ యూనియనుకు లెఖలను చూపెట్టిన ట్రేడ్ యూనియనులు, ఏ పరిశ్రమకు ఎన్నెన్ని వున్నదీ, వాటి సభ్యత్వము, యీ క్రింది పట్టీవలన తెలుస్తుంది.

పరిశ్రమ	సంఖ్య	సభ్యులసంఖ్య
రైల్వేలు	78	3,34,408
ట్రాంవేలు	5	10,857
బట్టల మిల్లులు	137	3,24,820
అచ్చు ఆఫీసులు	62	26,726
నావికులు	12	51,503

రేవులలో పనివాళ్లు	22	63,223
వ్యవసాయము	53	1,45,099
మొత్తం	1920	18,21,132

కార్మికులు సమ్మెకట్టినందున, ఒకొక సంవత్సరంలో ఒక కార్మికునకు ఒకరోజు చొప్పున, ఎన్నిరోజుల పని నష్టమైనదీ యీ క్రింది అంకెలవలన తెలుస్తుంది.

1947	1,65,62,666
1948	78,37,173
1949	66,00,594
1950	1,28,06,704

ఇండియాలోని కార్మికుల యూనియనులలో ప్రధానమైనవి నాలుగు. వాటి సభ్యత్వపు వివరాలు 1953 జనవరి 1నాటికి యీ క్రింది విధంగా వున్నట్టు ప్రకటింపబడింది. ఇండియన్ నేషనల్ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెసు: 15,48,568; దీనికి లోబడి పనిచేస్తున్న ట్రేడ్ యూనియన్ల సంఖ్య: 1,232; ఆల్ ఇండియా ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్: 7,58,314. దీనికి లోబడి పనిచేస్తున్న ట్రేడ్ యూనియన్లసంఖ్య: 736.

హింద్ మజ్దూర్ సభ : 8,04,337 ; దీనికి లోబడిన ట్రేడ్ యూనియనులు, 587. యునైటెడ్ ట్రేడ్స్ యూనియన్ కాంగ్రెస్: 3,84,962; దీనికి లోబడిన ట్రేడ్ యూనియనులు 332.

ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో షాపు గుమాస్తాలు

ఫాక్టరీలలోను, షాపులలోను పనిచేసేవారి సౌకర్యాలను గురించి, రాష్ట్రంలో అమలులోవున్న చట్టాలనుబట్టి యీ క్రింది ఏర్పాట్లు చేయబడినవి.

పనివారికి రోజుకు 8 గంటలకంటె పనివుండకూడదు. ఒక వారం చేసే పని 48 గంటలకు మించకూడదు.

నాలుగు గంటలు పనిచేసిన తరువాత; ఒక గంటవిరామంవుండాలి.

ఓవర్ టైమ్ (అదనపుపని), ఏరోజునా రెండుగంటల పైనచేయించడానికి వీలులేదు. ఒకవారంలో యీ ఓవర్ టైము ఆరుగంటలకు మించకూడదు.

ప్రతివారం, ఒకరోజు సెలవు ఇవ్వాలి.
సంవత్సరానికి 12 రోజులు సాధారణపు సెలవు;
12 రోజులు జబ్బు సెలవు:
12 రోజుల ప్రత్యేక సెలవు.

14 సంవత్సరాలకు లోబడిన బాలురకు పని ఇవ్వకూడదు. బాలురకు రోజుకు 7 గంటలకంటె ఎక్కువపని ఇవ్వకూడదు. వారిచేత ఉదయము 6 గంటలకు పూర్వంగాని, సాయంత్రం 7 గంటల తరువాత గాని పని చేయించకూడదు. బాలురచేత ఓవర్ టైమ్ పని చేయించకూడదు.

రాజకీయ పక్షాలు

కాంగ్రెసు

అఖిలభారత కాంగ్రెసు మహాసభ 1885 లో స్థాపింపబడింది. అప్పుడు కేవలం మితవాదపక్షంగా ఏర్పడినా, క్రమేపీ, దేశస్వాతంత్ర్య సంపాదనకు పూనుకున్న ప్రధాన సంస్థ ఇదే. దీనిలోచేరి, అనేక కష్టనష్టాలకు గురియై, ఎంతోమంది స్వాతంత్ర్య వీరులు, స్వాతంత్ర్య సమరంలో తమ ప్రాణాలనుకూడా అర్పించారు. ఈనాడు, అఖిలభారత జాతీయ సంస్థగా, కాంగ్రెసు పక్షం దేశంలోని రాజకీయ కక్షులలో ప్రధాన స్థానాన్ని పొందింది.

కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రాతినిధ్యం, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిధానంమీద ఆధారపడివున్నది.

1954 కాంగ్రెసు మహాసభ అధ్యక్షుడు: జవహర్ లాల్ నెహ్రూ

వర్కింగు కమిటి

1954 సంవత్సరానికి కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటి సభ్యులు వీరు :

1. మౌలానా అబుల్ కలాం ఆజద్; 2. డాక్టర్ బి. సి. రాయ్; 3. పండిట్ గోవిందవల్లభ పంత్; 4. మురార్జీదేశాయ్; 5. సి. రాజ గోపాలాచారి; 6. కండూభాయ్‌దేశాయ్; 7. నీలం సంజీవరెడ్డి; 8. నవకృష్ణ చౌధురి; 9. జ్ఞాని గురుముఖసింగ్ ముసాఫిర్; 10. దేవకీ నందన్ నారాయణ్; 11. మాణిక్యలాల్ వర్మ; 12. ఎ. వి. కుట్టి మాళుఅమ్మ; 13. బలవంతరాయ్ మెహత; 14. యు. శ్రీనివాస మల్లయ్య; 15. జగజీవనరాం; 16. రఫీ అహమద్ కిద్వాయ్; 17. కె. పి. మాధవన్ నాయర్; 18. శ్రీమన్నారాయణ అగర్వాల్;

యు. శ్రీనివాసమల్లయ్య, బలవంతరాయ్ మెహత, శ్రీమన్నా రాయణ అగర్వాల్ గార్లు ప్రధాన కార్యదర్శులుగాను, మురార్జి దేశాయ్ కోశాధికారిగాను వుంటారు.

ప్రదేశ కాంగ్రెస్ కమిటీల అధ్యక్షులు

వివిధ భాషాప్రాంతముల కాంగ్రెసు కమిటీలకు ప్రదేశకమిటీలని పేరు. ప్రదేశ కాంగ్రెసు సంఘాల అధ్యక్షులు: అజ్మీర్ : పండిత్ ముకుట విహారిలాల్ భార్గవ; ఆంధ్ర, బెజవాడ గోపాలరెడ్డి; అస్సాం, విమలప్రసాద్ చలిహా; ఉత్కళ, వనమాలి పట్నాయక్; ఉత్తర ప్రదేశ్, అల్గురాయ్ శాస్త్రి; కర్నాటక, ఎస్. నిజలింగప్ప; కేరళ, శ్రీమతి కుట్టిమాళు అమ్మ; గుజరాత్; కన్యాలాల్ దేశాయ్; ఢిల్లి, బ్రహ్మప్రకాశ్; తమిళనాడు, కె. కామరాజ నాడార్; తిరువాన్‌కూర్ - కొచ్చిన్, కె. పి. మాధవ నాయర్; నాగపూర్; ఎం. ఎస్. కన్నమ్వార్; పంజాబ్, జ్ఞాని గురుముఖ సింగ్ ముసాఫిర్; పెప్సు, కర్నల్ రఘువీరసింగ్; బీహార్, శ్రీ కృష్ణసింహ; బెంగాల్, అతుల్యఘోష్; బొంబాయి, ఎస్. కె. పాటిల్; మధ్య

భారత్, తఖత్‌మల్ జెయిన్; మహాకోసల, సేట్ గోవిందదాస్; మహారాష్ట్ర, దేవకీనందన్ నారాయణ్; మైసూరు, హెచ్. కె. వీరన్న గౌడ; రాజస్తాన్, మాణిక్యలాల్ వర్మ; విదర్భ, డాక్టర్ గోపాలరావు ఖేద్కార్; వింధ్యప్రదేశ్ వనస్పతి సింగ్; హిమాచలప్రదేశ్, పండిత పద్మదేవ్; హైదరాబాద్, కె. వి. రంగారెడ్డి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ కాంగ్రెసు :

ఆంధ్ర ప్రదేశ కాంగ్రెసుకు అధ్యక్షులుగా బెజవాడ గోపాలరెడ్డి, 1953 డిసెంబరు మాసాంతంలో ఎన్నుకోబడినారు. ప్రదేశ్ కాంగ్రెసు కార్య నిర్వాహకవర్గమునకు యీ క్రిందివారు నియమింపబడినారు:

ఉపాధ్యక్షులు: కళా వెంకటరావు, నాయకంటి శంకరరెడ్డి గార్లు.

ప్రధాన కార్యదర్శి: కల్లూరి చంద్రమౌళిగారు.

సంయుక్త కార్యదర్శులు: పి. పార్థసారధి, బెండి కూర్మన్న గార్లు.

సభ్యులు: శ్రీ పి. రామస్వామి నాయుడు, శ్రీకాకుళం; శ్రీ మల్లిపూడి పళ్ళంరాజు, తూర్పుగోదావరి; శ్రీ అల్లూరి సత్యనారాయణ రాజు, పడమటి గోదావరి; శ్రీ అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు, పశ్చిమకృష్ణ; శ్రీ గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్య, తూర్పుకృష్ణ; శ్రీ కె. నరసారెడ్డి, నెల్లూరు; శ్రీ డి. రామబ్రహ్మం; చిత్తూరు; శ్రీ పి. వెంకటసుబ్బయ్య, కర్నూలు; శ్రీ కె. కోటిరెడ్డి, కడప; శ్రీ నీలం సంజీవ రెడ్డి, అనంతపురం; శ్రీమతి చోడగం అమ్మన్నరాజా, మదరాసు; శ్రీ టి. జి. తిమ్మయ్య శెట్టి, బళ్లారి.

కాంగ్రెసు మహాసభ అధ్యక్షులు

సంవత్సరం	స్థలం	అధ్యక్షులు
1885	బొంబాయి	డబ్ల్యు. సి. బెనర్జి
1886	కలకత్తా	దాదాభాయ్ నౌరోజీ

1887	మదరాసు	బద్రుదీన్ త్యాబ్జి
1888	అలహాబాద్	జార్జి యూల్
1889	బొంబాయి	సర్ డబ్ల్యు. వెడ్డర్ బర్న్
1890	కలకత్తా	సర్ పి. మెహత
1891	నాగపూర్	పి. ఆనందాచార్లు
1892	అలహాబాద్	డబ్ల్యు. సి. బెనర్జి
1893	లాహోర్	దాదాభాయ్ నౌరోజి
1894	మదరాసు	ఎ. వెబ్
1895	పూనా	ఎస్. ఎన్. బెనర్జి
1896	కలకత్తా	ఆర్. ఎం. సయాని
1897	అమరావతి	సి. శంకరన్ నాయర్
1898	మదరాసు	ఆనందమోహనబోస్
1899	లక్నో	రమేశచంద్రదత్
1900	లాహోర్	ఎన్. జి. చందావర్కార్
1901	కలకత్తా	డి. వాచా
1902	అహమ్మదాబాద్	ఎస్. ఎస్. బెనర్జి
1903	మదరాసు	లాల్ మోహనఘోష్
1904	బొంబాయి	సర్ హెన్రీ కాటన్
1905	కాశీ	గోపాలకృష్ణ గోఖలే
1906	కలకత్తా	దాదాభాయ్ నౌరోజి
1907	సూరత్	రాసవిహారిఘోష్
1908	మదరాసు	రాసవిహారిఘోష్
1909	లాహోర్	మదనమోహన మాళవీయ
1910	అలహాబాద్	సర్. డబ్ల్యు. వెడ్డర్ బర్న్
1911	కలకత్తా	బి. ఎన్. దార్
1912	పాట్నా	ఆర్. ఎన్. మధోల్కార్

1913	కరాచి	నవాబ్ సయ్యద్ మహమ్మద్
1914	మదరాసు	భూపేంద్రనాథ్ బాసు
1915	బొంబాయి	ఎస్. పి. సింహా
1916	లక్నో	ఎ. సి. మజుందార్
1917	కలకత్తా	ఆని బెసెంట్
1918	ఢిల్లీ	హాస్సన్ ఇమాం
1918 (ప్ర.స.)	బొంబాయి	మదనమోహన మాళవీయ
1919	అమృతసర్	పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ
1920	నాగపూర్	సి. విజయరాఘవాచారి
1920	కలకత్తా	లాలా లజపతిరాయ్
1921	అహమ్మదాబాద్	హకీం అజ్మల్ ఖాన్
1922	గయ	చిత్తరంజనదాస్
1923	కాకినాడ	మహమ్మద్ ఆలీ
1923 (ప్ర.స.)	ఢిల్లీ	అబుల్ కలాం ఆజద్
1924	బెల్గాం	కరంచంద్ గాంధి
1925	కాన్పూర్	సరోజిని నాయుడు
1926	గౌహతి	ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగార్
1927	మదరాసు	డాక్టర్ ఎం. ఎ. అన్సారి
1928	కలకత్తా	పండిత మోతిలాల్ నెహ్రూ
1929	లాహోర్	జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ
1931	కరాచి	వల్లభాయ్ పటేల్
1932	ఢిల్లీ	సేట్ రణఛోడ్‌లాల్
1933	కలకత్తా	మదనమోహన మాళవీయ
1934	బొంబాయి	రాజేంద్రప్రసాద్
1935	లక్నో	జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ
1936	ఫైయిజ్‌పూర్	జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ

1937	హరిపుర	సుభాసచంద్రబోస్
1938	త్రిపురి	సుభాసచంద్రబోస్
1939		బాబు రాజేంద్రప్రసాద్
1940	రామఘర్	అబుల్ కలాం ఆజద్
1946		జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ
1946-47	మీరట్	ఆచార్య కృపలాని
1947		బాబు రాజేంద్రప్రసాద్
1948	జయపూర్	డాక్టర్ బి. పట్టాభిసీతారామయ్య
1950	నాసిక్	బాబు పురుషోత్తమదాస్ తాండన్
1951	మీరట్	జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ
1952	హైదరాబాద్	జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ
1954	కల్యాణి	జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ

హిందూమహాసభ :

హిందువుల ప్రత్యేకహక్కులను కాపాడడానికి ఏర్పడిన సంస్థ. దేశవిభజనను తీవ్రంగా ప్రతిఘటించింది. గాంధీజీ హత్యజరిగిన తరువాత రాజకీయాలలో పాల్గొనటాన్ని విరమించింది. కాని 1949 మేలో మళ్లీ రాజకీయాలలో పాల్గొనడానికి నిశ్చయించింది.

అధ్యక్షుడు : ఎన్. సి. ఛటర్జి.

కమ్యూనిస్టుపార్టీ :

కార్మికులకు అధ్వర్యాన ఎర్పడే పరిపాలనను దేశంలో స్థాపించి, ధనస్వామిత్వాన్ని నిర్మూలనంచేసి, వర్గభేదంలేని సంఘాన్నిస్థాపించడం ప్రధానాశయంగా గల సంస్థ.

అఖిలభారత ప్రధాన కార్యదర్శి : అజయఘోష్.

ఆంధ్రకమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యదర్శి : మద్దుకూరి చంద్రశేఖరరావు

విశాలాంధ్ర కార్యదర్శి. చండ్ర రాజేశ్వరరావు.

ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ :

1952 సెప్టెంబరువరకు, సోషలిస్టుపార్టీ అనీ, కిసాన్ మజ్దూర్ ప్రజాపార్టీ అనీ వ్యవహరింపబడుతున్న రెండు పార్టీలూ, 1952 సెప్టెంబరు 25 తేదిన ఒకే పార్టీగా కలసిపోయినవి. ఈ కొత్త పార్టీకి ప్రజాసోషలిస్టు-పార్టీ అని పేరు. ఈపార్టీకి అధ్యక్షులు ఆచార్య జె. బి. కృపలాని, ప్రధాన కార్యదర్శి డాక్టర్ రామమనోహర్ లోహియా.

1954 సంవత్సరానికి ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగా యీ క్రిందివారు ఎన్నుకోబడినారు: జయప్రకాశ్ నారాయణ్, ఆచార్య నరేంద్రదేవ, డాక్టర్ పి. సి. ఘోష్; శ్రీమతి సుచేతకృపలాని, శ్రీమతి లీలారాయ్, హరేశ్వర్ గోస్వామి, కె. కేలప్పన్, పట్టంతాను పిల్లై, హెచ్. వి. కామత్, కె. ఆర్. కరంత్, ఎన్. జి. గోరే, ఈశ్వర్ లాల్ దేశాయ్, సురేంద్రద్వివేది, చిన్నాదురై, గోపాల్ నారాయణ్ శాక్జెనా, ప్రేమ్‌భాషిణ్, బాలేశ్వరీదయాళ్, పి. వి. జి. రాజు, మాధవరెడ్డి.

ఆంధ్ర ప్రజా పార్టీ

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథంగారిని ఆంధ్రమంత్రివర్గంనుంచి రాజీనామా ఇవ్వవలసిందని ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ నాయకులు ఆదేశించినందున విశ్వనాథంగారు ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీనుంచి తొలగిపోయి, ప్రజాపార్టీ అనే పేరుతో కొత్తగా ఒక పార్టీని స్థాపించారు.

రాష్ట్రపునర్నిర్మాణము

ఇండియా ఐక్యతకూ, భద్రతకూ భంగంలేకుండా, ఇండియాలోని వివిధరాష్ట్రాలను, భాషాప్రయుక్తంగాగాని, మరేవిధంగాగాని, పునర్నిర్మాణం చెయ్యాలా, అలాచేస్తే, పునర్నిర్మాణం ఎలాజరగాలి అనే విషయాన్ని పరిశీలించి; కేంద్రప్రభుత్వానికి సలహా ఇవ్వడానికి ఒక కమిషన్‌ను కేంద్రప్రభుత్వం, 1953 డిసెంబర్ 22 తేదిన నియమించింది.

ఈ కమిషన్ తన నివేదికను 1955 జూన్ మాసాంతంలోపున సమర్పించాలి.

ఈ కమిషన్‌కు చైర్మన్, ఒరిస్సా గవర్నర్ సయ్యద్ ఫజల్ అలి: సభ్యులు; పండిత హృదయనాథకుంజ్రూ, సర్దార్ కె. ఎం. పణిక్కర్.

ముఖ్యంగా, భాషారాష్ట్ర నిర్మాణంకోసం దేశంలో సాగుతున్న ఉద్యమాన్ని దృష్టిలోవుంచుకొని కేంద్రప్రభుత్వం యీ కమిషన్‌ను నియమించింది.

'లా' విషయాలు

మన దేశంలో అమలులో ఉన్న 'లా' స్థూలంగానైనా ప్రతివ్యక్తీ తెలిసికొని ఉండాలి. ఇది చాలా ముఖ్యం. 'లా' తెలియక తప్పుచేశా నన్నంతమాత్రాన శిక్షతప్పదు. ఇలాంటి సమాధానాన్ని ఏ న్యాయస్థానమూ ఒప్పుకోదు. అందువల్ల సాంఘిక జీవనంలో జనసామాన్యము ముఖ్యంగా తెలుసుకోవలసిన కొన్ని విషయాలు యీ క్రింద సూచింపబడినవి.

రసీదులు :

తెల్లవారిలేస్తే పడుకునేదాకా డబ్బు వ్యవహారాలతో నిమిత్తము లేకుండా ఎవడికీ జరగదు. ఒకరికి పైకం ఇచ్చినప్పుడుగాని ఇంకొకరినుండి పుచ్చుకున్నప్పుడుగాని రశీదులు వ్రాసుకొనడం ఉత్తమమైన పద్ధతి. జరిగిన లావాదేవీలకు ఇవి సాక్ష్యంగా ఉండడంవల్ల, లేనిపోనితగాదాలకు తావుండదు. ఈ రశీదులు ఒక ప్రత్యేకమైన విధంగా ఉండాలనే నియమంలేదు. ఫలానావారు ఫలానా మొత్తం ఫలానా దానికిగాను ఇచ్చినారు గనుక ముట్టిందని వ్రాసి, సంతకంచేసి తారీకువేస్తే సరిపోతుంది. ఇరవైరూపాయలకుమించనిపక్షంలోఏలాంటిస్టాంపునుఅంటించనక్కరలేదు. ఆ మొత్తాన్ని మించినప్పుడు మాత్రం ఒక అణా రెవెన్యూ చీటీని అంటించి ఆబిళ్ళమీద సంతకం చేయవలసివుంటుంది. ఈ చీటీని అంటించకపోతే ఆరశీదుకు విలువ ఉండదు.

ప్రామిసరి నోట్లు

ఎవరో అదృష్టవంతులుతప్ప జనబాహుళ్యం అప్పులనిచ్చి పుచ్చుకోకుండా జీవయాత్ర సాగించలేదు. ఏ వ్యవహారమైనా నోటిమాటతో కంటె వ్రాతమూలంగా నిర్వహించుకుంటే ఉభయులకు శ్రేయస్కరం. అందువల్ల 'ఫలానా తేదీనఫలాలా నేనుఫలానావారిదగ్గరఫలానా మొత్తాన్ని ఫలానా కారణంవల్ల పుచ్చుకున్నాను, కాబట్టి ఫలానా వడ్డీతో అయే అసలుఫాయిదాలను వారు కోరినప్పుడువారికిగాని వారి ఆర్డరుకుగాని ఇవ్వగలవాడను, అని వ్రాసి చీటీ అంటించి దస్కతు చేయాలి. నోటు తాలూకు మొత్తం రు. 250 కి మించనట్లయితే ఒకఅణా రెవిన్యూస్టాంపుసరిపోతుంది. రు. 250 నుండి రు. 1000 వరకు రెండుఅణాలస్టాంపు. ఆ పైన ఎంత మొత్తానికైనా నాలుగణాల చీటీ అతికిస్తేచాలు. అడిగినప్పుడు కాకుండా మారకపు (ఎక్స్‌ఛేంజ్) బిల్లు మాదిరి తీరుమానం చేయదలచిననోట్లకు రెండురూపాయల స్టాంపు వేయాలి. ప్రతినోటుమీద ఇద్దరైనా సాక్షిసంతకాలుఉంటే మంచిది; నోటు వ్రాసినవ్యక్తి సాక్షుల ఎదుటనే సంతకంచేయాలి.

నోటు వ్రాయించుకున్నవారు వ్రాసినవారికి తెలియపరిచి మరి ఎవరికైనా నోటును ప్రతిఫలంకోసం ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయవచ్చును. నోటువ్రాసిన తేది లగాయతు, మూడేండ్లలోపుగా ఆ తాలూకు మొత్తాన్ని వసూలుచేసుకోవటమో లేక దావా వేయటమో జరగకపోతే ఆ నోటు కాలదోషము పట్టిపోతుంది. ఈగడువు దాటేలోపల నోటువ్రాసినవారిచేత కొంతసొమ్ము చెల్లువేయించి వారిచేత నేనోటు వెనుకభాగంమీద ఆ విషయం వ్రాయించడమో లేక నోటును తిరిగి వ్రాయించుకోవడమో చేయవలసి ఉన్నది.

చెక్కులు :

పెద్ద మొత్తాలను ఇనుప పెట్టెలలో పెట్టి పదిల పరచుకొనడము, ప్రామిసరినోట్లమీద అప్పులివ్వడము వివేకమైన పనులు కావు. ఒక్కొక్కప్పుడు అసలుకే మోసంరావచ్చును. వడ్డీ తక్కువ అయినప్పటికి బ్యాంకిలలో వేసికొంటేమంచిది. బ్యాంకీలలోఅకౌంటు ఉన్నట్లయితే చేతిలో

ఎక్కువ రొక్కం ఉంచుకోవలసిన అగత్యం ఉండదు. ఇవ్వవలసినవారికి చెక్కు వ్రాసి ఇస్తే సరిపోతుంది. ఈచెక్కులలో పుచ్చుకొనేవారి పేరు, ఇచ్చేమొత్తం; తారీఖు వ్రాసి బ్యాంకువారి నమూనాగా ఇచ్చిన విధంగా సంతకం చేయాలి. ఇవి అన్యులచేతులలో పడకుండా ఉంటానికి క్రాస్ చేయవలసి ఉంటుంది. అంటే చెక్కుమీద ఎడమవైపు పైభాగాన ఒకదానిక్రింద ఒకటిగా రెండు ఏటవాలు గీతలుగీసి, ఆ గీతలమధ్య 'అండ్ కో' అని వ్రాయాలి. అప్పుడు ఈ చెక్కుతాలూకు మొత్తము బ్యాంకీలో అక్కౌంటు వున్న వారిపరంగా మాత్రమే ఇవ్వబడుతుంది. ఒకసారి చెక్కు పుట్టినతరువాత ఎవరికైనా ట్రాన్స్ఫర్ చేయవచ్చును. ఆరుమాసాలలోపుగా సొమ్ము చేసుకోకపోతే చెక్కు రద్దు అవుతుంది. హుండీల విషయంకూడా ఇంతే. ఇవి వ్యాపారస్తులకు ఎంతో ఉపయుక్తంగా ఉంటాయి. పొరుగూళ్ళవారికి ఈ బ్యాంకి హుండీలద్వారా తక్కువ ఖర్చుతో ఎంత డబ్బునైనా సులభంగా పంపవచ్చును. చెక్కుల పరంగా డబ్బు ఇచ్చినప్పుడు ఒకవేళ రశీదులు తీసికోకపోయినా ప్రమాదముండదు.

ఎగ్రిమెంట్లు :

వ్యాపారంలోగాని మరి ఇతర వ్యవహారాలలోగాని అనుకున్న ఒడంబడికలను లిఖితపూర్వంగా నిర్ణయించుకుంటే ఉభయపార్టీలకు మంచిది. సాధ్యమయినంతవరకు ఈ అగ్రిమెంట్లను లాయర్లచేత వ్రాయించుకుంటే, న్యాయబద్ధంగాని అవకతవక షరతులకు అవకాశం ఉండదు. ప్రతిఫల శూన్యమైన కంట్రాక్టు అగ్రిమెంట్లు చెల్లవు. మోసంవల్ల, వత్తిడివల్ల, పొరబాటువల్ల ఏర్పడిన అగ్రిమెంట్లను రద్దు చేసుకోవచ్చును. సాధారణపు ఒడంబడికలను రూపాయిన్నర స్టాంపు పేపరుమీద వ్రాసుకోవాలి.

పవర్ ఆఫ్ అటర్నీ :

ఒక ప్రత్యేక వ్యవహారాన్ని గాని లేక సర్వవిధ వ్యవహారాలను గాని తన తరఫున నిర్వహించడానికి ఒక వ్యక్తి మరొక వ్యక్తికి న్యాయ

బద్ధంగా అధికారం ఇవ్వవచ్చును. ఇది లిఖితపూర్వకంగా జరగాలి. వీటిని పవర్ ఆఫ్ అటర్ని అంటారు. ఒక్క ప్రత్యేక విషయానికయితే స్పెషల్ పవర్, సర్వవిషయాలకైతే జనరల్ పవర్ పత్రాలను వ్రాయాలి. ఒకరి తరఫున దస్తావేజును రిజిష్టరు చేసేందుకు ఇచ్చే పవరును ముప్పావలా స్టాంపు పేపరుమీద వ్రాయాలి. స్పెషల్ పవరుకు రూపాయిన్నర స్టాంపు ఉపయోగించాలి. జనరల్ పవరుకు పదకొండు రూపాయల పావలా స్టాంపు అవసరం. ఈ పత్రాలలో "ఫలానా నేను ఫలానావారికి నా తరఫున ఫలానా కార్యనిర్వహణకు అధికారం ఇచ్చు చున్నాను కాబట్టి అందరు తెలుసుకోవలసినది" అని వ్రాసి సంతకం చేసి తారీఖు వేయాలి. సాక్షుల సంతకాలుకూడ అవసరం. ఈ పవరు పత్రాలు రిజిష్టరు చేయిస్తే ఇంకా మంచిది.

కౌళ్లు :

తెలుగు దేశంలో సాధారణంగా కొద్దో గొప్పో భూవసతి లేని వాళ్లు అరుదు. స్వంతంగా వ్యవసాయం చేసుకునే వాళ్ళకంటే సాగుకు ఇతరులకిచ్చేవాళ్లే అధికంగా ఉంటారు. అటువంటప్పుడు రైతువల్ల కౌలు వ్రాయించుకొనటము, రయితుకు భూస్వామి కబూలియత్ వ్రాసి ఇవ్వటము ఆచారంగా ఉంటున్నది. ఈ రెండు పత్రాలలోను విషయాలు ఒకే విధంగా ఉంటాయి. ఉభయపార్టీల పేర్లు, సాగుకు ఇచ్చిన పొలం విస్తీర్ణం రైతు చెల్లించవలసిన ధాన్యము లేక పైకము పరిమితికాలం మొదలైన షరతులను ఉపహరించాలి. సాక్షి సంత కాలుకూడ అవసరం. ఈ పత్రాలను ఉచితమైన స్టాంపును పెట్టి రిజిష్టరుచేస్తే మంచిది. సంవత్సరానికి మించిన కౌళ్ల సందర్భంలో తప్పకుండా రిజిష్టరుచేయుట అవసరం.

ఇదేవిధంగా నివేశన స్థలాలనుగాని ఇండ్లనుగాని అద్దెకు పుచ్చు కున్నప్పుడు లీజు పత్రాలు వ్రాసుకొనటం శ్రేయస్కరమైనపద్ధతి. అద్దె మొత్తాన్నిబట్టి స్టాంపు కాగితంమీద వ్రాసి రిజిస్టరు చేయించుకో

వాలి. ఎప్పటికప్పుడు అద్దె రశీదులను తీసుకొని భద్రపరచుకోవలసి ఉంటుంది.

ఆస్తివిక్రయం :

చరాస్తులను విక్రయించినప్పుడు వ్రాతకోత అవసరం లేదు. ప్రతిఫలం పుచ్చుకొని స్వాధీనం చెయ్యగానే అన్నిహక్కులు కొన్న వాడికి సంక్రమించగలవు. కొనుక్కున్నవాళ్లు రశీదులు పుచ్చుకొనడము ఉత్తమం. విలువైన వస్తువుల అమ్మకం లిఖితపూర్వకంగా జరిగితేనే మంచిది. స్థిరాస్తి అమ్మకం విషయంలో నూరు రూపాయలకు తక్కువగా ఉండేట్లయితే పత్రాన్ని రిజిస్టరుచేయ నక్కరలేదు. స్వాధీనం చేస్తే సరిపోతుంది. ఆస్తివిలువ అంతకు మించినట్లయితే దస్తావేజును వ్రాయించి రిజిష్టరు చేయించాలి. లేకపోతే చెల్లదు.

స్థిరచరాస్తులను కొనుక్కునేటప్పుడు ప్రతిఫలం అప్పుడే చెల్లించి రిజిష్టరు చేయించుకోడానికి వీలుకానప్పుడు క్రయపు అగ్రిమెంటును వ్రాసుకుంటే మంచిది. ఆస్తి వివరాలను, ధరను, ఉభయుల పేర్లను ఇచ్చిన బయానాను, రిజిస్టరుచేసే గడువును, ఆవిధంగా జరగకపోతే జరగవలసిన నిర్ణయాన్ని ఈ అగ్రిమెంటులో వ్రాసుకోవాలి. పెట్టుకున్న గడువు దాటిపోకమునుపే లాయరుచేత దస్తావేజును వ్రాయించి, రిజిస్ట్రారు సమక్షంలో పైకం చెల్లించి రిజిస్టరు చేయించితే మంచిది. ఆస్తి కొనుక్కునేముందు ఆ అమ్మేవాడికి ఆస్తిమీద సర్వహక్కులు కలవా లేవా అని విచారించాలి. పూర్వపు దస్తావేజులను పరిశీలించడమే గాక పన్నెండు సంవత్సరాలలోపుగా జరిగిన అన్యాక్రాంతాలను దృఢపరిచే ఎన్‌కంబరెన్సు సర్టిఫికేటును గూడ తెప్పించి చూచుకోవాలి. రిజిస్ట్రేషనుతోపాటు ఆస్తి స్వాధీనంకూడ జరిగేటట్లు చూడాలి. విక్రయ సమయంలో అద్దెకుగాని కౌలుకుగాని పుచ్చుకున్న వారి స్వాధీనంలో ఆస్తి ఉన్నట్లయితే వారిచేత కొన్నవారి హక్కులను లిఖితపూర్వకంగా ఒప్పందం చేయించాలి.

తాకట్లు :

ఆధారం లేకుండా సులభంగా అప్పు పుట్టదు కాబట్టి స్థిరచరాస్తుల తాకట్లు అమలులోకి వచ్చినాయి. వస్తువులను కుదువపెట్టినప్పుడు అందుకు సాక్ష్యంగా తాకట్టు పెట్టుకున్నవారి దగ్గరనుంచి పూర్తి వివరాలతో రసీదును పుచ్చుకోవాలి. స్థిరాస్తి తాకట్లు అనేక విధాలుగా ఉంటాయి. అన్ని విధాల తాకట్లలోను దస్తావేజులు రిజిస్టరు చేయించుకోవటం అవసరం. సామాన్యపు తాకట్టులో ఆస్తి తాకట్టు పెట్టినవాడి స్వాధీనంలోనే ఉంటుంది. తాకట్టు గడువులోపల అప్పును చెల్లించి తాకట్టును రద్దుచేయుని పక్షంలో దావా వేయవలసి ఉంటుంది. స్వాధీనపు తనఖాలో ఆస్తిని అప్పు ఇచ్చినవాడికి స్వాధీనం చేయవలసి ఉంటుంది. గడువులోపుగా ఆస్తిమీద వచ్చేఆయివేజువల్లగాని, రొక్క పూర్వకంగా గాని అప్పు అసలు ఫాయిదాలను చెల్లువేయగానే ఆస్తి తిరిగి స్వాధీనమవుతుంది. ఈ తాకట్టు దస్తావేజునుగూడ రిజిస్టరు చేయించాలి. మద్రాసులాంటి రాజధాని నగరాలలో మాత్రమే ఆస్తి తాలూకు టైటిల్ పత్రాలను తాకట్టుపెట్టి అప్పు తీసుకోవచ్చును. ఆస్తి ఎక్కడవున్నా పట్టింపులేదు. పత్రాలనుమాత్రం మద్రాసులో స్వాధీనంచేస్తే ఈ విధమైన తాకట్టును కరారు చేసుకోవచ్చును. ఒకే ఆస్తిమీద ఎన్ని తాకట్లయినా ఉండవచ్చును. అయితే తీర్మానం మాత్రం వరుస క్రమాన జరుగుతుంది. తరువాత తాకట్లు, ముందు తాకట్లకు లోబడి ఉంటాయి. పన్నెండేండ్లు దాటితే తాకట్లు కాలదోషం పట్టగలవు.

భాగస్తులు :

వ్యాపారంలో ఒక్కొక్కప్పుడు భాగస్తులను తీసుకోవలసిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. అటువంటి సందర్భంలో ఎంతటి ఆప్తులైనా, స్నేహితులైనా వ్యవహారరీత్యా పార్ట్నరుషిప్ అగ్రిమెంటును వ్రాసి రిజిస్టరు చేయించుకుంటే అంత్యనిష్ఠూరం ఉండదు. అదిగాక రిజిస్టరు చేయించకపోయినట్లయితే కొన్ని సాధక బాధకాలుంటాయి. ఈ

భాగస్వాములు ఇతరులమీద కోర్టువ్యవహారాలు జరపటానికి వీలుండదు. అయితే భాగస్వాముల మధ్య తగాదాలు వచ్చినప్పుడుకూడ అనేక అడ్డంకులు సంభవిస్తాయి. మైనర్లతో భాగస్వామికం ప్రమాదమైనది. ఒక వ్యవహారంకోసం ఏర్పడిన భాగస్వామికం ఆ వ్యవహారం పూర్తి కాగానే రద్దుఅవుతుంది. కాలపరిమితి పెట్టుకున్న భాగస్వామికం గడువుదాటగానే రద్దవుతుంది. మిగతా భాగస్వామికాలలో ఏ ఒక భాగస్వామి అయినా తక్కినవారికి నోటీసు ఇచ్చి భాగస్వామికాన్ని రద్దు చేయివచ్చును. అందరు భాగస్వాముల సమ్మతిమీద ఏ విధమైన భాగస్వామికమైననూ విచ్ఛిన్నం కాగలదు. భాగస్వామికం అమలులో ఉన్నంతవరకు వ్యవహార నిర్వహణంలో ప్రతీభాగస్వామి చర్యకు తక్కిన భాగస్తులు బద్ధులవుతారు.

హామీలు :

ఒకరికిగాను మరొకరు హామీయిచ్చి బాధ్యతతీసికొనటం ప్రమాదకరమైన విషయం. ఎంతో జాగ్రత్తతో సంచరించాలి. హామీఇచ్చిన వాడికి అసలు బాధ్యుడితోపాటు సమాన బాధ్యత ఉంటుంది. అసలు బాధ్యుడిమీద ముందుగా చర్యతీసుకోమని కోరటానికి వీలుండదు. వ్యక్తిగతంగా గాని ఆస్తులతో గాని హామీ ఉండడం ప్రమాదకరం.

నష్టపరిహారాలు :

ప్రతి వ్యక్తికి స్వతస్సిద్ధంగా అనేక హక్కు లుంటాయి. ఈ హక్కులు వ్యక్తిగతంగానైనా ఉండవచ్చును. స్వేచ్ఛ నరికట్టినపుడు గాని, శరీరానికో మనస్సుకో బాధ కలిగించునప్పుడుగాని, గౌరవ ప్రతిష్ఠలకు భంగం కలిగించినప్పుడుగాని, ఆస్తిపాస్తుల స్వాధీనానుభవాలను నిరోధించినప్పుడుగాని, అందుకు కారకులైనవారినుంచి కోర్టుల ద్వారా నష్టపరిహారములు పుచ్చుకోవచ్చును. చేసుకున్న ఒడంబడికలకు వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తించినప్పుడుగూడ పరిహారాలు కోరవచ్చును. ఈ విషయంలో తెలియకపోవడం వల్లనైతేనేమి ఉపేక్షవల్లనైతేనేమి

అనేకులు శ్రద్ధవహించక తమ హక్కులను నిలబెట్టుకోటానికి ప్రయత్నించరు. ఈ విషయానికి పాశ్చాత్యులు అధికమైన ప్రాధాన్యమిస్తారు. ఇది అందరూ గమనించి అనుసరించదగిన అంశం.

నేరాలు :

క్రమపరిపాలనకోసం కొన్ని చర్యలను ప్రభుత్వం నేరాలుగా పరిగణించి 'లా' ప్రకారం దండిస్తుంది. ప్రభుత్వ నిర్వహణకు ప్రతిబంధకాలయినవి, దేశంలో శాంతికి భంగకరములయినవి, నైతికంగా హేయములైనవి, ప్రజలకు దేహరీత్యాగాని మానసికంగా గాని బాధాకరములయినవి, ఆస్తిపాస్తుల పైగల హక్కులకు ప్రమాద కరములయినవి మొదలైన కృత్యాలను నిషేధించడమయింది. వీటి కారకులను న్యాయస్థానాలు విచారణచేసి నేరం రుజువయిన పక్షంలో జుల్మానావల్లగాని, కైదులవల్లగాని లేక రెంటివల్లగాని, శిక్షిస్తాయి. నేరంచేసినవాళ్ళేకాక అందుకు సహాయకులు ప్రేరేపకులు గూడా దండించబడుతారు. రాజద్రోహం, నోట్లను తయారుచేయటం, అవినీతిపనులు, దొంగతనం, ఘాతపరచుట, హత్య; మానసష్టం చేయటం మొదలైనవి ఈ తరగతి క్రిందికి వస్తాయి. ఇలాంటివి జరుగకుండా చూచేందుకు పోలీసుశాఖ వారికేగాక ప్రజలకుకూడా కొంత అధికారంఉన్నది. అయితే నేరస్తులను విచారణచేసి శిక్షించే అధికారం ప్రభుత్వానికి మాత్రమే ఉంటుంది. ఈ బాధ్యతను ప్రజలు నిర్వహించటానికి ఎంత మాత్రము వీలులేదు. ఈ సందర్భంలో నేరనిరూపణకోసం వ్యక్తులను పోలీసువారు హింసించటానికి హక్కులేదనే విషయం అందరూ తెలుసుకోవలసి ఉన్నది.

కోర్టు ధిక్కారము :

న్యాయస్థానాలను ధిక్కరించడం నేరమవుతుంది. కోర్టువారి ఆజ్ఞలను ఉత్తరువులను ఉల్లంఘించకూడదు. ఏదైనా కోర్టులో విచారణలో ఉన్న విషయాలను విమర్శించ గూడదు. న్యాయాధిపతులను అధికారరీత్యా తూలనాడగూడదు. ఆవిధంగా చేస్తే జుల్మానావల్ల గాని

ఖైదులవల్లగాని దండించబడుతారు. పౌరుల హక్కులను కాపాడేవి న్యాయస్థానాలు. న్యాయమూర్తుల దృష్టిలో తారతమ్యాలకుగాని, ముఖమాటానికిగాని, ఆదరాభిమానాలకుగాని తావులేదు.

బాధ్యతలు :

సంఘం మేలుకోసం ప్రజలు పౌరసత్వవిధులను నిర్వర్తించ వలసి ఉంటుంది. నేరాలనుగురించి నేరస్థులనుగురించి తెలిసిన విషయాలను ప్రభుత్వోద్యోగులకు తెలియజేయాలి. కుటుంబంలో జనన మరణాలు సంభవించినపుడు, మశూచికాది అంటువ్యాధులు తటస్థించినపుడు అధికారులకు ఎరుకపరచాలి. సకాలంలో టీకాలు వేయించటం పరిసరాలలో మాలిన్యం చేయకుండా ఉండడం. గృహనిర్మాణ విషయాలలో ముందుగా అధికారుల అనుమతి పొందడం, చెల్లించ వలసిన పన్నులను సకాలంలో చెల్లించడం మొదలైనవి పౌరసత్వపు విధులు. వీటిని ఉల్లంఘిస్తే శిక్షకు పాల్పడవలసి వస్తుంది.

తనకుగాని తనవారికిగాని సంబంధించిన ఉత్తరాలను ఉచితంగాగాని, ఫలాపేక్షతోగాని గ్రామాంతరాలకు చేరవేయటం నేరమవుతుంది. కవర్లలో డబ్బును పంపటంకూడా అంతే. రిజిష్టరు చేయకుండా పంపిన వస్తువులుగాని, ఉత్తరాలుగాని పోయినప్పుడు పోష్టువాళ్లు నష్టానికి బాధ్యులుగారు. డబ్బును కవర్లలోపెట్టి పంపునప్పుడు ఇన్సూర్ చేయాలి. అధికారం పొందకుండా ఒకరి తపాలాను మరొకరు తీసుకోకూడదు. రేడియోలు ఉన్నవాళ్లు లైసెన్సు రుసుములను పోస్టాఫీసుకు చెల్లించకపోతే జుల్మానా పడుతుంది.

ఇవిగాక మనం ముఖ్యంగా గమనించవలసిని చట్ట నిబంధనలు ఏమిటంటే.

మన రాష్ట్రప్రభుత్వం జారీచేసిన నూతన చట్టాల ప్రకారం. మత్తుపదార్థాలు నిషేధించబడినవి. కల్లు, సారాయి, గంజాయి మొదలైన నిషావస్తువులను అమ్మటంగాని, కొనడంగాని, ఉంచుకొనడం విధంగా చేసినట్లయితే జుల్మానాకుగాని, ఖైదుకుగాని, పాలుబడ

వలసివస్తుంది. వీటిని తయారుచేసే పరికరాలను ఉంచుకున్నప్పటికి శిక్షార్హులు కాగలరు.

ఆంధ్ర ప్రభుత్వపు షాపులు వగైరాలు చట్టంప్రకారం కొన్ని నిబంధనలను అనుసరించవలసి ఉంటుంది. షాపులు, దుకాణాలు, సినిమాలు, హోటళ్ళు మొదలైనవి వారానికి తప్పనిసరిగా ఒకనాడు మూసి ఉంచాలి. వాటిలో పనిచేసే ప్రతిపనివాడికి వారానికి ఒక రోజున శలవు ఉండాలి. రోజుకు పని ఎనిమిదిగంటలకు మించకూడదు. నాలుగేసి గంటల కొకసారి ఒకగంటసేపు విరామం ఇచ్చితీరాలి. పధ్నాలుగేళ్ళు నిండని పిల్లవాళ్లను పనికి నియోగించకూడదు. ఏడాది పనిచేసినవాళ్లకు జీతంతో సెలవులు యివ్వాలి. ఈ నిబంధనలను ధిక్కరిస్తే శిక్షకు పాత్రులవుతారు.

వసతి గృహముల చట్టప్రకారము ఇంటి ఖామందు అద్దెకు ఉన్నవారిని నిష్కారణంగా వెళ్లగొట్టేందుకు వీలులేదు. అనుకొన్న తేదీకి సక్రమంగా అద్దెయిచ్చినంతవరకు ఖాళీచేయమనడానికి వీలులేదు. ఇష్టంవచ్చినట్లు బాడుగను హెచ్చింపకూడదు. ఆవిధంగా పెంచితే రెంట్ కంట్రోల్ ఆఫీసరుకు పిటీషను పెట్టి క్రమమైన అద్దె నిర్ణయించమని అద్దెకున్నవాళ్ళు కోరవచ్చును. మునిసిపల్ పన్నునుబట్టి, 1940 వ సంవత్సరములోఉన్న అద్దెనుబట్టి సక్రమమైన అద్దె నిర్ణయించడం జరుగుతుంది. ఇంటి ఖామందు కొన్నిసందర్భాలలో అద్దెకున్నవారిని అద్దెకంట్రోలర్ ద్వారా ఖాళీచెయ్యమని కోరవచ్చును. సక్రమంగా అద్దె ఇవ్వనప్పుడు, ఖామందు అనుమతిలేనిది ఇంటినిగాని ఇంటిలోని భాగాన్నిగాని ఇతరులకు అద్దెకిచ్చినప్పుడు అనుకున్నదానికి విరుద్ధంగా ఇంటిని వినియోగించినప్పుడు ఖామందు కాపురం ఉండేందుకు వేరే స్వంత ఇల్లు లేనప్పుడు అద్దెకున్నవారిని వెళ్లగొట్టవచ్చును. ఇల్లు ఖాళీకాగానే కంట్రోలరుకు వెంటనే తెలియజేయవలసి ఉంటుంది. అందుకు భిన్నంగా నడిచినవారు జుల్మానాకు పాత్రులవుతారు.

వీల్ నామా :

మైనారిటీ వెళ్లి మతి తిన్నగావున్న ప్రతివ్యక్తి తనకు సంపూర్ణ హక్కున్న స్థిరచరాస్తులను తన తదనంతరం సంక్రమించవలసిన విధానాన్ని వీల్ నామాద్వారా నిర్ణయించవచ్చును. ఆవ్యక్తి జీవితకాలంలో వీల్ నామా అమలులోకి రావటానికి వీలులేదు. అందువల్ల మరణించే లోపుగా ఎన్నివిల్ నామాలైనా ఒక్కొక్కప్పుడు వ్రాయవచ్చు. కాని తేదీనిబట్టి చివర వ్రాసిన మరణశాసనమే చెల్లుతుంది. ఈ పత్రాన్ని స్వయంగానైనా లేక మరొకరిచేతనైనా వ్రాయించి కనీసం ఇద్దరు సాక్షుల సమక్షంలో సంతకం చేయాలి. అప్పుడే సాక్షులుకూడా దస్కతులు పెట్టాలి. ఉత్తరోత్తరా ఈ విల్ నామావల్ల లాభంపొందే వాళ్ళుసాక్షులుగా ఉండేందుకు పనికిరారు. విల్ నామా పత్రాన్ని రిజష్టరు చేయవలసిన అగత్యంలేదు. కాని చేస్తే మంచిది.

స్వార్జితమైన స్థిరచరాస్తులను అప్రతిబంధకమైన సర్వహక్కులూ ఉన్న వ్యక్తి తన ఇష్టంవచ్చిన వారికి ఉచితంగా ఇచ్చివేయవచ్చును. చరాస్తుల విషయంలో లిఖితపూర్వకమైన పత్రం అవసరంలేదు. ఇచ్చివేస్తున్న ఉద్దేశాన్ని వెల్లడించి ఆస్తిని స్వాధీనపరిస్తే సరిపోతుంది. పత్రంవ్రాసుకుంటేమాత్రం రిజిష్టరు చేయవలసి ఉంటుంది. స్థిరాస్తుల విషయంలో దానపత్రంవ్రాసి రిజిష్టరు చేయించి ఆస్తిని స్వాధీనం చేయాలి. మోసం, పొరబాటు మొదలైన కారణాలవల్ల తప్ప ఇచ్చిన దానాన్ని సాధారణంగా ఉపసంహరించుకోటానికి వీలులేదు.

భీమా :

భీమాచేసుకునే ఆచారం దేశమంతటా వ్యాపించింది. భీమా అనేక విధాలు. జీవితభీమా, అగ్నిభీమా, మోటారుభీమా, మొదలైనవి అందరూ ఎరిగినవే. భీమాచేస్తున్నప్పుడు పాలిసీఫారంలో అడిగిన అన్ని విషయాలను యథార్థంగాను, స్పష్టంగాను, దాచకుండాను తెలియచేయుట మవసరం. అట్లా తెలియచెయ్యకపోతే పాలిసీ పాకానికి వచ్చినప్పుడు ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలు డబ్బు ఇచ్చేందుకు నిరాక

రిస్తాయి. అందువల్ల అనేకులు నష్టపడుతున్నారు. పాలసీని ఎవరికి సంక్రమించేటట్లు నిర్ణయించుకున్నారో వారి పేరును ఉదహరించి కంపెనీవాళ్ళు గుర్తించేటట్లు చూడాలి. లేకపోతే పాలిసీదారునిమరణా నంతరం తగాదాలువచ్చి వారసత్వపు సర్టిఫికేట్ కోసం కోర్టుకు పోవలసివస్తుంది.

హిందూలా :

హిందూలానుగురించిన అనేక విషయాలు పరంపరాగతంగా జనబాహుళ్యానికి తెలిసేఉంటాయి. వాటినిగురించి స్థూలంగా చెప్పటం కూడ కష్టమైనపని. సాధారణంగా అందరికి సంబంధించిన కొన్ని ముఖ్య అంశాలు ఇక్కడ చెప్పబడినవి: కాని ఈ విషయంలో ఎప్పటి కప్పుడు మార్పులు వస్తుంటాయి కాబట్టి అవసరమైనప్పుడు లాయర్ల సలహా తీసికొంటే మంచిది.

స్త్రీ పురుషులకు పద్దెనిమిదేండ్లు నిండేవరకు మైనారిటీ ఉంటుంది. కోర్టు ఆఫ్ వార్డ్సు అధీనంలో వున్నవారు ఇరవై ఒక్క సంవత్సరం నిండితేనేగాని మేజరుకారు. మైనర్లకు గార్డియన్ తండ్రి. తండ్రిలేకపోతే తల్లి గార్డియనవుతుంది. భార్యకు భర్త గార్డియన్, కొన్ని ప్రత్యేక సందర్భాలలో ఈ అధికారాన్ని కోర్టులే చెలా యించుతాయి.

సమిష్టి ఆస్తి

సమిష్టికుటుంబము, కుటుంబ ఆస్తి అనే సంస్థలు కేవలం హిందూ న్యాయవిధానానికి చెందినవి. ఒక్కొక్క మూల పురుషుడి సంతతి యావత్తూ సమిష్టికుటుంబంగా పరిగణించబడుతుంది. పుత్రపౌత్రాదులు, వారిభార్యలు, అవివాహిత పుత్రికలు మొదలైనవారు దీనిలో సభ్యులు. కుటుంబం సమిష్టిగా ఉన్నదనటానికి ఉమ్మడిగా ఆస్తిపాస్తులు ఉండనవ సరంలేదు. నివాస భోజనాది విషయాలలో ఉంటే కూడిక దీనికి ముఖ్య లక్షణం.

ఈ సమిష్టి కుటుంబానికి చెందిన ఆస్తిలోని హక్కులు సమిష్టిగా ఉంటాయి. పుత్రపౌత్రాదులకు జన్మనుబట్టి ఆ ఆస్తిలోని హక్కు ఏర్పడుతుంది. వీరిసంఖ్య అధికమైనకొద్దీ వారివారి వాటా తగ్గుతూ ఉంటుంది. అదేవిధంగా వారిలో ఎవరైనా గతించినప్పుడు గతించినవారివంతు మిగతా వారి ఆస్తిలో కలిసిపోతుంది. తండ్రి జీవితకాలంలోనే కొడుకులు కుటుంబాస్తిని పంపిణీచేయమని కోరవచ్చును. వ్యక్తిగతమైన సంపాదనలు కుటుంబాస్తిలో వాటంతటగా కలిసిపోవు.

విభాగాలయ్యేదాకా తండ్రీ, తండ్రి లేనిపక్షంలో వారసులలో పెద్దవాడు, కుటుంబకర్తగా వ్యవహరిస్తాడు. కుటుంబానికి సంబంధించిన సక్రమమైన ఋణాల కోసం కుటుంబాస్తిని విక్రయించేందుకు తండ్రికి హక్కుంది. విభాగానంతరం కూడ తండ్రిచేసిన న్యాయబద్ధమైన అప్పులకు కొడుకులు వారి వాటాకు సంబంధించినంతవరకైనా బాధ్యులవుతారు. కుటుంబాస్తిని పంచుకొన్న వారసులు కుటుంబానికి చెందిన కొందరిని పోషించవలసి ఉంటుంది. ప్రస్తుతం కుటుంబ ఆస్తిలో తల్లికి కూడి హక్కు ఏర్పడది.

పిత్రార్జితం :

తండ్రి మరణానంతరం అతడి పిత్రీయ స్వార్జితాది యావదాస్తి కొడుకులకు, కొడుకులు లేనిపక్షంలో పౌత్రాదులకు సంక్రమిస్తుంది. పుత్రపౌత్రాదులు ఎవరూ లేనప్పుడు దౌహిత్రుడికి చెందుతుంది. తల్లి స్త్రీధనపు ఆస్తి కుమార్తెలకు చెందుతుంది. సంతానం లేకుండా భర్తమరణిస్తే భార్య తనజీవిత పర్యంతం ఆస్తిని అనుభవించవచ్చు. ఆమె తదనంతరం భర్తవారసులకు సంక్రమిస్తుంది. భార్య ఈ ఆస్తిని అవసరమైన ప్రత్యేక కారణాలకు తప్ప అన్యాక్రాంతం చేయడానికి హక్కులేదు.

దత్తత :

సంతానంలేనప్పుడు పురుషుడు దత్తత చేసుకోవచ్చును. దత్తత చేసుకోకుండా భర్త మరణించినట్లయితే భర్త అనుమతించిన పక్షంలో

భార్య దత్తత చేసుకోవచ్చును. భర్త అనుమతి దత్తత కోసం తీసుకోవలసి ఉంటుంది. దత్తపుత్రుడికి ఔరస పుత్రుడితో సమానమైన హక్కు లేర్పడుతవి. జననకుటుంబంలో సర్వహక్కులూ అంతరిస్తాయి. తెలుగు దేశంలో కొన్నిచోట్ల ఇల్లరికం ఆచారం ఉన్న వర్గములలో ఇల్లటపు అల్లుడికికూడ కుటుంబ ఆస్తిలో హక్కు ఏర్పడుతుంది.

సలహా :

దేశంలో అమలులోవున్న న్యాయవిధానాన్ని సమగ్రంగా ఇక్కడ విశదీకరించడానికి అవకాశంలేదు. కాబట్టి కొన్ని ముఖ్యవిషయాలను మాత్రమే సూచించడమైంది. సందర్భాన్నిబట్టి అవసరమైనప్పుడల్లా న్యాయవాదుల సలహాను తీసుకోటం మంచిది. కోర్టులచుట్టూ తిరిగేవారి సహాయంతో వ్యవహారాలను చక్కబెట్టుకోవాలని చూస్తే కోర్టుపాలు గాక తప్పదు. దీర్ఘరోగి సగంవైద్యుడే కావచ్చును. అంతమాత్రాన బ్రతు కాశించిన వారెవరూ అలాంటి వాడిచేత వైద్యం చేయించుకోరు. అదే విధంగా కోర్టువ్యవహారాలతో కొద్ది గొప్ప పరిచయంవున్న వ్యక్తులకు స్వంతవ్యవహారాలను వప్పగించకూడదు. అవకాశం దొరికినపుడల్లా లేని పోని పేచీలు కల్పించి దాని ఫలితంగా తయారయ్యేత గాదాలవల్లజీవనో పాధిని సంపాదించేవాళ్ళుప్రతిగ్రామంలోను వుంటారు. వీళ్ళను సంప్రదించి వారి సలహాను తీసుకోవడం కేవలం అవివేకమైనపని. పత్రాలను దస్తా వేజులను వీరిచేత వ్రాయించినట్లయితే తెలిసిచేసేవి తెలియకచేసేవి అనేక అవకతవకలు ఏర్పడక తప్పదు. అంతేగాక ఒక్కొక్కప్పుడు ఇలాంటి వ్యక్తులు ఉభయ పార్టీలకు ఒకే విషయంలో స్వలాభంకోసం సలహాలను ఇచ్చి అనవసరపుచిక్కులను తెచ్చిపెడతారు. అందువల్ల వీలైనంతవరకు వీరితో ఏ ప్రమేయమూ పెట్టుకోకుండా వుండటం మంచిది.

మధ్యవర్తిత్వం :

పట్టుదలకోసం కోర్టులకుఎక్కటంవల్ల ఏలాంటిలాభమూవుండదు. డబ్బుతో కూడుకుని వుండేది కోర్టు వ్యవహారం. సాధారణంగా అనేక

సందర్భాలలో వ్యాజ్యాలు గెలిచినా ఓడినా పర్యవసానం ఒకటిగానే పరిణమిస్తుంది. సాధ్యమైనంతవరకు అంకురించిన తగాదాలను సంప్రదింపులతో అణచివేయటం శ్రేయస్కరం. ఈ విధంగా సమాధానం కుదరకపోతే యోగ్యులైన పెద్దమనుష్యులను మధ్యవర్తులుగా నియమించి పరిష్కారం చేసుకోవటం మంచిది. ఉభయపార్టీల అంగీకారంమీద మధ్యవర్తులు ఏ పరిష్కారాన్ని అయినా తీర్చవచ్చును. వారు లిఖితపూర్వకంగా ఇచ్చిన తీర్పును కోర్టులు ఆమోదించి డిక్రీ ఇవ్వగలవు. ఈ మధ్యవర్తిత్వానికి ఒప్పుకున్న రెండుపక్షాలవారు ఈ డిక్రీకి బద్ధులవుతారు. సంప్రదింపులవల్ల పరిష్కారంకాని సందర్భాల్లో తప్ప కోర్టులకు ఎక్కవలసిన అవసరం వుండకూడదు. 'లా' కు సంబంధించిన ప్రతి వ్యవహారంలోను ఎప్పటికప్పుడు న్యాయవాదుల సలహాను పొందటం ఉచితమైన పద్ధతి.

వివాహాలు :

హిందూధర్మ శాస్త్రప్రకారం పురుషుడు ఎన్ని వివాహాలైనా చేసుకోవచ్చును. కానీ ఇటీవల మద్రాసు ప్రభుత్వంవారు ఆమోదించిన చట్టప్రకారం బహుపత్నీత్వం నిషేధించడమైనది. భార్య జీవించియుండగా మరొక స్త్రీని న్యాయబద్ధంగా పెండ్లాడటానికి వీలులేదు. రెండవ వివాహము చెల్లకపోగా భర్త శిక్షార్హుడు కాగలడు. వర్ణాంతర వివాహాలు చేసుకోదలచినవారు రిజిష్టరు వివాహం చేసుకుంటేమంచిది. వితంతువులు న్యాయబద్ధంగా వివాహం చేసుకోవచ్చు. అట్టి సందర్భంలో మొదటి భర్త ఆస్తిలో ఆమెకున్న అన్ని హక్కులు అంతరిస్తాయి. హిందూ 'లా' లో విడాకులకు అవకాశంలేదు. భర్త సరిగా చూడక బాధలుపెట్టు సందర్భంలో భార్య వేరేఉండి మనోవర్తిని కోరవచ్చును. పైనచెప్పిన చట్టాన్ని అనుసరించి ఇకముందు విడాకులకు అవకాశం ఏర్పడినది. అవినీతి అంటువ్యాధులు మొదలైన కారణాల వల్ల వివాహాన్ని రద్దుచేసికొనవచ్చును. వివాహవిచ్ఛిన్నం కోర్టుద్వారా మాత్రమే జరగవలసియున్నది.

ప్రస్తుతం హిందూ న్యాయవిధానం, దేశమంతటా ఒకేవిధంగా అమలు జరగడంలేదు. బంగాళా దేశంలో దాయభాగ విధానం, బొంబాయి మదరాసు రాష్ట్రాలలో మితాక్షరసూత్రం, ఇతరప్రాంతాలలో మయూఖాది సూత్రాలు అనుసరణలో ఉన్నవి. భారతదేశం మొత్తంమీద హిందువులకు సంబంధించిన వరకూ ఒకే న్యాయ విధానం ఉండడం అవసరమని ప్రభుత్వం నిశ్చయించి 'హిందూ లా కోడ్' ఒక దానిని ప్రముఖులైన వారిచేత తయారుచేయించింది. ఈ బిల్లును ఇప్పుడు మన పార్లమెంటు సమగ్రంగా విచారిస్తున్నది. పార్లమెంటు ఆమోదించిన తరువాత ఈ కొత్తచట్టం అమలులోకి రాగలదు. ఈ కోడ్ ప్రకారం ప్రస్తుతం అమలులోవున్న న్యాయవిధానం చాలవరకు మారిపోతుంది. సమిష్టి కుటుంబపు ఆస్తిలో పుత్ర పౌత్రాదులకు జన్మనుబట్టి హక్కు ఏర్పడినప్పటికి యావదాస్తిని తండ్రి తన యిష్టంవచ్చినట్లు వినియోగించటమే గాక విల్ నామాద్వారా సంక్రమింప చేయవచ్చును. తండ్రిబ్రతికి వున్నంతవరకు పుత్రాదులకు ఆస్తిలో హక్కు ఉండదు. భాగం పంచమని అడిగేందుకు వీలుపడదు. తండ్రి మరణానంతరం విల్ నామా ఎదీ లేనియెడల ఆస్తిని సన్నిహిత వారసులు పంచుకుంటారు. కుమారులతోపాటు తల్లికి, కుమార్తెలకు కూడా ఆస్తిలో భాగం పంచి ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. ఏకపత్నీత్వానికి, విడాకులకుముఖ్యస్థానంఉంటుంది. దత్తతలో ఇప్పుడున్న అవకతవకలు ఇక ఉండవు. మంచిచెడ్డలను గమనించక ప్రతి మార్పునూ ప్రతిఘటించేవారు ఈ కొత్త హిందూ లా కోడ్‌ను అనవసరమైన ఆవేశంతో తూలనాడినా ఇది సంఘానికి ఒక విధమైన ఐక్యతను తీసికొనివచ్చి ఉచితమైన హక్కులను అందరికీ ఏర్పరచి వ్యాజ్యాల్లను తగ్గించగలదని నిక్కచ్చిగా చెప్పవచ్చు.

మరణసుంకాలు

ఒక వ్యక్తి చనిపోయినప్పుడు, ఆతని ఆస్తి వారసులకు పోతూవుండగా దానిమీద విధించడానికి ప్రభుత్వంవారు నిర్ణయించుకున్న ఎస్టేటుపన్ను, లేక మరణసుంకాలకు సంబంధించిన చట్టం, 1953 అక్టోబరు 1 నుంచి అమలులోనికి వచ్చింది.

ఈ చట్టం ఒక్క జమ్ము కాశ్మీర్ సంస్థానంలో తప్ప తక్కిన దేశం అంతటా అన్ని రాష్ట్రాలలోను చెల్లుబడి అవుతుంది. భారత దేశంలో వున్న సర్వమైన స్థిరచరాస్తులకు ఇది అనువర్తిస్తుంది. దేశాంతరాల్లోవున్న స్థిరాస్తులపట్ల అనువర్తించకపోయినా, ఈదేశంలో స్థిరనివాసం ఏర్పచుకొనివున్న ఎవరికి విదేశాలలో ఎట్టి చరాస్థులున్నా, వాటికి ఇది పడుతుంది.

ఈ పన్నును విధించడానికి ఈ చట్టంలో శ్లాబ్ పద్ధతి అనుసరించబడింది. శ్లాబ్ పద్ధతి అంటే మెట్లు పద్ధతి. వారసుల యొక్క మారపు దగ్గర తనాలను, వారసత్వపు పరంపరలోని తారతమ్యాన్ని గణించి, ఆ తారతమ్యాలను మెట్లుగాతీసుకొని ఈ పన్ను విధిస్తారు. అయితే ఇందులో మొదటి మెట్టు రెండురకాలుగా నిర్ణయమైవుంది. హిందూ కుటుంబాల్లో మితాక్షర, మరుమక్కత్తాయం, అళియసంతానం అది గాగల దాయభాగపద్ధతులను అనుసరించే వారి విషయంలో యీ మొదటి మెట్టు 50 వేలరూపాయలుగా నిర్ణయించబడింది. తదితరులకు లక్ష రూపాయలుగా నిర్ధారించారు. అంటే ఈ మెట్టులోపల వున్న వారి ఆస్తులకు, ఆ మెట్టులోపలవున్న ఆస్తులకు ఈ పన్నువుండదు. ఈ మెట్లను కరపరిహార పరిమాణాలుగా ఈ చట్టంలో నిర్ణయించారు.

ఒకరి తరువాత ఒకరుగా వెంట వెంటనే చనిపోవడం అంటూ వచ్చిన సందర్భాలేమన్నా ఒనగూడితే, అట్టి చోట్ల తగిన పరిహారాలు గూడా ఈ చట్టంలో నిర్ణయించబడివున్నాయి. ఒకే ఆస్తికి 5 సంవత్సరాల్లోపల వారసత్వ పారంపర్యం ఏర్పడే పక్షంలో ఈ పన్నును మొదటి సంవత్సరంలో అయితే నూటికి 50 వంతులు, రెండో సంవత్సరంలో అయితే నూటికి 30 వంతులు, మూడో సంవత్సరంలో అయితే నూటికి 20 వంతులు, నాల్గో సంవత్సరంలో అయితే నూటికి 10 వంతులు తగ్గిస్తారు. ఒక వ్యక్తి మరణించిన వెనుక, ఆ ఆస్తి సంక్రమించిన వ్యక్తి గూడా మొదటి వ్యక్తి మరణించిన మూడు నెలలలోగా మరణిస్తే, ఈ రెండు చావులను ఒక్క చావు క్రిందనే గణిస్తారు.

ఒక వ్యక్తి చనిపోతే, ఆ వ్యక్తి ఆస్తి ఎవరెవరికి సంక్రమిస్తుందో, వారంతా ఈ పన్నును చెల్లించాలి. ఈ రకమైన ఆస్తిని భుక్తపరుచుకునే వారు, లేక దానిమీద యాజమాన్యం పొందుతున్నవారు ఈ పన్నును చెల్లించవలసి వుంటుంది. ఆయావారసులకు ఎంత ఎంత ఆస్తి వస్తుందో, ఆ ఆస్తి యొక్క సగటు విలువను కట్టి దానిమీద ఈ పన్నును లెక్కిస్తారు. ఆ ఆస్తి అట్టి వారసులకు దక్కిందా, లేదా అనే విషయం అధికారులకు అనవసరం. తన అజాగ్రత్తవల్ల ఆ వారసుడు ఆ ఆస్తిని దక్కించుకోలేక పోయినా పన్నును చెల్లించి తీరవలసిందే.

ఈ పన్నును, ఈ ఆస్తులు సంక్రమించినవారు, కామందు చనిపోయిన ఆరునెలలుగా చెల్లించాలి. ఈ లోపల ఈ పన్నుపడే ఆస్తులు ఏమేమి తమకు సంక్రమిస్తున్నాయో, వాటికి అన్నింటికి చెందిన సెట్టుమెంటును తీసుకుపోయి కంట్రోలరుకు దాఖలు పరచాలి. కామందు చచ్చిన రోజునుంచి ఆ పన్నును లెక్క కడతారు. అయితే పన్ను చెల్లింపును అవసరమనుకుంటే కంట్రోలరు వాయిదా వేయవచ్చు. ఈ వారసులు దాఖలు పరుచుకొన్న సెట్టుమెంట్లు సవ్యంగా వున్నాయో, అపసవ్యంగా వున్నాయో పరిశీలన చేసేందుకు ఎటువంటి వ్యవహార పత్రాలనైనా తనకు చూపించవలసిందని కోరే అధికారం కంట్రోలరుకు వుంది.

ఈ పన్ను ఎంతో, లేక అది సుంకం ఏదన్నాపడితే, అదీ, ఇదీ, కలిపి ఎంతో నిర్ణయించిన అనంతరం ఆ పన్నును కట్టవలసివున్న వ్యక్తులకు డిమాండునోటీసు పంపిస్తారు. పన్ను ఎంతకట్టాలి, ఎంత కాలంలో కట్టాలి, ఎవరికి కట్టాలి అన్నీ అందులో వుంటాయి. ఈ పన్నుకట్టేవాళ్లు, ఒకే ఆస్తికి సంబంధించి ఒకళ్ళకన్న ఎక్కువమంది వున్నట్లయితే, ఈ పన్నును సమిష్టిగాను చెల్లించవచ్చు. లేక వేరు వేరుగాను చెల్లించవచ్చు. ఈ వారసులలో ఏ వ్యక్తి అయినా, తనకు సంక్రమించని ఆస్తికి పన్ను కట్టివున్నట్లయితే, ఆ మొత్తాన్ని తక్కిన వారసుల దగ్గరనుంచిన్నీ, ట్రస్టీలు అంటూ ఏర్పడితే, ట్రస్టీల దగ్గరనుంచిన్నీ వసూలు చేసుకోవచ్చు.

కంట్రోలరు నిర్ణయించిన పన్నుగాని, పెనాల్టీగాని, లేక ఆస్తి విలువగాని సరిగ్గా లేదనుకుంటే కేంద్ర రెవిన్యూబోర్డుకు అప్పీలు చేసుకోవచ్చు. పై అంశాలకు సంబంధించిన ఉత్తర్వులు వచ్చిన 90 రోజుల్లోగా ఇట్టి అప్పీళ్లు చేసుకోవచ్చు ఆస్తివిలువను లెక్క కట్టడంలోనే తగాదావస్తే, దాన్ని ఆ తగాదాను మధ్యవర్తుల నిర్ణయానికి పెడతారు. బోర్డువారి నిర్ణయాల్లోగూడా దోసగులువున్నట్లు కన్పిస్తే, వాటిని హైకోర్టుకు పంపవలసిందని, అట్టి నిర్ణయాలు వచ్చిన అనంతరం 90 రోజుల్లోగా బోర్డువారినే కోరాలి. అందుకు 100 రూపాయలు రుసుము కట్టుకోవాలి. బోర్డువారి నిర్ణయం బాగుండకపోతే వారసులు హైకోర్టులో అప్పీలు పడవేసుకోవచ్చు. హైకోర్టుల తీర్పులమీద సుప్రీం కోర్టుకు అప్పీలు చేసుకోవచ్చు. అయితే అట్టి అప్పీళ్లకు హైకోర్టు అనుమతించాలి.

ఈపన్నును విధించేటప్పుడు, దాన్ని ఎట్లా నిర్ణయించాలో తేల్చేందుకుగాను, చనిపోయినవ్యక్తికి స్థిర చరాస్తులను రెండింటిని కలిపి ఒకే ఎస్టేటుగా లెక్క కడతారు. ఇటువంటి ఆస్తి స్వార్జితమైనదైనా, కాకపోయినా, సంక్రమించినదైనా, సంక్రమించింది కాకపోయినా, మొత్తం అంతటిమీదా పన్ను వేస్తారు.

ఆస్తి అన్న పదంయొక్క అర్థాన్ని ఈశాసనం ఈ క్రంది విధంగా వివరిస్తున్నది:

(1) స్థిరాస్తులు, చరాస్తులు. (2) వీటఅమ్మకంవల్ల వచ్చిన మొత్తాలు. (3) రెండో అంశంలో పేర్కొనబడిన మొత్తాలను నగదుగావుంచినా, లేక పెట్టుబళ్ళు పెట్టినా, అవీ. (4) ఈ ఆస్తుల్లో స్థిరాస్తిని, చరాస్తిగా మార్చినా, చరాస్తిని స్థిరాస్తిగా మార్చినా, అట్లామార్చిన ఆస్తులు. (5) వడ్డీలు, ఇచ్చిన అప్పులు, పుచ్చుకొన్న ఋణములు; మొదలైనవి,

ఆస్థులలో కొన్ని రకాల ఆస్తులు మృతుని తదనంతరం సంక్రమించనివి వున్నాయి. అట్టివాటి మీద పన్నువుండదు. అవి ఇవి:

(1) మృతుడుగాని, మరి యెవ్వరు గాని ఒక ఉద్యోగాన్ని చేస్తూవున్నందు వల్ల, దానాలు పట్టినందువల్ల, పెత్తందారీ తనం నెరపినందువల్ల వచ్చే ఆదాయం. (2) మృతుడు ధర్మకర్తమాత్రం అయిన ఆస్తి. ఇట్టిఆస్తిలో కొంత ఆస్తిని అమ్మి, దానికి గూడా ఈ మృతుడే ధర్మకర్త అయివుంటే, అట్టి ఏర్పాటు ఈ మరణానికి ముందు రెండుసంవత్సరాల క్రితం జరిగినదై వుండాలి. పూర్తి ధర్మకర్తృత్వం అయితే 5 సంవత్సరాలు గడవు. (3) ఆస్తి ఏదన్నా తనకు సంక్రమిస్తే, అది తన హక్కు భుక్తాలలోనికి రాక పోయినట్లయితే, దానిమీదగూడ పన్ను వుండదు. (4) మృతునికి ఒకరు వ్రాసిఇచ్చిన ఆస్తిమీద హక్కు మరణం అనంతరం ఆ వ్రాసిన ఇచ్చినవారిపరం అయినప్పుడు. (5) ఒక ఆస్తియొక్క ఆదాయాన్ని అనుభవించడాన్ని గూర్చి భార్యాభర్తలు నా అనంతరం, నా అనంతరం అని పరస్పరం వ్రాసుకోగా, ఒకరు చనిపోగా మిగిలిన భార్యో, భర్తో, దాన్ని అనుభవిస్తుంటే అది. చట్టం అమలులోకి వచ్చిన తర్వాత ఇట్లా వ్రాసుకొన్న ఏర్పాటువున్నా, రాకముందు వ్రాసుకొన్న ఏర్పాట్లు వున్నా ఈ పన్ను అట్టి ఆస్తులకు పట్టదు. (6) ఆస్తిని అమ్మితే, ఆ అమ్మిన ఆస్తి నగదు. అది పూర్తిగా ముట్టివుంటే, ఆ అమ్మిన ఆస్తి. (7) ఎటువంటి షరతులు లేకుండాచేసిన దానాలు వుంటే అది. అయితే ఈ దానాలలో రెండురకాలు ఎంచారు. ఒకరకం ధర్మంకోసం చేసేవి. ఇట్టి దానాలు చచ్చిపోయే ముందు ఆరు నెలలలోగా చేసినవైవుండాలి. రెండోరకం ఇతర దానాలు. ఇవిచనిపోవడానికి ముందు రెండు సంవత్సరాలలో పల చేసినవై వుండాలి.

ఈ పన్ను విధించడానికి మరణించిన వ్యక్తియొక్క స్థిరచరాస్తుల నన్నింటిని గుదిగూర్చి, ఆ మొత్తం ఆస్తి విలువ డబ్బయితే, యెంత అని తేలుస్తారు. అయితే యిందులో రాజ్యాంగంలో షెడ్యూళ్ళలో పేర్కొనటట్టి రాష్ట్రాలలోని భూమి సంబంధమైన ఆస్తులను లెక్క వెయ్యరు. ఇట్టి మినహాయింపులు కొన్ని వున్నాయి. ఇట్టి ఈ ఆస్తి అన్న దానివిలువ ఎంతఅన్న దాన్ని నిర్వచిస్తూ ఈ శాసనం ఏమంటున్న దంటే ఈ ఆస్తిని బజారులో అమ్మితే, ఎంత డబ్బు వస్తుందనీ కంట్రో

లరు అనుకుంటున్నాడో అంత అని అంటున్నది. అంటే ఆ స్తి కామందు మరణించిన రోజున అతని స్థిరచరాస్తులను బజారులో పెట్టి అమ్మితే యెంతడబ్బు వస్తుందో, అంతడబ్బు ఆ ఆస్తియొక్క విలువ క్రింద కంట్రోలరు నిర్ణయిస్తాడు.

ఒక వేళ ఆస్తి కామందు చనిపోయిన కొద్దిరోజుల్లోగా, ఆ ఆస్తిని అమ్మి డబ్బు చేసినట్లయితే, ఆ అమ్మినందుకయిన ఖర్చులను కట్టుకోకుండానే, వచ్చిన మొత్తాన్నంతా ఆస్తిగా నిశ్చయిస్తారు.

ఈ మరణసుంకాన్ని నిర్ణయించేటప్పుడు కొన్నికొని ఋణా లను, ఖర్చులను ఆస్తిలోంచి మినహాయించ వలసివుంటుంది. ఆ మినహా యించడం ఎట్లా మినహాయించాలో ఎంత ఎంత మినహాయించాలో ఈ శాసనం స్పష్టంగా పేర్కొంటున్నది.

(1) కర్మకు అయ్యే ఖర్చులు; ఇవి వెయ్యికి మించకూడదు. (2) ఋణాలు మొదలైనవి. (3) స్త్రీధనం; భరణం మొదలైనవి. ఇవి ఏ ఒక్కటీ 5 వేలకు మించివుండకూడదు. (4) విదేశాలలో ఆస్తి ఏదన్నావుంటే, దాన్ని చూచుకునేందుకుగాని, లేకపోతే, అమ్మి సొమ్మును తెచ్చుకునేందుకుగాని అయ్యేఖర్చులు. ఈ ఖర్చులు ఆ విదే శాల్లో వున్న ఆస్థిలో నూటికి 5 వంతులకు మించకూడదు. (5) మృతుడు చనిపోకముందు కట్టవలసివున్న పన్నులు అవీ, కట్టకుండా చచ్చిపోతే, ఆ మొత్తాలను గూడా ఋణాలక్రింద పరిగణించి; ఆస్తి లోంచి తీసి వేస్తారు.

ఇవికాక ఈపన్ను పట్టని సందర్భాలుగూడా మరికొన్ని వున్నాయి. అయితే యీసందర్భాలలో ఖర్చుఅయిన మొత్తా లను ఆస్తి విలువకట్టేప్పుడు మాత్రం అందులో పూరికే చేస్తారు పన్నుయొక్క రేటును నిర్ణయించటంకోసం అట్లా చేరుస్తారుగాని. ఆమొత్తాలమీాద పన్ను వెయ్యరు. అవి ఇవి: (1) చనిపోయే ముందు ధర్మం చేయడంకోసం చేసిన దానాలు, ఈ దానాలు మరణానికి ముందు ఆరు నెలలలోపున చేసినవై వుండాలి, రు. 2500 లకు మించకూడదు. (2)

చచ్చేలోపల రెండు సంవత్సరాలలోపల చేసిన ఇతరదానాలు; ఇవి 1500 రూపాయలకు మించకూడదు. (3) మరణసుంకాన్ని చెల్లించడానికని ఇన్సూరెన్సు పాలసీ మొత్తాలను వినియోగిస్తే, ఆ మొత్తాల మీద గూడా పన్ను వెయ్యరు. ఇది 50 వేల రూపాయలవరకు చెల్లుతుంది. (4) మృతుని ఇన్సూరెన్సు పాలసీ మొత్తాలలో 5 వేల మేరకు పన్ను విధించరు. అంటే ఆ మొత్తంలో 5 వేలనువదలి, మిగతా పై మొత్తంమీద పన్ను వేస్తారు. (5) మరణసుంకం చెల్లించడానికని గవర్నమెంటుదగ్గర దాచుకున్న డబ్బుమీద గూడా పన్ను వెయ్యరు. యిందుకు గూడా 50 వేల రూపాయలు పరిమితి. (6) మృతుడు తనమీద ఆధారపడివున్న చుట్టాలలో స్త్రీల విషయమై పెళ్ళికని, లేకపోతే వాళ్ళ జీవనంకోసం అని ఇన్సూరు చేసివుంటె ఆ మొత్తాలు. అయితే, ఇవి ఒక్కొక్కరికి ఐదేసి వేలకు మించి చేయకూడదు. చేస్తే ఆ అయిదువేలను మినహాయించి తక్కిన మొత్తాల మీద ప్రతి సందర్భంలోను పన్ను వేస్తారు.

గ్రామాభ్యుదయ ప్రణాళిక

గ్రామాభ్యుదయ ప్రణాళిక అనే పేరుతో 1954 జనవరి నాటికి, ఇండియాలో వివిధ ప్రాంతాలలోని మొత్తం 23,650 గ్రామాలలో కమ్యూనిటీ డెవలప్‌మెంట్ ప్రాజెక్టులు అమలులో వున్నాయి. ఆ గ్రామాల మొత్తం జనాభా, 2,15,00,000. ఇండియా ప్రభుత్వపు పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఉద్దేశింపబడిన ప్రకారం కమ్యూనిటీ డెవలప్‌మెంటు ప్రాజెక్టుల నిర్వహణ జరిగితే, 1955 నాటికి 7,50,00,000 ప్రజలుగల మొత్తం 1,20,000 గ్రామాలు యీ అభివృద్ధి కార్యక్రమములో పాల్గొంటవని అంచనా.

కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టు కార్యక్రమం మొట్టమొదట దేశంలో 1952 అక్టోబరు 2 తేదిన ప్రారంభించబడింది. ఆనాడు దేశంలోని వివిధ రాష్ట్రాలలో మొత్తం 55 ప్రాంతాలలో యీ కార్యక్రమం ప్రారంభిం

చబడింది. తరువాత 1953 జూన్ లో 67 ప్రాంతాలలోను, 1953 అక్టోబరులో 76 కేంద్రాలలోను యీ కార్యక్రమం ప్రారంభించ బడింది.

1953 లో 237 కేంద్రాలలో జాతీయ వికాస కార్యక్రమం ప్రారంభించబడింది. దీనినే నేషనల్ ఎక్స్టెన్షన్ సర్వీసు అంటారు. ఈ కార్యక్రమం ప్రకారం జరిగేపని, కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టు కార్య క్రమంలో జరిగినంత ఉధృతంగా జరగదు. వికాస కార్యక్రమం జరిగిన ప్రాంతాలలో, ప్రాజెక్టు కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించడం సులువుగా వుంటుంది.

ఈ రెండు కార్యక్రమాలు కలిపితే, గ్రామాభ్యుదయ ప్రణాళిక అవుతుంది. 1954 జనవరి నాటికి ఇండియాలోని వివిధ ప్రాంతాలలో మొత్తం 47,350 గ్రామాలు చేరిన 457 కేంద్రాలలో యీ రెండు కార్యక్రమములు విడివిడిగా అమలులో వున్నాయి. ఆ గ్రామాల మొత్తం జనాభా 3,70,00,000.

కమ్యూనిటీప్రాజెక్టు అంటే 2,00,000 జనాభాగల 300 గల గ్రామాలు గల ఒక ప్రాంతాన్ని ప్రాతిపదిక ప్రాజెక్టుగా నిర్ణయిం చారు. వ్యవసాయోత్పత్తులను వృద్ధిచేయడమే ఈప్రాజెక్టు ప్రధానా శయం. ప్రజారోగ్యానికి, పారిశుద్ధ్యానికి, విద్యాభివృద్ధికి, రోడ్ల నిర్మా ణానికి సంబంధించిన కార్యక్రమాలుకూడా ఈప్రాజెక్టులో చేరి ఉంటవి. ప్రాజెక్టు ప్రాంతాలకన్న చిన్నవి అయిన "బ్లాకు" లలో 100 గ్రామాలు మాత్రమే చేరి ఉంటవి. వీటి రెంటికి పరిమాణంలో మాత్రమే వ్యత్యాసం ఉన్నది. మిగిలిన కార్యక్రమాలన్నీ సమానంగానే ఉంటవి.

జాతీయవికాసకార్యక్రమం అంటే, ఉమ్మడి ప్రాజెక్టులు, బ్లాకు వీటిలో స్వల్ప పరిశ్రమల ఏర్పాటుకీ, వ్యవసాయాభివృద్ధికికూడ ప్రాధా న్యం ఉంటుంది.

గ్రామ సేవకులకు తరిఫీదు ఇవ్వడానికై ఏర్పరచబడు శిక్షణ కేంద్రాలన్నిటినీ, వివిధ గ్రామీణాభ్యుదయ ప్రాంతాలలోగాని, వాటికి సన్నిహితంగాగాని ఏర్పాటుచేసి, విద్యార్థులను పొలాలలోకి తీసుకొని వెళ్ళి ప్రత్యక్ష శిక్షణ ఇవ్వడానికి వీలుకల్గించాలని నిర్ణయించబడింది.

ప్రజలందరికి త్రాగడానికి పరిశుభ్రమైన నీరు సరఫరా చేయడానికిగాను ప్రతి గ్రామానికి రెండు బావులు త్రవ్వించడం, గొట్టపు బావులకు అనువైన ప్రాంతాలలో కర్షకుల ఉపయోగార్థం గొట్టపు బావులు తీయించడం. (ఇప్పుడు నిర్దేశించిన ప్రాజెక్టు ప్రాంతాలలో నూటికి పది గొట్టపు బావులుత్రవ్వడానికి అనువైన ప్రదేశాలలో ఉన్నవి); ఇతర ప్రాంతాలలో వ్యవసాయోపయోగార్థం కాలువలు, చెరువులు, నూతులు త్రవ్వించి ప్రతి గ్రామంలోను కనీసం సగం భూమి అయినా ఆధునిక పద్ధతులపై వ్యవసాయం చేయబడే అవకాశం కల్గించడం; వీలున్న చోటనల్లా వ్యవసాయయోగ్యములైన బంజర్లను సాగుచేయించడం; గ్రామ పారిశుధ్య కార్యక్రమంతోపాటు, గ్రామంలోని మురికినీటి పారుదలకు ఏర్పాట్లుచేయడం; ప్రక్క గ్రామాలకు రోడ్లు వేయడం, ప్రాథమిక, వయోజన విద్యలకు ఏర్పాట్లుచేయడం;-ఈ కార్యక్రమాలలో ప్రధానమైనవి.

ముఖ్యంగా వ్యవసాయాభ్యుదయ కార్యక్రమాలకు స్థానిక ప్రభుత్వాలు, ప్లానింగ్ కమిషన్ కూడా విశేష ప్రాముఖ్య మిస్తున్నవి. సుశిక్షితులైన గ్రామ సేవకులద్వారా ఈ కార్యక్రమం అమలు జరుపబడుతుంది. ఆధునిక వ్యవసాయ పద్ధతులనుగురించి, మంచి విత్తనాలను ఎంచుకొనడాన్నిగురించి, ఎరువుగావుపయోగించే పంటలను గురించి, రసాయనికపు ఎరువులనుగురించి, కొత్తరకం వ్యవసాయ పరికరాలను ఉపయోగించే విధానాలుగురించి వీరు గ్రామస్థులకు బోధిస్తారు. ఏయే ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలోను ఏయే కార్యక్రమాలను అవలంబించవలసినదీ రాష్ట్రప్రభుత్వాలు అంతిమ నిర్ణయం చేస్తాయి.

1954 జనవరి నాటికి ఆంధ్రరాష్ట్రంలో కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టు అమలు జరుగుతున్న ప్రాంతాలు ఇవి:

(1) కర్నూలు, కడపజిల్లాలు; కడప, ప్రొద్దుటూరు, జమ్మలమడుగు తాలుకాలు, కర్నూలు జిల్లాలోని సిరువెళ్ళ, నందికొట్కూరు, కోయిల్‌కుంట్ల తాలుకాలు; (2) తూర్పుగోదావరి జిల్లా; కాకినాడ, రామచంద్రపురం, పెద్దాపురం, పిఠాపురం తాలూకాలు.

ఆంధ్రదేశంలోని తూర్పుగోదావరిజిల్లా ప్రాజెక్టుకు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్‌గా శ్రీ మాగంటి బాపినీడు, కర్నూలుజిల్లా ప్రాజెక్టు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్‌గా శ్రీ ఎన్. ఎస్. వరదాచారిగార్లు నియమింపబడినారు. వీరికి నెలకు రు. 900 జీతం.

ఈ అభ్యుదయ కార్యక్రమాలను ఆయా ప్రాంతాల గ్రామీణ ప్రజల యిష్టంమీదనే అమలుజరుపాలిగాని, వారి అభిప్రాయాలకు విరుద్ధంగా ఏకార్యక్రమాన్ని అమలుజరుపరాదని భారత కేంద్రప్రభుత్వం, రాష్ట్రప్రభుత్వాలు చేసుకున్న నిర్ణయం, ఈ అభ్యుదయ ప్రణాళికకు పునాది. గ్రామస్థులు తమంత తాముగా ఈ కార్యక్రమాలనునిర్ణయించడంతో ఉత్సాహంగా పాల్గొని, వాచే నడుముకట్టి, క్రమంగా అనుభవం; ఆత్మవిశ్వాసం, స్వయంకృషివల్లనే ఫలితాలను, అభ్యుదయమును సాధిస్తున్నామనే వ్యక్తిగతానందమును పొందగలిగే విధంగానే ఈ కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించాలని నిర్ణయించబడింది.

రాజ్యాంగ సంస్కరణలు

బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారు ఈస్టిండియాకంపెనీ చేతిలోనుంచిభారతదేశ పరిపాలనాబాధ్యతను, 1858 లో తమ చేతిలోకి తీసుకున్నారు. తరువాత, 1861 లో బెంగాల్, బొంబాయి, మదరాసు, పంజాబ్, సరిహద్దు రాష్ట్రాలలో చిన్న శాసనసభలు ఏర్పాటు చెయ్యడమూ, 1853 లో స్థాపింపబడిన కేంద్రశాసనసభకు, అనధికార సభ్యులను నియమించడమూ జరిగింది. అయితే యీ శాసనసభలకు నిజమైన అధి

కారాలు ఏమీ లేవు. 1892 లో, కేంద్రశాసన సభ్యులకు; ప్రభుత్వం వారి బడ్జెట్ నుగురించిచర్చించడానికి, పరిపాలనావ్యవహారాలలోకొన్ని టినిగురించి ప్రభుత్వ చర్యలను విమర్శించడానికీ అధికారం ఇవ్వబడింది.

కాని, కొంతవరకు చెప్పదగిన సంస్కరణలు 1909 లో అమలు జరుపబడినవి. వీటి నే; మింటో—మార్లేసంస్కరణలు అంటారు. వీటి వల్ల; శాసనసభాసభ్యులసంఖ్య కొంచెం పెంచబడింది. సభలలో అనధి కారసభ్యులసంఖ్య, అనధికారసభ్యులకన్న ఎక్కువచేయబడింది. కొన్ని నిబంధనకు లోబడి, శాసనసభ్యుల ఎన్నికకు వీలుకలుగ చేయబడింది. మొట్టమొదటిసారి, రాజప్రతినిధి కౌన్సిలులో భారతీయుణ్ని నియమించడం జరిగింది. అంతేకాక; రాష్ట్రీయ గవర్నరుల కౌన్సిళ్ళలోకూడా, భారతీయులను నియమంచడం జరిగింది. ప్రజాక్షేమానికి సంబంధించిన విషయాలన్నిటి గురించి, శాసనసభలలో చర్చించడానికి వీలుకలుగ చేయ బడింది.

1919 చట్టప్రకారం మళ్ళీ కొత్తసంస్కరణలు అమలులోకి వచ్చాయి. వీటికి మాంటెగు—ఛెమ్సుఫర్డు సంస్కరణలు అని పేరు. ఈ సంస్కరణవల్ల, రాష్ట్రాలలో ద్వంద్వప్రభుత్వం అమలు జరుపబడింది. శాసనసభలు చర్చించే విషయాలకు సంబంధించిన పరిపాలన సాగించే మంత్రులు వేరు: గవర్నరు, ప్రజలయిష్టాయిష్టములతో సంబంధంలేకుండా పరిపాలించే ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిలర్లు వేరు. భారతదేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాలలోను శాసనసభలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. ఈ 1919 చట్టం 1921 జనవరిలో అమలులోకి వచ్చింది.

తరువాత సైమన్ కమిషన్ నివేదికను అనుసరించి, 1935 చట్టం 1937 ఏప్రిల్ లో భారతదేశంలోఅమలుజరుపబడింది. ఈచట్టప్రకారం రాష్ట్రాలకు స్వపరిపాలనాధికారం ఎక్కువగా యివ్వబడింది. కాని, రాష్ట్రీయ గవర్నరులకు రాష్ట్రీయమంత్రివర్గాల నిర్ణయాలను త్రోసిపుచ్చే ప్రత్యేకాధికారాలు యివ్వబడినవి. అయినప్పటికీ, సాధారణ పరిస్థితులలో గవర్నరులు యీ అధికారాలను ఉపయోగించరనేహామీనిపొంది,

ఎన్నికలలో విశేషంగా విజయంపొందిన కాంగ్రెసు వివిధ రాష్ట్రాలలో 1937 జూలైలో మంత్రివర్గాలను ఏర్పాటుచేసింది.

బ్రిటిషు పరిపాలనలో వున్న రాష్ట్రాలూ, స్వదేశ సంస్థానాలూ కలిసిన కేంద్ర పరిపాలనా వ్యవస్థను ఫెడరేషన్ అనే పేరుతో స్థాపించడంకూడా 1935 సంవత్సరపు రాజ్యాంగచట్టపు ఉద్దేశం. ఈ విషయంలో, రాజప్రతినిధివివిధ సంస్థానాధిపతులతో రాయబారాలు జరుపుతూ వుండగానే, 1939 సెప్టెంబర్ 1 తేదీన రెండవ ప్రపంచయుద్ధం ప్రారంభమైంది.

ఈ యుద్ధం ప్రారంభం అవడంతోనే, శాసనసభల సమ్మతి తెలుసుకోకుండానే రాజప్రతినిధి భారతదేశంకూడా జర్మనీకి ప్రతికూలంగా యీ యుద్ధంలో పాల్గొంటున్నట్లు ప్రకటించాడు. ఈ చర్యపట్ల నిరసన భావాన్ని తెలియజేస్తూ కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలు రాజీనామా యిచ్చాయి. కాంగ్రెసుకూడా, యుద్ధకార్యాలతో సహకారం చెయ్యడానికి నిరాకరించింది.

1942 లో జపాను యుద్ధంలో ప్రవేశించగానే, యుద్ధకార్యాలలో భారతదేశపు సంపూర్ణ సహకారాన్ని పొందడానికి, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంవారు నూతనరాజ్యాంగవిధానాన్ని ప్రతిపాదిస్తూ, దీనిపట్ల భారతీయుల ఆమోదాన్ని పొందడానికి బ్రిటిషు మంత్రులలో ఒకడైన సర్ స్టాఫర్డ్ క్రిప్స్‌ను భారతదేశం పంపించారు. కాని, క్రిప్స్‌రాయబారం ఫలించలేదు. సంపూర్ణమైన అధికారం తమచేతికి ఇవ్వనిదే, యుద్ధ కార్యాలపట్ల సంపూర్ణ సహకారంతో తాము పనిచెయ్యాజాలమని భారత దేశపు రాజకీయపక్షాలవారు స్పష్టపరిచారు. క్రిప్స్ తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు.

ఒకవంక జపాను విజయం సంపాదిస్తూంటే, బ్రిటిషువారు ఎలాగా భారతదేశాన్ని కాపాడలేరని నిశ్చయించుకొని, ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యోత్సాహం కలిగితే జపానును ప్రతిఘటించగలరనే ఉద్దేశంతో, కాంగ్రెసు బ్రిటిషుప్రభుత్వంవారిని భారత దేశం విడిచిపొమ్మని కోరుతూ

1942 ఆగస్టు 8 వ తేదీన తీర్మానంచేసింది. ఆ మరునాడే, కాంగ్రెసు నాయకులను ప్రభుత్వం ఆరెస్టు చేసింది. ఈ ఆరెస్టుపట్ల అసమ్మతి తెలుపుతూ, దేశమంతటా ప్రజలు విప్లవం చేసినట్టుగా ఎదురుతిరిగారు. కఠిన మార్గాలను అవలంబించి, ప్రభుత్వమువారు యీ తిరుగుబాటును అణచివేశారు. దేశంలో ప్రజలుమాత్రం బ్రిటిషు ప్రభుత్వంపట్ల సుముఖతను ప్రకటించలేకపోయారు.

1945 లో యుద్ధం అయినతరువాత, బ్రిటనులో ఎన్నికలలో లేబరు పార్టీప్రభుత్వం ఏర్పడినతరువాత, భారతీయనాయకులు విడుదల చేయబడినారు. భారతదేశంలో ఎన్నికలుజరిగాయి. వివిధరాష్ట్రాలలో ప్రజాప్రభుత్వాలు 1946 ప్రారంభంలో ఏర్పడినాయి.

1946 ఏప్రిల్ లో బ్రిటిషుప్రభుత్వం తరఫున ముగ్గురు మంత్రులు, పెథిక్ లారెన్సు ప్రభువు, ఎ. వి. అలెగ్జాండర్, సర్ స్టాఫర్డు క్రిప్సు భారతదేశానికి వచ్చి భారతదేశంలోభవిష్యద్రాజ్యాంగవిధానాన్ని గురించి భారతీయ నాయకులతో సంప్రతింపులు జరిపారు. వీటిఫలితంగా, 1946 మే 16 వ తేదిన బ్రిటిషుప్రభుత్వం ఒక ప్రకటన చేసింది.

ఆప్రకటన సారాంశ మేమటంటే. వివిధరాష్ట్రీయ శాసనసభలు ఆ శాసనసభ్యులనుగాని, యితరులనుగాని, ఆ రాష్ట్రాలలో జనాభాలో, పదిలక్షల ప్రజలకు ఒక ప్రతినిధి లెఖతో ఎన్నుకున్న సభ్యులతో ఒక రాజ్యాంగనిర్మాణసభ ఏర్పాటుచేయబడుతుంది. ఈలెఖలో బ్రిటిషు పరిపాలనలోవున్న రాష్ట్రాలనుంచి 292 మందీ, స్వదేశ సంస్థానాలనుంచి 93 మందీ, మొత్తం 385 మంది రాజ్యాంగసభకు ఎన్నుకోబడుతారు.

ఈ సభ్యులంతా సమావేశమై ప్రజల హక్కులు, మైనారటీలకు రక్షణ మొదలైన విషయాలను గురించి నిర్ణయంచేస్తారు.

తరువాత, ఈ సభ్యులు, రాష్ట్రాలవారిగా మూడు (ఏ. బి. సి.) వర్గాలుగా మళ్ళీ సమావేశమౌతారు. ఈ వర్గాలు ఏమిటంటే: ఏ. మదరాసు, బొంబాయి, బీహారు, ఒరిస్సా, యు. పి. సి. పి. రాష్ట్రాలు;

బి. పంజాబ్, సింధు, సరిహద్దురాష్ట్రాలు; సి. బెంగాలు, అస్సాం రాష్ట్రాలు.

ఇలా మూడుప్రత్యేకవర్గాలుగా ఏర్పడిన ప్రతినిధులు ప్రత్యేకంగా తమతమ రాష్ట్ర పరిపాలనావిధానాలనూ, తమ రాష్ట్రాలు ఆయావర్గాల లో కలిసి వుండటమా, విడివిడిగావుండటమా-కలిసివుంటే, ప్రత్యేకంగా తమవర్గానికి కావలసిన పరిపాలనావిధానం ఏమిటి అనే విషయాలను గురించి నిర్ణయం చేసుకుంటూరు. ఇలాటివర్గాలలో చేరడమా, మానడమా అనేవిషయాన్ని నిర్ణయించడానికి ప్రతి రాష్ట్రానికి హక్కువుంది.

ఇది జరిగినతరువాత, వివిధరాష్ట్రాల ప్రతినిధులూ, సంస్థానాల ప్రతినిధులుకూడా కలిసి మళ్ళీ సమావేశమై, భారతదేశాని కంతకూ పరి పాలనావిధాన్నాన్నితయారుచేస్తారు. అలాటి పరిపాలనావిధానంతయా రైన తరువాత, ప్రభుత్వాన్ని పూర్తిగా బ్రిటిషువారు భారతీయులకు అప్పగిస్తారు.

ఈ ప్రకటనకు కాంగ్రెసు మొదట అంగీకరించలేదు. కానితరువాత అంగీకరించింది. ముస్లింలీగు మొదట అంగీకరించిందికాని, తరువాత అంగీకరించలేదు. దేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాలలోను యీ రాజ్యాంగ నిర్మాణసభకు (కన్‌స్టిట్యుయెంట్ అసెంబ్లీకి) ఎన్నికలు జరిగాయి. 1946 డిసెంబరు 9 వ తేదిన యీ సభాసమావేశం జరిగింది.

రాజ్యాంగసభలో పాల్గొనే హామీతోనే, కేంద్రప్రభుత్వంలో కాంగ్రెసునాయకులు 1946 సెప్టెంబరు 2, వ తేదిన, ముస్లింలీగు నాయ కులు 1946 అక్టోబరు 26 వ తేదీన. చేరారు. కాని, రాష్ట్రాలు విడిగా వుండటమా, వర్గాలలో చేరడమా అనే విషయాన్ని అవి వర్గాలలో చేరకపూర్వమే నిర్ణయించుకోవచ్చుననే సూచన జరిగిన తరువాత, అలా జరిగితే నిర్బంధంగా అస్సామును బెంగాలుతోను, సరిహద్దురాష్ట్రాన్ని సింధు; పంజాబ్ రాష్ట్రాలతోను కలిపి, పాకిస్తాన్‌ను ఏర్పరచడానికి వీలుండదని, ముస్లింలీగు కన్‌స్టిట్యుయెంట్ అసెంబ్లీ సమావేశంలో పాల్గొనలేదు.

ఇలావుంటూవుండగా, 1947 ఫిబ్రవరి 20 వ తేదిన బ్రిటిషు ప్రధాని అట్లీ పార్లమెంటులో ప్రకటనచేస్తూ, 1948 జూన్ నెలలోపున, బ్రిటిషుపరిపాలన భారతదేశంలో విరమించబడుతుందని చెప్పాడు. ఈ లోపున, పరిపాలనను భారతదేశంలో ఎవరికి అప్పగించాలో నిర్ణయించడానికీ, అందుకు ఏర్పాట్లను చెయ్యడానికి మౌంట్‌బాటెన్ ప్రభువును రాజప్రతినిధిగా భారతదేశం పంపించాడు.

మౌంట్‌బాటెన్ ప్రభువు కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగు నాయకులతో సంప్రతించి చూశారు. ముస్లింలీగు నాయకులు, ముస్లింప్రజలు అధిక సంఖ్యాకులుగావున్న ప్రాంతాలను అంటే, సింధు, పంజాబ్, బెంగాల్ సరిహద్దు రాష్ట్రాలను పాకిస్తాన్ అనే పేరుతో, ప్రత్యేకరాజ్యంగా, మిగతా రాష్ట్రాలతో సంబంధంలేకుండా ఏర్పాటు చేసితీరాలని పట్టు బట్టారు. దీనికితోడు సుమారు ఏడాదినుంచి దేశంలో బెంగాల్, బీహార్, పంజాబు రాష్ట్రాలలో హిందూ ముస్లిములకు తీవ్రమైన కొట్లాటలు కూడా జరుగుతూ వచ్చాయి.

కాంగ్రెసు నాయకులు దేశవిభజనకు అంగీకరించలేదు. కాని, ఒకవేళ బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారు భారతదేశాన్ని హిందూస్తాన్, పాకిస్తాన్‌లగా విభజించడానికి నిశ్చయించినట్లయితే, బెంగాల్, పంజాబ్ రాష్ట్రాలలోకూడా, ముస్లింలు అధికసంఖ్యాకులుగావున్న ప్రాంతాలను, హిందువులు అధిక సంఖ్యాకులుగావున్న ప్రాంతాలనుంచి వేరు చెయ్యాలని కోరారు.

ఈ విషయంలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారితో ఆలోచించి, వారి నిర్ణయాన్ని తెల్పుకురావడానికి రాజప్రతినిధి. 1947 మే 19 వ తేదిన బయలుదేరి ఇంగ్లండు వెళ్లాడు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారితో సమాలోచనలు జరిపి, మే 29 వ తేదిన ఇంగ్లండులో బయలుదేరి, 30 వ తేది నాటికి ఢిల్లీకి తిరిగి వచ్చివేశాడు.

జూన్ 2 వ తేదిన కాంగ్రెసు తరపున పండిత జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ, సర్దార్ వల్లభాయిపటేల్, ఆచార్య కృపాలినీలనూ, ముస్లిం

లీగు తరపున జిన్నా, లియాకత్ ఆలీఖాన్, అబ్దుర్‌రబ్ నిష్టర్ గార్లనూ, సిక్కుల తరఫున సర్దార్ బలదేవసింగునూ సమావేశపరచి రాజప్రతినిధి మౌంట్‌బాటెన్ ప్రభువు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారి ప్రణాళికను తెలియజేశాడు. ఈ ప్రణాళికలోని ముఖ్యాంశాలు ఏమిటంటే: రెండుమూడు మాసాల లోపున, బ్రిటిషుప్రభుత్వంవారు, భారతదేశ పరిపాలనను భారతీయులకు అప్పగించివేస్తారు. అలా అప్పగించేలోపల, భారతదేశంలో ఇప్పటిలాగా ఒక కేంద్రప్రభుత్వం కాక, రెండు కేంద్రప్రభుత్వాలు ఏర్పాటుచేయబడుతాయి. హిందువులు అధిక సంఖ్యాకులుగా గల మదరాసు, బొంబాయి, బీహారు. సి. పి., యు. పి., ఒరిస్సారాష్ట్రాలకూ, అస్సాం రాష్ట్రంలో ముస్లిములు అధికసంఖ్యలోవున్న సిల్హెట్ జిల్లాతప్ప మిగతా ప్రాంతానికీ ఒక కేంద్రప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేయబడుతుంది. బెంగాల్, పంజాబ్ రాష్ట్రాలలో హిందువులు అధిక సంఖ్యలోవున్న ప్రాంతాలను ఆ రాష్ట్రాలలోనుంచి విడదియ్యడం జరుగుతుంది. ఈ ప్రాంతాలు వాటికి యిష్టమయితే తక్కిన హిందూరాష్ట్రాలతోపాటు కలసి, ఒకేకేంద్రప్రభుత్వంలోకి రావచ్చును. ముస్లిములు అధిక సంఖ్యలో వున్న సింధు రాష్ట్రమూ, పంజాబ్, బెంగాలు రాష్ట్రాలలోని భాగాలూ ఒక కేంద్రప్రభుత్వాన్ని కలిగివుంటాయి. ఇది పాకిస్తాన్ అన్నమాట. సరిహద్దు రాష్ట్రంలో ప్రత్యేకం, ప్రజాభిప్రాయాన్ని కనుక్కొని ప్రజలకు హిందుస్తాన్‌లో చేరడం యిష్టమో, పాకిస్తాన్‌లో చేరడం యిష్టమో తేలిన తరువాత అలా జరుగుతుంది. అప్పటికి జరుగుతూవున్న కన్‌స్టిట్యుయెంట్ అసెంబ్లీ, హిందూరాష్ట్రాలకు రాజ్యాంగ విధానాన్ని తయారుచేస్తుంది. ముస్లింరాష్ట్రాలకు రాజ్యాంగవిధానాన్ని తయారుచెయ్యటానికి మరొక కన్‌స్టిట్యుయెంట్ అసెంబ్లీ స్థాపించబడుతుంది.

హిందూస్తాన్ కేంద్రప్రభుత్వానికీ, పాకిస్తాన్ కేంద్రప్రభుత్వానికీ బ్రిటిషుప్రభుత్వంవారు కెనడా, ఆస్ట్రేలియాదేశాల ప్రభుత్వాలలాగే సమానప్రతిపత్తి ఇస్తారు. హిందూస్తాన్, పాకిస్తాన్ కన్‌స్టిట్యుయెంట్ అసెంబ్లీలు, వాటికి యిష్టమైతే బ్రిటిషు కామన్‌వెల్తులో వుండడానికీ, లేదా స్వతంత్రరాజ్యాలుగా వుండడానికీ రాజ్యాంగ విధానాలను తయారు

చేసుకోవచ్చును. భారతదేశంలోని సంస్థానాలు స్వతంత్రరాజ్యాలు అవుతాయి. ఇవి తమకు యిష్టమైతే ఏకన్స్టిట్యుయెంట్ అసెంబ్లీలో నైనా చేరవచ్చును. బ్రిటిషుప్రభుత్వంతో ప్రత్యేకంగా ఒడంబడిక చేసుకోవచ్చును. ఈ ప్రణాళికను అమలుజరుపడానికి రాజప్రతినిధి వెంటనే ఏర్పాట్లు చేస్తాడు.

దీనికి కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగు, శిక్కునాయకులు అంగీకరించారు. తరువాత, బెంగాలు శాసనసభ, పంజాబు శాసనసభలు సమావేశమై ఆ రాష్ట్రాల విభజనకు అంగీకరించాయి.

పై ప్రణాళికను అనుసరించి, బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారు, జూలై 4 తేదిన పార్లమెంటులో "భారత స్వాతంత్ర్య చట్టాన్ని" ప్రవేశపెట్టారు. ఆ చట్టప్రకారం భారతదేశం, ఇండియా, పాకిస్తాన్ అనే రెండు స్వతంత్ర పరిపాలనగల డొమినియనులుగా ఏర్పడింది.

ఇండియా: మదరాసు, బొంబాయి, సెంట్రల్ ప్రావిన్సెసు, యునైటెడ్ ప్రావిన్సెసు, ఒరిస్సా, తూర్పుపంజాబ్, పశ్చిమబెంగాల్, బీహారు, అస్సాం (సిల్హెట్ జిల్లా మినహాగా) రాష్ట్రాలు. పాకిస్తాన్, సింధు, సరిహద్దురాష్ట్రం, పశ్చిమపంజాబ్, తూర్పుబెంగాల్ (సిల్హెట్ జిల్లా కలిపి) రాష్ట్రాలు.

ఇండియా, పాకిస్తాన్ డొమినియనుల రాజ్యాంగపరిషత్తులకు కొత్తగా ఏర్పడిన తూర్పు, పశ్చిమబెంగాల్ రాష్ట్రాలనుంచీ, తూర్పు పశ్చిమ పంజాబ్ రాష్ట్రాలనుంచీ ఎన్నికలు జరిగాయి.

ఇండియాకు రాజధాని ఢిల్లియే. పాకిస్తాన్‌కు కరాచి రాజధానిగా నిర్ణయింపబడింది.

ఇండియా రాజ్యాంగ పరిషత్తు ప్రథమ సమావేశం 1946 డిసెంబరు 9 తేదీన జరిగింది. పాకిస్తాన్ రాజ్యాంగ పరిషత్తు ప్రథమ సమావేశం 1947 ఆగస్టు 10 తేదీన జరిగింది.

ఈ విధంగా భరతఖండం విభజన పూర్తి అయింది.

1949 నవంబరు 26 తేదీన ఇండియా రాజ్యాంగ చట్టాన్ని రాజ్యాంగ పరిషత్తు ఆమోదించింది. ఈ రాజ్యాంగచట్టం 1950 జనవరి 26 న అమలులోకి వచ్చింది.

ఈ రాజ్యాంగవిధానం ప్రకారం ఇండియా స్వపరిపాలనగల, ప్రజా రాజ్యం (రిపబ్లిక్) అయింది. అయితే 1949 లో పండిట్ నెహ్రూ ఇంగ్లండు వెళ్ళి బ్రిటిషు ప్రభుత్వంతోను, బ్రిటనుకు లోబడిన ఇతర అధీన రాజ్యాల ప్రధాన మంత్రులతోను జరిపిన సంభాషణల ఫలితంగా ఇండియా బ్రిటిషు కామన్‌వెల్తులో సభ్యత్వంపొందడానికి నిర్ణయింప బడింది. ఈనిర్ణయాన్ని ఇండియా రాజ్యాంగపరిషత్తు ఆమోదించింది.

ఈ నిర్ణయఫలితం ఏమిటంటే: ఇండియా స్వపరిపాలనగల ప్రజా రాజ్యంగా వున్నప్పటికీ, బ్రిటిషురాజు ఇతర బ్రిటిషు అధీన రాజ్యాలకూ ఇండియాకు పరస్పర సంబంధాన్ని కలిగించే చిహ్నంగా పరిగణింప బడుతాడు. ఇండియా ప్రజలకు, ఇంగ్లండులో ఇంగ్లీషుప్రజలతో సమాన పౌరసత్వ హక్కులువుంటాయి. ఇండియాలోని బ్రిటిషు ప్రజలకు, ఇతర విదేశీయులవలెగాక, ప్రత్యేక హక్కులు, రక్షణ వుంటాయి.

ఇండియా బ్రిటనులమధ్య వ్యాపారం, ఇదివరకులాగనే పరస్పరం ప్రత్యేక సౌకర్యాలను కలిగించుకోవడంమీద ఆధారపడివుంటుంది.

కన్‌స్టిట్యుయెంట్ అసెంబ్లీ ఆమోదించిన రాజ్యాంగవిధానం ఇండియాలో 1950 జనవరి 26 తేదీన అమలులోకి వచ్చింది. ఆనాటితో ఇండియా, స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం అయింది. బ్రిటిషురాజుచే నియమింప బడిన గవర్నరు-జనరల్ పరిపాలన అంతమొందింది. ఇండియాకు ఆఖరు గవర్నరు జనరల్‌గావున్న శ్రీ చక్రవర్తి రాజగోపాలాచారి తమ పదవినుంచి విరమించారు. రిపబ్లికన్ ఇండియాకు ప్రెసిడెంట్‌గా డాక్టర్ రాజేంద్రప్రసాద్ పదవిని స్వీకరించారు.

డాక్టర్ రాజేంద్రప్రసాద్‌ను ప్రెసిడెంటుగా కన్‌స్టిట్యుయెంట్ అసెంబ్లీ 1950 జనవరి 24 తేదిన ఎన్నుకున్నది. వీరి పేరును పండిట్

నెహ్రూ ప్రతిపాదించారు. ఈ ప్రతిపాదనను సర్దార్ పటేల్ బలపరచారు. జనవరి 23 తేదినాటికి ప్రతిపాదనలు రావలసిన సమయానికి డాక్టర్ రాజేంద్రప్రసాద్ పేరు ఒక్కటిమాత్రమే ప్రతిపాదించబడినది. అందుచే, డాక్టర్ ప్రసాద్ పోటీలేకుండా ప్రెసిడెంట్‌గా ఎన్నుకోబడినారు.

1950 జనవరి 25 తేదిన రాజ్యాంగసభలో, ఇండియా ప్రెసిడెంటుగా డాక్టర్ రాజేంద్రప్రసాద్ ఎన్నుకోబడిన తరువాత, సభ్యులు కొత్తగా రాజ్యాంగంపైన సంతకాలు పెట్టారు. ఆనాడు రాజ్యాంగంమీద సంతకాలు పెట్టిన సభ్యులసంఖ్య, 271. ఆనాటితో రాజ్యాంగపరిషత్తు పనిముగిసింది. పరిషత్తు విరమించింది. కాని, రాష్ట్ర శాసనసభ్యులుగా వున్న సభ్యులుతప్ప మిగతా సభ్యులతో ఇదే సభ 1950 జనవరి 26 తేదినుండి ఇండియా పార్లమెంటు అయింది. రాష్ట్రశాసనసభ్యుల బదులు కొత్తగా ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులు 26 తేదినుంచి పార్లమెంటు సభ్యులు అయారు.

1950 జనవరి 26 తేది ఉదయం 10 గంటల 18 నిమిషాలకు డాక్టర్ రాజేంద్రప్రసాద్ ఇండియా ప్రెసిడెంటుగా ప్రమాణాన్ని స్వీకరించారు. ఇండియా ప్రెసిడెంటుకి భారతరాష్ట్రపతి అని దేశభాషలో వ్యవహారనామం.

భారత రాజ్యాంగ విధానం

1947 ఆగస్టు 15 న స్వాతంత్ర్యాన్ని పొందిన భారతదేశానికి ప్రజాస్వామ్యసిద్ధాంతములతో రాజ్యాంగవిధానాన్ని తయారుచెయ్యడం 1949 నవంబరు 26 తేదిన పూర్తిఅయింది. ఈ రాజ్యాంగ విధాన ప్రకారం భారతదేశం (ఇండియా) 1950 జనవరి 26 తేదిన స్వతంత్ర ప్రజారాజ్యం అయింది.

ఇండియాకు రాజ్యాంగ విధానాన్ని తయారు చెయ్యడానికి ఏర్పడిన రాజ్యాంగపరిషత్తు (కన్సిట్యుయెంటు అసెంబ్లీ) ప్రథమ సమా

వేశం 1946 డిసెంబరు 9 వ జరిగింది. ఆనాటి సమావేశానికి సభ్యులందరిలోకీ వయోవృద్ధుడైన డాక్టర్ సచ్చిదానందసింహా అధ్యక్షత వహించారు. ఆ సమావేశంలో, రాజ్యాంగపరిషత్తుకు అధ్యక్షులుగా డాక్టర్ రాజేంద్రప్రసాద్ ఎన్నుకోబడినారు. రాజ్యాంగపరిషత్తు, ఇండియా పార్లమెంటుగా రూపొందేవరకూ, (1950 జనవరి 26వరకూ) పరిషత్తు అధ్యక్షులుగా ఆయనే వున్నారు.

రాజ్యాంగ విధాన్నాని తయారుచెయ్యడానికి 1947 ఆగస్టు 29 తేదిన కన్‌స్టిట్యుయెంట్ అసెంబ్లీ నియమించిన కమిటీ రాజ్యాంగవిధానపు ముసాయిదాను 1948 ఫిబ్రవరి 26 తేదిన ప్రకటించింది. దీనిని పరిశీలించడానికి కన్‌స్టిట్యుయెంట్ అసెంబ్లీ ప్రథమ సమావేశం 1948 మే 19 తేదిన జరిగింది.

రాజ్యాంగవిధానపు ముసాయిదాలో 315 నిబంధనలు, ఎనిమిది షెడ్యూల్సు ప్రతిపాదింపబడినవి. ముసాయిదా సవరణ జరిగి చట్టం అయేటప్పటికి 395 నిబంధనలు, ఎనిమిది షెడ్యూల్సు వున్నాయి.

రాజ్యాంగపరిషత్తు ఆమోదంతో 1950 జనవరి 26 తేదిన అమలులోకి వచ్చిన రాజ్యాంగ చట్టప్రకారం, ఇండియాలో ప్రజాస్వామ్య పరిపాలన యేయే నియమాలను అనుసరించి జరుగాలో ప్రజలహక్కులు ఏమిటో, దేశపరిపాలన, రాష్ట్రపరిపాలననిబంధనలు ఏమిటో క్లుప్తంగా యీక్రింద ప్రకటిస్తున్నాము.

ఇండియా. అంటే భారత్, అనేక రాష్ట్రముల సమాఖ్యగా వుంటుంది. అస్సాం, ఆంధ్ర, ఒరిస్సా, పశ్చిమ బెంగాల్, పంజాబ్, బీహార్ బొంబాయి, మదరాస్, మధ్యప్రదేశ్ (పూర్వం సెంట్రల్ ప్రావిన్సెసు), ఉత్తరప్రదేశ్ (పూర్వం యునైటెడ్ ప్రావిన్సెసు) అనే రాష్ట్రాలూ.

హైదరాబాద్, కాశ్మీర్, మధ్యభారత్, మైసూర్, పాటియాల తూర్పుపంజాబ్ సంస్థానాల యూనియన్, రాజస్థాన్, సౌరాష్ట్రం

తిరువాంకూరు-కొచ్చిన్ సంస్థానాల యూనియన్ అనే ఎనిమిది సంస్థానాల కూడలులూ.

అజ్మీర్, భోపాల్, విలాసపూర్, కూర్గు, ఢిల్లి, హిమాచలప్రదేశ్, కచ్, మణిపూర్, త్రిపుర, వింధ్యప్రదేశ్, అండమాన్ నికోబార్ దీవులు అనే 11 కమిషనర్ రాష్ట్రాలూ, కలిసి ఇండియా అవుతుంది.

ఇవికాక, కొత్తరాష్ట్రాలను ఏర్పాటుచెయ్యడానికీ, పాతరాష్ట్రాలను రెండు మూటినికలిపి ఒకరాష్ట్రంగా ఏర్పాటుచెయ్యడానికీ, ఒక రాష్ట్రంలోని కొంతభాగాన్ని మరొకరాష్ట్రంలో కలపడానికి ఇండియా పార్లమెంటుకి అధికారంవుంది. అయితే, ఇలాటిఏర్పాట్లు ఏవైనా చేసేముందు ఆయారాష్ట్రాల శాసనసభల అభిప్రాయాలను కనుక్కొని, భారత దేశాధ్యక్షుడు తదనుకూలమైన సిఫారసు చేస్తేతప్ప, ఇలాంటి ఏర్పాట్లకు సంబంధించిన చట్టాన్ని పార్లమెంటులో ప్రతిపాదించడానికి వీలులేదు.

ఈ రాజ్యాంగవిధానం అమలులోకి వచ్చేనాటికి ఇండియాలో పుట్టిన ప్రతివ్యక్తికిన్నీ, ఇండియాలో పుట్టిన తండ్రికిగాని, తల్లికిగాని పుట్టిన వ్యక్తికిన్నీ, ఈరాజ్యాంగ విధానం అమలులోకి వచ్చేనాటికి అధమం అయిదేళ్లపాటు ఇండియాలో వుంటూవున్న వ్యక్తికిన్నీ భారత దేశపు పౌరుడుగా హక్కు కలిగివుంటాడు.

ఇండియాలోపుట్టి పాకిస్తాన్‌కు వలసపోయినవ్యక్తి 1947 జూలై 19 తేది తరువాత మళ్ళీ ఇండియాకువచ్చి పౌరుడుగా వుండదలిస్తే, ఇండియాకువచ్చి అధమం ఆరునెలలు నివాసం వున్నతరువాత తనను భారతదేశపు పౌరునిగా అంగీకరించవలసిందని ప్రభుత్వానికి వ్రాతమూలకంగా విన్నపం చేసుకోవచ్చును.

భారతదేశపు ఎల్లలోపల నివసించే వ్యక్తులందరికీ చట్టప్రకారం సమాన హక్కులను, రక్షణను ఇవ్వడం ప్రభుత్వం విధి.

జాతి, మత, కుల, స్త్రీ, పుం వివక్షతల కారణంగా ఏవ్యక్తికీ;

హోటళ్ళలోగాని, పబ్లిక్ వినోదశాలలకుగాని, దుకాణాలలోనికిగాని వెళ్లకూడదనే నిర్బంధం వుండకూడదు.

ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలను ఇవ్వడంలో భారతీయులందరికీ సమానావకాశాలు వుండాలి. అయితే; ప్రభుత్వోద్యోగాలలో చాలతక్కువగా వున్న ఏకులపు వ్యక్తులకైనా అదనంగా ఎక్కువ వుద్యోగాలను ఇవ్వవలసిందని ప్రభుత్వం నిర్ణయించవచ్చు.

అస్పృశ్యత అనేది ఏరూపంలోనూ ఇండియాలో ఆచరణలో వుండరాదు. అస్పృశ్యతను పాటించేవారు శిక్షార్హులవుతారు.

భారతదేశపు పౌరులందరికీ తమ అభిప్రాయాలను వెల్లడిచేయడానికి వాక్స్వాతంత్ర్యము; ఆయుధములు ధరించకుండా శాంత సభలను జరుపుకోవడానికి సమావేశ స్వాతంత్ర్యము, సంఘములను, సమాజములను ఏర్పాటుచేసుకోవడానికి సమాజస్వాతంత్ర్యము; దేశంలోని ఏప్రాంతానికైనా వెళ్ళడానికి సంచార స్వాతంత్ర్యము, దేశంలో తమ ఇష్టంవచ్చిన ప్రాంతాలలో నివాసంవుండడానికి, నివాస స్వాతంత్ర్యము, ఆస్తిపాస్తులను సంపాదించికోడానికి వాటిని భద్రపరుచుకోవడానికి, అమ్మివెయ్యడానికి ఆర్జన స్వాతంత్ర్యము, తమకు ఇష్టమైన వృత్తిగాని; వ్యాపారంగాని చేసుకోవడానికి వృత్తిస్వాతంత్ర్యము వుండాలి. అయితే ఎవరుకూడా యీ స్వాతంత్ర్యాలను ప్రభుత్వానికీ ప్రజలకూ ఉపద్రవం కలిగించేపద్ధతిలో వుపయోగించకుండా ప్రభుత్వం తగిన కట్టుదిట్టాలను చెయ్యవచ్చును.

అమలోవున్న చట్టాలకు విరుద్ధంగా నేరంచేస్తేతప్ప, ఏవ్యక్తినీ శిక్షించకూడదు; ఒకే నేరానికి ఒకసారికన్న ఎక్కువగా ఏవ్యక్తిపైనా కేసు పెట్టకూడదు. ఒకే నేరానికిఒకసారికన్న ఎక్కువగాశిక్షించకూడదు.

చట్టప్రకారం నిర్ణయించబడిన పద్ధతిలోతప్ప ఏ వ్యక్తికీ ఆస్తినష్టాన్నీ ప్రాణనష్టాన్నీ కలిగించకూడదు.

ఏ వ్యక్తినైనా అరెస్టుచేస్తే, అతనిని అలా అరెస్టు చెయ్యడానికి గల కారణాలను వీలైనంత త్వరలో అతనికి తెలియపరచాలి. తన

చర్యలను సమర్థించుకోవడానికి వకీలుతో సంప్రతించడానికి తగు అవకాశం ఆ వ్యక్తికి కలిగించాలి. అరెస్టుచేయబడిన ప్రతివ్యక్తినీ సమీపంలో వున్న మేజిస్ట్రేటుదగ్గరకు తీసుకొనివెళ్ళడానికి ఎంతసేపు పడుతుందో ఆ వ్యవధికాక, అరెస్టుఅయిన ఇరవైనాలుగు గంటలలోపల సమీపంలోవున్న మేజిస్ట్రేటువద్ద హాజరుపెట్టాలి.

బానిసవ్యాపారం, నిర్బంధపెట్టి వెట్టిచాకిరి చేయించుకోవడం పనికిరాదు.

పద్నాలుగు సంవత్సరాలలోపు వయసుగల బాల బాలికలను యంత్రాగారాలలోను, గనులలోను, ప్రమాదకరమైన పనులలోను నియోగించరాదు.

ఎవరి యిష్టమైన మతాన్ని వారు అవలంబించడానికీ, దానిని ప్రచారం చెయడానికీ హక్కువుంది.

ప్రభుత్వధనంతో నడుపబడే విద్యాసంస్థలలోను, ప్రభుత్వ సహాయంతో నడుపటడే విద్యాసంస్థలలోను- అన్ని కులాలవారికీ, అన్ని జాతులవారికీ ప్రవేశార్హత వుండాలి.

మతవిషంలోను, భాషవిషయంలోను అల్పసంఖ్యలో వున్న వర్గాలవారు ప్రత్యేకంగా తమ ఉపయోగానికిగాను విద్యాసంస్థలను నిర్వహించుకోడానికి హక్కు కలిగివుంటారు. విద్యాసంస్థలకు ధన సహాయం చెయ్యడంలో, ప్రభుత్వంవారు వ్యత్యాసం చూపరాదు.

చట్టసమ్మతమైన ఉత్తరువును అనుసరించి తప్ప, ఏ వ్యక్తికీ ఆస్తి నష్టాన్ని కలిగించరాదు.

రాజ్యాంగ చట్టప్రకారం తనకుగల హక్కులను అనుభవించడానికి సదుపాయం కలిగించవలసిందని, సుప్రీంకోర్టుద్వారా చర్యతీసుకొనడానికి ప్రతివ్యక్తికీ హక్కువుంది.

ప్రభుత్వం అవలంబించవలసిన పరిపాలనా సూత్రములు

జాతీయ జీవనంలో ఆర్థిక, సాంఘిక, రాజకీయ న్యాయము ప్రవర్తించే విధంగా సంఘజీవితాన్ని పరిణతిపొందించే పద్ధతిలో ప్రభుత్వం తన పరిపాలనావిధానాన్ని సాగించాలి.

స్త్రీ పుంవివక్షత లేకుండా ప్రజలందరికీ తమకు తగిన జీవనాధారాన్ని చూసుకో నేటందుకు సమానమైన హక్కును కలిగివుండేటట్టు ప్రభుత్వం చూడాలి. దేశంలోని నైసర్గిక సంపద ప్రజలందరి సమష్టి మేలుకూ ఉపయోగపడేటట్టు ప్రభుత్వంచూడాలి. దేశంలోని సంపద అంతా ప్రజాబాహుళ్యపు మేలుకు విరుద్ధంగా ఏదో ఒకవర్గం చేతిలో వుండే పద్ధతిలో ఆర్థికవ్యవస్థ దేశంలో నెలకొనకుండా ప్రభుత్వం చూడాలి. స్త్రీగాని పురుషుడుగాని సమానమైన పనిచేస్తే, వారికి సమానమైన ప్రతిఫలం లభించేటట్టు ప్రభుత్వం చూడాలి. ఆర్థిక దురవస్థ కారణంగా కార్మికులబలమూ, ఆరోగ్యము స్వప్రయోజనాల కోసం ఇతరులు దుర్వినియోగం చెయ్యకుండానూ ఆర్థిక దురవస్థల కారణంగా తమ వయస్సుకూ, ఆరోగ్యానికీ అనుకూలంగాని పనులలో కార్మికులు నియోగింపబడకుండా వుండేటట్టున్నూ ప్రభుత్వం చూడాలి. బాల్యమును, యౌవనమును వృధాపోనిచ్చే పద్ధతులలో నైతికపతనం పొందే పద్ధతిలో ఏవ్యక్తిని ఇతరులు ఉపయోగించకుండా ప్రభుత్వం చూడాలి.

గ్రామపంచాయితీలను స్థాపించడానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవాలి. స్వపరిపాలనకు ప్రాథమిక కేంద్రాలుగా యీ పంచాయితీలు పనిచేసేటట్టు, వాటికి అవసరమైన అధికారాలను ఇవ్వాలి.

ప్రతివ్యక్తికీ చెయ్యడానికి పనివుండేటట్టు విద్య లభించేటట్టూ, నిరుద్యోగం, ముసలితనం, జబ్బు, అంగవైకల్యం కలిగినప్పుడు సహాయం లభించేటట్టూ వీలైనంతవరకు ప్రభుత్వం శ్రద్ధవహించాలి.

దేశంలోని పారిశ్రామిక, వ్యావసాయిక వృత్తులలోవున్న పనివారందరూ యోగ్యమైన జీవనాన్ని గడపడానికీ, అవసరమైన కనీసపు

జీతాలు వుండేటట్టూ వీలైన ఏర్పాట్లను శాసనమూలకంగాగాని, ఇతర విధంగాగాని ప్రభుత్వం చెయ్యాలి. గ్రామములలో గృహపరిశ్రమలను అభివృద్ధి పొందించడానికి ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించాలి.

దేశమంతటా ఏకపద్ధతిలో నాగరికత నెలకొనడానికి అనువైన ధర్మశాస్త్రము అమలులోకి వచ్చేటట్టు ప్రభుత్వం కృషి చెయ్యాలి.

ఈ రాజ్యాంగ విధానం అమలులోకి వచ్చిన పదేళ్ళలోగా, దేశంలో ప్రతిబాలబాలికకూ పద్నాలుగు సంవత్సరాల వయస్సువచ్చినదాక తప్పనిసరిగా ఉచితంగా విద్యలభించే అవకాశాన్ని ప్రభుత్వం కలిగించాలి.

ప్రజలలో బలహీనవర్గాలవారికీ ముఖ్యంగా షెడ్యూల్డ్ కులాల వారికీ ఆర్థిక, విద్యావిషయములలో సదుపాయములను కలిగించడానికి ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించాలి. వారు సాంఘిక దురన్యాయాలకు లోనుగాకుండ రక్షణ యివ్వాలి.

ప్రజల జీవన ప్రమాణాన్ని వృద్ధిపరచడమూ, ప్రజల ఆరోగ్య స్థితిని బాగుచెయ్యడమూ తన ప్రధాన బాధ్యతలుగా ప్రభుత్వం భావించాలి. అంతేగాక, మద్యపానమును, ఇతర మత్తుద్రవ్యాల సేవనమునూ నిషేధించడానికి ప్రత్యేక శ్రద్ధతీసుకోవాలి.

పశువుల రక్షణ, ఆధునిక పద్ధతులలో వ్యవసాయము, పశువుల వధనిరోధము మొదలైన వాటి విషయమై ప్రభుత్వం శ్రద్ధ చూపాలి.

ప్రభుత్వశాఖలలో న్యాయశాఖను ఇతర పరిపాలనా శాఖలతో సంబంధం లేకుండా వేరుచెయ్యడానికి ప్రభుత్వం చర్యతీసుకోవాలి.

దేశంలో శాంతి భద్రతలను కాపాడడానికీ, విదేశాల మధ్య గౌరవయుతమైన సంబంధాలు ఉండేటట్టు చూడడానికీ, అంతర్జాతీయ న్యాయములపట్లనూ, ఒడంబడికలపట్లనూ గౌరవంవుండేటట్టు చూడడానికీ, అంతర్జాతీయ వివాదాలను మధ్యవర్తి నిర్ణయము ద్వారా పరిష్కారం చేయించడానికి ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకోవాలి.

ప్రెసిడెంటు

భారతదేశానికి ఒక ప్రెసిడెంటు వుండాలి. ప్రెసిడెంటు తనకు గల పరిపాలనాధికారాన్ని తాను స్వయంగా గాని; రాజ్యాంగవిధానాన్ని అనుసరించి ఆయనకులోబడి నియమింపబడిన అధికారులద్వారా గాని సాగిస్తాడు. ఇండియాలోని సేనలన్నిటిమీద సంపూర్ణాధికారం ప్రెసిడెంటుదే. ఈ అధికార నిర్వాహణ చట్టనిర్ణయాల ననుసరించి జరగాలి.

ప్రెసిడెంట్, ఎన్నికలవల్ల సభ్యత్వంపొందిన కేంద్రశాసన సభల సభ్యులునూ, రాష్ట్రిలశాసనసభల (అసెంబ్లీల) సభ్యులునూ కలసిన సభ చేత ఎన్నుకోబడినవాడై వుండాలి.

ప్రెసిడెంటును ఎన్నుకోవడంలో రాష్ట్రిశాసన సభలసభ్యులకూ కేంద్ర శాసనసభ్యులకూ ఎన్నేసివోట్లువుండేదీ, యీక్రింది సూత్ర ప్రకారం నిర్ణయించబడింది.

ఒకరాష్ట్రింలో ఎంతమంది జనాభావుంటారో ఆ సంఖ్యను ఆరాష్ట్రి శాసనసభలో ఎంతమంది సభ్యులు వుంటారో అసంఖ్యచేత భాగించాలి. అలా భాగించినప్పుడు ఆసభ్యుల సంఖ్యను ఎంతమంది జనాభావస్తారో ఆసంఖ్య ఎన్ని వేల సంఖ్యలలోవుంటుందో అన్నివోట్లు ఒక్కొక్క సభ్యుడికివస్తాయి. ఇలా వేలసంఖ్యను తీసుకున్న తరువాత శేషం అయిదువందలకంటె తక్కువుండనట్లయితే ఒక్కొక వోటు ఎక్కువ వస్తుంది.

ఉదాహరణ: రాష్ట్రిజనాభా 1,90,40,656 అనుకుందాము,

రాష్ట్రిశాసనసభ సభ్యులసంఖ్య 254 అనుకుంటాము.

రాష్ట్రిజనాభా సంఖ్యను రాష్ట్రిశాసన సభ్యులసంఖ్యచే భాగించగా వచ్చిన లబ్ధము 74,964. ఈలబ్ధములోని వేలసంఖ్య 74. అదిపోగా 964 మిగిలినది. ఇది 500 లకన్న ఎక్కువగాబట్టె ప్రతిసభ్యునికీ అదనంగా మరొక వోటువస్తుంది. అంటే రాష్ట్రిశాసన సభ్యునికిగల వోట్లు 75 అన్నమాట.

కేంద్రశాసన సభ్యులకు గల వోట్లు ఎలా లెఖ పెట్టాలంటే: పైన చెప్పిన సూత్రప్రకారం వివిధరాష్ట్రాల శాసన సభ్యులకి వచ్చే మొత్తం ఓట్లను, కేంద్ర శాసనసభ సభ్యుల సంఖ్యతో భాగిస్తే వచ్చేలబ్ధం ఎంతో, అదే కేంద్ర శాసనసభ సభ్యులకుగల ఓట్లసంఖ్య అవుతుంది. ఇలా భాగించినప్పుడు శేషం, కేంద్రశాసనసభ సభ్యులసంఖ్యలో సగంగాని సగంకంటె ఎక్కువగాని వున్నట్లయితే, ప్రతిసభ్యుడికి మరొక ఓటు ఎక్కువవుతుంది.

ఒక ప్రెసిడెంటు పదవిని స్వీకరించిన రోజుమొదలు అయిదేండ్లు అధికారంలో వుంటాడు. ఈలోగా అతడు రాజీనామాయిచ్చి పదవిని త్యజించవచ్చు. లేదా, చట్టానికివిరుద్ధంగా ప్రవర్తించాడనే నేరారోపణ కేంద్ర శాసనసభలో చేయబడినట్లయితే, ఇది రుజువైతే, ప్రెసిడెంటును పదవినుంచి తొలగించవచ్చును.

ఇండియాలో పౌరుడు కాకపోయినా, 35 సంవత్సరాలలోపువాడైనా, కేంద్రశాసనసభకు సభ్యుడుగా ఎన్నుకోబడడానికి అర్హతలేనివాడైనా, ప్రభుత్వంలో ఉద్యోగంలో వున్నవాడైనా, ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నికకు అర్హుడు కాడు.

ప్రెసిడెంటుగా వున్నవ్యక్తి, కేంద్రశాసన సభలోగాని రాష్ట్రశాసనసభలలోగాని సభ్యుడుగా వుండకూడదు. ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నుకోకపూర్వం అలా వున్నట్లయితే, ప్రెసిడెంటు పదవిని స్వీకరించిన వెంటనే ఆ సభ్యత్వాలను విడిచిపెట్టాలి.

ధన సంపాదనకు మూలమైన మరే ఇతర ఉద్యోగాన్ని ప్రెసిడెంటు నిర్వహించకూడదు.

ప్రెసిడెంటుకు నెలకు రు. 10,000 జీతం ఇవ్వబడుతుంది. జీతం కాక, ఉచితగృహవసతి; ప్రయాణాలకు ఖర్చులూ, తనసొంత సిబ్బంది మొదలైనవాటికి జీతాలు ఇవ్వటానికి ఇతర అలవెన్సులుకూడా ఇవ్వబడుతవి.

ఒక ప్రెసిడెంటు పదవీకాలం ముగిసేలోపల, మరొక ప్రెసిడెంటు కొరకు ఎన్నిక జరగాలి. ఒక ప్రెసిడెంటు చనిపోయినా, రాజీనామా ఇచ్చినా, పదవినుంచి తొలగించబడినా, అలాజరిగిన ఆరునెలల లోపల, వీలైనంత త్వరలో, మరొక ప్రెసిడెంటుకొరకు ఎన్నిక జరగాలి. ఇలాటి ఎన్నిక జరిగేదాకా ప్రెసిడెంటుపదవిని, వైస్‌ప్రెసిడెంట్ నిర్వహిస్తాడు. ఎన్నికఅయి కొత్తగావచ్చిన ప్రెసిడెంటు అయిదేళ్ళు పూర్తిగా పదవిలో వుంటాడు.

ఇండియాకు ఒక వైస్ ప్రెసిడెంట్ వుంటాడు. వైస్‌ప్రెసిడెంట్ రాష్ట్రప్రతినిధి సభ (కౌన్సిల్ ఆఫ్ స్టేట్స్)కి చైర్మన్‌గా వుంటారు. ఇది తప్ప, ఆదాయం వచ్చే మరేఉద్యోగాన్నీ అతడు నిర్వహించకూడదు. ప్రెసిడెంటు తరపున ఇతడు ప్రెసిడెంటు పదవిని నిర్వహించేకాలంలో, రాష్ట్రప్రతినిధి సభ చైర్మను పదవినికూడా నిర్వహించకూడదు.

వైస్‌ప్రెసిడెంటు, కేంద్రశాసనసభల సమష్టిసమావేశంలో ఎన్నుకోబడినవాడై వుండాలి. కేంద్రశాసనసభలలోగాని, రాష్ట్రసభలలోగాని సభ్యుడైవున్నట్లయితే, వైస్‌ప్రెసిడెంటుగా పదవిని స్వీకరించినవెంటనే. ఆ సభ్యత్వంనుంచి విరమించుకోవాలి. ఇండియాపౌరుడు కానివాడూ, 35 సంవత్సరాలలోపు వయస్సులో వున్నవాడూ, కౌన్సిల్ ఆఫ్‌స్టేట్స్‌కి సభ్యుడుగా ఎన్నుకోబడడానికి అర్హతలేనివాడూ వైస్ ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నుకోబడడానికి అర్హుడుకాడు.

వైస్-ప్రెసిడెంటు పదవీకాలం అయిదు సంవత్సరాలు. అయిదు సంవత్సరాలలోపున మరొక వైస్-ప్రెసిడెంటుకు ఎన్నిక జరగాలి.

ప్రెసిడెంటు తన విధులను నిర్వర్తించడంలో అతనికి సలహాఇవ్వడానికి ఒక మంత్రిమండలి వుండాలి. ఈ మంత్రిమండలికి అధిపతి, ప్రధానమంత్రి. ప్రధానమంత్రిని ప్రెసిడెంటు నియమిస్తాడు: ప్రెసిడెంటుకు వీరిమీద నమ్మకంవున్నంతకాలమే, ఈ మంత్రిమండలి అధికారంలోవుంటుంది. ఈమంత్రిమండలి సమష్టిమీద పార్లమెంటులోని ప్రజాసభకు జవాబుదార్లుగావుండాలి. ప్రజాసభలో సభ్యుడుగాని

వ్యక్తి మంత్రిగా నియమింపబడిన ఆరు నెల్లలోపున ప్రజాసభలో సభ్యత్వాన్ని పొందాలి. అలాపొందలేకపోతే మంత్రిత్వాన్ని కోల్పోవాలి.

ప్రధానమంత్రికీ, ఇతరమంత్రులకూ ఇండియా డొమినియన్‌గా వున్నప్పుడు ఏ జీతాలు ఇవ్వబడినవో (రు. 5,500), అవే జీతాలు యీ రాజ్యాంగవిధానం అమలులోకివచ్చినతరువాతకూడా ఇవ్వబడాలి.

ప్రభుత్వం అమలుజరిపే చర్యలన్నీ, ప్రెసిడెంటు పేరుమీదనే జరుగుతాయి.

ఇండియా పరిపాలనకు సంబంధించిన విషయాలలో మంత్రిమండలి నిర్ణయాలను ప్రెసిడెంటుకు ప్రధానమంత్రి తెలియపరచాలి. మంత్రిమండలి పరిశీలనకు తీసుకురాకుండా ఏ విషయాన్ని గురించైనా ఒక మంత్రి ఏదైనా నిర్ణయంచేస్తే, ఆవిషయాన్ని మంత్రిమండలి పరిశీలనకు తీసుకురమ్మని ప్రెసిడెంటు కోరితే, ప్రధానమంత్రి అలా చెయ్యాలి.

పార్లమెంటు

ఇండియాకు ఒక పార్లమెంటు వుండాలి. ప్రజాసభ (హౌస్ ఆఫ్ ది పీపుల్), రాష్ట్రప్రతినిధిసభ (కౌన్సిల్ ఆఫ్ స్టేట్సు) అనే రెండు సభలు కలసి పార్లమెంట్సు అనే పేరుతో పిలువబడుతవి.

రాష్ట్రప్రతినిధిసభలో 250 మందికి మించకుండా సభ్యులు వుంటారు. వీరిలో 12 మంది ప్రెసిడెంటుచే నామినేట్ చేయబడినవారు. ఇలా నామినేట్ చెయ్యడంలో, శాస్త్రవిజ్ఞానము, కళ, సంఘసేవలలో ప్రత్యేక నిపుణత్వం పొందినవారినే ప్రెసిడెంటు ఎన్నుకుంటాడు. తక్కిన సభ్యులు, 238 మందికి మించకుండా, రాష్ట్రాలలోని శాసనసభలచేత ఎన్నుకోబడినవారై వుంటారు.

ప్రజాసభ సభ్యుల సంఖ్య 500 లకు మించకూడదు. వీరంతా కూడా దేశంలో ఓటింగు హక్కుగల ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడినవారై వుండాలి. ప్రజాసభకు సభ్యులను ఎన్నుకోడానికి రాష్ట్రాలలో నియో

జక వర్గాలను ఏర్పరచాలి. ఏ నియోజకవర్గంలోనూ 750,000 మంది కంటె ఎక్కువ గాని, 500,000 మందికంటె తక్కువగాని ప్రజలు వుండకుండా చూడాలి. అంటే దేశంలోని ప్రజలలో ప్రతి 500,000 జనాభాకు ఒక ప్రతినిధికి తక్కువ కాకుండానూ, ప్రతి 750,000 జనాభాకు ఒక ప్రతినిధి యెక్కువ కాకుండానూ, ప్రజాసభలో సభ్యులువుండాలి.

ప్రజాసభ ప్రతి అయిదు సంవత్సరాలకూ రద్దు అయిపోతుంది. మళ్ళీ ఎన్నికలు జరుగుతాయి.

రాష్ట్రప్రతినిధిసభ రద్దుకాదు. ప్రతిరెండుసంవత్సరాలకూ, ఈ సభలోని సభ్యులలో మూడవవంతుమంది సభ్యత్వంనుంచి విరమిస్తారు. ఆ ఖాళీలకుమాత్రమే మళ్ళీ ఎన్నికలు జరుగుతాయి.

పార్లమెంటు సభ్యుడుగా ఎన్నుకోబడే వ్యక్తి, ఇండియాపౌరుడై వుండాలి. రాష్ట్రప్రతినిధిసభకు అయితే 30 సంవత్సరాలలోపు వయసు వాడు పనికిరాడు. అంతేగాక, పార్లమెంటు ఏవైనా అర్హతలను నిర్ణయిస్తే అలాంటి అర్హతలనుకూడా అతడు కలిగివుండాలి.

పార్లమెంటుసభలు ప్రతి సంవత్సరం అధమం రెండుసార్లయినా సమావేశమవాలి. ఒక సమావేశం అయిన ఆరునెలలలోపున రెండవ సమావేశం జరిగితీరాలి. అవసరమైతే, యీ సభలను ప్రత్యేక సమావేశం జరపవలసిందని ఆజ్ఞాపించడానికిగాని, రెండు సభలుకలిసి సమావేశమవాలని కోరడానికిగాని, ప్రజాసభను రద్దుచెయ్యడానికిగాని ప్రెసిడెంటుకు అధికారంవుంది.

ఇండియా వైస్‌ప్రెసిడెంట్ రాష్ట్రప్రతినిధిసభకు చైర్మన్‌గా వుంటాడు. చైర్మన్ లేని సమయంలో సభాకార్యక్రమాలను నడపించడానికి ఒక డిప్యూటీ చైర్మనును రాష్ట్రప్రతినిధిసభ, ముందుగానే ఎన్నుకొంటుంది.

ప్రజాసభ కార్యక్రమాన్ని నడిపించడానికి ఒక స్పీకరునూ

ఆయన లేని సమయాలలో ఆయనస్థానే పని చెయ్యడానికి ఒక డిప్యూటీ స్పీకరునూ ప్రజాసభ ఎన్నుకొంటుంది.

ఒకే వ్యక్తి, ప్రజాసభలోను రాష్ట్రప్రతినిధిసభలోను సభ్యుడుగా వుండకూడదు. అంతేకాక, పార్లమెంటు సభ్యుడు రాష్ట్ర శాసనసభల లోను, రాష్ట్రశాసనసభ సభ్యుడు పార్లమెంటు సభ్యుడుగాను వుండ కూడదు :

పార్లమెంటు సభ్యుడెవడైనా, 60 రోజులపాటు సభకు హాజరు కాకపోయినట్లయితే, అతని సభ్యత్వాన్ని రద్దుచేయవచ్చును.

పార్లమెంటు సభ్యులు పార్లమెంటులోచేసే వుపన్యాసాల విష యంలో, అసభ్యమైన పదములను ఉపయోగించనంతవరకూ, పార్ల మెంటు నిబంధనలకు లోబడినంతవరకూ సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యం వుంది. పార్లమెంటులోచేసిన వుపన్యాసాల కారణంగా ఏసభ్యునిపైనా కోర్టు చర్యతీసుకోడానికి వీలులేదు.

డబ్బు ఖర్చుకూ, ఆదాయానికీ సంబంధించిన చట్టాలు తప్ప, మిగతా చట్టాలు ప్రజాసభలోగాని రాష్ట్రప్రతినిధి సభలోగాని ప్రతి పాదింపబడవచ్చును.

డబ్బుకు సంబంధించిన చట్టాలను ప్రజాపతినిధి సభలోనే ప్రతి పాదించాలి గాని, రాష్ట్రప్రతినిధిసభలో ప్రతిపాదించరాదు.

డబ్బుకు సంబంధించిన చట్టాలు అంటే : పన్నులు వెయ్యడం, వున్న పన్నులను తీసివెయ్యడం, లేదా తగ్గించడం, ప్రభుత్వం అప్పు చెయ్యడం, ప్రభుత్వ మూలధనంనుంచి ఖర్చుకుగాను కొంత డబ్బును తీసుకోవటం మొదలైన విషయాలకు సంబంధించినవి.

ఒక చట్టం రెండుసభలచేతనూ ఆమోదింపబడిన తరువాత, అది ప్రెసిడెంటు అంగీకారానికి పంపబడుతుంది. దానికి అంగీకరించినట్లు గాని, లేదా అంగీకరించనట్లుగాని ప్రెసిడెంటు ప్రకటించాలి. అతడు అంగీకరించక పోయినట్లయితే, అతడు ఆ చట్టాన్ని పూర్తిగాగాని